

מזכרת הגיטין

מזכרת הגיטין שנעשו על ידי בחברת ת"ח אחדים
 מיום באי פה העירה עי"ת בירות יע"א ואל אלהים אשים
 דברתי שיעזרני ע"ד כ"ש ולא יצא תקלה מתה"י אכ"ר.

בנשחקט שס הא' הסכימו לסמוך על ס' מהרי"ם לכחוב דמחקרי פ' ועשו כמה גיטין כן. וכן בשס זכבול לה' וז"ל כיב באייר חקין גירט דמחקרי יהודס בן משכ לאשחו דמחקריא זכבול ונכחצו דמחקרי בשטיכס יען היו אלגו כשמוח מללאין ונשחקפו שמוח הרשטוניס לגמרי. ע"כ. וכן הפיד לנו ה' כמכריס יודי כנז' ילצו שכך נוהגיס בצירות ככל ספק שיארע בשס כוחציס דמחקרי פ' לרמוח לשס האחר. לכן כחצנו בשמו ובשמה דמחקרי ודמחקריא. וכחצנו לילס כה"ל לכסוף שכסס סוס נגזר משס לאכ ומשפט כחיבחו כה"ל לכסוף כיון שכוא לשון הקדש וכמיס מרין זיל כשריפ ס' קריפ סלד. וכ"כ כ' כמכרי"ל חזן ילצו כס' דבר אליאו אוח ל' סקויב שרדך לכוחצו כה"ל לכסוף וכ"כ כספרו העלומוח לב. ואף כמזוהיג כמכרי"ג מלריס כחוב כאלקי עכ"ז פלחה כסכמחו לכוחצו כה"ל. יען שנגזר משס לאה כיפ"ט. וכן רלחי כמזכיג כס' הריג שפרי עורה למוכיר הגדול פורא פראב ילצו כד' ליד כריב סקיפ וסקריז כחוב לילס כה"ל יפ"ט :

(ב) **בחמישי** בשכח עשריס יוס לורה אייר פ' כהרס"ד מסר אליכו בן יחזקאל (מסנת) גפ כשר בשיה ביד שלוחו רחמיס בן ברוך (מפרבי) להוליכו לאשחו דמחקריא כוליסה כח משכ (פרחי) ליחנו לה ככל מקוס שימלאכה ולחר שנכחכ כגס כרין וכחחיל שס כהרשטכ מסרו ביד שליחו כח' להוליכו

(א) **בשני** בשכח עשריס יוס לורה אדר פ' כהרס"ד גירט דמחקרי סעד בן יסופס (יודי) לארוסחו דמחקריא לילס כח אליכו (חזן) כניפ כשר בש"ח. וכחצנו בשס סמגרש דמחקרי כסד יען שמפ' הרב משכ יודי הלוי ילצו חושב פ"ח בירות כהוא אמר שסמגרש שס העריסכ שלו אליכו ונשחקט שס כראשון לגמרי וכל הפולס קורין אוהו סעד. וגס בשס המהגרשה כחצנו דמחקריא לילס יען שאמ"ל אכיה שיה סמכ כחחילכ רגינא וכשסיו כקושטל חלחה ופטו לה מללאין ושנו שמה וקרו לה לילס ונשחקט שס כראשון לגמרי וכחצו לכ בירות אין מי שידע שמה רגינא כלל אלא סכל קורין לה לילס לכן כחצנו בשטיכס דמחקרי ודמחקריא. וכוא עפ"י כורחה מהרי"ם ז"ל בשס אכגלי הכוא ס' קריפ ס' לז יפ"ט שכת' כסריד ואשפר דכני לכחחי כגס אחר וכגון סיכחוב שס המוצכק לחד ויכחוב דמחקרי פ' וכחיבה דמחקרי יפ רמו לשס אחר כאשר הורה גבר מי כמוכו מורה הרב מהרי"ם ז"ל בשס אכגלי וכספיון יכחר עכ"ד. ואף שיש חולקיס על ס' מהרי"ם ז"ל עכ"ז כוכל שיש לו כ' שמוח ונשחקט סל' כגד כח' כ' כורחה כד"ד ז"ל בשס ויכמא סכל רכני ירושלס כסכימו לסברחו בשמוח מוחלקין ונשחקט סל' ולא חלקו פלגו ג"ל בשס אכגלי ואכגיניל שכסספ כוא בשס פלמו וחולי לא נקראה כלל בשס כאחר אז חלקו פלגו לכחוב כ' גיטין אכן

לכולינו לאשחו הכי וגט זה נעשה על ידי אני
 ומי כי כמכרים יודי ומי הרב נחאלל חבובת
 יליו שנמלא אז בעירנו בירות. ואחר שנמסר
 הנגם והכרשאל ביד השליח הכי הלכנו שלשתינו
 יחד עם השליח הכי למקום שכיחה יושבת
 האשכ הנז מחץ לעיר ואחר החקירות כדן
 מסרו השליח הכי ביד האשכ הכי בפנינו
 ובפני עירי מסירה וקבלתו כדן וכחחזיל. והנה
 לפניין כחיבת הנגם נחדש חייר כזר הארבעתי
 בזה במיא וכבאלתי מתמה פוש' שכחנו טעחה
 כל הכתי דניס כוחבים נחדש חייר ואפי' שלא
 בשעה הדחק יע"ש. ולכן כחכנו גט זה באייר
 וכחכנו חייר בשני יודיין כמיש מרין זיל סי'
 קציו סכיג וכן היה הסכמה כל הפוסקים זיל.
 ובשם אליהו ויחזקאל ליכא לספוקי כלל שכן
 לריכיס כמו שכתב כחוביס בנביאים. וכמגרת
 הכי ששמו אליהו לא נסתפקנו בשמו כלל
 מחמת שמלמד ככוא אמר שכן נקרא שמו מן
 הפריסה אליהו. ונה כל העולם קורין איהו
 אליהו ובסיח ובחתימה גיב מוחס אליהו לכן
 לא היה בו שום ששק כלל לכן כחכנו איהו
 אליהו ואזיו יחזקאל כמיש בנביאים כאמור. אכן
 בשם המחנרשה כחכנו דמחקריו בוליסה יען
 דבמדינותינו יש שקוראים שם זה שם העלם
 משה לידתה קורין אוחה בוליסה בלתי שם
 אחר ויש שקורין נה שם אחר ואחיי קורין לה
 בוליסה ואשה זו לא יכולנו לפמור אם שמה
 זה כוא שם העלם ואין לה שם אחר או יש
 לה שם אחר לכן כסכמתו לכחוב דמחקריו
 לכורות עיש אחר ככוראת מוהריומיס זיל
 כחיל כסי' ח' וסדר כחיבתו כחכנו בוליסה
 כסמך וסי' יען חישטנו בגיטין אחרים כדי
 לידע כיצד נוהגים לכחוב בעיר זו ולא מלאנו
 כדי לידע אם נכחוב אוחו כסמך ואליף או
 כסמך וסי'. שכנה מלאנו ראינו כמחיצ
 ששפוס' כמלאים חחה ידיו וראינו שיש לרדים
 לכאן ולכאן. שכידי' זיל בשם זה כתי חיל ופי'
 כס' שמות שכת' דיש כוחבים בוליל' כלדי' ויש
 כוחבים כסמך וככל כפי מצפא לבן הסדינה
 ופי' כס' בארות סמיס דרי'א שכת' בוליל'א
 כהיא לבסוף ואינו יודע למי ואפשר דכיל
 כמיש כס' שמות שנמר מירח בול וכיון שכוא

לכ"ק לרין לכחכנו כהיא לבסוף והעיקר שרין
 לכוהנו באליף לבסוף פי' ובמחיצ' של כניג
 זיל שכובאזו כסי' חיים לעולם ד' ליג פי' כתי
 בוליל'ה כלדי' וסי'א וכתי בשם רבניס הקודמים
 דנוהגים לכחוב כסמך וסי'א כמיש סי' עבודה
 משא דפיו חיל בוליל'ה מסרשיל כחכנו כלדי'
 ואליף. ובגיטי' מסרתי'מ כחכנו כסמך וסי'א
 ומחרייך כחכנו כלדי' וסי'א וכחכנו משם רבניס
 הקודמים דנוהגים לכחוב כסמך וסי'א ומי'
 פי' וכי' סי' ביה אחרן דמיז פיג חיל בוליסה
 כסמך וסי'א מוסי'ר פלח יס וסי' לחיס כתי
 כסמך ואליף ובס' סמכתו כחוב בוליל'א פי'.
 כתי שבי' שמות כתי דיש כוחבים כלדי'
 ומכרייך והמכתב כחכנו כלדי'. אכן כס' שמות
 סייס כדבריו שכלל כפי מצפא לבן הסדינה
 וכי' כס' חיים לעולם כסי' זין דמיז פי'א כתי
 חיל כאמנס כחיבתה שם בוליסה היה מקום
 לכסתק חרי ספיקי אם נכחכ כלדי' או כסמך
 ואם נכחכ כהיא או באליף פיין רואה כס'
 שמות משם מסרימיס ומחרימיס ועלכס כהסכמה
 לפניין לדי' וכסמך כי הכל כולך אחר רגילית
 המצפא שרגילן לקרוח הסס הזכ ובפניין
 כחיבתה שם זה כהיא לבסוף כן כוככר יוחר
 מתמה טעמי וכי' פי'. וכי' כד' ליד פי'ד סי'
 כיד שכת' כן כהיא וכי' כס' מימר חיים סי'
 פיל ד' פי'א פיג כסמך וסי'א יעיש :

אשר

מה' חיי' חמיס לעה שרתיחי כסי'
 דבר אליאו למכרתי' זיל כד' ליג
 שכת' חיל בוליסה כוא שם גדולכ וכררה כמו
 שם בולא ואינו שם העלם וכי' ומשפט כחובתו
 בוליס'א כסמך דמצפא לשונו כסמך ויש
 כוחבים כלדי' ובכל כסי' כולכיס אחר לשון
 הסדינה וכוחבים אליף לבסוף כמשפט לשון
 למי' כי' כתי שם. עכיד. וכי' כתי שליין עליו
 הוא חיים לעולם אחי' סי' פיל שליין עליו
 כסי'ג יעיש. והנה מלמד דחישטתי כסי' הכי
 ולא מלאתי כהתי לישנא שכת' משמו. עוד נה
 אני חמיס פמיש דמשפט כחיבתו אליף לבסוף
 כמשפט לשון לפי'. דכתי אנו רואים דאדרבה
 מסקנה כי חיים לעולם לכחכנו כהיא כמיש
 כסי' זין דמיז פי'א וכי' כד' ליד פי'ד ובס'
 פיל ד' פי'א פיג שכחכו כסמך וסי'א כחיל
 ואליף

ואך כח' כרזיל משמו לכוחצו באלוף לבסוף
כמשפט לשון לפי :

אך שיכיס לפניין כרזי אף שכה' צם' שמוח
שים כוחצים כרזי וצם' בארות המינים
והמכתב והרצ"ב כחצו אוחו כרזי עכ"ז כבר
סיום צם' שמוח שהכל לפי מצמא לשון המדינה
שרגילים לקרות לשם זה כח"ל. ובמדינותיו
כולם קוראים אוחו צסמך לא כרזי כידוע
ואיכ' בודאי לרריך לכוחצו צסמך לא כרזי
וזה פשוט :

ולענין היא או אלוף לבסוף. אף דכידיא זיל
הסכים שרריך לכוחצו באלוף וכן כרזי
לחיש כחצו באלוף כמיש' כי ביה אהרן זיל משמו
וכיכ צם' קה"ג ד' ד' ע"א באלוף לבסוף
כססכמה ה' עזרה נשים וכידיא יפ"ש. ור"ב צם'
טוראה דב"ד ד' כ"ח ע"ב צוליסא באלוף כן
כחצו צסיון חק"ה וכו' יפ"ש. כרזי לשומחם
ה' בארות המים כח' כה"א לבסוף וכן הרצ"ב
כח' כה"א לבסוף וכח' משם רבנים הקודמים
דנהגים לכוחצו צסמך וכיא וכמיש' צסמו ה'
עבודה משא זיל כח"ל. וכן הסכים ה' פאה ים
למיש' ה' ביה אהרן צסמו כח"ל. וכן הסכים ה'
חיים לעולם כד' ל"ד ע"ד ס"י כ"ד וצם' ז"ך
ד' מיצ פ"א וכו' מימר חיים צס"י פ"ל ד' ע"א
ע"ג ע"ש. וכיכ ה' מהר"ש ז"ל צספרו ביה
ה"ן צמז"ג צסופו ס"י ח"ל צוליסא כה"א
שגזר משם צול וכחצו דמחקרא כ"ן שחינו
עם כעלם ע"ש. וכן הסכים הגאון מהר"ש ז"ל
צם' גנוי חיים שכיכ צמז"ג ס"י ד' דכ"ד ע"א
ח"ל אכן צעיקר השם צוליסה הכנון לכוחצו
צסמך וכיא לבסוף והגם צצם' שמוח כח'
כרזי כבר כח' דהכל לפי לשון המדינה וכו'
ומהר"ך ז"ל כח' צסם רבני מחא האחרונים
ויש לכוחצו צסמך וכיא וגם אס' יש לה שם
אחר לכוחצו דמחקרא צוליסה וכיכ מוה"ר
רפאל אשכנזי צם' הגיטין כ"י ס"י י"פ ע"ש
פ"ד ז"ל וכיכ צס"י ג"ן דמ"ג רע"ג ח"ל כחצו
צסם צוליסה צסמך וכיא לבסוף כאשר הוא
מנהג פירטו וכאשר עשו מעשה רבני מחא וכן
נהגו אחריהם וכו' פ"ד ז"ל. ואפשר דשם
צוליסה הוא לשון עושר כמיש' בגיטין ד' ל"ז
פ"ח צולי וצוסי צולי אלו פסידים וצוסי אלו

פניים יפ"ש. וכ"ן שחוא נמר מל"ק או מירח
צול או מלשון צולי שחוא לשון עושר משפטו
לשכח צה"א צכל שם להיק כידוע. ולכן כחצו
דמחקרא צוליסה צסמך וכיא כ"ן שחוא נמר
מל"ק וכססכמה כל הרבנים כח"ל :

ולענין הליכחנו יחד עם השליח ומפרו
השליח ציד האשה מחוץ לפיר צפנינו
חנו דייני הגם צעלמס וצפני פירי מסורה
כח"ל. מלבד דהסברא נוחח דליכא למיחש למידי
אס' יכו דייני הגם עלמס צשעה מסורה הגם
מיד השליח לאשה ואדרבה יחלמה כדבר הלל
יוהר כשיאמר השליח צס"ן וצס"ן. עוד ביה מצלחי
כדבר מסורש צם' עבודה משא זיל ד' ע"ב ע"א
ס"י ג' שגשאל שאלה זו ממכר"י צנשחי ז"ל ח"ל
אס' יכול הרב המסדר עם צ' ה"ח עמו צשעה
נח"כ. הגם מהשליח לאשה כ"ן שחוא ביה
ממסר"י הגם כשניחן הגם מן כצנל לשליח
דאף דהסברא מחייבה דלמאי נוחש לה דאדרבה
צכיוחן שם צעה מסורה הגם לאשה יחמה
כדבר ציוהר ממה שאומר צס"ן וצס"ן. וכשיב
לו ה' ח"ל כי דבר ה' צפיקו חמה דכ"י ה'
דצ"ת צחא"ע ס"י ס"ט ח"ל וכן נעשה שנכחצו
הגם צכל סדר הגם כניחן ציד שליח וצכרשאה
ואחר שניחן הגם ציד השליח כדיו כצ"ד עלמס
כמלאו צם' הגם הלכו למקום האשה ומפרו
השליח ליד האשה כדיו לפניהם וכן נעשה
פ"ב מסיבה כידועה לצ"ד שא"א צלאו"ה ופ"י
צס"י ס"ט ויפ"ש שכה' שכן הסכים כרה"ג
מהר"ך כרזי מעשה רב גדול צדורו שכה"ר
שיכול להיות דיון גם צנח"כ הגם מיד השליח
לאשה. וע"י לה' חוקי דרך אכ"ע צסדר גט ג'
חוח ז' כח' דצ"ד של השליחה יכולים להיות
קרובים להרב המסדר. וצחפשי צס"ג למופ"ר
אשכנזי ראיתי דברידיה ענד עובדא גגם דאחר
שגמר נח"כ הגם מהמגרש לשליח מחוץ לפיר
צלו שנים מהצ"ד לפה הפירה ולירפו עמכס
דיון אחר ומסר השליח הגם צב"ד ליד האשה
כדיו צפני שני כדיונים כה"ו צעם מס"ר
הגם מהמגרש לשליח עם דיון אחר שצ"ד
צב"ד וכו' פ"כ. צאופן דליכא למיחש למידי פ"ד
ז"ל וכן ראיתי צם' מימר חיים שצם' חיים
לעולם כד' פ"כ ע"א ס"י ס"ג ששעה מסעה
ושלח

עם השליח דבסי ירא כחוצ ביד שלוחו ישראל
 יעקב הלוי בן שלמה הלוי ונסי י"ב כחוצ מסר
 השליח אברהם בן יוסף ולא ידענא מאי אידן
 בשנוו בם השליח ודויק. בלופן דלעמין דייני
 הגם אס יכיו עלמס בשעת מצירה הגם השליח
 לאסה ליכא למיחס לכ כלל כאלמור. וכן ראינו
 לכגאון מברחיק זיל בסייה גנזי חייס במזכ"ג
 סי' ו' די' כס סוף ע"ד שכה' חיל' הגם כי
 היו השניים מהב"ד שלי שכן הוא הדין שבב"ד
 של כחוצה וחסימת הגם מותרים להיות ג"כ
 ביד בשעת מצירה הגם ליד האשה וכבר
 כתבתי נזכ במ"ל בס"ד וע"י ביה אכרן ח"ל
 במזכ"ג דג"ח ע"ב עכ"ל. ונסי ביה אכרן ח"ל
 כתב בן ולין בכוף לכה' עצודם משא כמ"ו וחול"מ:

ושלח אחד מדייני הגם פס שנים אחרים ומסר
 הגם בשניהם ולא חשש לזכ כלל כיע"ש. וכ"כ
 בד' סי' ע"א סי' י"א ח"ל ואח"כ הלכתי חק
 לעיר ונמסר לפני כמו שנכתוב בסי' שאח"כ ע"כ:
 חן היה שקטה אלי שמדנר"ס אלו שנה' כמו
 שנכתוב בסי' שאח"כ נר' דכונחו היא על
 מ"ש בסי' י"ב ששס כתי' וז"ל בנ' בשנה כ"ח יום
 לירח חמון החר"כ"ד מסר השליח אברהם בן
 יוסף ביד האשה אישפרייליא בה שמואל דמחקרי
 בכור (פיסואס) ששלח לה בשלס רפאל דמחקרי
 אברהם (ישראל) בן שמואל דמחקרי בכור
 (ישראל) ע"כ. וכנס משס העגרת והמחננת
 והזן והחדש והשנה נר' שרף הוא הגם דסי'
 י"א הקודם. ולזה אנו לא ידעתי למה נשתנה

נוסח הגט שכתב הרמב"ם ז"ל פ"ד מה"ג

בכך בשבת בכך וכך לירח פ' בשנת כך וכך ליצירה או לשפחות למניינא
 דרגילנא למימני בה הכא במקום פ' איך אנא פ' בר פ' דמסקום פ' וכל שום
 אחרן וחניכה דאית לי ולאבהתי ולארתרי ולארתריהן דאבהתי צביתי ברעוא נפשי
 בדלא אניסנא ופטורית ושבקית וותרכית יתיכי ליכי אנת פ' בת פ' דממתא פ' וכל
 שום אחרן וחניכה דאית ליכי ולאבהתיכי ולארתריכי ולארתריהן דאבהתיכי די
 הוית אנתתי מן קדמת דנא וכדו פטורית ושבקית וותרכית יתיכי ליכי דיתהויין רשאה
 ושלמאה בנפשיכי למהך להתנסבא לכל גבר דיתצביין ואינש לא ימחה בידיכי
 (מן שמי) מן יומא דנן ולעלם והרי את מותרת לכל אדם ודן די יהוי ליכי מנא
 ספר תרוכין וגט פטורין ואגרת שמקין כדת משה וישראל.

פ' בן פ' עד
 פ' בן פ' עד

נוסח הגט שכתב הטור ז"ל באה"ע סי' קכ"ו

בכך וכך בשבת כך וכך לירח פ' כך וכך לבריאת העולם למנין שאנו מנין
 יבו כאן במתא פ' דיתבא על נהר פ' אנא פ' בר פ' דממתא פ' דיתבא על נהר פ'
 וכל שום אחרן וחניכה דאית לי ולאבהתי ולארתרי ולארתריהן דאבהתי צביתי
 ברעות נפשי בדלא אניסנא ושבקית ופטורית וותרכית יתיכי ליכי אנת פ' בת פ'
 דממתא פ' דיתבא על נהר פ' וכל שום אחרן וחניכה דאית ליכי ולאבהתיכי

ולארתריכי

ולאתריכו. ולא תריהון דאבהתיכי דהות אנתתי מן קדמת דנא וכדו שבקית ופטרית ותרוכית יתיכי ליכי דתהויין רשאה ושלמאה בנפשיכי למהך להתנסבא לכל גבר דיתצביין ואינש לא ימחא בידיכי מן שמי מן יומא דגן ולעלם והרי את מותרת לכל אדם ודן דיהוי ליכי מינאי ספר תרוכין. ואגרת שבוקק ונט פטורין כדת משה וישראל.

נוסח הגט שכתב מור"ם ז"ל בס' ד"מ סי' קכ"ו.

בשלישי בשבת בשלשה ימים לירח סיון שנת חמשת אלפים ושלש מאות ועשרים לבריאת עולם למנין שאנו מנין כאן בקאזמר דמתקריא קאזמירו מתא דיתבא על נהר ויסלא ועל נהר וילנא ועל מי מעינות אנא יצחק המכונה שטארך בן משה המכונה שטארך העומד היום בקאזמר דמתקריא קאזמירו מתא דיתבא על נהר ויסלא ועל נהר וילנא ועל מי מעינות צביתי ברעות נפשי בדלא אניסנא ושבקית ופטרית ותרוכית יתיכי ליכי אנת אנתתי דינה בת ישראל העומדת היום בקאזמר דמתקריא קאזמירו מתא דיתבא על נהר ויסלא ועל נהר וילנא ועל מי מעינות דהוית אנתתי מן קדמת דנא וכדו פטרית ושבקית ותרוכית יתיכי ליכי דיתיהויין רשאה ושלמאה בנפשיכי למהך להתנסבא לכל גבר דיתצביין ואינש לא ימחא בידיכי מן יומא דגן ולעלם והרי את מותרת לכל אדם ודן די יהוי ליכי מינאי ספר תרוכין ואגרת שבוקק ונט פטורין כדת משה וישראל.

פ' בן פ' עד
פ' בן פ' עד

נוסח הגט הנהוג פה בירות יע"א

באחד בשני בשלישי ברביעי בחמישי בששי בשבת ביום אחד שני ימים שלשה ימים ארבעה חמשה ששה שבעה שמונה תשעה עשרה ימים אחד עשר יום שנים עשר יום וכו'. אחד ועשרים יום שנים ועשרים יום וכו'. לירח ניסן איור סיון תמוז אב אלול תשרי סרחשון כסלו שבט אדר הראשון אדר השני שנת חמשת אלפים ושלש מאות ושבעים ואחת ושתיים ושלש וארבע וחמש ושש ושבע ושמונה ותשע. לבריאת עולם למנין שאנו מנין כאן במתא בירות דעל כ"ף ימא יתבא מסימי מעינות ובארת מסחפקא אנא יוסף בן אברהם העומד היום כאן במתא בירות הנזכרת וכל שום אחרן וחניכא דאית לי ולאבהתי ולאתרי צביתי ברעות נפשי בדלא אניסנא ושבקית ופטרית ותרוכית יתיכי ליכי אנת אנתתי מרים בת משה העומדת היום כאן במתא בירות הנזכרת וכל שום אחרן וחניכא דאית ליכי ולאבהתיכי דהוית אנתתי מן קדמת דנא וכדן פטרית ושבקית ותרוכית יתיכי ליכי דיתיהויין רשאה ושלמאה בנפשיכי למהך להתנסבא לכל גבר דיתצביין ואינש לא ימחא בידיכי מן שמי מן יומא דגן ולעלם והרי את מותרת לכל אדם ודן די יהוי ליכי מינאי ספר תרוכין ואגרת שבוקק ונט פטורין כדת משה וישראל.

פ' בן פ' עד
פ' בן פ' עד

באחד

באחד

כיכ מרין זיל צביי סיי קציו חיל
 וכחז הכלבו יוס ראשון יכחז באחד
 בשנה. וכיכ צשריע סג חיל יוס ראשון יכחז
 באחד בשנה. וכחז ספר"ח זיל חיל באחד בשנה
 ולא צראשון בשנה כי צימי צראשיח כחז אחד
 ע"כ. ולדעתי אפשר שמה שחיקנו לכחז באחד
 ולא צראשון בטעם הוא דמלינו קרא כחז
 צפ"ז צא צראשון צארבעט עטר יוס לחדש
 חאלכו מלצה ופ"י צראשון הוא על חדש ניסן
 סנקרא ראשון. ואיכ אם יכחזו צגט צראשון
 בשנה יוכי משמעותו צראשון שהוא חדש ניסן
 בשנה ר"ל ציוס שנה. וזה הסך המכוון וצגט
 לרין שיהיה לשון צרור לכן חיקנו לכחז באחד
 בשנה שהוא לשון צרור שפ"י ציוס אחד צזה
 השנוע ודויק :

אם

כחז צראשון. הי גיפ ס"י סק"י
 כחז משס מברשד"ס זיל צגט שכהז צו
 צראשון בשנה והכיז דכשר צשפ"ד יע"ש
 וכציאו צפ"ח סק"ד יע"ש. וגט צפ"ז דצר אליו
 ל"י כמחרי"ל חזן זיל צסק"ל כחז כן צשמו
 יע"ש. אכן צפ"י קניין הנוף אהיע צקוני מכחז
 מאליו ד' ע"ח פ"צ ס"ק קי"ד כחז חיל כחז
 מהרשד"ס זיל כחז צראשון כשר. ולא כחז
 כשר צשפ"ד. והוא הימא דחיצה כשר סחם
 צשמע אפ"י חינו שפ"ד ולא ניחן הגט כמיש
 כ"ס זיל צסקי"ב יע"ש. ומברשד"ס זיל לא
 כחז אלל צשפ"ד דוקא :

אם

כחז באחה בשנה ח"ו צמקוס דל"ח.
 כחז כ' דצר אליו זיל סס ח"ל ואס
 כחז ח"ו צמקוס דל"ח כח"מ. נסחפק צזה
 וכ"ס פשיט"ל דכשר ע"כ. הנה מ"ס דכח"מ
 נסחפק צזה הוא פמ"ס מור"ס זיל צפ"ח ח"ל
 כחז לשון זכר צמקוס לשון נקבה כגון צמקוס
 שפ"ל לכחז חמ"ס כחז חמ"ס כשר ע"ז כחז
 כח"מ ס"ק פ"ז ח"ל חמ"ס וכחז חמ"ס י"ס
 לכסחפק א"ס כחז אחת צמקוס שרלו לכהז
 אחד או להפך א"ס ג"כ כשר ע"כ. הרי דכח"מ
 נסחפק צזה. אכן מ"ס דכ"ס פשיט"ל דכשר.
 לא ידעתי מקומו ח"ו דכ"ס צפ"ח ס"ז כחז
 פמ"ס מור"ס וכחז חמ"ס כשר משמע אפ"י
 לא ניחן וחינו שפ"ד כמיש צסמוך ע"כ. וחיינו
 דכן כחז צסק"ג דחיצה כשר משמע אפ"י ח"ו

שפ"ד ולא ניחן סגט יע"ש. אלל באחד ואחה
 שנסחפק צזה כח"מ זיל לא כחז ע"ז כ"ס
 כלום ואיך כחז הרב דכ"ס פשיט"ל דכשר :
אכן ספר"ח זיל פשיט"ל דכשר דכיכ צסק"ה
 צסופו וכחז חמ"ס כשר כחז כח"מ י"ס
 לכסחפק וכו' הנה מה שנסחפק צלספק דחיינו
 צכוחז אחד צמקוס אחת אין מקוס לספק זה
 דכי היכי דא"ס כחז חמ"ס צמקוס חמ"ס כשר
 ה"ה לכוחז אחד צמקוס אחת דד"א וד"א חד"א
 היא וגט ככוחז אחת צמקוס אחד וכו' י"ס
 לככשיר דמה לי לשון זכר צמקוס נקבה מה לי
 נקבה צמקוס זכר ע"כ. והיר"ל זיל סק"ב
 צהג"ז כחז משס מכריז"ל זיל ח"ג ס"י ס"ס
 דנ"י לכריז"ל מדצרו דס"ל דא"ס כחז אחד
 לשון זכר צמקוס שרלו לכחז אחת דכשר
 דיעצד יע"ש. ושיון צסמוך :

מעם

שכוחזים באחד בשנה ולא ציוס אחד
 בשנה כמו שכוחזים צמספר ימי סחדש
 כחז ה"ג"ס וכג"ס צולה זיל ס"י ז"ך משס הלבוש
 משוס דצחדש א"ס לא יכחזו ימים אלל דרך
 משל שלש לירח וכיוצא י"ס לפעוה ולומר שר"ל
 צשלש צצופוה לירח מכ שאין לפעוה כן
 צימי ששנה. ואין לפעוה ולומר שמה יאמרו
 שפוח כן דשעס לשון נקבה יע"ש. וכציאו ה'
 קניין הנוף צד' ס"ז ע"ל יע"ש. מזה יובן דא"ס
 טעם וכחז אחת צמקוס אחד שכהזו צספ"ק
 הקודם כיון דשפ"ח הוא לשון נקבה ואחת לשון
 נקבה איכ יספו ויאמרו שפוח הן ואין להכשירו
 לכחילה וכחזון :

בשני

צשלישי צרביעי צחמישי צששי צשנה.
 צשני וצשטי חס"ים יו"ד. צשלישי
 צרביעי צחמישי מלאים יו"ד. כיכ ספור שס
 וכחז מצ"ז זיל ש"כ צסמ"ק וכר"ל"ש. וכן
 פסק צשריע ס"ב. וכחז ה"ס צסק"ו שצפ"ו
 מכר"י מ"ן נחן ס"י רח"ל מלא. וכ' דצר
 אליו זיל סק"ג נחן ס"י שר"ח מלא. וכיכ
 ה' קניין הנוף משס כמה מסדרי גיפ"ן. והטעם
 כחז ה"ח ש"כ צחורה צו' ימי צראשיח :
אם כחז צשני וצשטי מלאים יו"ד וצשלישי
 וצרביעי וצחמישי חס"ים יו"ד. כחז
 סח"מ זיל צסק"ו דדיעצד אין לפסול א"ס כחז
 כח"מ מלא או להפך דא"ס אין ספנין משחנה
 וכן

זמן הוא בסמוך סיד אם כחז שלשה או שמה
 מלא כשר ע"כ. וכ"כ כ"ש סקיו חיל מלאים
 יורד ונדועבד כשר כמו שמונה אם כחז מלא
 אפי' לא ניתן עדיין אלא נכחב. וכ"כ הפריח
 בסוף סקיר. יע"ש שאם כחז בשני ושני מלאים
 דכשר. אכן הכנהיג זיל בפניהם כחז שאם
 נכחבו בשלישי רביעי חמישי חסרים אם היא
 לכחז גמ אחר או משום פגגא שיש להכשיר
 כיכ מהררחה היא ס"י ליה משם רב אחד ע"ש
 זכ"כ כ"כ בסביג המלאים אם נכחבו חסרים
 זמן החסרים אם נכחבו מלאים במקום עינין
 או שעה שהחז כשר יע"ש :

א כחז בשלשה בארבעה בחמשה. כחז ה'
 דבר אליהו זיל שגרי מדברי הגי' ס"י
 קצ"ו ס"ק ס"ג דכשר ע"כ. והוא ממי' כ"ג'
 שם בסוף ס"ק ס"ג חיל יראה לי דאפי' כחז
 בארבעה במקום ברביעי ודילג חיבה בשבת
 וכחז אח"כ עשרים יום לחדש הגמ כשר בארבעה
 אין לו פ"י אחר אלא בשבת כיון דכחז בחריה
 עשרים יום לחדש ואפי' דלכחתי' ה"ל לכחז
 ברביעי ולא בארבעה מי' אין לפרש דבארבעה
 דיל ארבעה לחדש וכגפ מוקדם כיון דכחז
 אח"כ עשרים יום לחדש. גם אין לפרש דכגפ
 מאוחר ויבואו לומר דכגפ נכחז בכ"ד לחדש
 דאיכ' כו"ל לכחז בארבעה ועשרים כו"ל
 מדכחז חיבה עשרים בלא וי"ו משמע דארבעה
 הוא זמן השבוע ועשרים הוא זמן החרש ע"כ.
 מזה נ"י דאם כחז בארבעה בשבת פשיטא
 דכשר כיון דאפי' כחז בארבעה ודילג בשבת
 עכ"ז כחז הרב דכגפ כשר בארבעה אין לו
 פ"י אחר אלא בשבת מכ"ש אם כחז בארבעה
 בשבת פשיטא דכשר :

א דילג רי"ש דברביעי. או עי"ן האמלטי
 דהש"י. כנה מרין זיל כ"כ ס"י קצ"ו
 עמי' הפור זיל משם הר"ש זיל שאם דילג
 עי"ן דשאלו מגין דכשר כחז כ"כ חיל כן דעם
 בערמי' שכתב חיל ומסחנרנא כל שניכר ס"ס
 כגון בלא כחז עי"ן האמלטי דבש"י או רי"ש
 דברביעי או חיבה אחרת שניכר שכול' ס"ס
 אין לחוש אלא צנף שמוח הכפלים או צנוף
 הממוח ע"כ. וכן פסק בש"ע שם סעף כ' חיל
 כיון שאלו מכירין סגנון הדבר אין לפוסלו

בשביל דילוג אוח אחת ע"כ וכחז הפריח זיל
 סק"ב כגון שדילג עי"ן של שאלו מגין וכן אם
 לא כחז עי"ן האמלטי דהש"י או רי"ש ברביעי
 וכ"י העיטור והנילוו כ"כ ע"כ. וכחז כ"כ
 בולג זיל ד' ס"ס ע"ג שכוזא בכגוסה מדרכי
 דגיפין וס"ס חיל שכיון שניכר שכול' ס"ס אי'ל
 קי"ש מדחמרי' אחריות ס"ס ע"ג שכל דבר
 שכול' ס"ס אין לחוש עכ"ל. וכגפ אף שגרי'
 שכ"י ס"ל לקראים זיל כ"כ בפ"ע וכן שכול'
 דעם מרין זיל כ"כ ונש"ע כ"כ. עכ"ז כ"י
 ככנהיג זיל בהג"י אוח כיכ חיל וגם כ'י
 כרא"ש זיל נוסח לזאה הסברא יראה כ'י אין
 לסמוך לסקל ולריך להחייבם בדבר מהריב"ל
 ח"ג ס"י ס"ט ע"כ. וכ"כ כ"כ זיל ס"י ר"ז
 ס"ק ס"ג אחר שכתב דברו מ"כ ס"י כחז
 ח"ל נ"ל דנגדון הטיפור ים להחמיר ואין להקל
 אלא במקום פגון ושע"ד ע"כ :

ב אה"ד כ' כ' מימר חיים צ"ס חיים לעולם
 ד' קמ"ג ע"ג חיל באחד. קריאתה
 כ"כ"ה בשוא אכל בשני בשלישי ברביעי בחמישי
 בששי כולם הבי"ה בפתיח. אכן צ"ס ברכות המ"ס
 כ"י דברביעי נקוד בקמץ כלשון ס"י ביחזקאל
 א' וכשאר כולם בפתיח יע"ש. ומוכרח הדבר
 לכיוון כן דכיון שד"ן הוא שכל אחר ח"ק
 לכיוון נחה והדגש מצפלו אי"כ במקום שמקבל
 דגש יכול להניח פתיח כ"כ"ה וכשוא כ"כ
 אחרים יכול להניח אוחה ע"י דגש. אכל
 ברביעי שהי"ש אי"כ מקבלת דגש אם מנקדין
 אוחה כ"כ"ה ח"כ"ה השוא נחה והשחנה קריאתה
 אכל מנקדין הבי"ה בקמץ וח"כ"ה שוא שבר"ש
 נע"ך כיון שסי'א כ"כ אחר ח"ג וש"ש עכ"ז זיל
 וא"כ לדעתו זיל נראה דל"ך לקרוחם ברביעי
 כ"כ"ש שוא נע כמו בשני בשלישי כן יקרא
 ברביעי שוא נע. אכן אנו העבד לא זכ"י
 להבין דבריו שנה' שאם מנקדין אוחה בפתיח
 ח"כ"ה השוא נחה והשחנה קריאתה אכן מנקדין
 כ"כ"ה בקמץ כ"י שח"כ"ה שוא שבר"ש נחה.
 דמה איכפת לן אם השחנה כקריאתה משוא נח
 לשוא נע כיון דהענין אינו משחנה דבין אם
 נקרא ברביעי שוא נח בין אם נקרא ברביעי
 שוא נע חרו"כו הענין אחד הוא שפירוש
 צ"ס רביעי ח"ה ש"ש וברור דכל שספניין
 אי"כ

שארית

כזכרת הגיטין

יעקב חיב

הגיש המ' יע'ש :

אם דילג חיבה בשבת וכחצ ברביעי עשרים יום לירח ס'. נר' מדברי מרין סקביא דכשר וכחצ הכי'ם סקליא הסמס מצואר דברביעי און סובל פרוש אחר אלא ברביעי בשבת דהא זמן החדש כחצ אחי' עי'ש. וגב מור'ים זיל שחצ ויש פוסלין היינו על הרעוהא האחרת שחצ עשרים לירח ואוחו רביעי היה כ'א בן מחבאר מדברי הרבי'ם ס' קי'ז שחא מקור הדון. כי' ה' דבר אליא זיל סק'ה יע'ש וכי' ה' כוראה דביד זיל דל'ג פ'א בשס דונא משס הלח'ם דקמי'ז דאם דילג חיבה בשבת כשר דליכא למטעי במשמעות אחר יע'ש. וכי' צס' קה'ג שאם דילג בשבת כשר שיע שס פ'ס'. וכי' כטי' סקבי'ג דהטעם דכשר לפי ברביעי אין לו פירוש אחר אלא בשבת כיון דכתיב בזה עשרים יום לירח יע'ש :

בשבת כחצ צס' מימר חיים זיל משס ס' ברכה המים קריאה ליל הבי'ת הא' בפחה ובי'ת כב' בקמץ כי כל שבת השבת בשבת כשחא דבוק הבי'ת השניה בפחה אכל כשאינו דבוק הוא בקמץ וכן בנחמיה ירד וייג בשבת בי'ת הראשון בפחה והשניה בקמץ כי שס אינו דבוק פכיד זיל. וכנה לדיון דאין מחלקין בין הצרה שסח לפצרה קמץ לא נפקיל מידי בין פחה לקמץ. אכל ערי'ס נר' מדבריו דהבי'ת הראשון לריך לקרוחה בפחה לא בשחא והוא כלשון הפ' המ' בנחמיה דנחובה בפחה לא בשחא אלא **בשבת** כח' .

בשבת אם כחצ חיבה זו נ' פעמים אף דיכול לגרור האתח ולכניה מקומה חלק מ'ם ללאה י'ח הכי'ם כחצנו אחר כיון דאין לנו דוחק כי' ה' ויקריא במזה'ג אות ל'. כי' ה' שדי חמד זיל ס'י י'ז אות צ' יע'ש. והנה כרזיל קילר דכילל לבאר בהיקון זה דיגרור החובס ויניחנה חלק לא מהני חקנה זו אלא כשהרני'ם הקלקול מיד לאחר שנעשה וכמ'ם הכי'ם ס'י קכ'ה סיק כ'ה חיל ואין לה חקנה אלא לגרור הכל ואחי'כ לחור ולכחוב אלא הגרר דעל כגרר אסור לכחוב דאין כוחבים על כטעמות ועל המחק דעשו לכדי'ף ומקנה זו אי' אלא כשהרני'ם הקלקול מיד לאחר שנעשה

אינו משחכ פ'י הקריאה לא איכפח ודריק :
בשבת טעם שחובבים בשבת ואין כוחבים בשבות. כחצ הכי'ם סקבי'א משום דשבות משמטו גי'כ לשון שמיטה. ועוד מדכחבס כחורכ לשון שבות לגבי נשואין מלא שבות זחא לא רצו לכחבו. והנכון צעיני דהטעם שחובבים בלחד בשבת כמ'ם הרמב'ין פ' ב'א צפ' זכור אח יום השבת לקדשו דאמרן במכילתא רי'א לא חכא מונכ דדרך שאחרי' מונים אלא חכא מונה לשס שבת ופירש סכגוי'ס מונים לימי השבות לשס הימים פלמן יקראו לו לכל יום שס צפני פלמו וכו' וישראל מונין כל הימים לשס שבת אחר בשבת שני בשבת כי זו מן המטה שנלמדינו זו לזכרו חמיד בכל יום ויום חכ פשוטו של מקרא וכך פ'י רי'א פכיל :
ומעם שאין כוחבים לשבת כמו בחדש שחובבים לירח. כחצ הלבוש זיל משום דלירח משמע מה שפצר כך וכך מיום ההחלה החדש שהוא חודש הירח ויום החדש בכלל. ואם היו כוחבים לשבת היה גי'כ משמע מעת ההחלה השבת ויום השבת שפצר בכלל חכ אינו אלא כונחיו כרי'כ בשבות לשבת הבאה פכיל. וכחצ כ' גי'ס זיל דלפי דבריהם אם כחצ כגם ציוס ד' בשבות וכחוב צגם צד' לשבת בלמיד דמשמע דמשבת מחיל המניין ויצינו מחוץ כגם שנכחצ ציוס ג' אלא שחא ד' למניין השבת שפצר אי'כ הוי גב מוקדס ופסול כמ'ם ס' קכ'ז ס'צ. ומיחו יראה דיש לכחשיר בדיעבד בכה'ג ורלוי'כ לדבר ממי'ם מרין סכ'א אם כחצ ברביעי עשרים יום לירח שבת ויום ד' היה כ'א לשבת וחא כחצ עשרים כגם כשר וטעמא משום דחלין בפטוח וכו' כי' יש להלוח כאן דפטי' דחבב דפרוש לשבת הוי כמו בשבת ואפי' הרבי'ם דפליג בזה'א יראה דמכשיר בכה'ג כריל ודריק פכיל הכי'ם זיל. וכי' כר'י'ם ופכ'ה וספרי'ה דמה שחובבים בשבת ולא לשבת כמו לירח כי לא אפשר למטעי טעם השבת קאמר ויום השבת שפצר בכלל וגבי ירח דליכא למטעי כוחבים לירח פכ'. וכי' הכי'ם סקבי'ז וכחי'ו סקבי'ז וספרי'ה סקבי'ז יע'ש. מ'י'ז נראה דאם כחצ לשבת כשר כנראה מלכך הכי'ם המ' וכי' צס' קה'ג ד' עי'ס פ'א סיק קיי'ח משס

וכמיש הגיט סי' קכ"ה ס"ק כ"ה וז"ל ואין לה תקנה אלא לגרור בכל ואח"כ לחזור ולכתוב אלא כגרר דעל הגרר אסור לכתוב דאין כותבים על כטבטוט ועל המחק דפשוו לסודייף והקנה זו היא אלא כהסרגיש הקלקול מיד לאחר שנעשה וכ"כ ג"כ בס"ק ס' ח"ל וע"י לעיל ס"ק כ"ה דכתבתי משם סביח דאם הרגיש הקלקול מיד לאחר שנעשה יגרור אותה חיבה שנחלקלקלה ואח"כ יחזור ויכתוב אלא כגרר דעל הגרר אסור לכתוב דאין כותבים על כטבטוט ועל המחק וע"י לקמן סעיף י"ט מ"ש משם מהר"ק"ש ומ"ה שהפלוהי בזה ע"כ. וא"כ הו"ל לכו' שדי חמד ז"ל לבאר ולומר אף דיכול לגרור האחה ולהניח מקומה חלק כשזכר בשעה הקלקול דוקא. ומדכתב סה"ס כ"ר דאף לאחר שנכתב הגט אם גמלא חיבה בשעה ז"ס יכול לגרור אותה ולהניחה חלק. וזה לוחא כמיש משם הגיט טוב ראינו בס' ויקרא בקור דברים הללו במה"צ שלו ס"ו ל"י ושם ראינו שהפניין היה בגט אחד שנפסל שלשה פעמים וכתב בסו"ד ח"ל וגט שלישי נפסל יטן כתב בשעה ז"ס וסן אחת דיכול לגרור אחת מהם ולהניח מקומה חלק דכיולא בזה הכשרנו לפול מ"מ ללא י"ח הגיט כיון דאין לנו דוחק כהבטו אחר א"ד ז"ל כמו שהפתיקס ס' ש"ה חמד ז"ל. ובאמת דבריו אלו לא זכינו להבינם דממרו"ה דבריו ג"ר דכ"ג כזה ששלישי כבר נכתב ומלאו בו אח"כ רעוה"ה זו דכתוב בשעה ז"ס כאשר יראה כל ישר כולך. וא"כ הוא א"ך כתב דכיולא בזה הכשרנו לעיל דברי הרוא"ה יראה דמ"ה שהכשירו לעיל הוא בס"ו ו' ושם הפניין היה שטעם הסופר וכתב אלפי חסר מ"ס ולא הרגיש עד שכתב וסמ"ה ואף שלכא"י דגם אלפי כשר דכן גמלא בתי' בנביאים ובתרגום אלפי במקום אלפים עכ"ז כסמנו שיגרור חיבה חמ"ה ויניח מקומה חלק וימסוך הו"ו אלא כו"ד ויטעם אותה מ"ס פחומ"ה וכ"כ מהר"ק"ש בלוח יחידה שכת' ומחקה וסניח המקום חלק וכתב לפנים כשר ק"ו מחסי' ומ"ש פלוו מהר"י אלמ"ד ז"ל וכו' וסו"ד כתב אצל ב"ד לוחא לכא"י דברי חיבה חמ"ה גרר אותה והשלים המ"ס של אלפים ואח"כ כתב וחמ"ה כדינ"ה ומ"ה לס"ס במלק הזה

מטעם דק"ל שיפור בין חיבה לחיבה כמלא יורד קפנה והכח איכ"ה טובא אין חש"ה ע"י בחד לכתב"ן ובס' פאה י"ס דס"ו ובלח"ה ד' קמ"ג עכ"ל. הרי לכדי"ה דמ"ה שהכשירו הוא דוקא בלוח"ה זה שכתב חק"ה שכת' אלפי חסר מ"ס אחר שכת' חיבת וחמ"ה לכן הסכימו שיגרור חיבה חמ"ה ואח"כ יכתוב אותה כדינ"ה לפני הגרר. אכן בנדון דס"ו ל"י שג"ר ממרו"ה שלשון דכ"ג כבר נכתב מ"ש וגם שלישי נפסל ואם היה הפניין שלא כה' אלא חיבה ראשונה ושנייה דוקא וכ"כ בלח"ה בשעה ונפול חיבה בשעה וחק"ה הרגיש לא יאמר פלוו וגם שלישי נפסל א"י דכ"ג נכתב כולו ופסלו לחו"ה מחמת שמלאו חיבה בשעה יחידה א"כ א"ך כתב דכיולא בזה הכשרנו לעיל. וע"י לכו' גיט ז"ל בס"ק ל"א שכת' וז"ל ע"ש מר"ן שלא לקיים מחק בגט כה' וז"ל מהר"ק"ש ז"ל כה' טעם וכתב חיבה יחידה ומחק אותה וסניח מקום פלוו וכת' לפניו כשר ק"ו מחסי' וכיולא בזה כתבתי לעיל ס"ק כ"ה וס"ק ס' ומ"סו יראה לי דכ"ד בטופס אצל בחורף אינו גט וכו' ואפי' בטופס אם היה המחק גדול וכו' ואם היה המחק ברור בטופס אינו גט וכו' ע"כ. בלוח"ה דנדון זה שכת' בשעה ז"ס אם נזכר בשעה שכת' יגרור ויניח חלק ויכתוב אח"כ כדינ"ה אף שהוא בזמן ובג"ש כתב דבחורף אינו גט כבר כת' כה' כ"ר ויקרא"ה ז"ל שם בס"ו ו' משם מר"ן ז"ל בחשו"י דכזמן הוא מדרבנן וכו' יע"ש. ואם לא נזכר עד שנגמר הגט כולו אז ללא י"ח הגיט יכתוב אחר ולא יטעם הקנה זו כחורף כג"ל:

ביום אחד

כסור ז"ל כתב בס"ו קכ"ז ח"ל כתב ס"ר פרץ ביום ר"ח וכתב ביום אחד לירח ס' וכו' ואם יכתוב גט ביום ראשון של חדש אייר יכתוב ביום שלישי לחדש ניסן שהוא ר"ח אטר וכן בכל ר"ח שס"ו שני ימים וביום שני של ר"ח יכתוב בלח"ה לירח ס' וכו' ע"כ. וכדי"ה כה' ח"ל ובמדרכ"י דפ"ח ב"ב בלח"ה לירח וכו' ולכל אלו הסברות יש ראיה מן המקרא וע"כ יש נמנעים לחת גט ב"ח וכו' וכה' בחידושי הגטות דר"ל דכתוב בראשית ס' בעשירי בלח"ה לחדש וכתוב בפז"ר יורד ויטבו ביום אחד לחדש ולכן נמנעים ללא י"ח

ספק. ומרין זיל כשריפ שם נמסך אחר לשון
 כסור טנסטיף די כחז ביום ריח יכחז ביום
 אחד לירח פ'. ונסטיף ו' כחז אם יכחז גפ
 ביום ראשון של ריח יכחז ביום שלשים וכו'
 וביום ב' של ריח יכחז בלאחד לירח פ'. ומורים
 זיל כסיד וכסיו כחז שמכח זה נמנעים וכו':
והב"ח זיל הק' על דברי כסור דמחלח
 דבריו שכת' ביום ריח יכחז ביום
 אחד לירח פ' שכיכ בהחילח כסר חנו. וחימל
 דכסיף דבורו אמר וביום שני של ריח יכחז
 בלאחד לירח פ' כי חשבנו מיום השני וכיכ
 המרדכי כססיג וכיכ בהחילח חומם הסקודים
 בלאחד לחדש השני. ורלח לחלק דכשריח אינו
 אלא יום אחד יש לכחז ביום אחד שכול
 מצורר טפי וכסכול שני ימים יכחז בלאחד.
 ושוב כת' דהר"פ לא נחיה לחלק בכך אלא דזה
 וזה יוכשר והנכון לכחז ביום אחד לירח פ'
 וכו' וכן ראינו בגיטין הניחנין בימים קדמונים
 כחז בכלן ביום אחד לירח פ' פ"כ. וכיכ
 אחיכ פמיש מורים דיש למנוע מליחן גפ דריח
 מיכו בשטפיד כותבים וכותבים ביום אחד
 לירח פ' וכו' פ"ש :

היוצא

מדבריו זיל דבהחילה רלח לחלק
 דכשריח יום אחד יכחז ביום אחד
 וכסכול שני ימים יכחז בלאחד. ואחיכ כחז
 דכריף לא נחיה לחלק בכך אלא דזו"ז יוכשר והנכון
 לכחז ביום אחד וכן רלח בגיטין קדמונים וכו':
אשר מזה אני חמיה למס שראיחי לבי ב"ש
 זיל כסקיח כתי ובעת הלורך כותבים
 גם וכותבים ביום אחד לירח פ' כיכ כתי
 וסרס הכריפ לכחז בלאחד לירח פ"כ ובס' קריח
 כחז בלאחד לירח אפיג דכסיד כתי ביום אחד
 כתי כתי שיש חילוק בין אם ריח יום אחד
 או ב' ימים ורמ"א פ"כ לא ס"ל חילוק זה וכו'
 פ"כ. וכתיא דבריו ככאכ"פ סקיז חיל לירח
 פ' אפיג דכסטיף ד' כתי המחצר שכותבים
 ביום אחד לירח פ' כתי כתי דחילוק יש בין
 אם ריח רק יום אחד או ב' ימים וע' ב"ש
 פ"כ. וכן דמאחר דכרביח זיל דאיכו מאריס
 דכתי חילוקא בין אם ריח יום א' או ב'
 ימים. חזר ממנו וכת' אחיכ דכריפ לא נחיה
 לחלק ככתי אלא זו"ז יוכשר ואחיכ דהנכון

לכחז ביום אחד וכן רלח בגיטין סקודמים
 כתי. איך כתיב וכתבתי כתיא חילוק זה על
 דברי מרין משם כתיב זיל כאלו סוף מוסכס ממנו:
והח"מ זיל כסקיח כתי חיל יכחז ביום
 אחד לירח כליל וכפסס משום
 דבהחילה פ' חנו כתיב ביום אחד וכסקיפ כתי
 וי"א דכותבים בלאחד לירח כפסס משום דכתיב
 בהחילה פ' במדבר בלאחד לחדש השני פ"כ
 וכסקי' כתי ויש נמנעים ולעתה הלורך כותבים
 וכותבים וכותבים ביום אחד לירח וכן כסיד
 כתי שרלח גיטין קדמונים וכחז כסס ביום
 אחד פ"כ וכיכ כסקי"פ יכחז בלאחד לירח ככר
 כחכתי לעיל סיד שספיד כתי שרלח גיטין
 וכחז כסס ביום אחד פ"כ. וסג"פ כסקי"ג ומ"ו
 כתיא דברי כתי שזו"ז יוכשר והנכון לכחז
 ביום אחד וכיכ כסקיל דהנכון לכחז ביום
 אחד שכול לשון מצורר יפ"ש :

באופן

דמדבריו כולם כתי לכחז ביום אחד
 שכול לשון מצורר ספי כאמור :
אכן כפריח זיל כתי כסקי' ח"ל ומסתברא
 כמ"ד לכחז בלאחד לירח פ' כיון שלא
 כמלא כתי חומשי חוי דלישחמיס כחד מנייסו
 לכחז ביום אכל כתי כחז שרלח גיטין וכו'
 וכחז כסס ביום אחד. וכסקי' כתי ח"ל יכחז
 בלאחד לירח פ' ולעיל כסיד כתי ביום אחד
 ואששר דס"ל דשניכס כלאחד פוזיס וכסקי'
 כחכתי שיוחר נכון לכחז בלאחד פ"כ :

באופן

דלדעת כתיב זיל וכתיב וסחימ
 וכתיב זיל הסכימו לכחז ביום אחד
 דלא ככפריח וכתיב שכתבו לכחז בלאחד. וכן
 כסכים הי' כמכריח מודפי זיל כס' חיים לפולם
 ס' ליד ס' גיל דאף במקומות שאין כוהנים
 לכחז כתיב במספר הימים מהיום פוז וכחז
 ביום אחד כססכמה כתיב זיל. וכן פסס מעסה
 ס' מומר חיים זיל כס"י פ"ל ס' פ"ל יפ"ש וכיכ
 כד' קמיד פ"א שהנכון לכחז ביום אחד יפ"ש.
 וכיכ ס' דבר אליא זיל חיל אם הוא ריח
 כותבים ביום א' לירח פ'. ואם ריח ב' ימים
 אם כחז סגס ביום ראשון יכחז ביום שלשים
 לירח פ' שכול ראש ירח פ' וביום ב' של ריח
 יכחז ביום אחד לירח פ' ואם כחז בראשון לחדש
 כשר בשטפיד כיכ סכנסיג כס"י קרו כסגסיפ פ"כ :
 ולס

ואם כחצ ביום אחד לירח פי שכול יום שלשים לירח פי כשרח ב' ימים אין קפידא כמיש מצוי וכמיש הגיש סיק כח וכי ס' עבודה משא זיל ד' פיג פ"א אוח ס"ה ח"ל כחצ מהר"י מזכרונא דיש לכחוב בגמ ביום אחד לחדש ולא בלחד לחדש דיש לחוש אפ"י בלילה ולענין גיטין נכון לבאר כיון דגיטין בלילה קרוב לפסול וכו' פ"ב. עכ"ז נר' לכחוב ביום אחד מדיף כ"ל. וכן הסכים צ"ח כיצ גיטין ס"י י"ד לכחוב ביום אחד יע"ש :

שני ימים. שלשה ימים. ארבעה חמשה ששה שבעה שמונה תשעה עשרה ימים :

הנה הכוסח שביד הרמז"ם זיל פ"ד מ"ג בדפוסים שלפנינו כחוב צ"כ בשנה כ"כ לירח בשנה כ"כ. כנ"י שבהשגחן הימים והשנים לריך לכחוב בבי"ח. אכן הג"ע ז"ל ס"י קצ"ו סק"ו כחצ ח"ל ור"ח"ו בחש"י הרב בללאל ס"י כיג פסק א"י למהר"א סאג"ס וכמיש שכלל נוסחאות הסו"ב מספר ימי סחד"ש כחוב בבי"ח. כנ"י שמרוב חכוקה"ס להשיגו לא הביטו אחרי מש"ה דננוסח הרמז"ם כחוב כ"כ בשנה כ"כ לירח וכן צטור אה"ע כחוב כ"כ לירח פ"ב. נר' שדפוס יס"ן כחוב בלא ביה"ח. אבל בדפוסים שבידנו ככל בבי"ח. וכ"כ הפרטי"א ח"ב פ"ד מ"ג ז"ל נהגו לכחוב שני ימים בלא ביה"ח וכן נמ"א בדפוס יס"ן של רבינו וחסור וכו' גם בח"ג ל"ד פ"א כח' ומ"ה שאלו כוחצים ג' ולא בני כמיש מרי"ן ס"י קצ"ו וכו' מורים דדריפבר א"ס כחצ בלא ביה"ח כשר. כח' מ"ז סמג"ן דמנהגינו פס"י נוסח הרמז"ם בדפוס יס"ן וכ"כ במזנה אדמה ד' ל' ספר יע"ש סו"ד צ"ח פני יצחק ח"ו ד' ק"ה פ"א יע"ש. ונר' שנוסח"א זו של דפוס החדש שכחוב בחדש ובשנים בבי"ח נודמנה ל"ס ויקר"א ז"ל דכ"ל להרמז"ם כדרי כח סמב"ר"ס שגם בשנים בוחצים בבי"ח. ואין לחמו"ס עליו כאשר חמ"ס עליו מוה"ר כמכרי"א ז"ל צ"ח פנ"י הנו" ד' הנו" פ"ב שכה"י עליו ח"ל וחמ"סו איך לא ראה דברי הג"ע דכחצ מש"ס מהר"א"ס דלא הביטו אחרי מש"ה וגם אשחמיתת"ס מ"ש הפרה"א סח"ל והוא פלא פ"ב. דלענ"ד"ן דאין זה פלא דכ"ן דמדמ"ן לו דפוס החדש שכחוב בשנים ביה"ח לכן ל"דפ"ו. ע"ס

ספוס' דפברו שגם בשנים כוחצים בבי"ח. ודפוס יס"ן אפטר דלא נודמ"ן לו כלל ודו"ק. וכן ר"ח"ו לכג"חן שדי חמד ז"ל ד' קפ"ז פ"א ד"ס במספר שג"ר"ף נוסח הרמז"ם ז"ל ע"ס שאר סו"ס' דכוחצים בבי"ח ע"ש :

באופן שנוסח הרמז"ם שבידנו חרוי"סו בבי"ח צימ"ס ובשנים. ומדברי הסור ז"ל אין סכר"פ דצ"ח קצ"ו בנוסח סג"ב כחוב צ"כ בשנה כ"כ לירח פ' כ"כ לבי"ע בלא ביה"ח לא צימ"ס ולא בשנים. אכן צ"ח קצ"ו כח' הסור ח"ל לריך לכחוב זמן בג"ע כ"ל כ"כ בשנה כ"כ לירח פ' כ"כ לחשבון פ' ולא כחצ בשנה נר' לריך לכחוב הימים בבי"ח לא בשנים כיצ צ"ח קצ"ו בשני וכחוב בשני ימים בשלש"ס בארבע"ס כולם לשון זכר צ"ח לצ"ח וכן באחד ופ"ר"ס בשנים ופ"ר"ס בשלש"ס ומפ"ר"ס וכן כולם ובחשבון השנים וכחוב לשון נקב"ס כגון בשנה חמשה אלפים ואחה לבי"ע שח"י"ש של"ס וכו' פ"ב. מזה נר' לריך לכחוב בבי"ח בשני ימים בשלש"ס וכו' וכן בחשבון השנים בשנה חמשה אלפים לא כמו שכת' צ"ח קצ"ו בנוסח סג"ב כ"כ לירח כ"כ לבי"ע. וגם בחשבון השנים כח' בשנה לא כמיש צ"ח קצ"ו כ"כ לירח כ"כ לחשבון פ' ולא כח' בשנה כלל. באופן דמדברי הסור ז"ל אין סכר"פ :

אכן מדברי מרי"ן ז"ל בשו"ע נר' דחרוי"סו ביה"ח ש"כ צ"ח קצ"ו ס"ד בשני וכחוב בשני ימים בשלש"ס ימים בארבע"ס כולם לשון זכר צ"ח לצ"ח. וכן באחד ופ"ר"ס בשנים ופ"ר"ס בשלש"ס ופ"ר"ס וכן כולם. ובספ"ק פ' כח' ובחשבון השנים וכחוב לשון נקב"ס חמשה אלפים ואחה שח"י"ש של"ס ארבע"ס וכו' לשון נקב"ס פ"ב נר' דיכחוב בשני ימים בשלש"ס ימים בבי"ח וגם בחשבון השנים בשנה כ"כ וכו' :

וראיתי להג"מ ז"ל סק"ס שכת' ח"ל בשלטי"ו וכו' גם צימ"י חדש כוחצים בשלטי"ו וכ"כ בבי"ח כמיש צ"ח ג"ע רמ"א ובלבו"ס ולא כמיש פ"ב. ואחרי נע"ד לא זכ"ח"ו להבין ד"ק מהו כוננו באומרו גם צימ"י חדש כוחצים בשלטי"ו דצימ"י סחד"ש לריך לכחוב בשלש"ס לא בשלטי"ו. וא"ס נאמר דהוא ע"ס וז"ל גם צימ"י חדש כוחצים בשלש"ס וכמו שכן הוא נוסח ג"ע רמ"א

רמיא בשלשה ימים כיפ"ם. לנו לדעת למה
כחז כמיש רמיא והלבוש ולא כח' דברי מרין
זיל דעליה קאי ומרין זיל כח' כהדייא בשני
יכחז בשני ימים בשלשה ימים וכו' הרי לכדייא
שכה' כולם צבי"ה ואיכ למה כח' כמיש רמיא
ולא לירק דברי מרין זיל שכה' הרי להדייא
באוהו סעיף כולם צבי"ה ודבריו ל"י :

באופן

דמדברי מרין זיל נר' דכולם צבי"ה
ציימים ובשנים. וכה' הפרי"ח בסקיד
בסופו חיל ודע שמיש בלשון המהצר שיכחז
ציום אחד וכן בשני ימים וכיוצא צבי"ה יש
פנים לזה כי כן מלינו במקרא בחדש השני
בשבעה פשר יום לחדש בעשירי באלה לחדש
בראשון באלה לחדש וכן כולכו כתי כחזי וסיג
איצמי ליה למיכחז ד"מ בשני בשבוע בשלשה
פטר יום לירח פ' וחזינן דרגילי צבי בשבוע
יג לירח פ' וראשונה כתי יוהר נכון וכ"ן
מהשו' מהרי"ר בללאל ס"י כ"ב וכ"ג ע"כ. הנה
מיש שכ"ן מהשו' ה' בללאל ס"י כ"ב כ"ג. הספר
הנ"ל אמלא לראות הדברים בשורשם. כי רואה
אנכי להרי ג"פ זיל היד לעיל כח' בסקרו וזיל
וראיתו בששו' הרב בללאל ס"י כ"ג פסק אחד
למהר"ם וכו' כנ"ל שלא הביטו אחרי משע
שכה' כו"כ בשבוע כו"כ לירח וכן בטור וכו'.
הרי שכה' בלא צי"ה ורחה גוסחה הפוס'
שכחזים צימי החדש צבי"ה ודו"ק :

והיא"ה

זיל כגס"פ סק"ז כח' כשבאים
לכחז ימי החדש כוחזים ככו"כ
בשבוע כו"כ לירח פ' ואין לכחז צי"ה צמניין
השבועות וצמנין הירח וע"י צ"ס ג"פ סק"ז גבי
בשני יכחז בשני ימים משמע דכשכוחזים מספר
ימי החדש כוחזים צבי"ה גם מורים כח' אם
לא כתי בשני רק שני כשר וכ"כ הלבוש דבדיעבד
כשר משמע דלכחזי לריק צבי"ה אך רואה
אנכי בטוסה גפ שכה' צמי"ק ירושח"ו לכחז
מספר ימי החדש והשנים בלא צי"ה. וליל דאין
קפידא בדבר דהכל משמטוח א' וצטוסה כגט
שכה' הלבוש כח' שנה חמשה אלפים לא בשנה
צבי"ה אלמלא דבי"ה לא לריק דכיון דכה' במספר
ימי השבוע שכה' כו"כ בשבוע כ"כ לירח שנה
הו לא לריק לכחז צי"ה במספר ימי החדש
וכשנים ומכחינו לכחז בלא צי"ה כמכח

ירושח"ו ומכחג שאלוניקי לכחז צי"ה צימי
השבוע ובמספר השנים ומכחג מ"ל לכחז צי"ה
צימי השבוע וצימי החדש אבל לא במספר
השנים ואין לפקפק בזה נכרא נכרא ופספסיה
ע"י צ"ס באלוה המוס ס"י ס"ב ופרי האדמה
ח"ג דליד שער אפרים ס"י קיט עכ"ד :

הנה

מיש בהחילה דבריו ואין לכחז צי"ה
צמניין השבועות וצמניין הירח. לא
זכיתו לכבין כונחו דליק כה' דאין לכחז צי"ה
צמניין השבוע דהרי לפי כל דברי הפוס' שכה' צ
נוסח הגמ' נר' דצמניין השבוע לריק לכחז
צבי"ה. וגם איכו זיל בהכ"ד כח' בהחילה
כשבאים לכחז ימי החדש כוחזים ככו"כ בשנה
כ"כ לירח הרי להדייא שכה' ככו"כ בשנה נר'
דצמניין השבוע לריק לכחז צבי"ה ואין חזר
וכח' דאין לכחז צי"ה צמניין השבועות. ומזכרת
לומר דכו' דבריו מיש ואין לכחז צי"ה צמניין
השבועות וצמניין הירח ר"ל דא"ל לכחז בשנים
צבי"ה אלא דכיון דכה' צמניין השבוע צי"ה הו
ל"ל אחדש צי"ה אבל לעולם דצמניין השבוע
לריק לכחז צבי"ה. אכן כיון דכה' צי"ה בשבוע
הו ל"ל צי"ה בחדש. וזהו דקאמר ואין לכחז
צי"ה צמניין השבועות וצמניין הירח ר"ל בשנים
יחד אלא דבחדא מניכו סגי כגיל ודו"ק :

גמ"ש

בחו"ד וצטוסה כגט שכה' הלבוש
כחז שנה חמשה אלפים לא בשנה
צבי"ה. ומזה כו"כ וכה' אלמלא דבי"ה לא לריק
דכיון דכה' במספר ימי השבוע צי"ה שכה' כ
כו"כ בשבוע כו"כ לירח שנה הו ל"ל לכחז
צי"ה במספר ימי החדש וכשנים. אחרי נפ"ד
ל"ל לכבין ד"ק דמלגד דאיהו כה' לעיל משם
הלבוש דאם לא כה' בשני אלא שני ימים
דבדיעבד כשר משמע דלכחזי לריק צבי"ה. הרי
לכדייא דהלבוש ס"ל דבמספר החדש לריק
לכחזי צבי"ה. ואין כו"כ אח"כ מנוסח כגט
שכה' הלבוש שנה לא בשנה נר' דא"ל צי"ה
גי' במספר החדש הפך ממאי דס"ל להלבוש
דאם לא כח' בשני אלא שני דדוקא דבדיעבד כשר
אבל לכחזי לריק צי"ה. שר כה' דליק כו"כ
ממ' שלא כה' בשנה אלא שנה נר' דא"ל
לכחז צי"ה במספר החדש דכרואה יראה
צטוסה כגט שכה' מורים זיל כחז בשלשה

ימים לירח פי' שנה כריכ' כרי דחדש כח' צבייה לא בשנים כאשר יראה סדואה. גמיש דמנסג' סאלוניקי ללחוב צייה צמספר החדש והשנים. פיין למזהיר כמשריאל זיל צם' פכיו די קיח שביאל כמה פוסי' שכתבו דמנסג' סאלוניקי לא בן הוא אלא אין כוחים צייה כח צמספר ימי השבוע אבל בחדש ובשנים אין כוחים צייה. וגם איכו זיל השיגו מסדר הגסין שכוואו צם' כנורא עמר אשר קובו זיל שכולס כחוב בלא צייה לא בחדש ולא בשנים יפ"ש. אכן מיס דמנסג' מלי' ללחוב צייה צימי' השבוע וצימי' החדש אבל לא צמספר השנים. בן כרי' מנוסח הגם של מלי' שהובא צם' נהר' מזרים להרהיג' רפאל ו' שמטון יליו' מארוה דאחרא מלי' פיש צדי' רכזי' עיב שכת' בן יפ"ש. אכן ציאל נוכגים ללחוב צייה בשבוע אבל בחדש ובשנים בלא צייה כאשר עינדך החזינה מישרים צנוסח הגם שביאל הי' כמשריאל זיל צם' העלומה לצ חיג' די עיז' פ"א. ומנסג' דמשק כפיטיק ירושהיז' שאין כוחים צייה לא בחדש ולא בשנים. וכן כוהגים אנו צבירות שלא ללחוב כח' בשבוע דוקא כוחים צייה אבל לא בחדש ובשנים. באופן דדביז' הוא הלוי צמנסג' סמקומה וכיכ' הי' מברחיף זיל צם' גנוי חיים די' כיד' פ"א שיש מקומה מחולפים צזה יפ"ש. ואיכ' כימ' דאס צמקום שכוהים בלא צייה בחדש ובשנים ופעה הסופר וכח' צבייה. או אס' צא' גפ' ממקו"א וסס' כוחים צבייה וצמקום הכחינה בלא צייה וכחצו הגם צמקום הכחינה צבייה אין לפקפק צזה וכצ"ש הג"פ שס' סקיוו צסוד' והיא"ה הגו' דאין לפקפק צזה כלל וכשר' ליחנו לכחתי. וכן הפלה להלכס מוכיר כמשריאל זיל צם' פני ילסק' חזו דקיה פ"ג צנפ' שגשג' מעיר פאריז לדמשק וכחצו בעשרה ימים צבייה וברמשק אין כוחים צייה צהר דשו"ט צזה כח' צסוד' וזיל איך שיכיס כצר מלחא אמורה דאין שנוי זה מעכב כלל כיון דחלוי צמנסג' סמקומה וכיו' ואפי' אס' שינו גס' צמקום שלא נכחו ללחוב צייה בחדש ובשנים וכחצו צבייה איכו מעכב וכי"ש אס' צמקום הכחינה כחצו צציה כמנהגם הסך מקום הכחינה אינו מעכב ויחנו הגם לכחתי ציד' האשס' המהגרסה עכד'

זיל וכיכ' האלון שדי חמד זיל די' קטיח פ"ד די' ים מקומה וכיו' משס' הי' צרכה כמים זיל דאס' שינה וכח' בשנה צבייה כשר' אף אס' פדין לא ליתן ואין חשש פיגור יפ"ש :

שלשה יפ"ש. ארבעס' חמשה ששס' שבעה שמונה חשמה עשרה יפ"ש. כולם לבן זכר צהיאל לבסוף. ובשנים לשון נקבה בלא הי' לבסוף שלש ארבע וכיו' כיכ' הסוד' זיל וצריין צסרי"ע. וכח' סבי"ס סקיס' וסימניך ימים ימימס' פ"י צמקום ימים כוחים צהיאל לבוש ופיז'. ובשנים לשון נקבה בלא הי' לבסוף. וכח' ספיז' סקיו' וסימניך ששנה ההוא פ"ב. וכיו' מכתב מאליואל זיל כח' חיל ולא זכחיו להצחק החילוק שיש בן עמר לעשרה שזה יכח' לשון זכר חכ' לשון נקבה פ"ב. וכח' פלוי הי' מומר חיים זיל שצם' חיים לעולם חיב די' קמיד' פ"ג חיל ואחכמי"ר אין לורך צכלאן לשום הצחנה אלא שכן דרך המספר כמו שכתריסנו סרצבי"ע זיל צם' לחוח דקסי"ג פ"ב כי צמספר סהיאל באחרונס' פס' הזכרים ובחסרוהס' לנקבות הסך לשכיק' יפ"ש וכיכ' צם' סירוי דוד זיל די' פ' פ"ב יפ"ש. וכן כחיב צם' ויגס' ואציו שלח חלח' עשרה חמורים וכיו' ועשר לחונות וכיו' דנכחצ' הי' בצכרים ולא בנקבות וכן כמה פסוקים עשרה אנשים וכחיב ואסו עשר נשים פ' צחוקוהי' וכאלה רבים וכיינו מיס' הרצבי"ע זיל כי צמספר ההי' באחרונס' פס' הזכרים וכיו' וצוה הסך לצוהיק' כי צלשהיק' ההי' באחרונה כוה' סימן הנקבה צשמה כמו לרקה ישועה וכיו' ליחידה צמפיק' אשר פינה ונפעליכ' נופח' חפופנה חצאנה ופי"ש צם' הלחוח דקמי"ה וקמי"ע באורך שמושי' סהיאל וצם' פ"יגנח סבושס' פ"ז חכ' פשוט עכד'. באופן כי צמספר סהיאל לחכ' ובחסרונה לנקבה. ולהכיו' פסק' מרין זיל כולם לשון זכר צהיאל לבסוף ובשנים בלא הי' לבסוף וזלח' צמספר שמונה הרוייכו' צהיאל לבסוף ואין חילוק בצחיבה רק בצקריאה לחכ' סגורן צקמץ ולנקבה צסגול' כמי"ש סבי"ש זיל סס' צסקי"פ פסס' סלבוש' וסחי"מ. וסוי"ס סס' ועיין צחוסי"ר"ע צפסרוח' פ"ה שכת' סס' על חיבה שופה לנקבה צקמץ כמו רופה הי' ועי"ו צדי"מ סס"י קכ"ע מצונה צסגול' לחכ' ולנקבה צקמץ פ"ב. ואפ"ל כמו

כמו שהפרישנו הראב"ע ז"ל דהמספר הוא
הסך לשיק דהמספר הכ"ח לנדרים ובהסדרונם
לנקבות באמור. כן לנו נאמר דהמספר שמכ
דחרויטו כה"ח לבסוף עשו חילוק ביניהם
בקריאה הסך לשיק דהיינו דהמספר הזכר
בקמץ כה"ח והנקבה בסגול הסך לשיק
דבשמה כשפניהם כה"ח לבסוף כמו שוטה
רועה מתונה והפרש ביניהם בקריאה דהזכר
בסגול והנקבה בקמץ וכמיש החרויטו ז"ל כה"ח
בחיבה שוטה בקמץ כה"ח לנקבה כמו כי רועה
היא וזכר בסגול וכמיש הדי"ח ז"ל בחיבה
מכונה בסגול לזכר ובקמץ לנקבה ודוק :
אם כה"ח שתי שלש ארבע חמש וכו' במקום
שני שלשה וכו'. הג"ח ס"י קצ"ו סק"ח
כה"ח דא"ח כה"ח לשון נקבה כשר דיועבד. וע"י
בתי"ש מורים בסמוך ס"ב ע"ב. והיינו דמורים
בס"ה כה"ח לשון זכר במקום נקבה כגון שהי"ל
לכחוב חמש וכה"ח חמשה כשר ע"כ וכה"ח הג"ח
שם ס"ק כ"ז ח"ל וכן ה"ח דעה מהריב"ל ח"ג
ס"י ס"ח על גפ' א"י שכל מצבל וכה"ח כחוב צו
שנה חמשה אלפים וגי' מאות ועשרים ואחד
וכשי"ב דא"ח לחוב למאי דכחי"ב עשרים ואחד
בלשון זכר ויכחי"ב ל"ח לכחחי"י מטעמא דכחי"ב
דזה הא"ח כרחיק כדוד לא"י"ב כרחוקים ה"ח
דיועבד ע"כ. וכ"כ הלבוש דא"ח כשר אל"ח
בשע"ד או שכבר יתן כגט. אכן ה"ח ז"ל
בס"ק פ"ז עמ"ש מורים כשר משמע אפ"י אינו
שע"ד ולא יתן הגט כמ"ש בסמוך. והיינו
מ"ש בסמוך בסק"י"ג דחיבה כשר משמע אפ"י
אינו שע"ד ולא יתן הגט יע"ש. וכ"כ הסרי"ח
ז"ל ח"ל וכה"ח חמשה כשר דכי סי"ב דא"ח כה"ח
חמשה במקום חמש כשר ה"ח לכחוב אחד
במקום אחת דא"ח ודא"ח חדא מלחא הוא וגם
הכחוב אחת במקום אחד וכן חמש במקום
חמשה וכיול"א יש להכשיר דמ"ח ל"י כה"ח לשון
זכר במקום נקבה ומ"ל כה"ח לשון נקבה במקום
זכר ע"כ. והגאון שדי חמד ז"ל דר' קמ"ז ע"א
כה"ח מש"ס ה"י ברכוח המ"ס ז"ל שכה"ח בפירו"ש
שבין א"ח כה"ח בשנים לשון זכר במקום נקבה
וכן צ"מ"ס נקבה במקום זכר כשר להכחין א"ח
שלא בחש"ש פיגון. אכן דר' קמ"ט ע"א ד"ה
במספר השנים אחר שכה"ח מש"ס ה"י ישו"ש

יעקב והפרי"ח דא"ח כה"ח זכר במקום נקבה
דא"ח חמש בתי"ש מורים. כה"ח מש"ס ה"י ישמח לב
ז"ל דש"י"ב כה"ח וכה"ח ש"ח"א מתי' אחרונים א"ח
כשר ליתנו לכחחי"י א"ח לא. ובסרי"ד כה"ח ופשיטא
ש"ח לחוב לדברי המחמירין הי"ח דאפשר בנקל
לכחוב אחר פכ"ד. וכ"כ ה"י כמכר"ח ז"ל ב"ח
דבר אליא"ו ד' א"י דא"ח כה"ח לשון נקבה שתי
שלש וכו' כשר דיועבד כ"כ הג"ח ע"כ. ובד"י ב'
ע"ב סק"פ"ו במספר השנים כה"ח ח"ל א"ח כה"ח
ושניים במקום שחיים ה"ח מטעם צ"ח דיוע"ו
והכשרונם ה"י רבו המכשירים והגם שכורו צ"ד
הגדול שבירוש' הי"ח שכה"ח עשרה במקום
עשר לגרור הכ"ח כמי"ש בהור"ח דר"י ס"ב
ע"ב דוקא הכ"ח שאפשר להקן א"ח הי"ח דא"ח
להקן ובשע"ד אין קפידא וכו' ע"כ. וע"י מ"ש
לעיל דר"ה א"ח כה"ח בלח"ח פ"ש :

ש"ל ש"ה חסר וא"ח וכן שמנה חסר וא"ח ב"ח
ש"ב"ג מ"י"ס לנו"ן. וא"ח כה"ח שלושה שמונה
צו"ו. כה"ח הדי"ח מש"ס מהרי"י
מנ"ך בסדר גיטין שלו א"ח כה"ח מלא א"ח
הגט נפסל בשב"ל ז"ל. וכ"כ במורה"ס ס"ד כה"ח
שלשה או שמנה מלא צו"ו וכו' כשר. וכה"ח
כה"ח סק"י"ג משום דלפעמים הם כחובים עפ"י
המסורה וטור דה"ח א"ח פעניין משנה"ה וכו'
ע"כ. והב"ש סק"י"ג עמ"ש מורים כשר כה"ח
משמע אפ"י אינו שע"ד ולא יתן הגט ובלבוש
כה"ח א"ח כזה אינו כשר אל"ח בשע"ד או א"ח
כבר יתן הגט ע"כ. והג"ח ז"ל כה"ח ב"ח כי
ח"ל כה"ח צ"ח דמהרי"י מנ"ך ס"י מ"ח ח"ל נר'
ד"ש לכחוב שמנה חסר מדמנה במסורה
ו' מלאים אלמ"א דמיטו"סן מלאים ודינס לכו"ח
חסרים וכ"כ אשכ"ח שלושה מלא וכן שלוש עפ"י
המסורה ואפ"י"ה מנה"ג פשוט לכחוב חסר וכן
שמונה אפ"י"ג דכה"ח מלא כיינו ש"ח"ן לפסול
הגט דיועבד אבל לכחחי"י פשיטא ד"ש לכחוב
חסר וכו' ובחשו"י הרי"פ ס"י כ"ג הכשיר
מהרי"א סאג"ס גפ' א"י שנמלא כחוב צו שמנה
מלא צו"ו דהרי מ"ינו כמה מלאים בקבלת ח"ן
חלק ל"י וגם לח"י וכן במלכים ובד"ה כחוב
צו"ו וכו' ואפ"י דבמורה לא נמלא צו"ו כ"ח
שכה"ח לכחוב כגפ' לשון ארמי הר"ל חנ"ך פ"ל
ש"ס למצ"ה ע"כ. ובס"ק פ"ג כה"ח מש"ס מהרי"ק

ז"ל דכשר. אך ה' ז"ל בסביג שלו כחצ
 שאם יתחן כגפ כשר ולא הוא מקום פיגון
 או טעמיד שינחן יע"ש. אכן הפריח כח' בסקיד
 ח"ל שלשה או שמנה אם כח' בויוו כשר
 שאעפ"י שרובם בויקרא הם חסריה מ"מ כבר
 נמנאים מלאים ועוד שאין הפניין משחנה בשביל
 זה וכו' פ"כ ובדלוי דמיס נפל בדבריו שכה'
 שאעפ"י שרובם בויקרא הם חסריה וכי' דהרואה
 יראה בספר ויקרא שבכל הספר לא יש כ"א
 פעם אחת שלשה פ' פהור פסוק ירד ושלשה
 פשוטים חסריה. ובשאר הספר לא חזר כ"א
 שלש שלשים חסריה והם פ' חזריע ושלשים יום
 ושלשה ימים. פ' קדושים שלש שנים יהיה לכם
 ערלים. פ' צהר לשלש השנים. פ' בחוקותי
 שלשים שקל שלשה שקלים וכולם חסריה. ושמונה
 לא חזר בספר ויקרא כלל. וא"כ א"ך כחצ
 שרובם בויקרא חסריה. אלא מוכרח שהוא פ"ס
 וז"ל אעפ"י שרובם בחורה חסריה וכמ"ש הג"פ
 משם מהרא"ם כח'. והגאון שדי חמד ז"ל דר'
 קע"ז ע"ג צהר דבוי"פ צהר כח' בסוד ח"ל
 והוכ עובדא בנט שנשלח מבאן ע"י שליח ואירע
 שנכחצ בו שמונה מלא ויזו והיכ טעמיד לכהוב
 אחר והכשרנוכו וכו' פ"כ נר' דהסכמתו דדוקא
 בטעמיד כשר כדברי הלבוש וס' ז"ל. וכן
 דעה ה' מהרא"ח ז"ל צ"כ דבר אליהו ד' א'
 פ"ב יע"ש :

גם היבוח שלשים שמיים דינים להיות חסריה
 ויו"ו. כיכ ה' פתחי חשרי ז"ל ס"י קציו
 סק"פ ח"ל וע"י צחשו פנים מאירות ח"ב ס"י
 פ"ז שכה' דחיבה שמיים יש לכהוב חסר
 דממסרה כרוב שבמקרא חסריה וכבר כח'
 כרמ"א ס"י קציו סל"א שרבר הנמלא בכהוב
 פעמים חסר ופעמים מלא הולכים אחר הרוב
 פ"ש. ופשוט דאם כח' שמונים מלא כשר ובמו
 כשמנה לפיל ס"ד בהגה"ה וכ"כ צ"כ ישועות
 יעקב ע"כ. וע"י מ"ש בסע"ף הקודם :

ימים מביי ז"ל כ' צ"כ קציו ח"ל אם יש
 לכהוב צעשרים יום או צעשרים ימים.
 ע"ז כחוב צהגיג דסוף גיטין ביום א' לחדש
 כחצ בלחד לרח צ"כ ימים צ"כ ימים צ"כ
 ימים וכן יעשה עד פשרה ימים מבאן ואילך
 יכהוב יום ע"כ וכו"ו לשופרא דמלחא ומיכו

אם שינה פשיטא דלא פ"כב ולמי רמיחי צניטין
 שנכחצו צמנינו שמד י"ט כוחצים יום ומעשרים
 ואילך כוחצים ימים פכ"ד וכה' סדי"מ בס"ק
 כ"ז כח' מהרא"י צחשו ס"ר כ"ז דאם כחצ
 ימים צ"ו כגפ פסול אם לא בטעמיד וכן הוא
 שם סימן ע"ב. ובסק"ד כ"ז כח' וע"י צחשו
 מהרי"ז ס"י פ"ב דמשמע דיש לכהוב יום וכן
 הוא צ"כ הכל צ"ו וכן משמע מדברי המרדכי
 דלעיל וכן הוא צ"כ גיטין וכן נוהגים ע"כ.
 ובסק"ד כח' סדי"מ צחשו וכו' עד פשרה יכהוב
 בכל אלו ימים. וכ"כ במור"ס בהגה"ה ס"ד
 ויכהוב ימים עד פשרה ומבאן ואילך יכהוב יום.
 אחד עשר יום. שנים עשר יום. וכו' כחצ ימים
 לא מיפסיל דיעבד אם כבר יתחן וכ"ש בטעמיד.
 צ"י. ע"כ. ואחרי לע"ר לא זכיתי להבין ד"ק
 שכה' פ"ש כ"כ דאם כחצ ימים לא מיפסיל
 דיעבד וכ"ש בטעמיד ול"ן עלה. צ"י. דהרואה
 יראה בדברי מר"ן כח' שאחר שכה' דברי
 הגמ"ר כח' וכו"ו לשופרא דמלחא ומיכו אם שינה
 פשיטא דלא פ"כב ולמי רמיחי וכו' מדבריו נר'
 דלא פ"כב ר"ל דהוא כשר א"ך שלא יתחן עדיין
 וא"ך שלא בטעמיד וא"ך כח' משם מביי ז"ל
 כחצ ימים לא מיפסיל דיעבד אם כבר יתחן
 וכ"ש בטעמיד. דנר' דאם לא יתחן לא יתחן ואם
 אינו טעמיד לא יתחן מדבריו מר"ן שכה' ש"ז
 לשופרא דמלחא ואם שינה פשיטא דלא פ"כב
 נר' דינחן להחיליכ וא"ך שלא בטעמיד וכמוכ"ן.
 והצ"ש ז"ל בסק"ד כח' עד פשרים כגון י"פ
 יום אבל מעשרים ואילך כח' כ"כ פ"ש גיטין
 שנכחצו ימים וצחשו מהרי"ז משמע דכוחצים
 יום וכ"כ צדי"מ ובשי"ג פ"כ וכה"מ כח' צ"כ
 י"ב ויכהוב ימים עד פשרה ואם כחצ יום נר'
 דלא מיפסיל דיעבד כמו אם כחצ ימים במקום
 שראוי לכהוב יום כמ"ש אח"ז וכ"כ הב"י והע"ד
 שראה גיטין צמנו שמעשרים ואילך כוחצים
 ימים. והפריח בסק"ד כחצ ומבאן ואילך יכהוב
 יום כחצ כ"כ הב"י שראה גיטין וכו' שמעשרים
 כוחצים ימים והצ"ש כח' דצחשו מהרי"ז משמע
 שכוחצים יום וכ"ש צדי"מ וכלל פיקר שכה'
 מלינו צדי"כ צ"י ס"י ז' וצ"ח כ"ג לחדש וכן
 בנחצ"ה וצ"ח כ"ד לחדש אעפ"י שיש לחלק בין
 ז"ל מ"מ הכנון לכהוב ככולם יום בלשון יחיד

זכן כחוב פי יום חמשים ומאה יום וכן הספרו חמשים יום וכן לא יום אי האכלו וכי ולא עשרים יום והרבה כירב והכי ככגון לענין ספירה ימי כעומר. כחב ימים לא מיפסול וכהי אם כחב יום במקום ימים וכי כחיי עיב וכי כגיש סקייט חיל ויכחוב ימים עד עשרה יראה לי דהיינו לשפירא דמלחא ואם שונה וכהי יום במקום ימים נשר זדיענד וכי הלבוש ומחריקיש דומייל למיש מוריס באמוך דלם כחי ימים במקום יום דלא מיפסול זדיענד וכי מהריון סוי עיב דהכסיר פריש גפ אי שכיב כחוב צו יג ימים וכי כביה משס מהריק פייב. ומי צם וליה זיל כהגזי סקמיד סנדחק לפרש דברי מוריס זיל שכהי דלם כחב ימים לא מיפסול זדיענד שריל שכהב יום במקום ימים ימיש והרואה יראה שאין כן עשב דברי מוריס זיל כאשר יראה הרואה ודויק :

באופן דלכל הדברות נרי דהסכמה הסוסי פד עשרה כוהצים ימים ומעשרה ואילך כוהצים יום וכן נהגו כל מסדרי הגיטין ואם שונה וכחב יום במקום ימים או ימים במקום יום זדיענד אם כבר ניהן או שפכיר כשר. ואם אינו שפכיר שצנקל יכולים לכחוב גפ אחר יש להחמיר לכחוב אחר וכמוכן וכי כבאחיב סקיה חיל ואם כחב יום לא מפסל זדיענד כמו אם כחב ימים במקום יום כמיש אחי חיי עיב :

אם במקום שכייל לכחוב שנים עשר לירח כחב צייב לירח פי. כחי מצוי זיל חיל כחב כהגמיר צגיטין משס כרוב מטראני דכשר הוא דידוע לכל דייב הוא שנים עשר ואין לערער עליו וכי וכן משמע דפה רייו דלם כחב זי במקום שצטה דכשר עיב. וכן פסק צשרט הי כיב דלם כחב צייב כשר. וכן מוריס זיל צסד כחי או שכהי רייה כגון שהייל לכחוב שנים עשר וכהי ייב כשר עיב וכהי סחימ צסקמין חיל וכחב ייב כשר בהגפוח כהי שפל כמרדכי ד' חריו מציו ראייה מספל וקפל אלמא שהיו רגילין לכחוב גמטריאות צשפרות עיב. והנס דברי מוריס זיל שכהי או שכהב ראשו חיבות כגון שכייל לכחוב שנים עשר וכהי ייב כשר. אחרי נעיר לא זכיתי להציגם דאין כחי או שכהי רייה כגון ייב. שזו אינה ראשי חיבות כיא גימטריא דחיבה ייב היא גימפי שנים עשר ואין כחב שהיא רייה. ובפרט לפי דברי כשהיג שכהי שמציו ראייה מספל וקפל אלמא שהיו רגילין לכחוב גימטריאות כרי להדיא שמציו ראייה שהיו כוהצים גימטריאות לא רייה. ומצוי זיל לא כחי רייה אלא כחב סהכ אם במקום שנים עשר כחב ייב וכי ולא כחב חיבה רייה. אכן דברי מוריס זיל אחרי נעיר שלא בדקדוק צאו כמוכן :

אלא דדברי כשיג סחי שמציו ראייה מספל וקפל אלמא שהיו רגילין לכחוב גימפי. לא זכיתי להציגם. דהרואה יראה צמסי צחרא ד' קסיז עיב דאוחא סהס איר פפא פשוטייל ספל מלמעלה וקפל מלמטה כולכין אחר החתחון ופירשיי זיל ספל ספל אדירים ספקיד פלוני לפי קפל פליחות שראויים לקפל ויש פוחדין גימפי הוא ספל וקפל והכל הוא וכי עיב. כרי להדיא שדחכ רשיי צשחי ידויים להפוחרין ספל וקפל צגימפי וכחב פליהס שהכל הוא אלא פי כלים. ואין צשיג כציו ראייה מזה שכוהצים גימטריאות :

ואחר החיפוש ראייה דברי כהמיר סכציד מרין זיל צצוי שכהב שם צסוי סכר חיל כשיב כרוב מטראני פל הגם שכהב צייב ימים לירח ואין כחוב צו שנים עשר כשר הוא דידוע לכל ייב שנים עשר ואין לערער עליו וכי

אם במקום אחד עשר יום שנים עשר יום וכיולא סקדים יום להמנין וכחב יום אחד עשר יום שנים עשר וכיולא כשר אפי' אם פדיין לא ניהן ואין חשש פיגון אם יכחבו אחר. כיב כגאון שדי חמר זיל ד' קפיז עיד משס כגאון צרכה כמים זיל אוח קיא יעישי. ולא ציאר לנו כרוב זיל אם דינא ככי צחיבה ימים אם כחב ימים שלש לירח ימים ארבעה וכי. דיש לך לומר דרוקא צחיבה יום כחי כרוב דכשר לכחיי דמלינו כח במקרא ציוס עשהי עשר וכי אצל צימים לא מלינו כח דאינו אוח לסקי. ויש לך לומר דכי הדדי נינהו. אכן כיוחר ניל דשוו צשיפוריכו דלם כחי ימים שלש וכיולא כשר כיון דאין כענין משחכה וליכא למיטעי כלל ודויק :

משם הגיע דכיונו דכחז נקודתו פל אום י"ב.
 וכה' עוד אס' צמקוכ י"ז כחז טריז גס צמספר
 כסנים אס' כחז צמקוס חל"ז חז"ל כמנ' שרגילין
 לכחוב צליגרות רחיים צפסוקים לשנה דעסו
 נוטכ להכשיר. וצסקיה כחז משס הגיע סיק
 פיג שכה' דמכיוח פוזב און מכשירין אוחו
 לכחחי' ולריך לכחוב אחר כיון דלא נהגו
 לכחוב ר"ח צגימין אס' לא צפעסיד יעים :

אם חיסר חיבת ימים או יום. וכחז שלשה
 לירח ודילג ימים. שנים עשר לירח ודילג
 יום. כי קול אליאז ז"ל נשאל צגס שפסס
 כסופר וכחז שלשה עשר לירח ודילג יום או
 כשר ליהנו או לא. והסיב דכשר ומסי צכ
 מחשו' הרים הלוי ז"ל לעניין ספירה סעומר
 וכן כוכיח מסלצוס יעים והיד כי שפר אסר
 ז"ל חלכ"ע סיי מ"ו וכח' חז"ל אלא שמדברין
 נרי דנסחפק צמספר מופט כמו צי ג' ד' לחדס
 דליכא למסעי דאשצופי קאי וכיון דלא שטיס
 לכ אזיל מר צחר כללין דלכחחי' לא הנשא
 ואס' נשאת לא הלא. ובאמת דלכחי' כרואכ
 דצמספר מרובה כניד ודאי דאף שיכחוב סחסי
 סצרא דווקנא קריון ליה דאשכחן סכי צחניך
 ואף צמספר מופט צמחלוקח הוא שנוי וכי
 דוקא לכחחי' כחציון ליטנא דמצורר ספי ואיכ
 אס' כח' צאחד לחדס פשיטא דכשר לכיע כיון
 דליכא למיד דלריך לכחוב כן לכחחי' אלא אף
 צבי ג' די נמי צדיענד מיכא כיט מודו דכשר
 ומן החיובכ על מכראי' דפסק דלא הנשא
 לכחחי' וכי' יעים. וכיכ צפיה סקיו חז"ל וטי'
 צסי' גצורות אנשים צעניין אס' חיסר חיבת ימים
 וכח' צגי' לירח פי' ודעה כגאון מהריר יוש"ע
 ז"ל דפשיטא דכשר דצרוז המקומות כחיב צאחד
 לחדס צעסור לחדס צעשרים לחדס וכיריב. אך
 מדברי אל"ז מהריר כיץ צחשו' שס נרי שחוקך
 צכ דליכא למיטעי צגי' שצחוח לירח יעים.
 ומסמע דמחמשה ואילך גס איכוז"ל מודכ פיב.
 וכי' מימר חיים ז"ל די זין פיא כחי' חז"ל ואירע
 צגס זכ שרילג חיבת יום וכיכ צדעחינו להכשירו
 שריכ צסי' קריא' וצסי' אגורה צאלכך היד כי
 פצודה מסא דמיג וחי' ציה אכרן ז"ל וגס אנו
 פטי הצאהי ראייה לדצריכס סכן דרך ככחובים
 צחכך וכי' ולסיבת מכ כחצנו אחר. וציוס
 שלאחריו

וכי' וצייס גיפ אמרי' איר פסא פשיטא לי ספל
 למעלה וכי' אלמא דגס צמפרוח כיו רגילין
 לכחוב גימטריאות. חז"ל כפרוך ספל וקפל סס
 שמוח של כלי. פיא ספל סאכ ופלגא קפל קצ
 ופלגא וכן פי' הפיטור. פיא קפל דצר מקוטל
 וספל כמו מקפורין שחוא מכוסכ צצגד מצחוך
 או שאר צגד כסול פיב. וריב מפרש ספלא
 דיד קפל סליח כרואו לקסול פיב ואנו שמואל
 כקסן לכל הפירושים לא כצנחי כרואייה של
 כרצ מפראנו דהא אף כאן גימפי וריל שוב
 דהיפ ספל סאכ פלגא קפל קצ פלגא וכס
 כמו ראשי חיבות ואיכ כרואייה שכיו רגילין
 לכחוב ר"ח וצייס הוא שכה' גימטריאות אלא
 שיש להיות ראשי חיבות פיב :

ואנכי העבד אחרי נעיר לא זכיתי להבין
 דיקדאחר שהכריח שהוא טיפס שכחוב
 גימטריאות וז"ל ראשי חיבות. איכ מאי ראייה
 מייחי מינה כרצ מפראנו ז"ל לגס שכחוב צו
 י"ב צמקוס שנים עשר דהיא גימטריא לא ר"ח
 ואיכ מחי ראייה מייחי לחיבת י"ב שכיח גימפי
 שנים עשר מחיבות ספל וקפל שכיח ר"ח לא
 גימטריא :

ועוד ק"ל צפיקר ראייה כרצ מפראנו ז"ל
 דמאי ראייה מייחי ממה שכחובים
 צמפרוח גימטריאות ורי' לענין הגס דאס
 כחז גימפי ורי' שחוא כשר. מאחר דכגס
 מחמרין ציה כסיח מחמת דליקרי ספר ולריך
 שרפוט וכחיבת אשורית חמה ואון כוחבים פל
 המחק ופגור וכו' אורחיות לריכות הקף גויל כספר
 חורס ממש. ולפיא דיז דצרים מהמירין צויוחר
 מסיח לעניין דצוק ופירוד כידוע. איכ אפו
 אס' כחז צסיח צמקוס ציוס שנים עשר או
 שלשה עשר כחז צייב או י"ג או צמקוס
 צצמעה עשר יום כח' צייז יום או צטרב יום
 מי מכשירין הא ודאי דחוא פסול. ואיכ אף
 מכשירין צגס אס' כח' צייב סדחיון סכן כוחבים
 צמפרוח והוא חימכ. אכן לעניין דינא סגס
 מרין ז"ל ומוריס ז"ל ססקו דכשר ומפסע
 דצריכס נרי דכשר לכחחולס אפי' שלא צפעסיד
 ועדיין לא ניתן כגס. אכן כצאהיט סקייג כח'
 משס פלצוס דאף צכס אינו כשר אלא צפעסיד
 או אס' כצר ניתן כגס. ופי' סקיו כח'

סלחתינו פלגתי כמחריט אשכחי בסי חיים
 וחסר חיי דינים מרנני ירושהו בקדמונים פכה'
 דהוה מודא ופסלו מפריד יפקב ולפנדן דגס
 כי מכריד יפקב לא פסלו אלא לרווחא דמילחא
 אבל אי יחדמי שפכד ולאחר שכתב הגם כולו
 וכד סדבר לכחוב גמ אחר סדבר פאום דינתן
 לכחחי פ"כ. וכיכ בסי סוראס דביד ד' ליג
 פ"א דאירע סרילג סינח יוס וסורו לחוחמו
 וליחמו לה יפ"ס. וכיכ הגאון שרי חמד זיל ד'
 קפיז פ"ד אחר סכביא דברי ס' פ"ח וכו' שער
 אסר זיל כתי וזל ודבריו ס' אגורס בזאלך
 סכביאו הרבנים עבודה משא וביח אהרן
 מסורס דינתן לכחחילה ונלעיד דכן סדן גיכ
 במספר מופס אי ב' ג' ד' ליתן הנפ לכחחי
 זכרפס אי איכא שפכד וכו' פ"ג. באופן דנרי
 מכל סוס: הנו' דאס חיסר יוס או ימים בין
 במספר סמרוכס בין במספר המופס ונתן לכחחי
 וליכא למיחס למידי ודויק :

אחד ועשרים

אם מזכירין קודם סגנון
 סגדול או סקסן. משפציות
 דברי הסור זיל נרי דבימים מנין סצופס קודם
 לפולס ובשנים עד פשרים מנין סצופס קודם
 זמפשרים ואילך מרונס קודם. סכיכ במספר
 היצים וכן בלחד ופשרים בני ופשרים וכן כולס
 ובשנים יכחוב לסון נקבס אחת סחיים וכו'
 אחת פשרס וכו' עד פשרים זמפס ואילך פשרים
 ואחת פשרים ופחיים ושלס וכו' פ"כ. וכתי
 ספיז בסקיו וסימק שנים רכוח ימים אחדים
 פ"י בשנים יקדים סרוב ובימים סמופס. ומני
 זיל כתי חיל אס מזכירין מנין סגדול או סקסן
 יס חילוק ביניהם דמלשון סמ"ק משמע דבין
 מימים בין משנים מפשרים ואילך יכחוב סמנין
 סגדול קודם ובסגמיר דסוף גיטין כחוב וסימים
 יכחוב מנין סקסן קודם עד סיגיפ לפשרים
 ומכאן ואילך סמנין סגדול קודם ולא ביאר
 בשנים אחס יכחוב קודם. ומדבריו סכל בו נרי
 דבין בימים בין בשנים מנין סמופס קודם.
 ומדבריו רבינו נרי דבימים מנין סמופס קודם
 ובשנים מנין סמרוכס קודם וריל שאן קפידס
 בדבר כדלמרי' ציומס ד' כ"ס פ"א פ"כ. וכאס
 דפס ציומס איפליגו סנלי גבי מנין סאלוס
 אחת ואחת וכו' דכע סל מרוכס סחילה וריפס

מוצט סחילה ומאן דענד כמר ענד וכו' יפ"ס
 וכו' מ"ס מרין זיל דכסגמיר לא ביאר בשנים
 א"כ יכחוב קודם. אחרי נעיר לא זכירי לסבין
 ד"ק דסרוחס ירלס צסגמיר סס מכואר לכדייא
 דס"ל כסור זל דבשנים מפשרים ואילך סמרוכס
 קודם פכיכ סס צסגמיר ס"י סנד ח"ל סללו
 סל דבר כל סימים כחוב לסון זכר והשנים יכחוב
 לסון נקבס אחת סחיים שלס ארבע אחת פשרס
 פשרים ואחת פשרים ופחיים וסימים יכחוב
 מנין סקסן קודם לסון זכר וסשנים יכחוב
 סקסן קודם עד פשרים וצסס ואילך סמנין
 סגדול קודם וסמנין סמופס לסון נקבס פ"כ.
 סרי לכדייא מכואר בדבריו כדבריו ססור זיל
 מפס דבימים סצופס קודם לפולס ובשנים
 מפשרים ואילך סמרוכס קודם, ואך כחב מרין
 זיל דלא ביאר בשנים אחס קודם :

ושב

ראיתי להיחיד זיל צסגבי סקריא
 סכביא מפס ס' מכתב סאליוז זיל
 סגדנש צוכ פל מני זיל וע"ס מה ספי' איכו
 זיל דברי סגמיר דלדפסו דבין בימים בין
 בשנים מפשרים ואילך יכחוב מנין סגדול קודם
 יפ"ס. באופן דלרעז ססור זיל דבימים מנין
 סמופס קודם ובשנים מנין סמרוכס קודם
 מפשרים ואילך. וכיכ סביח ח"ל וכו' מנין
 סימים וסשנים נסגינן דבימים לפולס מנין
 סמופס קודם אף מפשרים ואילך וכו' אבל
 בשנים כותבים אחת סחיים וכו' עד אחת
 פשרס וכו' עד פשרים וכו' מכאן ואילך סמרוכס
 קודם פשרים ואחת וכו' פ"כ. וע"י להיחיד זיל
 סכתי סס צספ"א ח"ל והביח כתי דלריו לנסוב
 בין בימים בין בשנים מנין סמרוכס קודם
 ואין קן מפסגו אלא דבימים מנין סמופס
 קודם ובשנים מנין סמרוכס קודם פ"כ.
 וסרוחס ירלס בדבריו סבים זל סלא כתי דבריס
 אלו דלריו לנסוב וכו' כ"א כתי סאנן נסגינן
 כדבריו ססור זיל ווריק. וכיכ סר"מ צספ"א
 דלכחחי ססגן כדבריו ססור דבימים סמופס
 קודם ובשנים סמרוכס קודם מפשרים ואילך
 וכן כ"א בסי גיטין פ"כ. וצדן זיל בשו"ע
 סחס כדבריו ססור דבימים צסד כתי אחד
 ופשרים וכו' ובס"ס צמפסר סשנים כתי
 מפשרים ואילך פשרים ואחת פשרים ופחיים
 וכו'

ור' וכו' מור' דל ויחזוב בשנים מניין המרובה קודם לכל בימים יחזוב מניין המועט קודם. כן משמע צפור וכן הוא בסדרים. ולא היסך וכו' כשר ע"כ. וע"י להיא"כ ז"ל שם בסק"ח שנגנש בדברי מור' שנה' פן משמע צפור כנר' שרצונו המחבר פליג ע"ז וליחא דרבינו המחבר נמי הסס לשון צפה"פ ז"ל יפ"ש. וכ"כ כצ"ח"פ סק"צ דמפשרים ואל"ך המרובה קודם ובימים לפולם המועט קודם. וכ"כ הג"פ ז"ל בס"ק כ"ד דנחשט"פ המנהג להחזוב כס' רצונו ז"ל ולא דדיעבד כח' בימים מניין המרובה קודם ובשנים מניין המועט קודם אין קפידא:

והפרי"ח

בסק"ז אחר שהבוא מחלוקה ר"מ ור"י דיומא כח' דר"מ סדר אחה ואחא אחא ושהיים וכו' כח' ח"ל ולמיג דלא פליגי מ"מ היכא דליכא מוכחא אפי"ג דר"מ ור"י פלכה כר"י מ"מ הכא פד"ף לן לחסום ס' ר"מ כיון דס"הס לן הנא כוחיה וכך סברא תפסינן צב' אהה כוננה וכו' חזי לן למימני צעומי כלל החילה ואח"כ פרע נגון פשרים ואחד ועלמא לא דיוק צב"י ועמה גם צנט ראו לנהוג בימים ובשנים המרובה קודם וכן צורים מלכ"ס כח"צ צעשרים ח' אחדם וצדניאל וציוס כ' וד' אחדם וכן כח"צ פשרים ואחר יוס וכן צדיה צ' כח"צ ציוס כ' וגי' אחדם וצנחמ"ס צב' וד' אחדם כרי בגס דרך המקרא להחזוב בימים המרובה קודם וכן ראו לנהוג ומיכו צדיעבד שסימא דליכא קפידא וכמ"ס הביי וחדם שכן מלינו צפ' נח צעצעה ופשרים יוס אחדם כרי צכאן מקדים מניין המועט למרובה עכ"ל. צלופן דלענין הלכה נכנין כדעה הסור ז"ל דבימים המועט קודם לטולם ובשנים פד פשרים ומפשרים המרובה קודם. ולא היסך ליכא קפידא כמ"ס מב"י ז"ל. וכ"כ הגאון שרי חמד ז"ל צד' קע"ח פ"א ח"ל א"ך שיהיה לפי הנר' מדברי הפוסקים דהפסו עיקר לבחתי להחזוב בימים המועט קודם וכו' ולא הקדים המרובה כשר ע"כ:

אם

במקום אחד פשר יוס כח' פשרה ואחד. הב"ש הביא משם כלבוש ד"ש קפידא דאין זה לחוח לשון. והג"פ סק"ח כח' דגם צב"ח אין קפידא יפ"ש. וכ"כ הגאון שרי חמד ז"ל משם ס' ברכה כמ"ס אוח ק"ב שנה' דגם צב"ח

אין מקום להקטיר כולו כפי כיון שאין מקום למעשה כשר פ"ב יפ"ש. וכ"כ צפ"ח סק"ז דברי הג"פ ס"ח דאין קפידא ע"ש :

צ"ח

משם מה שכתובים בגמ' לירח ולא לחדש. הג"פ ס"י קצ"ו סק"ד כח' משם כלבוש כדו לשונו מחזוב ושאר פמרום ובחרו צנט ירח משום דאפמכוכו אקרא גר"ש ירחיים ובבחיבה יחזוב חדש דכח"צ כי יקח איש אשה חדש כלו' גבו ליקוחין יחזוב חדש וכ"כ צפ"ח למהר"י מנ"ך ז"ל ס"י ג"ג ע"ג. וצ"ח ראו"י לכחיד"א ז"ל צפ"י יוסף קהלוח מזמור קמ"ח שהבוא בהצרה כ"כ מש"כ ה' צב"ח"ל מקראתא ז"ל שפ"י כו' ספ"י ובכחה אח אביה ואת אחיה ירח ימים ואח"כ הנא אליה ובפלחה ופי"ה א"ס לא חפלה צה וכו' ופירש"י הכחוב מצטרך שסופך לבחלחה. ופירש עפ"י"ה דכיון דבגירושין כוחבים ירח ובכח"צ כוחבים חדש וככ"ל כח"צ ירח ימים ואח"כ הנא אליה וכו"ל כשואין ואמאי כח"צ ירח. לז"ל מצטרך הכחוב שסופך לשלחה ולכך מפיקרא כח"צ ירח ע"כ. וכ"כ חיד"א ז"ל שם כ"ט למ"ש צנט ירח דרז"ל אמרו דכירח קמרגה א"ל לבי מלכ"ס וכו' ונחמטט"פ ולפי שהירח קמרגה לכך בגירושין שקטרוגט לבפלה כוחבין ירח ע"כ :

אם

כח"צ צב"י אחדם ולא כח"צ לירח יוס להכשיר צדיעבד. כ"כ הג"פ שם. הביאו צב"י דבר אליהו ז"ל יפ"ש. וכה' הגאון שרי חמד ז"ל ד' קע"ח פ"א סק"כ ח"ל ויש לאדר צדיק דשמא לא אמר להכשיר אלא א"ס כשר ניהו א"ף דלשון יוס להכשיר משמעוהו להכשיר את הגם ליחנו מ"מ מדחזר וכח"צ צדיעבד וכו' נר' דר"ל שכבר ניהו. א"ך הגאון צב"י ברכה המ"ס אוח ק"י כח"צ צפ"ח"ש דכשר ליחנו א"ס אין חש"ש עיגון ע"ש ע"כ :

אם

דילג חיבה לירח וכח"צ שני ימים לאדר ולא כח' לירח אדר. ה' ויקרא אצרכם ז"ל צד' ק"ה רע"ד כח' ח"ל וגם רלשון נפסל מחמה שדילג חיבה לירח ובצג"ס יוס להכשיר מ"מ"ס מר"ן ס"י קצ"ו סכ"א א"ס כח"צ צב"י"ו למד"ש שצ"פ ולא כח"צ צעצעה כגם כשר וכו' י"ל א"ס כח"צ ציוס אחד לאדר ולא כח"צ לירח דמ"ש

ומיז אבל כיון דאכתי לא כחב צו ריכ
 טזה סהחלה שיפס וטן עוד כיום גדול אמרנו
 לו שיכחוב אחר פכיד זיל. משמע מדבריו דלס
 לא היו מרגישים עד שכבר נכחב סגפ או שאין
 שכוה צוים היו מכסירין אוחו. ומי' לה' ישמח
 לב חיב סי' סיג נסחפק היכל דכחב פריכ
 חמח ולא כחב לא לירח ולא לחדש והביא דברי
 ה' ויקריא סגו וכחב חיל הרי להדיא דלסברא
 לן הרב להכסיר בכהיג וחיליכ מככיא דדילג
 חיבה בשבח דכשר וכו' ואין לרחוח ולומר
 דהסם שאני דהטעות סיה דכחב צוים אחד
 לאדר בלמי' ומטרה בעלכ להכסיר אבל אם
 לא כחב למי' אלא צוים אחד אדר אפשר
 דאינו מכסיר סא ליחא דזיל בחר סעמא וכמוצן
 ופוז נסחפק דכיון דנקפינן להכסיר אם הכחם
 כמסדר רלכ להחמיר לכחוב גם אחר אם לריך
 לצווח כבעל מחדש לסופר שיכחוב לו גם כיון
 דכבר עשו שליטוחן בגם האי ואסיק דאי' לוואס
 מחדש כיעטיב. וכבי' הגאון שרי חמד זיל סס
 די קפיח פיא ריב אם לא כחב לירח פי'ס.
 ולדידי אחרי נעיר מי'ס שאין חילוק בין אם
 כחב לאדר בלמי' או אם כחב צוים אחד אדר
 או ניסן בלא למי' דבחרוייכו כשר דזיל בחר
 סעמא וכמוצן. לדידי אחר המחיר גרי דים הפרס
 גדול ביניכס דבשלמא אם כחב יוס אחד לאדר
 או שני ימים לאדר אין לכ משמעות אחד כלל
 כיא שני ימים לחדש אדר וכו' כמו אם כחב
 דרביעי והשמיים בשבח דכגפ כשר דהדבר מוצן
 מאליו דברביעי ריל בשבח היג יוס אחד לחרב
 אדר. אבל אם כחב יוס אחד אדר או שני ימים
 אדר וכיוצא ים לכ משמעות אחר דגרי דאדר
 כוא יוס אי' או אדר שני ימים או שלשה וריל
 שאדר כוא שני ימים או שלשכ ואיכ כיון שיס
 לה משמעות אחר איכ לא הוי דומיא דהשמיים
 חיבה בשבח דהסם ליכא משמעות אחר כלל.
 ובכגרי' גרי דאין להכסירו לכחתי כיא בשפכיד
 ומקום עיגון אבל בלאיכ לא ודרק :

לירח כך נהגו לקרוח כלמי' שוא וכיוריד
 סגול והרי'ס פחת. ורליחי צם' מימר
 חיים זיל די קמיד עיב שכת' ששאלוכו למכ אין
 קורין אוהס ליי' כמי' בצורא ר' הלחא ליי'
 אדר והשיב איכו זיל דפעס הדבר שידוע שאם

כחב אוח השמוס על אוח יורד וכיוריד נקודס
 בשוא סהיכ אוח השמוס נקודס בחירייק ואוח
 היורד נחס. וככא מלח ירח כחוב צכימ היורד
 בכגול ולכן גם בצוא אוח השמוס שהיא כלמי'
 בשוא אי' להבליע היורד דדוקא בשני שואין
 מבליעין היורד כמו ויבואוני חסדיך. לירח צמו
 אופל. דלס אוח השמוס שוא אין הקריאה
 נכונה לכן הבלימו היורד וכו' ואיכ סיה סכא
 היורד לירח נקודס בצגול אין להבליע היורד
 ונכון לקרוח למד שרי' וירד סגול. ואין להשיב
 מקרא דצורא סגו' משום דפיין רואכ דכרמ
 שזכר ירח בכחוב נקוד יורד סגול רייס פחת
 ומחרגס המחרגס יור' שרי' רייס פחת זאיכ
 בלשון חרגוס שהיורד שוא בצוא אליה למי'
 השמוס שדיכ לינקר בשרי' מבליעין היורד
 והרי'ס פחת ולכן צפי דצורא סכוא חרגוס
 כחוב לירח כלמי' בחירייק וכיוריד נחס אחיד זיל:
ואנכי העבר אחרי נעיר לא זכיתי להבין
 כווחו. דהן אמר דהכי קייל דכשיבא
 היורד בשרי' אזי יבא אוח השמוס בחירייק
 וכיוריד נחס. אכן הי' כשקריאה אינה נכונה
 אם יבא אוח השמוס בשרי' כדמיון שכביא
 כדיל מחיבה ויבואוני ומחיבה לירוח דלס סיה
 כווי' וכלמי' בשרי' לריך לקרוח ויבואוני וכן
 ליי' ואו אין הקריאה נכונה לכן הוי' וכלמי'
 אומרים אוהס בחירייק וכיוריד נחס כדי שחסיב
 קריאהס נכונה. אבל סכא בחיבה לירח דבין
 אם היורד נקודס שרי' בין אם סיא נקודס
 סגול ויבא אוח כלמי' בשרי' קריאהס טוב
 ליי' ואין משחניח קריאהס כלל איכ
 למכ כשחסיב היורד בצגול אומרים כלמי' בשרי'
 וכשכחב היורד בשרי' אומרים כלמי' בחירייק
 כיון דבין סכי ובין סכי קריאהס טוב בין לפי
 הכחוב היורד בצגול ובין לפי סהרגוס שהיורד
 בשרי' והכיל לחרץ סעם פסום למכ שאין
 קוראים ליי' כמי' בצורא ו'. הספס כוא כיון
 שרלינו שהחרגוס בעלמו צכמה פסוקים צמגולכ
 חרגוס חיבה לחדש ליי' כלמי' בשרי' וכיורד
 בצגול כמו שחראה צמגולח אסחר סי' גי פי'
 יג לחדש שנים עשר. וחרגוס לירח חרי עשר.
 וכן צפי יי' צפי פי' פסוק סזו ציכ יור'
 לחדש אדר. וחרגוס לירח אדר. סס פי' יז

לחדש אדר. לירח אדר גם צפי יים עושים את
 יום י"ד לחדש אדר. וכן צפי כ"א. החרגום
 לירח אדר. וכולם הלמיד שרא והיו"ד סג"ל
 והר"ש פהת. וא"כ אף אם מלינו בעזרא ו'
 החרגום לירח הלמיד צהיריק וקו"ד נחה.
 פכ"ז אזלינן בחר הרוב והחרגום שבמגילה כולם
 כחובים ל"ב אכן קהגון ל"ב ולא ל"ב. זכ"ל פסוק
 פ"ד מ"ש מורים ז"ל צפי קביט סל"א כבאחי
 דבריו לעיל סי' ז' שדבר הגמלא בכחוב פעמים
 חסר פעמים מלא הולכים אחר הרוב ודרך :

שמות החדשים

ניסן אייר סיון המזל אז אלול חסרי מרחשון
 כסלו פנה שבס אדר הראשון אדר השני:

ניסן אם נחב לירח הראשון או לירח השני
 וכיוצא. הנה הרמב"ן ז"ל והראש"ם ז"ל
 ורבינו בחיי ז"ל פי' בא כחבו שלא מלינו בל"ה
 שמוח מיוחדים לחדשי השנה אבל יאמר הכחוב
 בחדש השני בחדש השלישי השביעי וכן עד
 השלוש חדשי השנה כדי להיות זכרון בזה לילימ
 שבניסן ומה שאנו מולאין שמוח לחדשים ניסן
 אייר וכו' ככה הם שמוח חדשים עלו מבבל
 ופעם הדבר כי בחחילה היה העניין זכר ל"מ
 אבל כשעלו מבבל בזמן בית ב' נחקיים הכחוב
 בירמיה פי' לא יאמר עוד חי' ה' אשר העלה
 את ישרי מאר"ם כ"א אשר העלה מארץ אשון
 חה ג"כ לזכרון שהיונו בבבל וגאלנו ה'. אבל
 בל"ה לא ים שם לחדשים כ"א ראשון ושני
 ושלישי וכו' ושמוח אלו ניסן אייר וכו' הם שמוח
 כשדים ופרסויים ולא ימלאו כ"א בצפרי כבואח
 זכריה ודניאל ועזרא ומגילה אסתר שהיו בגולה.
 וכמ"ש החוס' בריה ד' ז' פי' דיה מדברי
 קבלה משם סירושלמי דשמוח החדשים עלו
 פמכס מבבל יפ"ש. רק מלאנו בל"ה סנקראו
 ג' חדשים בדרך אחרת. ירח ז' במלכים א'
 סי' ו' פי' א' ירח בול. שם ו' ל"ח וחדש
 השמיני הוא בול. בירח האיתנים. שם ח' ב'.
 וכג"פ ז"ל צפ"ק ליה אחר שהביא פי' כחב צפ"ד
 ח"ל ופס"ז יראה לי דאם כחבו בנט לירח
 הראשון לירח השני ולא כחבו שמוח החדשים
 אשר עלו מבבל דכשר גמור הוא כיון דמניין
 זה כחוב צה"י והכל יודעים דמניסן מנין
 לחדשים כמ"ש פ"ק דרי"ק ואין לערער על סג

משום שאל יחב על בת אחרת דהא מירע
 ידיע אימתי נכחב סגפ וחכי מכשירין כסופי
 אם כחוב בנט י"ב ולא כחבו שמים פטר וכו'
 וגם מהרש"ם סי' מ"ו הכשיר בנט שכחוב צו
 בראשון בשנה במקום ב"אחר בשנה משום דכ"ן
 דניכר מתוך כגם בל"ה זמן כחוב אין אנו
 מקפידין שלא נכחב כסדר וכו' עכ"ד. וכ"כ
 צפי מכתב מאליו ז"ל הביאו צפי ק"פ ד' פי' ע"כ
 אוח קליג :

ניסן מלא י"ד כי קן כחוב במגילת וזנחמיו
 כי כ"כ הג"פ צפ"ק ל"ה :

ואם נחב ניסן חסר בלא י"ד. כה' בגאון
 שדי חמד ז"ל צד' קע"ח ע"א משם פי'
 קב ונקי שבא מפשה לפני הגאון מהר"ם חר"ף
 ופסק להכשיר לפי שיש במד' שנסן בנ"י כסף
 והיינו חסר גם בגאון יסופוח יעקב בניד ז"ל
 יפ"ש פי' :

אייר צפי יוד"ן. כי כהכ"ד סי' רל"ג שריב
 בחרגום מגילה אסתר וגם בחרגום
 אחד בצפר מלכים וכן הסכימו רבוואתא
 דלכהחילה ים לכוחבו צפי יוד"ן. והביאו מר"ן ז"ל
 צפי. וכ"פ בשו"ע סי' קכ"ז סעיף כ"ג ח"ל אייר
 ים לכוחבו לכחתי צפי יוד"ן פי"ב. וכחב הביש
 והביאו כבאכ"ס ז"ל רמז לדבר אייר ר"ח
 א"צרכס י"לחק י"שקב ר"חל. וכה' ככנה"ג הגנ"י
 סקליב דקן הוא במהר"יו ומהרש"ם ומשפטי
 שמואל ומהר"ם מנ"ן סי' ק"פ צד"ו כחובס
 ומכר"י מנ"ן סי' מ"ו. וכ"כ הג"פ בסקליה אייר
 לא נמלא בכחובים אך צהכ"ד כחב וכו'
 שהסכימו גמולס לכוחבו לכחחילס צפי יוד"ן
 וכו' והמנהג ששום לכוחבו צפי יוד"ן. וכ"כ
 מורים ז"ל צפי אייר צפי יוד"ן. וכ"כ סב"ח
 ז"ל יפ"ש :

ואם נחב איר צהד י"ד. כהכ"ד שם כחב
 דבדיעבד ים להכשיר אם נכחב צהד י"ד
 והביאו מבי' ז"ל. וגר' מסחמיות דבריו דיש
 להכשיר אף שלא במקום פיוגון ושעכ"ד. וכ"ן
 מסחמיות דבריו בשרע שכה' אייר ים לכחתי
 לכוחבו צפי יוד"ן. גר' דבדיעבד כשר אף שלא
 צמיע ושעכ"ד. אכן הבי"ח ז"ל כחב ואם ניסן
 גפ שגכחב איר צהד י"ד פסול אם לא בשעכ"ד
 וכ"כ מורים ז"ל צפי ואם כחב צהד י"ד
 פסול

אנא מדרשא דאנדהא ולא דרשא דהלכהא
 למיגמר מינה דינא אלו דברי כרב וסיים איכר
 זיל ואפיג דלא ידעינן כי בה שבע חיבה אחת
 או חרי אלא למאי דאזיל באגדה באורחא שפס
 קנה דכפיה צייג מפוח ופירשו זיל דחושבן
 פסוק וחבא בה שבע המלך החדש וכו' איה
 ביה ייג חיבין עיש ומינה גמרינן לכחוב צגפ
 בה שבע צמד חיבה ליל דהס גילוי מלחא
 הוא דגמרי' מינפ אכל לקבוע שס חדש צזמור
 של גפ עפיי מדרש לא גמרינן דאין למדין הלכה
 מפי מדרש פכיד זיל. הרי דכרב זיל כחב
 משס רבו וגם הוא הסכים שאין לכחוב לירח
 זין ולא זכר שיר להפריח זיל סמי שהחיר
 לכדייא כאמור. ובאמת דדבריו זיל אחרי נעיר
 לא זכיתי להבינס שכרי צכאן אין אנחנו למדין
 ממדריזל שזין הוא אייר אלא ממשמעות הספוק
 דכחיב צחדש זין הוא צחדש השני וכיע ידעי דחדש
 השני הוא אייר דניסן הוא ראש לחדשים. וכן צירח
 צול קרא כחיב צכדייא צמלכים אי סי' ו' פסוק ל'ח
 צירח צול הוא צחדש השמיני וכיע ידעי שכול
 מרחשון. וכן צירח האיחנים קרא כחיב צכדייא
 צמלכים אי סי' ח' פסוק צ' צירח האיחנים
 צחג הוא צחדש השביעי וכיע ידעי שכול השרי
 ורזיל נחנו טעם דלמה קראו אוחס צאלו השמות
 זין צול ואיחנים כל אחד לפי סעמו ואיכ לא
 מן צמדש של רזיל אנו לומדין שאייר הוא זין
 ומרחשון הוא צול ואיחנים הוא השרי אלא
 ממשמעות הכחובים ומה שנהקשה לזה מצה
 שבע והולרך להרץ דהס גילוי מלחא צעלמא
 כרואכ יראה דרב במרחק ציניסס דהס
 צאמה מדרשה רזיל ילפינן דצח שבע חדא חיבה
 לא ממשמעות ששפ הפסוק כמו סכא צירח
 זין וכו' דכחיב להדייא צפסוק כמדובר. פכיס
 נקפינן דכרב משנהיר ורבו זיל דעסס לפסול
 כגפ ודלא כהפריח זיל. ופיין להגאון שדי צמד
 זיל צדי קעיה פ'צ שהציו דצרי הפריח המי
 וכח' פליו חיל נלפי' דלכחיה אין נכון לכחוב
 זין כיון דמלינו לבי אצרבנאל סי' וילך ד' היג
 דמכנה לחדש השרי צחדש זין פ'ס איכ סויל
 לדדייה מוקדם ואף דכל סמפי סי' רחדש זין
 הוא אייר כמשמעות הכחוב. ופי' חוס' ריב ד'
 צ' ע'ב דיה צחדש זין וצקרי יפה חלמוד

פסול אס לא צשעכיד. וכחב כפיה סקייג
 משס סי' פריג חיל קיל דמאי סכא סכא דמבואר
 צצ'ס סקיל דלס נחמר שייג של שפי אור ר' של
 רביפי דכער ודי דלא אפסר לבא לידי פטוח.
 ואפסר שפסלוכו כדי סלא ילמדו פגפ זה לכחוב
 חמיד סלא כדון וכן משפע פחה'ד ע'כ. ופי'
 לכגאון שדי חמד זיל ד' קעיה פ'ס סכה' משס
 סי' צרכה כמיס דדפח מוריס זיל דאפי' אס
 יתון כגפ ולא גודע הפטוח אלא אחר אחיה
 ימיס פסול דלא כהכיד דמכשיר. וכחב עוד
 דנרי דפח רמיא דשלא צשעכיד פסול אף אס
 ניסן. וכיכ סקיס משס סי' ג' י' זיל דצמקוס
 עיגון ושפטי'ד כער ליחנו לכחחי' וכיכ סי' נחלה
 ז' וצ' מלחנה חרש דשפיפא דצדיפצד וצשעכיד
 כער אס נכחב איר צחד ירד פכיד. ופי' לכג'פ
 סקע'פא סכה' חיל ויראה לי דלס צא גפ
 צמד'ה וכחוב צו איר ציר'ד אחת והוא מקיס
 עיגון ושפטי'ד יש לככשיר ליחנו לכחחילס וכי'
 ע'כ. ואחרי נעיר לא זכיתי להצין דיק מאחר
 דכל ספוס' סכיימו דצמקוס עיגון ושפטי'ד יש
 להכשיר וכמיס מוריס וצצ'ח זיל וכו' דכער
 ליחנו לכחחילה וכמיס סי' נחלה ז' וכי' כחיל.
 איכ מלי חדיה לן איכו מדיליס דלס צא ממדיס
 והוא מקוס עיגון ושפטי'ד יש לככשיר ליחנו
 לכחחילס מלי איכייא סכא ממדיס מאחר דאפי'
 הוא לסיינו אס הוא מקוס עיגון ושפטי'ד כער
 וכו'ינו כער ליחנו לכחחילס כמדובר ולי'. צאופן
 דלכל סדצרוח אס נכחב צחד יר'ד אס הוא
 צמיע ושפטי'ד כער ואס לאו פסול :

א צמקוס אייר כח' לירח זין. הפריח
 צסקי'ז כחב חיל ואי צעי מלי לכחוב
 צמקוס אייר לירח ז' חסר יר'ד דכיינו אייר
 דכחיב צמלכים אי סי' ו' צחדש זין הוא צחדש
 השני דהיינו אייר וכחיב שס פסוק ל'ז צשנה
 כרציעיה יוסד ציה סי' צירח זין וגם צכאן
 חסר ומסחצרא דלי כחב מלא ציר'ד כער
 ובחרגוס נמי כחבו ציר'ד ע'כ. אכן צסי' משכנות
 סרושים אוח ג' סי' נ'ו כח' חיל שאלחי אח
 מורי זיל אס כחוב צגפ דירח זין אס כער
 הוא כיון דמקובל לרזיל דכוא חדש אייר וכן
 ירח צול כירח כאלחנים ויפן ויאחר מורי זיל
 דשפיפיל דפסול כיון דשמות הללו לא אהו

שכסרם יפה ללב די עיב עיב מימ לכתחי ים
 לנו למטוח אליבא דכיפ עיב ולעמיד אחרי
 נעיר המיכא לי מלחא בזה מאחר דפסע
 סכחובים נרי דכוא חייב. ופחוס בריכ נרגשו
 ממם בנמי דכוא ניסן והוכרחו לתרן כפירשי
 יעיש וליכא מאן דפליג בזה. וכי אברבנאל זיל
 שכת סכוא חשרי אשר חשב לסברתו. כבר
 מוקסב וטומד מניה וביכ תמיש איכו גופיה
 במלכים דזיו כוא חייב וכמו שסקי עליו כי
 יספ חלמוד זיל אשר כוא לזין פליו. איכ מהיכא
 חיתי לחוש לסברתו אשר הוא קשיא מניה וביכ.
 וכן ראינו בהוראה דביד די גימ עיב שכת
 חיל ואכ כתב במקום חייב זיו כתב כי
 משכהיר משס רבו דפסול ולדידי אפי כתב שפאן
 רמזין וכיולא ליע לפסול הגט פייב. איך
 שיכיה סיים כגאון שרי חמד זיל חיל לעניין
 לפסול הגט אין נלעיד כן מימ נקוט מיכא
 דלכתחי ודאי אין נכון לכחוב כן יעיש :

סיון

מלא יויד וכן כוא במגילת אסתר ח'
 ובהרגום שס :

חמוז

מלא וייו. וכן כוא במשנה בחפניה
 פיד וצפיק דריס ריח וכיכ מורים

וכביח זיל. גיפ שס. ואף שרדיק זיל ביחזקאל
 ח' ייד כתב פייפ מבכות אה החמח שברוב
 כנוסחאות כחוב חמח בשני וויין. כבר כתב
 עליו כי מנחה שי זיל וזיל כתב רדיק שברוב
 נוסחאות כחוב חמח בשני וויין וכורות נחשב
 בעיני ואי אהת לדי אגא מחיק לחדא מנייכו
 דקא שכיחן ספרי דכחוב פפי מן ארבע מאכ
 שנין בחדא וייו בלחור עייכ :

אב

כן כוא במשנה בחפניה פיד ובכיימ :

אם

כתב לירח מנחם במקום אב. ככנהיג
 זיל סיי קכיו כגביי אוח מיל כח' חיל

נוהגים הסופרים כשכותבים כחובות ושטרות
 בחדש אב כותבים מנחם וגם הש"ץ בהכרזה
 ריה אומרים מנחם. וזיל אה כתי בנפ לירח
 מנחם מה דינו. וזיל דלא פסל ואף לכתחי
 ינחן פייב. אכן צסיי קרד בכהיג בחלק השלישי
 סקייח כתי חיל אה כתב מנחם במקום אב
 יש להסתפק אי מפסול פייב. והמיוסא לי דלמכ
 בכלן הניח הדבר בפסק מאחר דבסיי קכז
 פשיט ליה למר דלא פסל ואף לכתחי ינחן.

וכגיש זיל כתב אה כתב מנחם במקום אב
 יש להכשיר בדיעבד. וכי מימר חיים זיל וסי
 הכנסת סניי דכ"י קכיו ודברי סגיש וכתב בסדר
 בודאי דבדיעבד אין קפידא בזה שדכ"י ידוע
 לכל שקורין לאב מנחם ולאגל רחמים וכיע
 מבימים פל אחי חדש מדבר עייב והגאון שרי
 חמד זיל די קע"ח עייב כתי דים ללרד בכותב
 כגיש שכתב יש להכשיר בדיעבד דשמה דוקא
 אה ניחן כשר. אכן הכנהיג כתי ינחן לכתחי.
 ועיי להפריח שכתב דאם בחדש חשון כתב בול
 שפיר דמי פייש ומשמע דשיד ליתנו לכתחי
 וכיכ לכחב מנחם במקום אב כיון שכגור
 הסופרים לכחוב כן שרי ידוע שסוא אב. (אף
 דלדידי יש לחלק דשאני אה כתב בול במקום
 חשון שיד ליתנו לכתחי משום דסמלין אקרא
 דכחוב במלכים אי סיי רי לחדש השמיני הוא
 ירח בול. לא כן בחדש אב דלאו אקרא סמלין
 אלא למכ שנהגו הסופרים אפשר דדוקא בדיעבד
 כשר לא ליתנו לכתחי ובמובן) פכ"ז ארעסיה
 דמר סמלין ושויס הם ליתנו לכתחי וכן הביא
 מס' גימ בולב זיל סיי כיכ אוח זי אחר
 שהעתיק דברי הכנסיג סנוי דינחן לכתחי כתי
 גם כגיש כתב דכשר בדיעבד משמע שהנין
 מדברי כגיש דכשר בדיעבד דקאמר ריל בדיעבד
 שכבר נכתב ינחן ולכן השוכ אוחו לסי הכנסיג
 עכ"ד. וכי זיכ זיל בפהיג ודינו כתי חיל אה
 במקום שכותבים בליגרות מנחם וכחב מנחם
 כשהפק הכנהיג וסגיש ככשיר בדיעבד פייב.
 ואחר גפיר לא זכיתי להבין ריק דלמכ הביא
 ספקו של הכנהיג ולא כתי מאי דפשיט ליה
 דינחן לכתחי ובודאי דכתיב זיל ראם דברי
 הכנסיג שכי בפהיג בחלק השלישי סקייח סנוי
 שפתי יש להסתפק אי מפסול ולכן כתב נסתפק
 הכנהיג. אכן כבר חמתי עליו דלמכ הניחו שס
 בספק מאחר דכבר פשיט ליה למר דינחן לכתחי
 למה בפהיג הניח הדבר בספק. באופן דהסתפק
 פאחרו זיל דאם כתי מנחם כשר וינחן לכתחילב
 וכמדובר. ועיי להיחיס זיל בכגביי אוח כיל
 כתי משס הכנסיג דינחן לכתחי אכן מהרי"ס
 ביח כתי דבדיעבד כשר ועיי בסי בלרות פתיס
 פיי פיה פייב ואמליא לרלות מה פלפס
 פסכמתו וד"ק .

אלור

מלא צויו וכי מורים והבניה וכן הוא במשנה זריה :

אם כחצ במקום אלול לירח רחמים כחצ כי מימר חיים זיל דליונו כמו חדש אב שכותבים מנחם. כן הכא מאחר דהסופרים והסיף אומרים חדש רחמים כי ידעי ומצינים על אחי חדש הוא מדבר וליכא למיתח למידי יפי. וכחצ כגף סקליה משם שהיג אלול בלא ירד טכן הוא צפורא וגם הוא נקרא צסגול פ"כ. והוא בנחמיה ו' פסוק פיו :

אם כחצ חלף למד של אלול יחד **אלר**. כנס מרין זיל בשו"ע סי' קכ"ו סי"פ כחצ דאם כח' בחיבה הישראל אליף למיד יחד שלא נפסל בכך. ומורים כח' שם דוקא דדיעבד או במקום עיגון. ובסי' קכ"ה סיו כח' מורים ח"ל כחצ אליף למיד של ישראל ביחד וי"א דכשר אס הוא צטופס ובמקום עיגון יש להקל פ"כ. ופי' להגיף סיק פיה שכה ח"ל דמ"ש מורים דבמקום עגון יש להקל זע או קאי אטופס ארד אפי' בחורף יש להקל במקום עגון ועי' לקמן סי' קכ"ו סרט כח' מורים ודוקא דדיעבד או צמ"ע יש להקל וזיל דה"פ ודוקא דדיעבד כלה שכבר ניהן הגפ אין הגפ פסול אס כח' הישראל אליף למיד או במקום עגון ונחמיה אוחו לכחתי וכו' יפי. ופי' מש כניס צס"י קכ"ו סק"ו יפי. ועי' לה' דבר אליאו זיל בחיבה הישראל. ואיך דון מינס ואוקי באחרין דכי אס כחצ אליף למיד של אלול ביחד. לדעת מרין זיל לא נפסל בכך ונר' דיש ליהנו לכחתי. ולדעת מורים זיל דדיעבד אס כבר ניהן הגפ אין נפסל בכך או במקום עגון. ונחמיה אוחו לכחתי וכמוזן :

לפי"ח אס כחצ צויד וכן חיבה מנאי אס כחצ מינאי צויד שלא יש שום פוסק לפסול. ואף שצס"י סקכ"ב כח' שם על חיבה פטורין דיש לכהוב גט אחר אס לא היה שפטי"ד ואס היה שפטי"ד אין לחוש יפי. עכ"ז צסיק מ"פ כחלוע דדבר דכשר אף אס אינו שפטי"ד. אי"כ כי"ג בחיבה חשרי אס כחצ יו"ד צין חיו"ד לשון מאחר דאין העניין משחנה פשיטא דכשר וינחן לכחתי :

אם במקום חשרי כחצ לירח האחנים. עמש"ל צסיק י"ג בחיבה אייר דג"ה אס במקום אייר כח' לירח ז"ו. לדעת הפרי"ח זיל כשר אכן כי משפטי"ד ורצו זיל אוסרים. והגאון פדי חמד זיל כח' צסו"ד דלענין לפסול הגפ אין נלע"ד כן מ"מ נקופ מיהא דלכחתי אין נכון למשוח כן יפי :

מרחשון

בחד וי"ו. כי"כ דרי"מ צסיק כ"ח. ומורים צס"ז. וכ"כ הב"ח. וכ"כ הפרי"ח. וכ"כ הכנה"ג כהגב"י סק"מ צויו"ד אחת משם מסרשדים ומכרי"ר מנץ. וכ"כ הגי"פ סקלי"ה ח"ל מרחשון בחד וי"ו וכ"כ מורים והב"ח וכן הוא במהני' פיק דחפניה ופיק דר"ה וצדוכהו עובא וכן הוא המנהג פשוט לכהוב צגיטין כ"כ לירח מרחשון פ"כ. וכ"כ היר"א זיל ד' ק"ב אוח כ"ו חשון צויו"ד אחת. וכ"כ כי גמ"ו חיים זיל ד' כי"ג פ"א יפי. וכ"כ צסי' חטלומות לב ודבר אליאו זיל מרחשון בחד וי"ו :

אם כחצ מרחשון צ"ו ווי"ו. נר' דכשר ליהנו לכחתי כיון דאינו מבחנה העניין. וכמ"ש מורים זיל צס"מ ח"ל וז"ה אס היו אוחיות יחרות כל שאין העניין משחנה אבל אס נשחנה העניין פסול. והכא אינו משחנה העניין. וכ"כ הגאון פדי חמד זיל ד' קפי"ח עיג צטופו ח"ל אס כחצ מרחשון צ"ו ווי"ו י"ל שאינו פוסל דדיעבד שרי"א ל"ל כחדש סי' רל"ט יפי. וצודאי שכונחו שאינו פוסל דדיעבד ר"ל אס נכחצ ונחמיה אוחו לכחתי :

מרחשון

כן כוחצים צרוז המקומות מרחשון לא חשון. וכמ"ש הכנה"ג כהגב"י סק"מ ח"ל וכחצ צס"י מנן אצרכס שנמלא צביה מכרטי"ך וסידר הגפ צחדש חשון וז"ה לסופר לכהוב מרחשון פ"כ. וכח' הפרי"ח סק"ז

חשרי

כח' מורים צס"ז. חשרי בחד יו"ד לבסוף. וכ"כ הגי"פ צסקלי"ה חשרי בחד יו"ד צסוף ולא יכהוב יו"ד צין חיו"ד לשי"ן פ"כ: **אם** כחצ יו"ד צין חיו"ד לשי"ן. נר' דכשר וינחן לכחתי דכן כחצ מורים צס"י קכ"ז סמ"ע ח"ל וז"ה אס היו אוחיות יחרות כל שאין העניין משחנה לא נפסל בכך. וכח' צכ"ח סקמ"ט משם כי פנים מאירות דאס כחצ לצבתי צויד צין לדי' לצ"ה וכן אס כחצ יו"ד באנחתי וכן למי שכותבים פטורין בלא יו"ד צין פ"א

קצת קרי האקראי מרחשון פלסוף בן גוים כמה
 מרשעים בגשמים ונדלתיאל צפיק דחמניה
 דוהיה שמרחשון ע"כ. וכ"כ ה' גמז חיים. זיל
 ד' כ"ס ע"כ ולא כהבנו חשון סחם אלא
 מרחשון ופ"כ צ"ד פ"ג ע"א יפ"ש וכן נוהגים
 בכל המקומות. וזלה דנשאלוניקי כוחים חשון
 ולא מרחשון כנ"ל פוזיג שבס' טער אשר יפ"ש
 צ"מ שפחוב צ"ס לירח חשון וכבר המה על
 מנהגם בלח"ש ה"ד ה' ק"פ ד' פ"ל אוח פ"ז.
 אכן בכל המקומות בקרשאל כמו שגרי צמח"ג
 ל"כ שמן המשחך ובחזמיר כמ"ש ה' גמז חיים
 ז"ל ובמרבנות כמו שגרי צ"כ ויקריא ונ"ל
 ארון כמ"ש צ"כ ק"ס ודבר אליאו ז"ל וכן נוכחים
 בדמשק ובפיסיק ירושחיו כמ"ש צ"כ הוראה
 דב"ד ד' ה' וכן און נכנין בצירות :

אם במקום מרחשון כח' חשון. כח' הג"פ
 נסקליה ח"ל ואם נכח חשון נ"ל דכשר
 צדיענד כיון וכדבר מפורסם וידוע דהרש
 מרחשון קרו ל"כ חשון ע"כ. וכ"כ הגאון שדי
 חמד ז"ל פ"ס ס' מכחמ"א ז"ל כובא צ"כ ק"פ
 ד' ע"פ וכו' לח"ש ד' פ"ל אוח פ"ז :

וכן אם במקום שנוהגים חשון כח' מרחשון
 כח' בלח"ש ז"ל כו"ד צ"כ ק"פ ד' ל"פ
 ס"י דפשיטא דכשר ואם שלחו גם ממקום
 שנוהגים חשון למקום שנוהגים מרחשון ונכחו
 נגמ' במקום הכחיצה. כח' ה' שדי חמד ז"ל
 ד"כ ה"כ מפ"ש ששלחו גם מלארשו לאחמיר וכו'
 ה' ב"ח אכרן דאון קסידא צדיענד זכ"ש במקום
 פיגון גדול יפ"ש :

מרחשון נוהגים מרחשון חיבה אהה. כ"כ
 כ"ש סקביא ח"ל מרחשון הד
 חיבה וכ"כ בג"פ שם ולריך לכהוב מרחשון חיבה
 אהה. וכ"כ ה' גמז חיים ז"ל כ"ס וכו' צ"ס אהרן
 ד"ב ע"כ לכהוב מרחשון חיבה א"י וכן מס'
 שמן המשחך ובפ"י פרו האדמכ. וכ"כ צ"כ
 הפלומות לב דבר אליאו ולריך. לכהוב חיבה
 אהה. ואף שכיד"א ז"ל ד' ק"ב אוח ב"ו נחב
 ח"ל ודפושא לי שראיהו צפ"ג למוכ"ד ז"ל
 שנסחשקו א"י מרחשון צ"כ חיבות או בחיבה
 א"י וכהפ"י שפ"ש צ"כ חיבות וי"כ יופ"ר
 נר"ח פחיבס ה' ע"כ שד"ו מדבריו כל הפוס'
 ז"ל ג"י דנהנו לפרסוף בחיבה א"י ונמו שגרי

פ"כ שמן המשחך צ"כ וכ"כ צ"כ ד' ג' ה'
 פ"א וכ"ד זכ"ס כחוב מרחשון. וכן צ"כ אהרן
 ובס' ויקריא וכו' סמכתב. וכו' בגאון שדי חמד
 ז"ל צ"ד קפ"ח ע"ג ח"ל ולפי הגר"א כן הוא
 כשיקר ודלא ככיד"א. וכן צ"כ הוראה דב"ד
 ד' ה' כחוב מרחשון חיבה אהה. וכ"כ צ"כ
 גמז חיים ז"ל ד' כ"ג וכ"כ יפ"ש. וכ"כ צ"כ
 הפלומות לב ובס' דבר אליאו ז"ל ולריך לכהוב
 חיבה אהה יפ"ש :

אם נכח מד חשון שני חיבות. כח' הג"פ
 ל"פ א"כ י"ש להכשור ואח"ל כשר א"כ
 נכחו צ"כ שיפ"ן י"ש להסחפק א"כ י"כ כשר
 ועיין ס"י קכ"ט כליב וליג ע"כ. וכו"ו ד"ס
 כח' מרין ז"ל צפ"יין השמות כמו כדרלצומר
 יודי"כ פדכ"ר ש"אין נוהגים אוחס צ"כ שיפ"ן
 יפ"ש. וכ"כ הרב צ"כ ז"ל ח"ל מרחשון חד וי"ו
 ובחיבה אהה ואם נכח צ"כ שיטוח י"ש פוסל"ן
 וכ"כ צ"כ צ"כ וכ"כ מורי צפ"ר"ח עכ"ל ומזה
 נמכרו הפוס' שכתבו מש"ס כ"ש וכפ"ר"ח ד"ס
 פוסל"ן א"כ נכחו צ"כ שיפ"ן וכמ"ש ה' גמז חיים
 ז"ל דכ"צ ע"א וכ"כ צ"כ צ"כ סקביא מרחשון
 חיבה א"י וכ"כ הפ"ר"ח ומהרי"ך ולח"ש וגם הג"פ
 כח' ד"אם נכחו צ"כ חיבות ל"פ א"כ י"ש להכשירו
 וכ"כ יפ"ש וכו' צ"כ הפלומות לב דבר אליאו
 ל"כ כמכ"ר"א חון ז"ל כח' ח"ל ואם נכחו צ"כ
 חיבות או צ"כ שיפ"ן י"ש להסחפק א"כ הוא
 כשר פ"י ג"פ סקליה וי"ש פוסל"ן א"כ נכחו צ"כ
 שיפ"ן כמ"ש כ"ש וכפ"ר"ח וע"י לח"ש ע"כ.
 ואנכי בענד היסבחי צ"כ צ"כ ופ"ר"ח ולא
 ר"איהו שכתבו צפ"יין א"כ נכחו צ"כ חיבות או
 צ"כ שיפ"ן ולא ידעתי אייה מקומו. וכן ר"איהו
 א"כ לבגאון שדי חמד ז"ל ד' קפ"ח ע"ג ד"כ
 א"כ נכח מד חשון כח' בלא ידע מקומו אייה
 יפ"ש. ולדעתי דדבריו ה' צ"כ ז"ל לריב"ס הקון
 וכל"ל מרחשון חד וי"ו. כ"כ מורי צפ"ר"ח. ובחיבה
 אהה כ"כ צ"כ. ואם נכחו צ"כ שיטוח י"ש פוסל"ן.
 וכו"ו דהפ"ר"ח כח' צ"ד וי"ו וכ"כ צ"כ
 צפ"ק"א בחיבה אהה. ומ"ש א"כ ואם נכחו
 צ"כ שיטוח י"ש פוסל"ן הם דבריו כ"ש וד"כ.
 שפ"ס מ"י מדבריו כולם ד"אם נכח מרחשון צ"כ
 חיבות ומכ"ש צ"כ שיפ"ן ד"ס פוסל"ן ולכן
 ל"פ להכשירו :

אם במקום מרחשון כחב לירח בול. הספרי
 בסקין כחב ומסחרה דלי כחב בול
 במקום מרחשון שפיר דפי כדכחיב במלכיס אי
 סי וי בירח בול הוא החדש השמימי דכיימ
 מרחשון פ"כ. ופיין לפיל בחדש אייר ואף אם
 כח' לירח זיו או לירח מנחם משיש משס כי
 משכחיר ורבו זיל אוסריו והגאון שדי חמד זיל
 כח' שס דלענין לפסול הלפ אין נלפי"ד מימ
 נקום מיכא דלכחתי אין נכון לכחוב כך יעיש :
בסלו חסר יו"ד בין למד לוי"ו. כיכ מביי
 זיל משס הכחיד שכן הפלה לכחובו
 חסר דלפיג דנלבון הרגום הוי מלא בחר
 פכרי אזולין שכחוב חסר. וסיים שס חיל וניל
 שאין זה סוהר למיש שיכחוב ימחא באלפי
 כלבון הרגום שכל אי כדרש לפי מקומו שימחא
 כחוב אכל לבון הרגום ואינש לא ימחא בידיכי
 אכל כסלו כחוב אכל לבון פכרי בשני ימים
 לירח כסלו. וכ"כ הדימ וביח שהוא חסר יו"ד.
 וכ"כ בפרע סכיד ומוריס בס"ז. וכ"כ הביש
 ס"ק כ"ה מ"כ כהה"ד הוא חסר יו"ד. וכח'
 כפר"ח זיל ח"ל כסלו חסר יו"ד הכי כתיב בר"ש
 נחמייח ובזכריה ז' וכחוב בכה"ד אפפי דבחרגום
 כחיב מלא אזלי אחר המקרא ומיהו בזכריה
 כחיב כסלו חסר גם בחרגום פ"כ. וחופשתי
 לראות היכן כחוב בחרגום מלא ולא מלאחי
 דמלבד מיש כפר"ח זיל דבזכריה כחיב חסר
 גם בחרגום. עוד כה שזחרגום בני על מגילה
 אסחר בפ' בחדש הא' הוא חדש ניסן כחוב
 ג"כ שס כסלו חסר כ"ע"ש. פ"כ דבזכריה כולס
 לריך לכחוב חסר וכ"כ הכנהיג בכנז"י סקליג
 שכן הוא במהר"ל ומהר"ם מפראני ובס"ה
 למהר"י מנן ומהרש"ם ומשפטי שמואל ומכר"ם
 מנן ומהר"ביל אכל בשכ"ג אשר סביב המרדכי
 כחוב כסלו ביו"ד שכן הוא בזכריה ובפז"ר
 פ"כ ואני חמ"כ שהספרים הני' כחבו שכן לריך
 לכחוב חסר ושכן הוא בזכריה ונחמייח וכ"ז
 מחלוקת במליאוח. וכ"כ ואולי פ"ס הוא ול"ל
 כסלו בלא יו"ד וכ"ן מדבריו שס שכה' אחיב
 כסלו חסר יו"ד פ"ש פכ"ד. וק' כל מסדרי
 כגיטין באחריו כחבו חסר יו"ד פ"ן ל"כ שפר
 אשר וכוראכ דכ"ד וכי גמי חיים ס"י מז' ואך
 שכחוב בתחילה אחר ופער"ס יום לירח כסלו

מלא בודאי שהוא פ"ס שכרי כחב אחיב וכחבני
 כסלו חסר יו"ד. וכ"כ בס' דבר אליאז דל והגאון
 שדי חמד זיל שהוא פשוט למחבו חסר
 יו"ד יעיש :

אם כחב כסלו מלא יו"ד. הביש זיל בסיק
 כ"ה כחב דבדיפכד כשר אכ' כחב מלא
 דכא תקלחכ בלשון חרגום כשר כמבואר בתחילה
 כס"י וגם כבד פסק לפיל אם כחב שלשכ או
 שמגה מלא כשר פ"כ. וכ"כ כפר"ח דאם כחב
 מלא כשר. והכנהיג בכנז"י ס"ק ל"ד כח' אם
 כחב מלא כשר ולכחתי יבזינן ליה אם המגרש
 הרחיק נדוד מהריב"ל ס"ג ס"י פ"ח. ובס"ה
 למסר"מ ס"י ל"ד כחב דלפי' לא הרחיק נדוד
 יבזינן ליה פ"ג. ובס"ה'ג בחלק השלישי כח'
 בסקר"ח כסלו אין כוחים בו שום יו"ד לא בין
 סמך לכ"ף ולא בין למ"ד לוי"ו ואם נכחב ביו"ד
 בין למ"ד לוי"ו אם המגרש הרחיק נדוד לכחתי
 יבזינן ליה משום שגונא פ"כ. כנ"י דהפ"ס
 ל"כ מהריב"ל ולא כ"ס מהר"מ שכחב שאפי'
 לא הרחיק נדוד יבזינן ליה. ולא זכיתי לודע
 טעמו של דבר. והג"פ כח' בסו"ד ומיהו אם
 נכחב מלא יו"ד אין להקפיד וכ"כ בהס"ר
 מהריב"ל ס"י ס"ח פ"כ. והוא סימס דכחב משס
 מהריב"ל בסחם דאין להקפיד ולא כחב דדוקא
 אם המגרש הרחיק נדוד אז יבזינן ליה משום
 פ"גונא כמיש הכנהיג בשמו כח"ל. וע"י ל"כ
 דבר אליאז זיל שכיבא דברי הג"פ הני' שכה'
 דאין להקפיד משס מהריב"ל ולא נרגש עליו
 בזה. והגאון שדי חמד זיל אחר שכיבא דברי
 הכנהיג זיל שכה' ס' מהריב"ל וס' מהר"מ
 כחב משס ס' ברכה המ"ס דאחר שנכחב כשר
 ליחנו אף שלא במיש וכוסוף עוד שכן הוא
 מסקנת הכמ"ח וג"פ וביש כמהר"מ דכשר
 ליחנו אף אם לא הרחיק נדוד יעיש :

אם כחב יו"ד בין כ"ף לסמך כסלו. פ"ן
 ל"כ שדי חמד זיל שס שכה' משס ס'
 ברכה המ"ס דכשר ליחנו לכחתי יעיש. וע"י
 מיש לפיל בחדרי ד"ס אם כחב יו"ד בין ח"ו
 לשיין יעיש ודוק מינכ ואוקי באחרין :

שבת פשוט הוא וכ"כ במגילה אסחר בחדש
 הפעירי הוא חדש שבת. ג"פ :

שבת פשוט הוא וכן הוא במתני' דסיק דר"ה ג"פ.

אדר פשוט הוא וכן הוא במנינה
שם אסחר גיט :

אדר הראשון אדר השני כחצו כמור זיל סי
קברו חיל ואם השנה
משוברה. יכחוב בלדר ראשון לירח אדר הראשון
ובשני יכחוב לירח אדר השני פ"כ. ובשריע שם
סי' כחצו אם השנה משוברה יכחוב בלדר
ראשון לירח אדר ראשון ובשני יכחוב לירח
אדר השני. וכחצו החי'ם צסיק כ"א וכציאו
הבאחי'ם סקיי'ם אדר ראשון. צסחיג של מהרי
מנץ כחצו אדר הראשון צה"א הידיעה כמו אדר
השני ועיי' צציה פ"כ. ולא ידעתי דלמה לא
הציאו נוסחה כמור וכן היא נוסחה הלבוש
שכחבו חרוויכו צה"א. גם מי'ם עיי' צציה כרואה
יראה להצ"ח ז"ל שכחצו צחיד אדר הראשון
ואדר השני אי"כ כוליל וכי"כ צציה. וכי"כ הגי'ם
צסיק ל"ג חיל לירח אדר ראשון ז"ל כמור
לירח אדר הראשון ובשני אדר השני אלמא דלריך
למיכחצו הראשון השני וכי"כ הלבוש. אך מלשון
מרי'ן דנקטו ראשון בלא היא ובשני צה"א משמע
דליכא קפידא אם יכחוב צה"א או בלא היא
וכולם שוים לפונכה. ומיכו יראה דסיינו צדיענד
אך לכהתי' לריך לכחוב צה"א דכתי' כחי'ב
צקראי חדש הראשון חדש השני ע"כ. והי' חיים
לפולס ז"ל ד' מיה עיי' כחצו ח"ל ונלעיד סמך
לדבר ממאי דאמרי' פיק דפכחים ד' הי' הראשון
מפיקרא משמע דאמר קרא הראשון אדר חולד
ושקלו ופרו דכהי'ב צצעה ימי'ם מלוח חאלכו
מכ ז' לחג אף ראשון לחג ומשני אי"כ ליכחוב
קרא ראשון מאי הראשון כדאמרו. דבר הלמד
דראשון הוא ראשון למניין והראשון מפיקרא
משמע וכיון דחדש ניסן נקרא ראשון אם נכחוב
אדר ראשון ויהי' נשמע שכו' ראשון למניין
החדשים לחג'ם כשנכחוב אדר הראשון פירוכו
הקודם לאדר אחר כמו הראשון אדר חולד
וכיון שהולכנו לכחוב הראשון נכחוב גם השני
ואעפי' שאין ראוי'ם לדבר סמך לדבר פכיד. וכי"כ
הכחסי'ג ז"ל והגאון שדי' חמד ז"ל שכן יהנו כל
מסדרי הגיטין וצכל הטקומה לכחוב הראשון
השני. ואף שפ' ציה אחרן ז"ל כח' משם הדבי'ם
ז"ל שצקוסמא נכחו לכחוב ראשון עכ"ז דחי' לכ
הי' שדי' חמד ז"ל וכציאו מכמה מסדרי גיטין

צקוסמא דכתי' נכחו לכחוב הראשון השני ימי'ם
צדי' קפידא פיד אוח ז' ימי'ם :

אם כחצו ראשון שני צחסרון הי'. הנה מדברי
מרי'ן צשריע סחי' שכת' אדר ראשון נרי'
דליכא קפידא ואפי' לכהתי' יכול לכחוב ראשון
שני וכולם שוים לפונכה וכמי'ם. הני'ם סחי' פל
דברי' מרי'ן צסיק ל"ג. אכן הני'ם סיי'ם וכחצו
ומיכו יראה דסיינו צדיענד וכו' נרי' דצדיענד
אם כחצו צחסרון הי' כשר. וכן ראיתי צסי' קי'ם
ד' מ"ח ע"ב שרי' צסוף אוח ל"א ושם בלח"ש
מבואר דאם כחצו ראשון שני צחסרון הי' כשר
וכי"כ צדי' פ' אוח קפיד ח"ל ואם כחצו צחסרון
הי' כשר שם צפר"ח אוח ז' וכנכסי'ג אוח מ"ח
ע"כ. אלא מכ' שניין לספר"ח וכנכסי'ג לא זכיתו
לכצין מניין לו זה. שכן כחצו על חסרון הי'
דהרואה יראה צכנכסי'ג אוח מ"ח דלא נחה לזה
כלל היא לפנין מחלוקה רי'ם ורי' בלדר סתם
כחצו דפונכה לכחוב אדר הא' ואדר השני כדרי'
ללאה ידי' שניהם אבל אם כחצו ראשון שני
צחסרון הי' לא הזכיר מזה כלל. וכן צסדר הני'ם
שהציאו לצסוף צחלק השלושי' אוח צכחצו מלח
הראשון צה"א צחמיל'ם ומלא ווי' וכן בלדר
השני צה"א צחמיל'ם ע"כ. ולא זכר שרי' מאי
דערו אם כחצו צחסרון הי' אם כשר או לא.
וכן ספר"ח צסק"ז הציאו מ"ש צכסי'ג של מהרי'
מנץ שכת' הראשון וכן הוא צכגי'ם חי'ם ע"כ.
ולא גילס דערו אם כחצו בלא הי' אם כשר או
לא. ואיך כרזיל כחצו משמע צפשיטוח דאם
כחצו צחסרון הי' כשר. וכי"כ הי' דבר אליאו ז"ל
ד' כי' פ"א ח"ל ואם כחצו ראשון צדיענד כשר
כן נרי' מדברי' השרי'ע ומי'ם הני'ם סקלי'ג וכו'
וכן אם כחצו שני בלא הי' כשר צדיענד ע"כ.
הנה מ"ש כן נרי' מדברי' השרי'ע הלשון אינו
מדוקדק דמדברי' מרי'ן צשריע נרי' דאפי' לכהתי'
יכחוב ראשון בלא הי' וכמו שדקדק מדברי'
הני'ם שם. ובדל'י' דנוגחו ז"ל דמדכחצו מרי'ן
צשריע אפי' לכהתי' יכחוב ראשון מזה נרי'
דנדי'ן דנפגי'ן לכחוב צה"א אם כחצו בלא הי'
ודל'י' דכשר צדיענד ולכן כחצו נרי' מדברי'
כשריע' ולא כחצו כן כחצו צשריע. גם הנהאון
שרי' חמד ז"ל שם כחצו צחרד ח"ל שכן הוא
הסכמה רצני' כאלחרוני'ם צראשון ובשני שאלם

פחז צלח פי כשר יפדים :

א כחז אדר סחט. מדין זיל בצי כח' חיל
 ואם כח' חיל סחט נרי דבאדר ראשון
 כשר ובאדר שני פסול דאדר סחט אדר ראשון
 משמע וכח' מוקדם ופסול להניח פי קונס יין ד'
 סינ פי' אדר'א כוחז אדר'א. אדר'ב כוחז אדר
 סחט דרימ. רי'א אדר'א כוחז סחט אדר'ב כוחז
 אדר'ב. וכח' כר'אם והלכה כרי' וכיס הרין
 וכח' כלכך מי בעומד באדר ב' וכוחז אדר
 סחט הכטר מוקדם ופסול דסחט אדר ראשון
 משמע הלכך לריך שיכחזב בחדש אדר שני
 ובאדר'א כוחז סחט זין צניסין זין צמפרוח
 פכיל חבל מדברי הרמב"ם פי' מס' נדרים
 כרי' שפי' כרימ פכ לבון מדין זיל. ובכרי'פ לא
 כחז מדין זה כלל כח' מורים בכנסיה צסיז
 כחז ואם כחז באדר הראשון אדר סחט כשר
 חבל אם כחז בשני סחט כגם פסול ציי מסס
 הראש'ם וברין פי. והמס עליו כביח זיל חיל
 ואם כח' אדר סחט זין בא' זין צב' פסול ולא
 כמורים סכח' לחלק דבראשון כשר ובשני פסול
 דליחא חלא גם בראשון אם כחז סחט פסול.
 וכח' דבס' ו' ונדרי'ם פליגי רימ' ורי' רמי'ם
 צראשון כוחזים אדר אי' ובשני כוחזים אדר
 סחט ורי'ם אפכא. ופליגי צכ הפוס' ורי'ם
 וכראש'ם פסקו כלכה כרי' והרמב"ם פי' פסק
 כרימ' כמי' ציי כאן ובירד סי' ריך והרמב"ם
 פוסק כרימ' דסחט אדר כח' אדר שני. איכ
 לסייז אם כוחז בראשון אדר סחט כח' כח' זיל
 מאחר ורמב"ם פוסל גם מאחר וכיכ ציי
 כאן פי'ם כרשבי'א וכח' וח' דבשרי'ם צסי' כח'
 כביח צ' הדפוח צדון גם מאחר וכן צירד
 סי' ריך הביח' צ' הדפוח צדון עד ריח אדר
 אי' פשיפא דצגס אסורא דלורייחא כח'
 וחומר'א דאי' אזלין לחומר'א ואם כחז בראשון
 אדר סחט חיל ספק מאחר והגט פסול
 מספק דלורייחא כי היכי דפסול מספק דלורייחא
 כשכחז בשני אדר סחט ואפי' צשפכיד אן
 להקל ועל הרב בצכסה יש לחמו' דצירד סי'
 ריך ובאפי' סי' קרי' לא פחז. לחלוק פימ
 שלא ככרי'ם צכרי'ם ואיכ הסכים דאולי לחומר'א
 וכאן צדון אדר גבי גם ככרי'ם להקל בחומר'א
 דאי' זה ודאי חימ'ה עכד' הביח' זיל. אן

כח' חושים זיל פחז כל דלמי כח' זיל פסי'
 והלי' צמד מורים זיל וכסכימו כוחיה כח'ר
 פיניך החינה מימרי'ם לכבי'ם סקי'ם ופיח'ם
 סקרי'ם וכסי' צסקי'ם כחז חיל. וזיל דופס כון
 מורים דכ'י דפסולי גם מדלורייחא פי'ם אפי'
 לצרמב"ם מכח' כשר גם מאחר דאין צו חלא
 חש' מדרבנן מכוס' צח לחיהו כדלקמן סי'
 קצ'י איכ' כאן לרודן דמספקיל אם כלכה כרימ'
 או כרי' הוי ספק אם הוא מאחר כח'ל ספיקא
 דרבנן ולקולא וכי' וכיכ ציי סי' קצ'י דפיסול
 מוקדם חינו' מדרבנן ואיכ' כי'ם מאחר פי'.
 וכן הגי'ם צסקליד אחר שביח' דברי כביח' חנו'
 כח' חיל מי'ם פסול מספק דאוי' לא ידענא מאי
 קאמר דפשיפא דאפי' מוקדם ודאי חינו' פסול
 חלא מדרבנן כמי'ם צסי' קצ'י וכביח' גופי'ה
 סיל דגם מוקדם חליב'א דכיי' חינו' פסול חלא
 מדרבנן ואיכ' מי'ם הביח' כאן דאם כחז אדר
 סחט כגם פסול מספיקא דלורייחא לא דק
 דאין כאן פיסולא דלורייחא רק דרבנן ולפיקר
 קו' על מורים יש לחוץ וכו' וצסרד כחז צלופן
 דנראים דברי מורים דאם כחז אדר ראשון
 אדר סחט כשר ופשיפא דבכלמ'א באדר'א
 כשכחז אדר סחט כשר היינו מכוס' דאיכ' ס'ם
 להחירה סי' אי כלכה כמד' דאדר סחט כח'
 אדר'א ואחיל הוי אדר'ב סי' אם גם מאחר
 כשר לו פסול וכוי ס'ם דמחכפך פי'. וכן
 כפרי' זיל צסקי'ם הביח' דברי הביח' ודח' אוחס
 וכחז דדברי'ם ככגכ' פוקר ויש להקל צזה פי'.
 צלופן דכל הפוס' חנו' הסכימו כמורים דאם
 כחז בראשון אדר סחט כשר ובשני פסול. לצד
 ראש זה מלאחי להי' ידאי' זיל צכגסי'ם סקליד שח'י
 משס הי' דבימ' חיל חלי'ע סי' פי'א אוח' די
 שחז' משס כי' צנימן פשאל זיל שחכ'ו לפוסלו
 אם אין שפכיד ועיגון יפי'ם. וכיכ צסי' קיס' די
 מי'ם פי' צוח' לי'א חיל כי' סלח'ים משס כדבימ'
 שאם באדר'א כחז אדר סחט נופני'ם לפוסלו
 אם לא צשפכיד ומי'ם ואם באדר ב' כחז
 אדר סחט פסול וליין לפידאי'ה זיל חנו'. חן
 צד' סי' אוח' קמ'ד כחז סחט חיל ואם כחז
 אדר סחט כשר גי'ם אוח' ליד גי'ם אוח' כח' פי'.
 אשר מוס' קיל למ' שראיחי להי' דבר חלי'ו
 זיל די' צ' פי'א שח'י חיל. וכחז אדר כראשון

דבר ואם כחצ אדר סתם פטר וכו' ובאדר י' ימחנה פטני וכו' ואם כחצ אדר סתם י' לפוסלו אם אין טעמיד ועיגון דבם חיל פי' פ"א אוח ז' פ"ב. ואחרי נפיר ק' דמי בודיעם שכת' י' לפוסלו אם אין טעמיד ועיגון חיל פל אדר ראשון שכתב אדר סתם טק נרי מדברי הקיס שבי משם הלחם שנת' משם כדבית שאלם באדר י' כחצ אדר סתם נוכחים לפוסלו אם לא בטעמיד ועיגון. אכן באדר י' אם כחצ אדר סתם פסול אף בטעמיד ואין כחצ זה משמו פל אדר י' ולי. פנים לכל כדברות רוב הסוס' הסכימו כמורים דבאדר י' אם כחצ אדר סתם כשר ובשני פסול ורלל ככתיב. ואף לדעת הדבית שכתב שכתבו לפוסלו אם הוא טעמיד ומקום עגון כשר וינתן לכחילה. **אם** כחצ גם ביום ראשון של ר"ח אדר י' יכתוב שלשים יום לירח אדר כראשון שבווא ראש ירח אדר השני כי כתיב משם מהריי מזבונא וה"ד הגי' סקליג. וכס דברי פירן ז"ל צבוי' פי' קביו סיו שכתב שכל ר"ח שבווא צ' ימים לרוך לכתוב כן יע"ש. ורלוהו להי דבר אליהו ז"ל שס צד' צ' פ"א שכת' חיל ואם ר"ח אדר י' שני ימים יכתוב שלשים יום וכו' פי' וכי' צם' הפלומות לב ח"ב ד' פי' זח"ג ד' פי' יע"ש. ובדלוי חיבת ואם שכתב אשגרה לטן היא דנרי ראשון סיבה ר"ח אדר י' יום אחד ולכן כחצ דאם הוא צ' ימים וכו' ובאמת הוא לפולס אדר י' מלא ור"ח אדר י' הוא שני ימים לפולס ולא יארע לפולס אדר י' חסר ויכוס ר"ח אדר י' יום אחד אלא לפולס אדר י' מלא ור"ח אדר י' שני ימים כידוע

תכללי הציבור ודוק :

הראשון מלא וי"ו. כי מורים ז"ל שם נמלה ראשון יכתוב מלא וי"ו ע"כ. וכחצ החי' ס"ק כיג ומלא ראשון וכו' כלומר אדר הראשון יכתוב מלא וי"ו כי רוב פעמים ראשון מלא בהורס פי' ודבר פי' צפיהו אמת בדרך פעמים כחצ ראשון צהו כולל וכולל מלאים וי"ו לצד פכנים שהם חסרים וי"ו בהורס וכס פרשה צא מיום הראשון חסר וי"ו זשם גי' בראשון צויד לחדש חסר וי"ו והשאר כולם מלאים כי' במסרה ובמנחה פי' ימ"פ :

ואם כחצ אדר י' חסר וי"ו. פי' מ"ס לפולס צחינה בשני וח' פנים ולוקי צלחרין :

ואם כחצ אדר י' חסר וי"ו. פי' מ"ס לפולס צחינה בשני וח' פנים ולוקי צלחרין :

לפני דכחצ פטר וינתן לכחמי. דמלמד שאך פלניין משתנה וכל שאן הסניין משתנה כשר כתיב מורים ז"ל פי' קביו סמי' יע"ש. פוד צב דמלינו טק כחצ צנציוס צלויב חי פסוק ח' כי שאל נא לדוד רישון ופירושו פל דור ראשון כמו כי שאל נא לימים ראשונים כמו פסירטיי ז"ל. ואי' כיון דמלינו חודש שגכחצ רישון ופירושה ראשון ואין משתנה הבנתה צודאי דכשר. ובפוסקים לא רלוהו זה ודוק :

שנת י' מקומות נהגו לכתוב צבוי' בשנת וכו' הארכתי צב' לעיל אוח כ' ד"ב שני ימים וסוד כבאחי שם מכמה פוס' שכתבו כזה חלוי במכסג המקומות ונכרל נהרא וספסי' ולוינא אין לשקטק צב' כלל דאף במקום שכותבים בלא צי"ח וכחצ צבוי' או צכסך אין לפקטק צב' כלל וינתן לכחילה. וני' לגש כשלה ממקום שכותבים צבוי' למקום שאין כותבים צבוי' פכז כשר וינתן לכחילה וכאשר הרמז צב' מוכיר כמפרי' אבי' ז"ל צבי' פני ילחק חיו יע"ש ודוק :

ואם דילג חיבת שנה וכחצ צרי' לירח פי' חמשה אלפים וכו'. כחצ כג"ס ס"ק ס"ז אכוסו דכשר דסתמו צפירוכו דצמניין שנים קא מיירי וליון למבראני' פי' קיו יע"ש. וכצ"ל כי דבר אליהו ז"ל ד' צ' פ"א אוח פי'. וכי' צם' מכהב מלליהו פי' יד דאם דילג חיבת שנה כשר. וכי' צג"מ צולס ז"ל פי' כי' אוח אי' משם מבראני' וכמכתי' ז"ל יע"ש. וכי' כגאון שדי חמד ז"ל ד' קע"ח פ"ד משם כג"מ וכו' דאם דילג חיבת שנה אין קסודל יע"ש. צרם אכתי הרואה לכי' פחמי חסר ס"ק כ"פ שכת' חיל וכהס מ"ס כג"ס אם דילג חיבת שנה וכו' פיין צב' צכרם שצם' נצורה אנטים שכתלקו צב' צ' גדולי כדור שדפגה כגאון מהר"ר יושפ ז"ל דפסוק דאם דילג נגמרי חיבת שנה ולא כחצ כ"א חמשה אלפים וכו' לביע כשר דלא נרע מאם דילג חיבת שנה דכחצ כרל"ם כשר דאין לו פירוש אחר כי' צב' פסיפ"א שאן לפרט חמשה אלפים וכו' אימים או אחדשים

חדל דאסוכי מסכי לכו ועושים מימים חדשים ומחדשים שנים וכדומה בפי גיט ד' קס"ז בההוא שפירא דהוה כתיב ביה שיה מלא וזחל דלן לומר שיה מלא פריטי משום דאסוכי מסכי לכו בזחי (ופי רשבים ר"ל דסוכמן אוהם בדינרין במקום קרב פרוסות כוהבים דינר) ופורד כיון דדרך הפולס למנוח שנים לביע אין לאום כמיש החוסי ובראש פיק דפיז דויד פ"א ובפיע לקמן סי' קכ"ז סעיף יוד להכשיר היכא דדינג לביע וכיט צניד שלא יטעה בזה שום סכל למנוח מניין זה אחדשים שנמלא הוא קודם מחיה כמה אלפים שנה וכו':

ואא"ז הגאון מהר"ר כ"ץ ז"ל השיב לו שאינו מודה לו בזה וניל דאם דילג חיבה שנה הוי כמו גפ שאין בו זמן ואיכא למימר דילמא קאי אחדשים וכו' מוקדם וכו' ומדברי הראש"ש נבי אס דילג חיבה בשבחה אדרבה ראייה להפך שכרי כחז הפעם דברביעי אין לו פירוש אחר אלא בשבחה כיון דכתיב בחרוה כי ימים לירח ואפי' צניד שיש לו פירוש אחר פסול. ופורד דכחא איכא למימר פפי דחמשה אלפים לקמיה קאי כמיש בנפ כ"א ימים לירח פ' חמשה אלפים וכו' ר"ל הירח הוא החמשה אלפים לביע. וגם מדברי הגיט דפי' גיט המ' משם ראייה להפך שהרי כחזו החוס' שם סימא זחי נמי מסכי לכו באלסחרי וכו' וי"ל דהוה רגילים לכחז בשפרות וכו' ואיכ צניד הרי רגילים לכחז חדשים בשפרות דהא קרא כתיב לחדש שנים עשר אפשר החמשה אלפים קאי אחדשים (אוי מבין זה דעכיפ לא מלינו בחדשים מניין יוחר משנים עשר) וגם מיש שלא יטעה שום סכל וכו' הנה מדברי החוס' פיק דפיז כ"ל מצואר שאין אנו סומכים עז שכרי כחזו שם שאס דילג האלפים אין לחוש מדקאמר בסמוך שבקא לאלפא קמא וכו' משמע אי לאו האי פטמא הוי פסול אפפי' שדילג פי' אלפים ועוד ראייה ממיש המרדכי הובא צני' (פי' צטויפ סי' קכ"ז ס"ב ומיש שם) דכחזבה שפעכ הסופר וכחז אלפים ודילג ארבעה ככשיר ריי מווינא דליכא למימר מיפוט אלפים שנים מדלח כחז אלפיים משמע אי לאו כי"ע הוה פסליק ליה ואמרי' דנכחצה לפני צ' או

ג' אלפים שנה איכ צדני ממונות קף צניפין וכו' והאר"י בזה ומיש מצואר בסוף הכתוב שם דבמקום פיגון גדול אפשר להכשיר פיש פ"ב. כרי דכגאון מהר"ר כ"ץ ז"ל מחמיר בזה וסובר דאס דילג חיבה שנה וכחז לירח פ' חמשה אלפים וכו' דהוי כמו גפ שאין בו זמן ואיכא למימר דקאי אחדשים וכו' מוקדם ופסול ולא ככשיר כ"א במקום פיגון גדול וצדך אפשר :

הן אמא מדבריו ז"ל אחרי נעיר כס קשים דמיש בהחילה דבריו מדברי הראש"ש כרי' אויפכא שהרי כחז הפעם דברביעי אין לו פי' אחר וכו' ואיכ צניד שיש לו פירוש אחר פסול וכו' לא הבנתי כונתו דכפירוש האחר הוא מכ שרולה הוא לפרש דחמשה אלפים הוא אחדשים. וכבר כ' מהר"ר יוש"ע ז"ל דחה זה מכה לשון הגמרא דבחרה שאמרו דאסוכי מסכי ליה בזחי וכיון דדרך הפולס למנוח שנים וכשייכיה י"ב חדש כוהבים אוהם שנה איכ פירוש זה דקאי אחדשים לא יתכן ליאמר ולא נשאר פירוש אחר כ"א דקאי אשנים. גמיש צניד רגילים לכחז חדשים דהא קרא כתיב לחדש שנים עשר אפשר דחמשה אלפים קאי אחדשים. כבר כשינו הי' פיה וכחז חזיל אוי מבין זה דעכיפ לא מלינו בחדשים מניין יוחר משנים עשר פ"ב. גם מה שהקי' על סי' יוש"ע ז"ל עמיש שלא יטעה בזה שום סכל וכו' מכה דברי החוס' ומדברי המרדכי שכת' משם מהר"י מווינא מדלח כחז אלפיים משמע אי לאו הי"ע הוה פסליק ליה וכו' אמרי' דנכחצה לפני צ' או ג' אלפים שנים וכו' אחרי נעיר ל"ז לכבין כונתו דהן אמא דאמרי' קודם צ' אלפים או ג' אלפים נכחז אצל כל כי האי דאי אמרינן דקאי חמשה אלפים אחדשים יעלו למנין כשנים ארבע מאות ועשרים לצריאח הפולס כי ארבע מאות ועשרים שנים יעלו חמשה אלפים וארבעה חדשים ואיכ פדיון לא כגופו לחזי שניו של אדכ"ר מי יוכל לומר דהוי מוקדם שנכחז צבנה ארבע מאות ועשרים שנים לביע זה דלא לא יעלה על הדעת ולזה כת' מהר"ר יוש"ע ז"ל שלא יטעה בזה שום סכל וכו' ודבריו צרורים ודרק. אכן לענין דינא כיון דה' מהר"ר כ"ץ ז"ל מחמיר בזה מאד לכן אין להכשיר כ"א

במקום פינון גדול כמים איכו זיל בסורד.
ומכחימכ על ס' דבר אליאן זיל וכנאון שדי
חמד זיל שביאור דברי מהראגיה שכה' שאין
קפידא אס דילג חיבה שגח ולא זכרו שריס
דברי כ' פיה זיל כתי ודויק :

חמשת אס דילג חיבה חמשה וכחז אלפים
סחס. בשריפ ס' קכז סייב כחז
חיל אס דילג חמשה ולא כחז אלפים כשר
פיכ וכחז כבאהיפ סקיד ואין לומר אלפים צ'
אלפים משמע מדלל כחז אלפים צ' יודין פ'כ.
זעיקר דין זס כחז מצ' צס' כמרדכי פיק
דעז חיל אס דילג חרבע ולא כחז אלף אלפים
כחז המרדכי צס' ר'י מוויינא דכשר צדיפנד
דסחס אלפים משמע שפיר ד' אלפים הואיל
וליכא יוחר מד' אלפים ואפי' דמיפוס אלפים
שניים צהא ליכא למיפסל הואיל ולא נפיק מניה
חורבא פ'כ. והגיפ זיל בסקליד כהז חיל
המרדכי כחז מעשה הוה ככחוצה אחת שפע
הסופר וכחז שנה אלפים ודילג חרבעת ושאלו
להר'י מוונא וכשיצ ר' דהכחוצה כשרה דסחס
אלפים משמע שפיר ד' אלפים הואיל וליכא
יוחר מאלפים ואפי' דמיפוס אלפים שניים
צהא ליכא למפסל הואיל ולא כחז אלפיים
צ' יודין יס לנו לפרש אלפים ככחוצים ד'
ולהכשיר ככחוצה פ'כ. וכתי כגיפ וזיל משמע
מחור' דפיכ לא מכשר אלא כשכחז אלפים
ציו'ד אחת אבל כחז אלפיים צ' יודין פסול
דלא ליכא למשמע אלא צ' אלפים. ומיש סחס
אלפים משמע שפיר ד' אלפים הואיל וליכא
יוחר מאלפים אינו מצין מה כונחו צמים הואיל
וליכא יוחר מאלפים דאפו אס הוה פרט אותה
שנה ד' אלפים וט' מאות ושחיים ודילג חיבה
ד' וכחז אלפים וחשע מאות וצ' לא יכשיר
כא ודאי לא מסחברא דאין פעס לחלק ועוד
דפיכ כר'י מווינא הוה צכוף אלף החמישי.
זכיה ניל לויטב כלשון כשנאמר שאוחו מעשה
הוה צשנה חמשה אלפים לפי ולי' ודילג חמשה
וכתי אלפים לצד ולא כשיצ דכשרה דסחס
אלפים משמע שפיר חמשה אלפים שהוא חשבון
אותה שנה הואיל וליכא יוחר מאלפים כלו'
דאס אותה שנה יוחר מ' אלפים כהו דאלפים
משמע כ' אלפים מ' הוה לנו לפסול ככחוצה

מטוס שלא כחז כפרס הקמן וכיז דוחק ומכ
גם דראיחי ככחזי מכרייא ס' יא דמייתי סך
עובדא ונתי' סס דמספמא איירי דפרס כפרס
הקמן של כמאות והשנים יפ'ס. ולק יראה דהיק
הואיל ולא כחז תיבה אחרת יוחר מאלפים
כלו' שלא כחז צ' אלפים אלא אלפים סחס יס
לפרש דכיו ד' אלפים. אינ היק הואיל וליכא
חסרון יוחר מאלפים כלו' דכחז כמאות וכפשרות
כנשארים עכ'ד זיל ואחרי המחיר הרוואכ
יראה כמה מדחוק נדחק הרזיל צפ'י המרדכי
שכתי הואיל וליכא יוחר מאלפים. דמיש צפ'י
הראשון שהמעשה הוה צשנה חמשה אלפים לפי
וליי. מלכד שהוא זיל כחז שהוא דוחק וכר
עוד צה מאחר דג' פעמים חכר צדצרו
חרבעה אלפים איך אפיל שהמעשה הוה צחמשה
אלפים. גמיש צפ'י צ' שלא כחז צ' אלפים.
דברים חמוהים סס דאס הוה כחז צ' אלפים
לא הוה נכנס צספק כלל דפשיטא שהוא מוקדם
ופסול. גם פ'י ג' לא זכוחו לכינוי מכו כונח
דצרו. וכמפיון יראה דכז נדחק סרצ זיל
צדצרי המרדכי מחמת שהעתיק דצרו הואיל
וליכא יוחר מאלפים. אכן לפי נוסחא שבידנו
אשר צמרדכי וכביאה מרין זיל צצ'י הנוסחא
הוה הואיל וליכא יוחר מד' אלפים. ואי דצרו
צרוהים דכיון דהמעשה הוה צכוף אלף
החמישי כמו שנאמר שכיחה צשנה ד' אלפים
וחקקליפ ועדיין צבריאה בעולם לא יס אלפים
כיא חרבעת אלפים כיון שצדיין לא הגיע האלף
החמישי לידו גמר לכן נפרש חיבה אלפים הוה
ד' אלפים כיון שצדיין לא יס עוד אלפים
לצריאה בעולם כיא חרבעה אלפים דוקא ח'ש
הואיל וליכא יוחר מד' אלפים וצצרו צרו
מללו ודויק כפצ. פריפ לדינא מסכים לצצרי
מרין זיל שאס דילג חמשה ולא כחז אלא
אלפים כשר :

אלפים אס כחז אלפיים צ' יודין דקדק
כ' גיפ זיל סס צכיק ל'ד מדצרי
כמרדכי שכהצחי צסמוך דפסול מדכחז הואיל
ולא כחז אלפיים צ' יודין פ'כ. וכחז עליו
כ' גיפ צולק זיל ד' סיה פי'ד אות כ' חיל ומיש
דסס איירי כשדילג חיבה חמשה דככ' איירי
כחס דלא יס חשע מוקדם אבל אס כחז חמשה
אלפים

אלפים שנינו. שהם פים לה מינוי וזו
 דפסול ופר פ"ב. ודבריו לז לבנים דמכריפת
 לשונו כ"י שהם ב"ה לומר מדוקא גדון כג"פ
 שדילג חיבת חמשה אז יש חשש מוקדם ופסול
 אבל אם כחב חמשה אלפיים כפר. וא"כ מקו
 זה ש"י לא מינוי וזו דפסול הסך ממה
 שחשט מריכפת לשונו שהוא כשר. ובדל"י
 שפ"ס נפל בדבריו וכלל דכיון שניכר שהוא
 פ"ס לא אמרינן דפסול מינוי וזו ודוק
 ולדעתו ז"ל שאם כחב חמשה אלפיים שקול כשר
 ולקמנ"ד לריכב רבב לכשיר מאחר ג"ש לה
 משמחה אחרת אם כחב חמשה אלפיים יהיה
 לה משמחה חמשה פעמים אלפיים ויהיה הזמן
 פשרה אלפים וכ"י מאוחר. וכבחר יבחר. וע"י
 לה פ"ה ז"ל ס"י קכ"ז סק"י"ח וב"י ק"פ זקונ"י
 מכחב מאליו ד' פ' ע"א אות קמ"ו שהביל"ו
 דברי כג"פ זכחם יע"ש :

אם כחב חמשה אלפי וחומר אות מ"ס. ע"י
 לה ויקרא לברהם במזה"ג אות ו' ד'
 ל"ז ע"ד שכה ח"ל ואירע בגמ' זה שפעה הסופר
 וכחב אלפי חסר מ"ב ולא הרגיש עד שכחב
 וחמש ובשגם שגרי לכא"י דגם אלפי כשר דאין
 ב"א שנוי סגסו בין אלפים או אלפי ובחרגום
 מהרגם אלפים אלפי ומל"ו גם במקרא נמי יש
 אלפי במקום אלפים כשלשה אלפי איש רבנות
 אלפי ישראל וימסרו מאלפי ישראל והם אלפי
 מנשה וכן נמלא בצנצו"ח ביאושוע המה לאלפי
 ישראל וכן צמ"כ צ"פ וכן בכתובים באיוב
 וחקלים מה גם דאם דילג האלפים כשר וכ"י
 אך לפי שעה הסכמנו לעשות הקגה וכ"י עכ"ד
 סנה מ"ש ובחרגום מהרגם אלפים אלפי. כרוא"כ
 יראה דבחרגום מהרגם חיבת אלפים אלפין לא
 אלפי זאף צפ"י תשא בכתוב כשלשה אלפי
 החרגום שלב אלפין. וכן צפ"י יחרו וב"י משה
 וב"י דברים וצנצו"ח ביאושוע ז' ומ' יע"ש
 וכתה לא מלאפי שהרגם החרגום אלפי כ"א
 בעשרה הדברות ופושט חסד לאלפים לאלפי
 יע"ש מ"מ הדין דין חמת שאם במקום אלפים
 כחב אלפי כשר כמ"ס הרז"ל והגאון שרי חמד
 ז"ל בד' קצ"פ ע"א סניד ב' ויקרא הכ"י
 דבתב עליו ח"ל וכתמת דמלך הפגד"א ב"י
 בדברי הרב דאין שג"י בין אלפי לאלפים אך

מ"ש דגם במקרא מל"ו אלפי במקום אלפים
 כג"פ אם נלפוך לר"י"ח כ"י שאין מן המקראות
 שבי"א ר"י"ח דלא מל"ו דאלפי משמע במקום
 אלפים וכו' כי בסמוך יאמר אלפי ובמזכרת
 ומוסרד ש"ך אלפים וכו' פ"ב. ולא"י כע"ד לא
 ידעפי מא"י מק' עליו מפוש דבסמוך יאמר
 אלפי וכו' עכ"פ הוא מצי"א ר"י"ח מן העסוק
 דאלפי פירושה אלפים וא"כ כיון דמל"ו בעסוק
 חיבת אלפי ופירושה אלפים אי"כ בגמ' אם כחב
 אלפי וחומר המ"ס הוא כשר דפירושה אלפים
 ומה לי אי הו"א בסמוך או במוסרד עכ"פ
 פירושה אלפי היא אלפים חב ברור ודוק :
אם דילג חיבת אלפים וכחב חמשה ושמ
 מאוה ושצפ"ס כשר כי חיבת חמשה
 כיונו פירושה חמשה אלפים. כי כג"פ זכ"י
 ל"ד והביל"ו ה" ק"פ וכו' דבר אליו ז"ל יע"ש.
 וכג"פ בולה ז"ל והפעם דכיון דכ"י אח"כ
 במאות ודל"י פ"י חמשה ר"ל אלפים יע"ש :
אם כחב ח"ל דאלפים יחד האל"ף והלמ"ד
אלפי פ"י מ"ש לפ"ל אות פ"ז בחר
 חלונ' אם כחב ח"ל"ף למ"ד יחד יע"ש :

ושש מאות
 אם דילג ושמ מאוה כגון
 שכה חמשה אלפים ושצפ"ס
 וככ"פ לבי"ע. כחב מר"ן ז"ל צו"ע ס"י קכ"ז
 ס"י"ב וז"ל אם כחב הכלל והסרפ ודילג הסרפ
 האמל"ע כגון שכה חמשה אלפים וי"ז ודילג
 ושלם מאוה פסול ואם נשאה לא הלא ויש מי
 שאומר שמל"י"ח לה ג"פ כשר מצעלה ב"א
 וחשב החת השני פ"ב. וכה' כג"פ סקל"ז מש"ס
 מהר"א ס"י י"א דלא דמי למ"ב שסכשורו ההו"פ
 וברא"ש וכתב"ר לפ"ל ס"ך ל"ב ולי"ג להיכ"א
 דלא כחב האלפים והפאוה משום דרגילות הוא
 למצב"ק כלל"א ולכתוב פרט"א וליכ"א למפ"י אבל
 בכ"י"ג אין רגילות לפפחב כלל אלפים ולדלג
 מאוה ולחזור ולכתוב פרפ יסברו ודל"י קודם
 מאחיים שנה נכתב וכן דעה כריב"ש ס"י רס"ד
 ושפ"ב ושפ"ה פ"ב. וע"י צפ"י ג"מ בולה ז"ל ד'
 ס"ה ע"ד סק"ה יע"ש. אכן הפנכ"ג ז"ל צנצ"י
 סקפ"ז כחב מש"ס פרד"ז ז"ל דלא מצפ"י"א
 כיכ"א דע"ד"י כג"פ קיימים ואומרים אהנו חשט"ר
 גם זה או ש"י מדי"ש מפיר"ש סחיטת סמדי"ש
 ו' במוסרד ש"ס על כבוד הזה הלא ח"י אין
 הבנ"ל

הצפל ולא הסופר ולא מי שיצור והגם ולא מחתיי האשה הנשא בו ע"כ. אכן אכן אהבה דמרין זיל סמכינן שהוא פסול אכן אם נשאה לא הלא ודו"ק. ועיי' להיאיה זיל בכגזי סקיד שהביא דעה מרין זיל וסברת הרדב"ז זיל הנו' וליין בסרד עיין בס' פני יעקב דייא ונס' דברי אמת דכ"א ע"ג ע"כ ואמ"ל. והגם שהשיך בחרי"מ ס"י מיג דהה ראויה מהר"א זיל ודעוהו להכשיר אם דילג מאוח המעיין שם יראה דדוקא בשטרות אבל בגימין כהב דיש לרדים להקל אבל משום עריות מחמירין וכמו שפסק מרין זיל שאם דילג במאוח בגט שהוא פסול ודוק: **אם** כהב חמשה אלפים ושש ושבעים ושבע ודילג היבט מאוח. כהב ס' ג"פ זיל שם בסקליו ח"ג דדוקא בכ"ג דדילג המאחיים או דילג ג' מאוח או ד' מאוח מכל וכל ואין שום רמז למספר המאוח בכ"ג הוא דפסלי אבל כהב ס' אלפים וארבע וליח ליירא ודילג היבט מאוח יראה דכשר דכ"ו יש רמז למניין המאוח כיון דכהב היבט וארבע ואין לו פירוש אחר לק על המאוח כיון שהוא מזכיר אח"כ העשרות והאחידים ע"כ. וכ"כ משמו ה' דבר אליאו זיל וע"כ: **אם** דילג היבט ארבע ולא כהב אלא חמשה אלפים מאוח ושבעים ושבע. גם בזה כה' ס' ג"פ זיל שם חז"ל וכן אם דילג היבט ארבע ולא כהב אלא היבט מאוח יראה לי דכשר דסחם מאוח משמע שפיר דהוא ארבע מאוח דאילו היה צ' מאוח כולל מאחיים וכו' ואלו ולא כהב מאחיים יש לנו לפרש המאוח הנחוצים ארבעה וראויים לזה ממה שנחבאר לעיל סקל"ד לענין אלפים יע"ש ע"כ. וכ"כ משמו ה' דבר אליאו זיל וע"ש :

אם דילג העשרות ולא כהב אלא חמשה אלפים ושש מאוח ושבע ודילג השבעים. הנה מרין זיל צ"ב חרי"מ ס"י מיג כהב מחודש צ' ח"ל והרוב"ש ס"י שפי"ב על שטר שהיה זמנו שנה ס' קליד וחיסר ממנו לי' וכהב ס' ק"ד דלריך להוכיח דפסול ועוד כהב צ"ב ס"י רס"ד ע"כ ובשו"ע שם ס"ב כהב אם השמי"ט הסופר ולא כהב לצד"חא פולס וגם לא כהב חמשה אלפים כשר ואפי' השמי"ט גב המאוח ולא כהב אלא הפרע הקפן כשר. וכתי' מור"ם ה"ה אבל

אם כהב האלפים וגם הפרע הקפן ודילג המאוח או העשרות פסול רוב"ש ס"י שפי"ב ע"כ. והשיך שם סק"ה השינו עמי"ש ודילג המאוח דלמה כיכ בפשיטות שהרי צ"ב הניחו צ"ב ודחה ראויה מהר"א וכהב בחרי"מ דגם הרוב"ש לא פסל רק דילג העשרות אבל לא במאוח וכחילוק שבין דילג המאוח לדילג העשרות קל להבין וכו' יע"ש וכ"כ ס' ש"כ חמד זיל צ"ד קפ"ט ע"א דמעשה ה"ה בשנת תרכ"ג דנחצו האלפים והמאוח ודילגו העשיריות ופסלו אוחו דמוקדם הוא ואף דמוכה דכ"א פטוח שהרי איא לפרש דכ"ג ניחן בשנת החד"ש שהרי האשה היא צ"ב כ"ב שנים ער"ז פסול כמי"ט מהר"י מק"ן זיל דגזרינן שמה יפנו צמוקד"ס מופ"ט מכ"ש הכ"א דהמוקדם באמת מופ"ט ואם כ"ה כ"ה הוא צ"ב מ' ה"ה חשש גדול וכו' ע"ש. באופן דאם דילג העשיריות חליבא דכ"ע הוא פסול : **אם** דילג האלפים והמאוח והעשרות ולא כהב רק הפרע האחרון כגון בשנת חרע"ז כהב שנה שבע לצ"ט. הנה הסוד זיל בחרי"מ ס"י מיג כהב וכה"ג אם שבק לכולכו כלל ונקט פרעא בחר"א ומפרש שם מצ"י זיל כגון שכח שנה פ"ד וכחצ צמוד ח"ל ומספק"ל ה"כא שלא כהב שנה פ"ד אלא שנה ד' לפרע אי כשר או לא ודעתי נוסף להכשיר ע"כ ומצ"א השיך שם סק"ד יע"ש. וכתי' בג"פ זיל צ"ב קצ"ז סק"ג ח"ל וראיתי צ"ב צ"ב שמואל צבואריו לחרי"מ ס"י מיג חלק על מרין בזה וס"ל דאין דרך לנחוצ המניין של ד' ולהניח מניין ס"י כי אין דרך להניח אלא מניין שלם כגון אלפים ומאוח שכסגומרים האלף או המאה חחרים ומני"ט מאחד עד מאה אחר אבל להניח מניין פ' לחשלו"ס מניין אין זה דרך וזה ברור לדעתי ע"כ ואין דבריו מוכרחים דדילמא כך דברו של סופר זה בכל מניין עשרה כוחב בשנה ראשונה שנה אי' ובשנית כוחב צ"ב וכשיבא לשנת פ' יאמר שנה פ' ואח"כ יחזור לומר דרך קלרה שנה אי' וכו' וגדולה מזו אמרינן דאם כהב בגט ה"ס גרשה"ס כשר כמי"ט לעיל סק"ד יע"ש ע"כ. וכו' דהסכים לדברי מרין זיל דכשר וכ"כ הג"מ צ"ב זיל ד' פ' ע"ג וכחצ סק"ה הסכים ה' מכתי"א זיל יע"ש :

אם כחז האלפים וכמאזה והעשרות ודילג האחדים. פי' לבי' בי'ם זיל סקריא דפל מ'ם מרין זיל בסטיף י"ב ואס נשאה לא חלא כחז חיל ואס לא דילג רק פרע האחרון כגון שלא כחז שלשה ויל דרומה למוקדם לבזם פי' והציאו הבאבים סקיד יע"ם. ואף דכלשון אינו מדוקדק שכחז כגון שלא כחז שלשה דכיון דקאי לדברי מרין זיל בסטי' י"ב שכחז כגון שכחז חמשה אלפים וי"ז אי"כ הפרע האחרון הוא ז' אי"כ הוליל כגון שלא כחז שבטע לא שלשה ולא חזר בדברי מרין שלשה. ואס כונחו בפלמא לא אדברי מרין למכ נקט שלשה הוליל כגון אחא שחיים שלש ואי"כ לשונו אינו מדוקדק כי וסי' הלבזם אינו מלוי אחי לראות הדברים בשתשס'. מ"מ נר' מדבריו דאס דילג פרע האחרון דומה למוקדם ופסול והוא פשוט דכיון דהוא מוקדם מופט ודאי דחיישינן ליה ולכך פסול. ונר' דלרוב פשיטתו לא הציאו דין זה כל הפוסקים מסדרי הגיטין זולת הבי'ם כח' כאשר יראה הרואה ודויק :

ושבעים^ה ואחא ושחיס ושלש וארבע וחמש ושש ושבע ושמונה והשפ :

בשנים יכחז מניין המרובה קודם ובימים מניין המופט קודם. גם בשנים יכחז לבזן נקבה אחא שחיס שלש ארבע חמש כולם בלא סי' לבסוף. כי' מרין זיל בשרי' סי' קכ"ו ס"ב ומור"ם בהגהה שס'. ואס היפך שכת' מניין המופט קודם או מלשון נקבה ללשון זכר כגון חמש וכת' חמשה כשר כמ"ם מור"ם שס' ועי' במ"ם לעיל אזה וי"ז בד"ה אס כחז כתי' וכו' ובאזה סי' ד"ה אחד ועשרים יע"ש"ב :

ושלש בלא וי"ו וכן ושמונה חסר וי"ו. ואס כחז שלוש ושמונה צו"ו וכן שלושים שמונים כחזם צו"ו שדינס גי'כ לכיון חסרים וי"ו אס כחזם צו"ו. דעה מור"ם זיל צס"ד דכשר. וכת' החי'ם שס' סקייג דלפעמים כחזבים כן עפי' המסורת וגם דאין העניין משחכה יע"ם. ועי' במ"ם לעיל אזה ז' בד"ה כלכך יע"ש"ב ובד"ה גכ' סיבוח יע"ם ודויק :

לבריא'ת עולם^ה כחז כסור זיל בסוסי קכ"ז חיל בימי חכמי ההלמוד הי'כ דרכים למנוח לשנות המלכים ואס

שינה ומנה לחשבון אחר הגט פסול והאידינא נוהגים בכל המקומות למנוח לבי'ם פי' וכחז מרין זיל צכ"ז בסורד חיל דלא כחז דעות הפוס' בל'ם כחז לשום מלכות אחרת משום דמלחא דלא שכיחא היא בלל למנוח זולתי לבי'ם. וכן נהגו פכשי' בכל המקומות שאין מונין לא למלכים ולא לשטרות אלא דוקא לבריא'ת העולם: **אם** יכחז בגט לבריא'ת פולס או ליצירה. הנה בנוסח הרמזים זיל כחז ליצירה אבל בשאר נוסחאות כחז לבריא'ת פולס וכמ"ם כסור צס"ו קכ"ו ובמור"ם שס' הנוסח לבי'ם. וכי' צס' חיים לעולם ד' קמיד ע"ד אזה יו"ד חיל לבי'ם כסור סי' קכ"ז כחז דהאידינא נוהגים בכל המקומות לכחז לבי'ם וכי' בכל הנוסחאות פי'כ. אלא דלשונו אינו מדוקדק דכחז משס כסור צס"ו קכ"ז דהאידינא נוהגים בכל המקור' לכחז לבי'ם. נר' שבא לאפוקי שלא לכחז ליצירה אלא לבי'ם שכן מורה דבריו שכחז לכחז לבי'ם. והמפיין יראה דכסור לא כחז לכחז לבי'ם אלא כחז דהאידינא נוהגים בכל המקור' למנוח לבי'ם וצ"ב לאפוקי מדורות הראשונים בימי חכמי ההלמוד שסיה דרכים למנוח לשנות המלכים ע"ז כחז דהאידינא נוהגים בכל המקור' למנוח לבי'ם לא למלכים ולא לשטרות. לא לענין אס לכחז לבי'ם או ליצירה כמו שהציא דבריו לכחז לבי'ם. אבל קושטא קאי דבנוסח שכחז כסור צס"ו קכ"ו כחז לבי'ם וכן בנוסח מור"ם שס' וכן נהגו כל העולם לכחז לבי'ם. זולת דבמלרים נוהגים לכחז ליצירה. ונר' שפעמם מכוס דבחרא דהרמזים גרירי והוא מאריה דארעא דמלרים וברוב הדינים וכמכנהגים גרירי בחריב דהרמזים זיל כידוע. זה ניל פעם פשוט למכ שכהגו צמ"ל לכחז ליצירה. ודלא כמ"ם הרב אהרן ׳ שמעון י"ו צספרו הכי"מ נהר מלרים שכותבים כן לאכבה הקטור יע"ם. אכן בשאר המקומות כולם כותבים לבריא'ת פולס :

אם במקום שכותבים לבי'ם כחז ליצירה. נר' דאין קפידא וכשר ליחטו לכחחילה. כיון דדעת הרמזים זיל סובר דלכחחילה לריך לכחז ליצירה. וכן דעה סי' ביח אהרן זיל ד' סי' אזה ח"י דכתי' דכרב דבי'ם סקפק על גמ מש"ל

ממ'י בלחה שטויס ומכללים שכוונים ליצירה
 במקום לביע ושוב ראה שיש לכם פנים לסמוך
 ובד' י"ב עד נחצ שנוסחת הרמזים היא
 ליצירה וליון בלחות המים סו' ס"ב והב"ד כי
 שדי חמד ז"ל ד' קפ"ט ע"ב אוח ס' יע"ט :
אם דילג הסופר לבריחה פולס. מרין ז"ל
 צש"ע סו' קכ"ז ספיף יו"ד נחצ דלס
 דילג הסופר לביע כשר. וכ"כ בסו"א ח"ל אס
 דילג האלפים והמאות רק שכתב כריכ לפרע
 כשר ואפ"י אס דילג גם לביע פ"כ. וכחצ מרין
 ז"ל צב"י שכוא מדברי החוס' בע"ז ד' יו"ד פ"א
 שכתבו ח"ל מכלן יש להכשיר שטר שדולג בו
 הסופר לביע ואפ"י דילג האלפים והמאות רק
 שכתב צכ"כ לפרע וכ"ו וריח פשס מטסה שכתב
 שטר צכ"כ לפרע ודילג האלפים וגם לביע פ"כ.
 וכח' מרין ז"ל שאע"ג שלא חכר צדצריהם גם
 אלא שטר מדברי מהר"א צכצ"ו סו' י"א
 משמע דה"ס לגט והכי מסתברא פ"כ. וכ"כ כל
 הפוסקים ז"ל יעו"ע :

אם כחצ לבריחה פולס צו"ו אחר האליף.
 כח' צס"י חיים לפולס ז"ל ד' קמ"ד פ"ד
 אוח יו"ד ח"ל וראו"י לה' נחלח ז' סו' מ"ה
 כ"ו שאחר שהצ"א להקה הפוס' שכתבו שיש
 לכתוב לבריחה פולס כחצ דמסר"ל כחצ
 לבריחה מלא ו"ו ומיכו מאחר שבכל החיבורים
 כחצ חסר יכתוב חסר ואס שוגס לא עיכצ
 עכ"ל ובדיוני כחצוה סו' י"ב ס"ח כחצ לבריחה
 חסר ו' כיכ כל המחצרים ולא ידעתי מה יגרע
 ומה יוסף אס כחצ חכר או מלא וא"י משוס
 דלא לישחמט לשון בריחה הא צס"י מקן כחצ
 בריחה כשר פעמים מלא פעמים חסר עכ"ל.
 ולפי מרולח דצרו"י נ"י דלון חילוק צין בריחה
 חסר לבריחה מלא ופ"כ כחצ דמה יגרע ומה
 יוסף. ואחכמ"ר הרי כלן כוססה יחורה
 דבריחה הוא בריחה אחת ובריחה הוא בריחה
 הרבה ויש לחוש דיסצרו דהמנין הוא להצריחה
 שבפולס ולא ידפינן אחת מניין הוא ואיזה
 בריחה הוא דאלו לבריחה א' של הפולס לא
 היתה אלא בריחה א' לכל הפולס כי הוא אמר
 ויכי ופיכ צודאי לריך לכתוב בריחה חסר ו'
 אלא דנ"י דכרז"ל קאו ללשונוחם בצלצוחם של
 האשכנזים שקורין חטופה הקמץ כמו חולס וא"כ

הכרת האליף צין יכתוב מלא או חסר יוכן
 בריחה א' אצל ק' דכרי הרואים שנכתב מלא
 אשכר ד"ש לחוש שישכרו בריחה הרבה
 וחששוה יוחר רחוקות מזה השטר צגס אצל
 בקושטא נ"י דכיון דכבר נהגו צכל המקומות
 לכתוב לבריחה פולס הרי נודע כי אין אלו
 מוגין אלא לבריחה הפולס ואחי מק"ו דלס דילג
 לכתוב לביע שכתבו החוס' ושאר פוס' דכשר
 וא"כ אף אס כחצ לבריחה פולס כשר עכ"ה.
 ועיון לה' ק"ס ד' דין אוח יו"ד שכתבו דצרי
 כי נחלח ז' סו' משס ה' לחיש דלס כחצ
 לבריחה כשר. וכ"כ כי דבר אליחו ז"ל משמו
 יע"ט. וכ"כ כי שדי חמד ז"ל :

אם כחצ לבריחה עלמא. כחצ ככה"ג ז"ל
 צסכ"ג ח"ג אוח כ"ו ח"ל וניל שאס כחצ
 עלמא באל"ף כשר לביע דעלמא צלשון חרנוס
 הוא פולס פ"כ. וכ"כ ה' שרה חמד ז"ל ח"ל
 כחצ לבריחה עלמא כשר דעלמא הוא חרנוס
 של פולס כנה"ג ולא פירש צד"ק או כשר לינתן
 לכחתי או דוקא אס ניחן וע"י צס"י ק"ס ד'
 דין אוח יו"ד צסכ' ה' לחיש דכשר לכחתי.
 ודוקא שכתב עלמא באל"ף צכוף אצל אס כחצ
 צכ"א צכוף עלמה פסול פ"ט ובכה"ג שס כחצ
 ד"ש פוסלים ויש מכשירין צסכ"ד פ"ט וחס דצרי
 הצמ"א סו' קכ"ו ועיון פ"ח צביאורו לסה"ג
 ובצאה"פ ס"ק ט"ל. ובצעיף שני כחצ אס
 כחצ לבריחה עלמא לא עיכצ. ק"ס ד' דין
 אוח יו"ד צסס ה' נח"ש ולח"ש עכ"ד ז"ל ולחה
 חחזה דע"ס הניכר יש צכפתקו דמאחר דכבר
 צסעיף הא' השמיטנו הדין דלס כחצ עלמא
 באל"ף כשר ליחנו לכחתי למה חזר צסעיף צ'
 סמוך ונ"י כחצ אס כחצ לבריחה עלמא לא
 עיכצ. וגם למכ צסעיף הא' כחצ אס כחצ
 לבריחה עלמא צוא"ו צין אליף לחיו כיון דכל
 כונחו לכודיענו דלס כחצ עלמא באל"ף דהוא
 כשר. א"ו שכוא פ"ט ובצעיף א' ז"ל אס כחצ
 לבריחה עלמא צלא ו"ו וצא להשמיטנו הדין
 שחיבט עלמא באל"ף כשר שחרנוס פולס עלמא
 ובצעיף צ' ז"ל אס כחצ לבריחה עלמא צו"ו
 וצא להשמיטנו הדין של ה' נחלח ז' שאס כחצ
 לבריחה צו"ו לא עיכצ וליון ענה הק"ס צסס
 ה' נח"ש ולח"ש כ"פ"ש ודוק הסב. א"ך שיטיב
 אס

אם . כחב עלמא באלוף כשר לכיש :

אם כחב לבריחת עלמא זכיהא. כנה מוריס
ססי קציו כחב חבל אם נשחנה הפטיון
פסול ולכך יא דאם כחב לבריחת עלמא זכיהא
שכנפ פסול דעלמא לבון נערכ (כרדיך) ויש
מכשירין זשכ"ד (בנימן זאב) עיכ ורלוחי לכגיש
זיל סיק קיו שחב. חיל רומז המורה מקום
דכרדיך פסול ובנימן זאב מכשיר ולמי רלוחי
דכרדיך זשכ"ס דשלחו מעיר קורפו גפ אי
לפיר ארמא והיכ כהוב עלמא זכיהא וגמנס צו
סי. צ"ז השום דמשחמפ מניכ צי עניינים וכחב
כרמזים דאם היכ משמטוח צי עניינים דפסול
כמ"ש זשכ"ו הזאב סי קח וכרלכ אה דכריו
לפני מהרדיך וכחב מהרדיך זשכ"ו צית די
דלון חשט זכח שלא פסל כרמזים היכא דמשמפ
צי עניינים אלף זכיוולא אוחס מלוח שחכרו
זגמרא כגון לא לכחוב הדין אלף ודן שכוז
פנוי זכונה הגירושין יע"ש גס רלוחי זשכ"ו
הזאב סי ק"ז דהרב מהר"ר כלב ומהרדיך
הכשירו זגדון זכ שחגרט האשה זלוחו גט
וכן פשה מפשה סי בנימן זאב ומסר אופו
גפ לפניו מפני שלא היכ אפשר להשיג גט אחר
כי הצעל כלך למדיה יע"ש ע"כ. הנה מה
שחמה על סי המורה מקום שליין על דכריו
מוריס שכת פסול שכוז מהרדיך דאחר האמה
מהרדיך מכשיר כמו שראכ דכרדיכ זשכ"ס
כאמור. הנה לא על המורה מקום חלונחו כי
כמורה מקום גמכך. אחר דכריו מוריס זכרני
משה שכיכ זדימ סי קצ"ז סקיה ח"ל והרדיך
כחב זשכ"ו סי די דלף אם הלסון משחנה אם
אין לחוש לקלקול הגירושין כמ"ש לבריחת עלמא
זכיהא שיש לפרש שהוא לבון נערכ וע"ש
שכאר"ך זכח וכו' ע"כ גרי ממרולת דכריו
דכרדיך ס"ל דאם כחב עלמא זכיהא יש זכ
קלקול הגירושין ופסול ולכן כשחב זמוריס
שכוז פסול ליון המורה מקום שכוז כרדיך.
אכן לעניין דינא כיון שחב ז"ל רלכ דכרדיכ
זשכ"ס כאמור איכ לרינא מהרדיך מכשיר וסי
צ"ז מכשיר זמקום עגון. וכיכ הספ"ח ז"ל סיק
מ"ט דהעיקר כדכריו מהרדיך להקל אף שלא
זמקום פיוגון יע"ש. וכן רלוחי להכניס ז"ל זכ"י
קציו כגכ"פ סיק עי שחב חיל אפי"י כחב

דרינלכא זכיהא. וכן עלמא זכיהא וכיוולא זכח כשר
לכיש כרדיך צית די וזכ"י בנימן זאב סי ק"ז
כחב זכמקום פיוגון כשר ע"כ :

אשר מזה אני חמיה דמאחר דכסי קרה
כמו' כחב דאם כחב עלמא זכיהא
דכשר לכיש וסיא משס מהרדיך ז"ל כמ"י איכ
למכ זכסיג שלו ח"ג אוח כיו כחב דאם כחב
לבריחת עלמא זכיהא פסול ויש מכשירין זשכ"ד
יע"ש וסחס כדכריו מוריס כמו' מאחר דכסי
קציו כחב להדייא משס מהרדיך דכוז כשר
לכיש ול"י. איכ לדיוכא כיון שהפוס' כחבו כדכריו
מוריס דיש פוסלין ויש מכשירין זשכ"ד וכיכ
הי ק"פ זכ"י כיד אוח י"ד וכו' דבר אלילא ז"ל
וכי שדכ חמד ז"ל איכ און להחיר ולהכשירו
כיא דוקא זמקום פיוגון ושכ"ד כסי סי צ"ז
ז"ל ודויק :

עולם מלא וי"ו. אם כחב עלם חסר וי"ו.
כ"ל דפסול ולריך גפ אחר כיון
דספנין משחנה שסקורא יפעכ ויקרא ז"ל
כמו כן מי זכ הפלס שפירוסה כשר איכ הוי
קלקול זגירושין ופסול. ואף דכריב ח"מ ז"ל
כחב זחויבות זשליכו זכריעו זחמיסי אם כהנכס
חסרים יו"ד דלון לפסול אם כחב כחסר מלא
או לכפך יע"ש. ס"ד זכסיג שאין הפניין משחנה
ואף זאלו ככסיג ז"ל זכנה פיו שס כחב משס
מכרלניה ז"ל דלון להחיר כיא זכוס עגון זכ"י
אפשר לכחוב גט אחר. וכיכ סי ז"ל שס
דאם נכחו המלכים חסרים זמקום עגון או
שכ"ד כשר כיע"ש וכזכחי דכריכס לפול זלוח
צי זחויבה זשני דיכ אם כחב זכני וכו'. ועיון
למרין ז"ל זכ"י סי קכ"ח שחב משס כריש
זן כרש"ץ ז"ל אם כחב שס פירו ועירכ
זכלכול כגון זכמקום חונס כחב חנס פסול ואם
אינו נקרא יפעכ הרי כמו שאינו ע"כ ומזה
למד סי זכרין ס"ד זכ"י פ"ב גיוסין זלוח ל'
דאם כחב לזוק חסר וי"ו קרוב לכוח פסול
שיקרא הקורא לרק כמו מלכי לרק יע"ש ככ"ד
כגאון שדי חמד ז"ל זכ"י ל"ב אוח צי ועוד
כחב שס משס הי פזרין זלוח עי שאם נכחב
שס עובד זלל וי"ו פסול שטרולס גט זכ יקרא
כמו שס פזדאללל ע"כ. מכ"ז משמט דכל
דלככא למשעו זשס אחר פסול. דון מניכ ל"ד

כוא דעם צעכענע שעה חיל ומסחברא כל
 שניבר שזא טיט כגון שלא כהז טיין אמלעי
 והשטי וכו' שניבר שהוא טיט אין לאום אלא
 בגוף שמוה כבעלים או בגוף שממון טיט. וכי
 בשריע סעיף כי חיל כון שאלו מכירין סגנון
 הדבר אין לפוסלו בשביל דילוג אוח אחס פי
 וכהי ספריה סקיז כגון שדילג טיין של שאט
 מנין וכו' וכי כגים זיל טי' סני' סיק סיז
 יפיט אלא דעל דברי צפריע שכחז שלא כהז
 טיין אמלעי דשטי כהז דגנרון זכ ים לסמור
 ואין להקל אלא במקום פיגון ושטיד יפיט
 וכבאחי דבריו לעיל אוח כי בשני בדיה אס
 דילג רייט דברצוטי וכו' יפיט. אבל בשין של
 שאלו כרי דכולט סברי דהוא כשר לכחתי אף
 שלא בשפטיד כמובן :

מנין בלא וייו. כיכ מרין זיל צטי קריו סכיז.
 וכהי מוריס זיל ואס כהז בויוו אין
 לפוסלו בשפטיד ואס נכוו לכחז כך אין
 לפוסלו. וכהז צבאטיג פי' אין לפוסלו אפי'
 שלא צשטיד וכיכ ספריה. וכחז כגים סיק
 עיט שכן הוא צנוסח הגט הנכוז צפאריט וכי
 שנוחזים מנין בלא וייו כדי שלא יהא נראה
 מלבון אונאס וכו' רדיך כתב צבוח ד' דאס יכחז
 מונין בויוו כרי הוא כאלו משכס צעניין סגרושין
 שאפטר לומר שהגט הזה לרצוחה ולהחל צס
 נוחזו לה. ואפטר גיכ דדוקא לכחחילס קאמר
 ולא לפיכוכזא וכו' ריביט כהז שאין לשנוח מנכג
 סמקומוח שלא לכוליא לפז וכי פיכ וכיכ צכנטיג
 צכטיג חג סיק לי מנין בלא וייו ואס כהז
 שאלו מונין אין לפוסלו צשטיד וכיכ הי כיכ
 זיל הבייד הי שדי חמד זיל. אכן משס הי
 צרכה המיס זיל סי' קיז כהז דצמקום שוכגו
 לכוהצו חסר וכחזו מלא כשר אס ככר ניסן
 אף שלא צשטיד יפיט. ועיין צסנסדרין דליו
 ובריה ד' כי פיז וד' גי' פיא שכחז שס כמכ
 פעמים מונין בויוו יפיט :

מנין כהז הי חייט לעולם זיל ד' קמיה פיל
 חיל מדברי כולם מבואר שאפי' שכחז
 חסר וייו מימ ים לקרוח המיס צחולם וכיכ
 צס' צרכה כטיט שאין לשנוח הקריאה כמו כל
 חיבוח ככחצוים חסר וייו ומיט קוראיוס אוחו
 צחולט וככלל זכ פשרת מוניט שכחז בלא
 וייו

בחיבה פולט שפטיין משהז שנקרלח טיט
 לבון נטר פשיטא דפסול אף צשטיד ואף דקויל
 דאס דילג לצריאה פולט כשר כמיט מרין זיל
 כבאחי דבריו לעיל. מימ היכא שכחז וכלכל
 סקריאה פסול וכיו כמו אס כהז עלמה כהיא
 דיש פוסלון כאמור לעיל ודוק :

למנין מרין זיל צשרע סכיז כהז למנין צחד
 ויד. וכי צבאטיג דכיכ בכל צו והלכות
 הגט דמרדכי וכו' ריביט סי' טייד צשס נוסח
 הגט הנכוז צפאריט צס' פמודי גולב. וכחז
 הגיט צטיק עיד ויראה דהיכ צחד ויד צין
 סנוניין לאפוקי שלא לכחז חרי וודין צין
 סנוניין איכ ויל צחד ויד צין סנוניין לאפוקי
 שלא נכחז גיכ ויד צין מיט לנין וכיכ לכחתי
 אבל אס נכחז צחרי וודין ים להכשיר עיכ.
 וכו' הי קיט ופיט זיל. וכי כנאון שדי חמד
 זיל משס הי צרכה המיס דכשר ליחזו לכחחילס
 אף שלא צמקום עגון יפיט :

שאנו כיכ צכטיג בכל צו והלכות הגט
 כמרדכי. וכי הי חייט לעולם זיל צד'
 קמיד עיד אוח ייז חיל משולם הייחי חמיכ
 מה טעס שחקנו לכחז שאנו ולא חששו טיוצן
 לבון חנינוח כמו שחשבו צכרמז. פחכ צל
 לודי סי' נחלת זי' שחמכ כן ולא יושב כלום.
 ואפטר דכיון דכחחילס הזכירו למנין וגס לאחרי
 מנין כרי נחברר דאין ככונכ לבון חנינוח אלא
 לבון מספר ומנין ונקפי נפשיכוו צקלרי והוא
 דוחק. ואפטר גיכ דכיון דמגרט אשחו ראשונה
 אפי' מזבח מוריד עליו דמטוח הזכירו צגט
 לבון חנינוח. ואחקש כוייס לזיאה כנס צכחזכס
 כוחצוים כן דהרי כמכ דברים פוטיס זכר
 למיחה כידוע. עכיד. וכי ויקריא זיל די ציג
 אוח גי' ניט לזכ שלא חשבו כמו צהרמז דיל
 דכחחילס וצקסה שאני שלא ליהן פיס למקטיג
 משום שאלו משמט לבון חנינוח. וחו דכשהוא
 ככל צלטיק אין לערב עמו לבון אחר משאיכ
 הגט דרובו לבון ארפי וכן מנין כאן לבון
 צרייחא צסנסדרין דליו והפיט דריה צרלש
 הפרק פיכ :

אם דילג כטיין וכחז למנין אנו מנין. כהז
 הפור סי' קכיו משס כרליט שאס דילג
 טיין של שאלו כשר. וכהי מרין זיל צכיי סכן

ק"ז ע"ב וזרבינו בחיי סי' ראה ונרי דסמכו על
 הרמס אונקלוס שכול הנא שחרגס כדי רשעהו
 במספר צמנין צלי יו"ד אחר כמים אכן ויולא
 אוחו החולה וכו' כחצ לממני בלא יו"ד בין
 הממין וכן למנינא דבלסיק מנין ע"כ וע"י
 צמנהדרין ד' ליו צמנינא דבי רבי צמני יודין
 וכן עס שאני מנינא דבי רבי צמני יודין. אכן
 צמס' ריה ד' ג' ע"ב למנינא אחרונא הוא
 צמד יו"ד יע"ש. וכחצ צמס' דצר אליאו זיל למנינא
 צמד יו"ד וכן לממני ואס כחצס צבי יודין ים
 לכחשיר כמ"ש הגיפ צסיק פיד יע"ש :

כאן

הנה צנוסח כגפ שחצ הפור זיל כחוצ
 למנין שאנו מנין צו כאן. אבל צנוסח
 מוריס זיל כחוצ שאנו מנין כאן וכן נהגו בכל
 המקומות לכחוצ למנין שאנו מנין כאן וכן
 הוא מנכג עיהיק ירושחיו כמ"ש הגיפ סי' קכ"ו
 סיק ליה יע"ש. וכן נהגו כל מסדרי הגיפין
 לכחוצ שאנו מנין כאן זולת צ"א ופלבלס
 שכותבים כנוסח הרמזים דרגולנא וכו' כמ"ש:
ואם כחצ שאנו מנין צו כחצ הגיפ צסיק
 ע"ז ח"ל ראיהו צסהיג של מהר"י מנץ
 סי' ע"ז שכת' ח"ל וכן פסל מהר"ל גט שביה
 כחוצ צו שאנו מנין צו כאן כי אמר שאין דרך
 לכחוצ צו ע"כ ומלשון זה משמע דצביל חיבת
 צו יחירה פסל מהר"ל ואינו יודע מעס לפסול
 צביל שחצ חיבת צו ולעני' נר' דכשר
 וצנוסחה הפור כחוצ צו. וע"י צסהיג דר"י
 מנץ דאין כוחים חיבת כאן רק צחחילא אלל
 הזמן ע"כ. וצסיק ע"ז כחצ שאס לא כחצ לא
 צו ולא כאן אלל למנין שאנו מנין צמחא דכחצ
 כשר ע"כ. ועיין צמס שאכחוצ לקמן דאס חיסר
 חיבת כאן. ומנהגינו לכחוצ שלשס כאן צזמן
 וצסס המגרש וצסס צמהגרשס כנוסח המוצא
 צס' צחי כהוכס ז"ל. אבל צדמשק לא נהגו
 לכחוצ חיבת כאן כיא דוקא צחחילה אלל הזמן
 כמ"ש כגיפ משס מהר"י מנץ ז"ל. וע"י למרין
 ז"ל צשרע סי' קכ"ח סעי' א' שכי ח"ל לריק
 לכזכור וכו' עס למקום וכו' למנין שאנו מנין צו כאן
 וכו' וכי כגיפ סקיפ משמע דג"י כהוכס צו כאן
 ודלל כמכרס שכת' אס כחצ צו פסול וכו' ולמדן
 דכשר לכחחילס כיון דכן היא נוסחה כטור וכן נר'
 מדברי מרין דכנוסחא שאנו צו כאן וכו'. יע"ש :

וי"ו וקוראים חולס ומכ מאד גדלס חמוסה
 מיום כיוחי ראיה לכמכ רבנים מסדרי גיפין
 ושלוחי צבור כקרוין כהחוצס וכולס קורין מנין
 צסחיה ושמעתי צלומרים דהוא מכוס שכול
 לשון חרגוס פיד מ"ש אנו מנינא ולא פטינא.
 והסנהי לכס דגס כס מנו ומנו דהכא לאו
 צלשון חרגוס עסקינן דאס איחא דכחצ לשון
 חרגוס הוליל למנינא דאכן מנין אבל למנין
 שאנו מנין הוא לכי' חכ פשוט פכ"ד ז"ל :

למנינא

דרגולנא למימני ציה ככא. קן
 הוא נוסחה הרמזים ז"ל וכחי
 ככוכ"ג זיל סי' קכ"ו כגבי אוח מיפ שכן היא
 נוסחה כרי"ף וכשסיג והמרדכי וכחצ שכן מלא
 צספריס קדמונים וכן הוא נוסח החינוך סי'
 חלא. ובכל המקומות גוכגיס לכחוצ למנין שאנו
 מנין זולת צ"א כוחצים למנינא וכו' כמ"ש סי'
 ציה אכרן זיל ד' י"ב ע"ד וסי' ויקר"א ד' ל"ג
 כחצ שכן הוא מנהג מרבלס ג"כ. ונימ למקומות
 שנוהגים לכחוצ למנין שאנו מנין אס כחצ
 למנינא דרגולנא לממני כחצ הגאון שדי חמד
 ז"ל משס סי' עבודת משא ובית אהרן ז"ל
 שליונו לעיין צגיפ סי' קכ"ו סיק ע"ז ובארות'
 כמים ד' ר"ג ואמלא יע"ש. וצגיפ סיק ע"ז
 לא ראיה רמז מזה כלל לענין אס כחצ דרגולנא
 וכו' כאשר יראה כרואה. ומימ סייס הגאון
 שדי חמד ז"ל ומסחברא דכיון ככן הוא נוסח
 כרי"ף והרמזים והרא"י צחינוך והמרדכי
 וצס"ג ושכן מלא צספריס קדמונים כנז"ל אינו
 מטכב צדיענד ובשרפ צספסיד וע"י לה' ויקר"א
 ד' ק"א אוח ליה דשלחו גפ ממקום שכותבים
 למנין וכו' ומקום שכותבים למנינא וכחצו למנין
 ולא גמגס ע"ז ע"כ :

למנינא

צנוסח הרמזים זיל כחוצ צבי יודין
 צין כנוניין וכן למימני צו"ד צין
 כממין וכן היא נוסחה כרי"ף וצסיג וכ"כ
 המרדכי שכן מלא צספריס קדמונים וכ"כ צחנוך
 סי' חלא לצד מהר"י מנץ ז"ל כחצ למנינא צמד
 יו"ד אבל למימני כחצ צו"ד צין הממין. וכחי
 סי' ויקר"א ז"ל ד' ל"ג ע"ב שאחר כחיפוש מלא
 צסנה ד' ע"ג מנינא צבי יודין וכן צמנחות
 פ"ז מטכ למימני יומי צו"ד צין הממין וכ"כ
 צכרי"פ וצרל"ש סוף פסחים וצאכ"ק ח"ג ד'

מעם שכותבים לבריתא שלם למנין שאנו מנין כאלן דמשמע דאחרים אין מונין כן כתיב הקי"פ ד' ס"ז ע"א משם כלבוס היינו משום דבזמניהם לא היו מונין לביע אלא קלחם למלכות יון וקלחם לבנין כביה וקלחם לחורבנו וקלחם למלכות שכיו דריס זה משום כבוד וכ"ש שהיו המלכים מקפידים זפיז ופכשוו אין המלכות מקפידין ורוב העולם מונין לבריתא העולם לכך כותבים שאנו מנין וכו' מה שלא היה כן בזמנים הראשונים. ובשכיג אשר סביב המרדכי כתב דיש מקומות שמונין למנין שמיטין ויוצלות ומכריי מכך זיל כתב למעוטי מכתב הראשונים שהיו מונין לשפוח למניין אלכסנדר. אך הלחם זיל הקטב ע"ז דא"כ היה די לביע לאפקוי שאר מספרים ושאנו מנין למיל. לכן נתיב כמ"ש בגי"פ צ"ח קכ"ז ס"ק ל"א ח"ל ואנו רואה לכוונה מכאן דין חרש וכו' בשנקדים דבמנין ברייתא העולם יש הפרש בין בני מזרח לבני מערב שנה אחת. והבניין הוא שהעולם התחיל להבראות צ"ח צאלול למולד בהר"ד שכו' מולד הוכו ואלה"ה נברא ביום ו' והוא ר"ה ומולדו וי"ד ובני מזרח מונין שנות הילוכה ממולד וי"ד ובני מערב מונין ממולד בהר"ד כמ"ש בעלי הציבור והמנין המפורסם בינינו הוא למולד בהר"ד וכמלא שמה שאנו מונין עתה החלי"ה הילוכה בני מזרח מונין החלי"ז כיון דהם מונין למולד וי"ד ודברי אלה הם מצוה"ה דרברי מהר"ה ד" רנ"ד ושם נחבאר כי חשבונות החלמוד צפי"ק דע"ז הם צנויים למולד וי"ד זמן יראה מדברי הרמב"ם פ"י מה"ש שמיטה ויוצב יע"ש. באופן דבמנין שנות הילוכה אנחנו בני המערב דמונין לבהר"ד אנו מונין שנה יחורה למנין הילוכה למולד וי"ד והמונין למולד וי"ד פותחים שנה למנין בהר"ד וכיון שכן אם צעירות בני המזרח שמונין למולד וי"ד ילא להם שטר או גפ צשנה יחורה לפי חשבונם אין לדון אורח שטר או אורח גפ למאחר דאמריי ספרא דווקנא כתיבה ומכא מנינו למנין בהר"ד כדחזינן דכלין רבא צמד אורח שטר שכיב מאחר שש שנים כמ"ש בע"ז ד' י"ד. ולדידן דאנו מונין למנין בהר"ד אם פיתה שנה אחת אין לדון אורח שטר או אורח גפ למוקדם

ולפוסלו דאמריי ספרא דווקנא כתיבה וכו' מוכח למולד וי"ד באופן דאין השטר מוקדם וכשר כולל להלכה ולענין מעשה אין ולא ורפי"א בדין ואפשר דמפני חילוק זה דיש מונין למולד וי"ד ויש מונין למנין בהר"ד נהנו לכתוב בניטין למנין שאנו מנין צו כאלן כדי שרש לאתח מנין הוא מפרש ואומר כי הוא כותב לפי מנהג העיר כלומר למולד בהר"ד ומשם נדע אם הוא מוקדם או מאחר או צומנו נכתב עכ"ל ז"ל חיים וקיימים. והבואו בגי"מ צולב ז"ל ס"י ל"ג סק"ז יע"ש :

א דילג חיבה כאלן וכתב למנין שאנו מנין במחא פ"י. מרין ז"ל צ"ח כחב משם כריב"ש ס"י ש"ד (והוא פ"ס והוא ס"י ש"ד כי הכנסיג ז"ל בהג"ה אורח כ"ח) ח"ל מה שאמרה שאפי' מקום עמידה העדים וכתובה הגם לא נחבאר צו יפס כי לא נכתב צו למנין שאנו מנין כאלן אלא למנין שאנו מנין באוקטיוא מחא אין לחוש לזה כלל שבוואי נתייב שס' עומדים שם כיון שכתבו שס' מנין כן באורח מקום שאל"כ היו כותבים שמונין באוקטיוא מחא ובנוסח הגט שכת' הרמב"ם כתב למניינא וכו' ואין כחוב צו כאלן במקום פ' ואפ"י שצנוסחי רוב המחברים כחוב כאלן אין להקפיד ולחוש לזה כי מקומות מקומות יש אלו הפשו נוסח זה ואלו הפשו נוסח זה וכיון שנהגו הסופרים לכתוב כן באורח מקום הכי הוא כאלו כתבו בפירוש כאלן וכו' ע"כ. ופסקו מורים ז"ל צס"ק כ"ז שכת' ח"ל והיה אם כתב למנין שאנו מונין צויו וכל כיוצא בזה. הריב"ש. וכ"כ ס' ג"פ ז"ל שהיא נוסחא משושנה ובבא"ה הגיה לכל שאנו מנין במחא וכן הוא בהריב"ש שם פ"י ולא כתב כאלן ע"כ. וכ"כ הס"ח ז"ל צס"ק כ"ז ח"ל והיה אם כתב שאנו מנין לחוד ור"ל שלא כתב שאנו מנין כאלן אלא שאנו מנין במחא פ' וגם זה מצוה"ה בהשו"ה הריב"ש פ"כ. לכן הפ"י צס"ק כ"ט כתב והיה אם כתב למנין וכו' אינו יודע מה מלמדנו בזה הפעל ואם אהכוח שכתב מנין צויו אחר הפ"י בעקום סו"ד אינו יודע מקור לזה וגם טעמו אינו יודע פ"כ. ואמריי נע"ל לא ירדתי לאוף דעתו ז"ל דמאחר ש"ין על דברי מורים אלו שס' מהריב"ש אי"ב המעיין

המפיון בדברי הריב"ש ז"ל יראה להדיא שכל כונחו שלא נכחצ בו חיבה כלן וא"כ ודאי שצריך להגיש בדברי מורים כמיש הבאכ"ג והפריה ז"ל שכלל וסייג אס כחצ למנין שאנו ממין במחא ופירושו שלא כחצ כאן. וכצ"ש ז"ל צסיק ל"ד כחצ ח"ל שאנו מנין צו כלל וכן הוא צדי"מ ומ"ש צמוסחא שלנו צו"י"ז הוא פ"ס וכן מניה ציה ע"כ. נר"י מדבריו שכת' וכן מגיה ציה ר"ל שכן מגיה צאר הגולה ואס כן כונחו חמיבאל לי מלחא שא"ך כת' וכן מגיה צאר כגולה שר"ל שגיה צדצרי מורים שאנו מנין צו כלל כמו שגיה הוא ז"ל והרואה יראה שבצאה"ג לא נחח לחיבה צו כלל אלא לחיבה כאן כמבואר צדצריו להדיא ודו"ק. א"ך סיפיה דעה מר"ן ז"ל צצ"י שהצ"ח חשו' הריב"ש צסחם ודעה מורים ז"ל לפי מה שהגיה צאה"ג והפריה ז"ל אס דילג חיבה כאן א"ך להקפיד כלל ונר"י שהוא גשר לינחן להחילוס ומזה חמה הי"א"ה ז"ל צהג"פ ס"ק יו"ד עמ"ש צס' צארוח המיס ס"י כ"ו שצא מפעם צצ"ח דינו של ה' מהר"י"ד וכחצו צגפ למנין שאנו מנין צמחא שאלוטיקיו ולא כחצ כאן ולא רצה ה' ז"ל לחחוס אוחו משוס דמשחמע שאנו מנין צמחא פ' ולא נחחם אלא צמקוס אחר ולהיות הדבר לפע ערצ לא נחקר חייס מקוס דינו ואח"כ נמלא צשרפ וכחא מהריב"ש ע"כ. חמכ עליו אמאי לא רצה לחחוס הגפ כיון שהריב"ש כחצ שא"ן לחוש כלל ויש ליישב ופ"י דצ"מ ח"א צאטיע ס"י ע"א אוח ה' פ"כ. ודצרי ה' דצ"מ הנו הביאס ה' ק"פ צקונפ' שמחח משכ ד' ז' ע"א אוח ו' כחצ ח"ל כחצ למנין שאנו מנין צמחא פ' ולא כחצ כאן צדיעצד יש להכשיר א"ך לכתחי' לר"ך לחבר וכבר נעשה מעשה שדילג הכופר חיבה כאן ונעשה אחר כיון שלא היה שפכ"ד וע"י צהריב"ש ס"י ש"י"ד ע"כ. וכן נר"י שהסכים הגאון שרי חמד ז"ל שאחר שהצ"ח דצרי מר"ן ומורים צד' קפ"ט סוף ע"צ כת' צסר"ד משס ה' צדכח המיס דמסיק דאס לא כחצ כאן וצבר כיהן א"ך אס אינו שפכ"ד א"ך לפוסלו וכן אס לא כיהן וכחא שפכ"ד וכו' צוח אכרן דו"צ פ"ד כחצ צסס ה' פאה יש דלא ינחן לכתחי' וצסס ה' צארוח המיס שכיב מפעם צומי הרצ"ד

שדילג הכופר חיבה כאן הראשונה ולא הניח לחחמו וליחמו וסייג דצ"מ כחצ שנעשה מעשה לכחצו אחר כיון שלא היה שפכ"ד ע"כ. נר"י שסכים הוא ז"ל לדבריהם דאס כבר כיהן א"ך אס אינו שפכ"ד א"ך לפוסלו וכן אס לא כיהן והוא שפכ"ד אבל אס לא כיהן ולא היה שפכ"ד לא ינחן לכתחי' ולר"ך לכחצו אחר :

במתא

כחצ מר"ן ז"ל צשריע ס"י קכ"ח ח"ל לר"ך להציר צגפ שס המקוס שבעדים עומדים שס צשעה חחימכ למנין שאנו מנין כאן צמחא פ' וכו' אבל מקוס עמידה הכופר צשעה כחיבה א"ך לחוש וכו' וי"א שגס על מקוס עמידה הכופר יש להקפיד ולר"ך שיצמדו הכופר והכפדים צמקוס א' ע"כ. וצצ"י כת' דעיקרא מ"ש צהצוה"ק דע"ט צמזרח וכו' צמערב הלא מזה ומזה ומוקי לה צגמ' הכופר ונחלקו הפוס' דאיכא מאן דס"ל דכופר לאו דוקא דא"ן קפידא אמקוס הכופר אלא הכל חלוי צמקוס שבעדים עומדים צו צשעה חחימכ שאס הכופר היה צירוש' צשעה שהוא לוחצ והכפדים עתידים לחחוס צלוד כוחצים מקוס חחימכ הכפדים צלוד ואס יכחצ צירוש' פסול והטעם מכוס לפז שמא יאמרו שאחרים חחמו צשמס ומזויף הוא שהרי לא היו שס. או שמא יצואו לחמס אה הכפדים שיאמרו עדי שקר הם אבל מקוס עמידה הכופר א"ך קפידא. ויש חולקין וס"ל דגס על מקוס עמידה הכופר קפדינן ולר"ך שיהיו הכופר והכפדים צמקו"א יפ"ש. וכו' הג"פ סק"ז דצשעה"ד יש לסמוך אסצרא א' שכתב מר"ן דא"ן לחוש למקוס עמידה הכופר ואס נחגרבה הנשא להחחילה וצסקיפ כהצ עמ"ש מר"ן ולר"ך שיצמדו הכופר והכפדים צמקו"א. כת' ופ"ינו לכתחי' אבל אס ח"א צלאר"ה דכיינו שפכ"ד דנכחצ צירוש' ולא הספיקו לחחמו שס וכלכו ללוד וסס רוליס לחחמו יכחצו צגט גיפאל דקן איכחצו צירוש' ואחחיס צלוד וצכס"ג ליכא למיחש למודי. וכחצ שס צסקי"ה דלר"ך לכחצו כן קודם שיחחמו הכפדים אבל אחר חחימחם לא מהני ע"ש :

במתא

כחצ מר"ן צצ"י ס"י קכ"ח ח"ל חוהגיס לכחצו צין שכיב עיר גדולה צין שכיב עיר קסנה וכ"כ ציה כגפ דמרדכי והביא

וכיזא ראוייב ששס מחא שייך צין זכפרים קטנים צין צעיירות גדולה ממיש החוסי צפרובין די כ"א עמיש בגמי נפק ואחוי ליה כני מחוחא דמצלעי צפי אמח בשיריים נחצו החוס משמע דכפרים קטנים מיקרו מחוחא דהואיל ולא היו ידועים מכלל דקטנים היו וצפיק דגיטין די ז' ע"א קרו לעיירות גדולות מחוחא דקאמריין מחוחא דא"י קא השיב גבי קנב ודימוכ וטדערה ומחוך כך נר' דאין להקפיד מה שנוחצים בגמ מחא פי צין פיר גדולה צין פיר קטנה וכו' פ"כ. ומחמה דלא ידעו שיטור פיר להקרא מדינה כוחצים מחא דמפקא מדרך ומפקא מכפר כמיש צמחא מחסייא זכחובות די די ע"א והמנהג הפשוט לכחוב מחא ולא לכחוב לא מגרש ולא מדינה ונכון הוא דליה זיה ספיקא כמו צמגרש או מדינה וכ"כ צטופסו המחברים עכ"ד ז"ל וכן הביא הנוסח צפ"ע ס"א למנין שאנו מנין כאן צמחא פ'. ונח' מור"ם צס"ב צהגה וכוחצים מחא פי צין שפיר גדולה או קטנה פ"כ. וכן נהגו כל מסדרי גיטין לכחוב צמחא ולא צעיר זולת שצמלרים כוחצים צעיר אל קאהרה ונח' צס' פיב גיטין צמנהגו מלרים כוחצים צעיר אל קאהרה ולא צמחא אף שהיא פיר גדולה ושם פיר משמע פיר קטנה ולא גדולה ולא כן שם מחא דהוא כולל הכל כמיש הלבוש סק"א ע"כ. ודברי הלבוש הנז' הוצאו צקיפ די כ"ז ע"ב אוח י"ב וס"ל העעם למה שנוחצים צמחא צלשון הרגום ולא צלטיק פיר וכרך משום דפיר צלטיק משמע פיר קטנה וכרך משמע פיר גדולה או מוקפה הומה ואפי' היא קטנה ואין צורך לכל אדם אחו נקראה קטנה או גדולה לכן כוחצים מחא שהוא כולל צלשון ארמי צין גדולה צין קטנה צין מוקפה חומה וכו' הלבוש סי' קצ"ו אוח י"א ע"כ :

ודברי הלבוש ז"ל הללו שם חמוכים שכתב דפיר צלטיק משמע קטנה לא גדולה. וכבר ראיתו להרטיג די רפאל ין שמעון יצ"ו מאריה דארעא דמלרים צס"ב נהר מלרים סי' רכ"ה ע"ב שהביא דברי מנהגי מ"י הנז' ונח' עליו שם צשלוליה הנכר ח"ל כמה חמיה איכא צדברים ח"ו חדא שכין שמחא כולל הכל הי"ל

צמ"י לכחוב מחא שם כולל וכוזחר מפליא שכת' הלבוש שפיר קטנה ולא גדולה צצחניך נמצא צהפך שסרי צמ"י פי מקץ קורא אוחס פיר כם דרחיקו אח הפיר וישצו הפיר. משם אמר כל אחי אח הפיר. ציוגס וישצ מקדס לפיר. וניחוס היא פיר גדולס כמיש שם ציוגה. ירושלים צירמיה וציוחזקאל אמר ושם הפיר וכו' שושן הצירכ. אל רחוב הפיר. ופיר שושן נצוכה ופיר שושן צלה. וירכיצוכו צרחוב הפיר. וכהנה חמלא צחניך ולא ארע. מהיכן למד זה דפיר היא קטנה ולא גדולה הפך כחובצים. גם הימח שפיר צלטיק חרגומא צלשון הש"ס מחא וא"כ אם צכיוחה צשב הפצרי פיר היא קטנה איך יכיה זה שכלשר נקרא צשב מחא צחרגומא חסיה כוללה. ודברי הלבוש ז"ל לא ירדהו לעומקס וצ"ע. כי פיב נלע"ד דעעס מנכג מ"ל דכוחצים פיר שכין שראו שאף שהיא כרך גדול עכ"ז הפסוק קראה פיר כמה פעמים צחו' חפכו לשון המקרא שחוא מצורר ואין לך יפה ממנו פכ"ד יצ"ו :

והנה מלכד כל מה שהקשה עליו הרב יצ"ו כנז' טור צה חני חמיה עליו אחרי נע"ד דמה יענה לדברי הירושלמי שגרי' הפך דצרוי ממש דהכי איחא צירוש' דמגילת כובא צשה"ג אשר סביב המרדכי צגיטין ח"ל וצירוש' דמגילת משפחה ומשפחה אלו הכפרים מדינה ומדינה אלו הכרכים ועיר ופיר אלו פיירות גדולות. פי"ב הרי להדייא דפיר קרו לעיירות גדולות לא לקטנות דכפטינה נכללו צכפרים. גם מדברי החוס' דפרובין הנז' שכתבו דקינה ודימונה וטדערה קרו להו פיירות גדולות. וציאובע פי' קורא אוחס פרים צפסוק היא וצפסוק לי"ב יע"ש הרי להדייא הפך דצרוי ממש דפיר גדולה לא קטנה וא"ך כתב הרז"ל דפיר צלטיק היא קטנה לא גדולה ודצרוי יצ"ו :

איך שיהיה שכל המקומות כוחצים צמחא לא צעיר זולת צמ"י כנז' וכבר חסם הרב מהרי"א ין שמעון יצ"ו למצוא פעם למנכגס אך אח זה ראיתי ג"כ לבי צוח אהרן ז"ל די י"ג ע"א אוח ח' שכת' ח"ל וע"י צס' הלקיפ די פ"א פי"ב שכתב צצנפתינו כוחצים פה הפירכ לפח צנגילול הפליון דפל כהר דולצחי יחבא

ע"ש ע"כ. ולא זכיתי לודע פעמייכו שכותבים
 הפירה ולא במחא כמנהג כל המקומות ונפרע
 דאתריה דמנן הקדוש כינכו ומזיי כתי במחא
 וכן צשרי. וגם שכותבים פה ולא כאן כמו בכל
 המקומות. והטעם שניתן למלרים לא יוכן ליחמר
 על לפחיו ולריך פעם לדבר ודו"ק. גם למי
 כותבים פה הפירה ולא צעיר לפחיו כמו במלרים
 שכותבים צעיר אל קאהרה אף שמלרים קראה
 הכחוב הפירה כמיש צפ מקן וישונו הפירה
 עכ"ז קוחצים צעיר איכ למי בלפח קוחצים
 הפירה ולא צעיר על הכל לריך טעם ואנחנו
 לא נדע ודו"ק. וגם את זה ראיתי בסי פלח
 בשולחן בהלכות ארץ ישראל שכת' ח"ל ובלפח
 קוחצים מחא לפח דעל נהר דולבאי וצי משינות
 ובצבריא קוחצים מהא עבריא דעל כוף ימא
 דצבריא יחבא וממימי הים מסחפקא. רמלה
 קוחצים צה"א לא צאלף. בשכס קוחצים דיחבא
 בין חרון סורי רמאי הר גרזים ובר עבל ע"כ.
 הרי שכת' דבלפחיו קוחצים מחא כמו שאר
 מקומות לא כמו שכת' הלקיט דכותבים פה
 הפירה ודו"ק :

א כחב צעיר פלוניה ולא כחב במחא. הי
 בית אהרן די י"ג פ"א כחב בצלוח ח'
 ח"ל אם כחב צעיר מוריס סיי קכה סוס"ב
 ג"פ ס"ק כיצ בצלוח המיס דריג ע"צ עבודה
 מחא סיי ל' דפ"א ע"ג וע"י למוכיר החק"ל
 אה"ע סיי כ"א וע"י בלקיט צכוף הא"צ די פ"א
 ע"צ שכחב בלפח קוחצים פה הפירה לפח
 שבגליל העליון דעל נהר דולבאי יחבא ע"ש
 ע"כ. מטעם דבריו נרי שכונחו שאם החליף
 וכחב חיבה צעיר במקום חיבה במחא וע"ז
 ל"ן למור"ם והג"פ ובארות המיס והמעיון יראה
 שדברי מור"ם שם אינם עניין לזה כ"א אם
 דילג היבה מחא כשר וכן הג"פ סקכיג כחב
 משס מהריק"ט דאם דילג חיבה מחא כשר וע"י
 מהרים מפאדווס סיי יו"ד על גפ שדילג חיבה
 מחא האמלעי אלל עמידה המגרש והכשירו ע"ש
 ע"כ. אבל אם כחב צעיר ולא כחב במחא זה
 לא נזכר בדבריהם כלל. וגם מה של"ן על
 הסק"ל ז"ל סיי כ"א גם שם הרואה יראה שלא
 נזכר מעניין זה כלל. ונחפשי ראיתי להגאון שדי
 חמד ז"ל די קטי"ט ע"ד שטמד על דבריו אלו

כאמור ופלה. בדפחו ליישב דברי סי בית אהרן
 דאין ר"ל שכחב חיבה צעיר במקום חיבה
 במחא אלא ר"ל שכחב שם הפיר ודילג חיבה
 מהא וסינו דברי מור"ם והג"פ שם. ושכחב חזר
 צו וכחב ח"ל אך מדברי סי בית אהרן נרי
 דר"ל שכחב צעיר ממש שכרי אחר שכחב דברי
 העבודה משא ל"ן חק"ל סיי כ"א וסי"ס וע"ן
 בלקיט דבלפח קוחצים פה הפירה פכ"ד. מי"ס
 הדין דין אמת שכסדרא קוחצים שאם כחב צעיר
 במקום במחא שכוא כשר ואין להקפיד בזה
 מאחר דמחא היא חרגוס של פיר שהוא בלה"ק
 וגם יש מקומות שכותבים צעיר לכתח"י כמו
 מלרים ולפח כמ"ל איכ צודאי דאף במקומות
 שכותבים במחא אם פעם וכחב צעיר אין
 קפידא וכשר. ואם מפני שכגס אנו קוחצים
 אוחו בלאון חרגוס ועיר היא לשה"ק איכ הוי
 כאלו כחוב צבי לשונות. זה לא מעלה ולא מוריד
 כיון שכותבים בגס לה"ק הזנן וברו את מוחרה
 לכ"א וע"י להחק"ל שם. וכן הסכים הגאון שדי
 חמד ז"ל שכת' שם ח"ל מי"ס נרי דדין אמת
 דכא אף להפוסלים צבי לשונות בגס מיכו
 בלשון ארמי ולה"ק ושנוי מועט פ"י הרמ"א
 צפ"י קצ"ו ע"כ. נרי להדו"א דהסכימה דפחו
 דיעדאם כחב צעיר ולא במחא דכוא כשר ודו"ק:
א דילג צ"ל של במחא וכחב שאנו מנין כאן
 מחא. פ"י לה"י קי"פ די ג' ע"צ שכת' ח"ל
 ואירע בגס זה שטעם הסופר וכחב העומד
 כיום פה מחא כ"א ונמלא שדילג צ"ל של במחא.
 וראיתי שאין קפידא בדבר במה שדילג סבי של
 במחא מאחר שהכל משמעות אחד ואין שנוי
 בדבר. ועוד שכבר כחוב לעיל ממנו דרגילנא
 לממני ככא במחא כ"א. וגם סמכתי על דברי
 בלח"ש ז"ל בדקמ"ד ע"ג ד"ס כאן ובדקמ"ד
 ע"צ ד"ס העומד ע"כ. והציאו ה' דבר אליאור
 ז"ל וה' שדי חמד ז"ל. ואף דלפי טעם האמלעי
 שכחב סרצ שסמך משום שכבר כחוב לעיל
 במחא. מזה נרי מכוס שהטעות היא במחא של
 עמידה המגרש צשביל זה הכשיר מחמה שכבר
 כחוב צחילנה במחא. מזה יראה דאם הטעות
 היא במחא הראשונה שכחב חסר צ"ל מחא יש
 קפידא בדבר. עכ"ז לפי שני הפעמים האחרים
 שכת' הרז"ל יראה דאף שטעם במחא הראשונה

וכחב מחא אין קפידא מאחר שאין שנוי בדבר
וככל משמעות אחת אין לפוסלו. משום חיסור
אוח אחת וכמיש מרין זיל בניי ובשריפ סי
קציו כיצ דכיון דאנו מכירין סגנון הדבר אין
לפוסלו משום דילוג אחת יעיש ודריק :

במתא

פלוגיה מחא. כיצ מוריס צסיצ
סי קציה צכגסי. אכן מרין זיל צביי כחב חיל
ולפניין להקדים שם הפיר למחא כגון שיכחוב
פלוגיה מחא או להקדים שם מחא לשם הפיר
כגון שיכחוב צמחא פי כחוב צכג"מ דאין קפידא
מדאמר צהאשה שלום קע"ז קע"ז צסורא מחא
צנר קלנייא מחא ע"כ. וכיכ יהי"ט סקכיד חיל
על דברי מוריס ולא יכחוב פי מחא וכן אנו
נוכחים פפיה"ק ירושמי"ן דכוחצים צמחא ירושלם
דיחצה על מי שלח וכו' ומוריס כחב צפוסם
כגע שלו צקאזמר מחא וצודאי דאין קפידא
דחא חזינא צהלמודא דקאמר מחא מחסייא
וקאמר סורייא מחא ועיי לקמן סי"ק מ"ז. ובס
צסי"ק מ"ז כחי חיל דיש כוחצים מחא פי ויה
כוחצים פי מחא ואין קפידא יעיש. וכיכ הכנה"ג
זיל וכצ"ד הי שדי חמד זיל וכג"מ צולס זיל
ד' פ"ד פ"ד אוח י"ד יעיש :

אם

דילג חיבה מחא. מוריס זיל צדי"מ סקי
כחב ועיי צחשו" מהרי"ם מפאלדווא סי
י"ב דאס דילג לכחוב מחא כשר. וכיכ צמוריס
צכגסי"ס סוס"צ ואס דילג מחא כשר ע"כ.
והנה כרואה יראה צחשו" מהרי"ם מפאלדווא זיל
יראה דלא הכשיר אלא צנרונו כס שדילג חיבה
מחא האמצעית אבל עמידה המגרש לא בדילג
מחא הראשונה צצזמן וכיס לזה דכיון שאין
כוחצים צנג לא מקום לידה ולא מקום דורס
כ"א מקום הכחיבה אי"ב ודאי אין לחוש מאחר
שחבר פעס אחת מחא כי מקום הזמן ועמידה
כאי"ש והאשה ככל מקום אי"ב הוא צאשר אין
כוחצים צנג מקום אחר רק מקום הכחיבה
לכן אין להכריע על גפ זה וצפרמ מאחר שכבר
כשאלה עכ"ד. הרי להדייא דלא הכשיר אלא
בדילג מחא האמצעית דוקא וכחוב צראשונה
אלל הזמן ואין מוריס זיל כחב סהם ואס דילג
מחא כשר ולא חילק צין מחא למחא. ושור
לכגאון שדי חמד זיל צדי קעי"ט ע"ג דיש אס

לא כחב מחא שהצ"ח משס הי ל"ץ וכי מייס חייס
זיל שפמדו על מוריס צזה וכי מיה י"שצס
וכיולא מדבריו דדעה מוריס דאף אס לא
כחב חיבה מחא כלל כשר. וכיכ הכנה"ג זיל
צכסי"ג ח"ג אוח ליצ אס דילג חיבה מחא כשר
וכיס אס דילג מחא האמצעי שאלל עמידה
סמגרש וכחב אלל הזמן ע"כ. וכיכ הג"ף סי
קציה צסי"ק כיג משס מהריק"ט דאס דילג
חיבה מחא כשר וכחי"ט שס ועיי צמכרי"ס
מפאלדווא סי י"ב על גפ שדילג חיבה מחא
האמצעי ע"כ. וכיכ הי צי"ב זיל וכחי"ט כגאון שדי
חמד זיל משס סי צרכה כמיס אוח קי"ח דמשמע
דס"ל אפי"א אס אין חשש עיגון ועדיין לא ניתן
יעיש. וכיכ הי דבר אליאו זיל יעיש :

במתא

צאלי"ף לצסוף. וכיכ צכנה"ג צסוף
סדר גופו של גפ וכחוב צמחא צאלי"ף
לצסוף. כמשפע לשון חרנוס שכוהצים צאלי"ף
לצסוף :

ואם

כחב מחא צסי"א כחי"ה ויקרי"א ד' קיה
אוח קי"צ דיש להכחסק דכעה לא מלאחי
גלוי צפירוש זולת מלשון ככסי"ג הנ"ו שכחי"וכחב
צאלי"ף לצסוף לכחי"ג נרי קלח שכוא לפיכובא
ועיי צני"ס סי"ב קכ"ט סי"ק קליה צשמוח של
חרנוס או לצז אס כהצס צכ"א לצסוף ע"כ.
וככ"א דבריו הגאון שדי חמד זיל וכחי"ט עוד
חיל ועיי לקמן אוח כ"ד דיה אס השמי"ט אוח
פי וכו' ועיי לקמן סי"ב ל"א אוח אי ועיי סי"ב
גיפין שמוח אנשים אוח ח' סקי"א צשס כסזין
דדעה כל הפוס' דשמוח חרנוס שכחב הי צמקוס
אי כשר ושכ"כ צני"ס סי"ק קליה (אולי כוא סי"ק
ליה כמ"ס הי ויקרי"א) דצלעו וחרנוס שכחי"ה הי
צמקוס אי כשר כשי"ט פורה לכחוב אחר עכ"ד
הנה מיש צחלי לצנה שהיא סי"ק ליה כמי"ט
ויקרי"א. כנרי שאין סי"ב גי"פ מצוי אללו וסאמת
כוא צסי"ק קליה כשיע"ט. אכן מדבריו נרי
שהסכיגה דעחו דעה עליון שאס כחב מחא
צכ"א שכוא כשר כשי"ט פורה לכחוב אחר.
ולדעהי אחרי נע"ר לריכה רבה דכן אמת
שדעה כל הפוס' דשמוח חרנוס ולעז אס כחב
כי צמקוס אי כשר ושכ"כ צני"ס שס סי"ק קליה
אכן הי"ד כשאינו משחנה כעניין אבל כשהעניין
משחנה פסול וכמי"ט איכו גופיה צסי"ב ל"א
אוח

אוח א' כנ"ו ח"ל ברוך ר"ב פ"ד ד"ה ובכל
 זאת וכו' כחצ בחוד ח"ל וס' ויקרא' הבאחו
 לעיל ס' ט"ב אוח י"ד כספסק כחצ חיבה
 של חרגוס זה"ל בסוף ולין דברי הג"ש בכחיבה
 שס לפז זה"ל ע"ש אס כונחו לפשוט ללמד
 שנוי בחיבה משנוי בשמות אי"כ לפי האמור נס
 בשינה בחיבה יש להכשיר אס יש פורח לכחוב
 אחר כשאינו משחנה כעניין כגון עלמא באל"ף
 שכחב עלמא זה"ל ע"י ס' קריו סמ"ט ע"כ.
 ואי"כ כ"כ ב"ד בחיבה מחא ש"ל באל"ף לבסוף
 אס כחצ מחא זה"ל לבסוף ישחנה הפניין
 דיוצן לשון מיהב כמו וא"י בנא"י מפרן מחא
 עלי רחל ואי"כ כ"ו כמו עלמא שכחב עלמא זה"ל
 ד"ש פוסלין ולר"ך לכחוב אחר אף ש"ש פורח
 לכחוב אחר כ"ון שהענין משחנה. ואי"ך בבאן
 סחס לן דכשר כשי"ש פורח לכחוב אחר. ולכן
 לדעתי המעט הוא שהוא פסול ויכחוב אחר.
 או אס נזכר חקף כשכחב חיבה מחא יעשה
 הסקון שכת' ה' ויקרא' ז"ל בכ"מ וכו' שיגרו
 הרגל הכטייה של החייו ורגל הראשונה והכטייה
 של ה"ל וישארו גג החייו וגג ה"ל יחברם יחד
 וימשיך עוד מעט גג ה"ל להלאה מחוץ לגרר
 ויכחוב רגל החייו הכטיה ואחרים אוח האל"ף
 באופן שיטיה כגרר בחוץ אוח החייו וכחיבה
 לא הגש. כגרר כלל וצ"ה אין חשש וכמ"ש ה'
 ויקרא' ס' ל"ה ול"ז וק"ב יע"ש וכ"כ הגאון שרי
 חמד ז"ל צ"ס פ"ז אוח כ"ח מש"ס כמה פוט'
 דעבדי כ"י יע"ש ודו"ק :

על חופי כיים ג"כ פ"ר ושמה ברוחה ולפי דעמי
 הוא פ"ר שנאמר עליה בסוף יחזקאל חמת
 ברוחה סבריים ואעפ"י ש"ש מרחב בינה ובין
 חמת וסבריים כי סבריים לפי דעמי הוא פ"ר
 שקורין לה סוזר סמוך לחמת כמו ח"י יוס
 למערב ורש"י ז"ל כת' ברוחה וסבריים כל
 הפיירות הללו זמ"ר כלפון ולפי מה שגראש
 מאלו הפיירות כשנחיל מן כיים הגדול יכ"ה
 סדרן ברוחה סבריים חמת וברקא דחסידי הוא
 שזכר בירוח אלעזר אי"ש בירוח ובין חמת ובירות
 זה כשני ימים או ג' וכה"ל חמ"ל צפי כהמון
 חילוק בין ברוחה ובין בארוח אשר לבנימן כי
 לבארוח קורין לה אלבייארח ואל ברוחה קורין
 לה בירוח בחי"ו דגושב עכ"ל ה' כ"פ ז"ל.
 ואי"כ לפי"ז סיב ראוי לכחוב ברוחה או ברחי
 אכן מחמת דכל הפולס קורין אוחס בירוח וכן
 בכחיבה כוחצים בירוח וכו"ל קלור מזרחי
 ובכוחס שמדלגים אוח ה' וקורין לה בירוח. וכן
 בפסקא דחסידי שהצי"א ה' כ"פ ז"ל כחוב
 אלעזר אי"ש בירוח לכן כוחצים אוחס בגט
 בירוח בלי ט"ס פקפוק :

בירות

כן כוחצים אוחס בירוח כמו שקורין אוחס
 לר"ש ובז"ו בין ר"ש לחי"ו. ואס
 כחב אוחס ברוח חסירס יו"ד. כ"י דליכא קפידא
 וינהן לכחתי מאחר דמלינו שמה ככהוב
 בנציאים כנ"ל היא חסרה יו"ד שכן בשמואל
 כחוב ברוחי חסר יו"ד וביחזקאל כחוב ברוחה
 חסר יו"ד. אכן אס כחב אוחס חסרה יו"ד ווי"ו
 ברה. כ"י דאין להכשירו כ"ל במקום עגון ושפ"ד
 מאחר דמשחנה הפניין שהיא נקראת צ"י לשון
 בה שחרגוס בה ברה וכ"ון דמשחנה הפניין
 בגירושין כ"ל כמו עלמא שכת' עלמה כה"ל
 שכחבנו לעיל ד"ש פוסלין ויש מכשירין בשפ"ד
 יע"ש באוח כ"ו לבירוח פולס ד"ה אס כחב
 עלמה כה"ל יע"ש. ואס נזכר בפה שכחב בירת
 חסר וי"ו חקף נזכר יעשה החקון שכחבתי לעיל
 בחיבה במחא דחי"ו שיגרו רגל החייו הימני
 וגם רגל החייו השמאלי ויחבר גג החייו שס
 כרי"ש וימשוך כג מעט להלאה מן הגרר ויעשה
 אוח ה' ויכחוב אחרים כוי"ו והחי"ן באופן
 שכגרר ישאר בחוץ אוח כרי"ש ולא יגש
 בכחיבה כלל וכמ"ש ה' ויקרא' ז"ל בכמה

בירות

כל העולם שכל העולם גויים וישראל
 ולנפשים ומסחערבים קורין אוחס בירוח וכוחצים
 אוחס בירוח. ואף שמלאנו ראינו שזכר שמה
 בהנ"ך באופן אחר שבשמואל צ"י פסוק ה' כחוב
 ומבטח ומזרחי פרי הדדפזר מלך לובה. וביחזקאל
 מ"ז פסוק מ"ז כחוב חמת ברוחה סבריים אשר
 בין גבול דמסק ובין גבול חמת. ונראה שברוחא
 כנ"ו היא פ"ר בירוח וכן ראיחי לה' כשחור
 זפרח פ' י"א דמ"ב פ"א כחב ח"ל ואל דרוכ
 זה הכר על שפה כיים פ"ר גדולה ושמה בחררה
 סין ובערבי מראצלוס אל שאס וסמוך לה
 ערקא ופל שטיסס אמר הכחוב אוח הערקי ואח
 פסיני. ואל דרוס זה של סין כמו שני ימים

מקומות כנאחי דבריו לעיל פ"ט :

בירות אם כחב אוחה צטייה בירום. נר' דאין קפידא וכשר ליחגו לכחחילה. וכטעם לזה דמלינו שכלומים והאשכנזים כוחבים אוחה צטייה לא בחיץ כמו שחראה צבי שבינו פולס צסופו צקונט' מצשרה ליון ד' ח' פ"א ח"ל בירום פיר ישנה וכו' וכן צדי כ"ו ע"צ כחב נספחי מלפח והלכחי לצארוב וכו'. ומלכד זה ראינו לכו חיים ושלום ז"ל הצ"ד הגאון שדי חמד ז"ל ד' רפ"ו ע"צ אוח יו"ד שחב משם מהרשדים ס"י ס"ח שלמד מחשו' מהר"א דאין להקפיד צלוחיות שחס ממולא אחד כמו פ' וס' שחס מאוחיות דעלניה יע"ש. ואף שראיתו לו שס שכת' משם העזין דכו צסם אוספרליוו ס"ל צטייה ולא כחבו בחיץ יש להחזיר לכחוב גם אחר וכו' וכו' על דבריו פ' ה"ש ז"ל דאין כחב להחמיר להלריך גם אחר כמו שגרי מדברי הרבנים ס"ל דאין להחמיר ומס גם למ"ש הגיפ ס"י קכ"ט ס"ק ק"ל דהספרדים אין מצדילין צין טייה לחייו ולהמצדילים צמצטא יש להחמיר וכו' פ"ב. וא"כ לדין דמצדילין צין טייה לחייו צמצטא יש להחמיר כ"ל. פ"ז ס"ד ה"כא דפ"י השנוי משנהב למשמטות אחרת אבל אם אינו משנהב למשמטות אחרת אינו נפסל וכמ"ס ס' ויקריא ז"ל ד"ג אוח ד' הצ"ד כ' שדי חמד ז"ל שס ח"ל וכו' ויקריא כחב צסם הפיר טראבלס שלריך לכחוב צטייה ולא כחב בחייו פסול משום דמשנהב למשמטות אחר דאו פירושו טפר סקן צערצי קורין לטפר חראב וכו' פ"ב משצט דאס אינו משנהב למשמטות אחרת אינו נפסל. וע"י לכו ג"מ צולה ס"י מ"ה אוח כ"א מ"ש צסם צארבאח ופרחאח יע"ש שלריך לכחוב צטייה ואין לשנות יע"ש. א"כ עכ"ז נר' דאס אינו משנהב למשמטות אחרת ליכא קפידא כלל כיון שחס ממולא אחד וכמ"ס מהרשדים ס"י דאין להקפיד צלוחיות שחס ממולא אחד כמו פ' וס' שחס מאוחיות דעלניה כאמור וא"כ ה"כא צסם הפיר בירום שאס שונה וכחב צטייה בירום לא חשנהב למשמטות אחרת ולפיר אחרת נמי לא חיישינן כיון דידוע לכל שלא יש פיר ששמה בירום כ"א זו דוקא. ודאי דאין להקפיד כלל

וכשר ליחגו לכחחי ודרק :

דע כ"ף ימא יחבא. פירושה צלשהיק אשר על שפה ה"ס יושנה סקן חרגוס מש על שפה ה"ס על כ"ף ימא. וקיון שפירושה אשר על שפה ה"ס א"כ אם כחב די על ימא יחבא שחב חיצה דעל צ' חיצות נר' דכשר דפ"י די כוא אשר כמ"ס הגיפ ס"י קכ"ו סקמ"ד יע"ש. וכ"כ ס' העלמותה לב אוח ל"ז ח"ל אם כחב די על ימא צמקוס דעל צבי חיצות נר' דכשר וליין פ"י לרמ"א ס"י קכ"ו סכ"ח והגיפ ס"ק ס"ק ע"ז פ"ב. וס"יו דמרין ז"ל כחב צבי ס"י קכ"ח דחבא על נכר פ' צחד יו"ד דח"ה אוח צמקוס היושנה וכו' ולא כחב אוחו צבי יודין דחבא נר' דכשר פ"ב וכ"כ צש"פ ס"י קכ"ו סכ"ח דחבא על נכר פ' צחד יו"ד. וכו' מור"ם ולא כחב די יחבא כשר. צ"י פ"ב. ומדל"ן על הצ"י נר' דכונחו להשמיטנו דין אס כחב דייחבא צבי יודין ולא נחא לאס כחב די יחבא צבי חיצות. וכן נר' שהבין סג"ס ז"ל שכת' צס"ק ע"ז ח"ל דחבא על נכר פ' צחד יו"ד וכו' מצ"י ס"י קכ"ח דאס כחב אוחו צבי יודין דחבא נר' דכשר עכ"ל ולא כחב די יחבא צבי חיצות וצ' שימות נ"ל דכשר וע"ל סקמ"ד צבי דחיסויין פ"ב. מזה נר' דגס אקן הכוחבים דעל צמקוס דחבא אס כחב די על צבי חיצות דכשר כאמור וראיתו להכנה"ג ז"ל צס"י קכ"ח הצ"י אוח ע"כ שכת' ח"ל יכחוב דחבא צחד יו"ד ולא יכחוב דחבא צבי יודין ס"כ לצנימן זאב ולמשפטי שמואל פ"ב. ולא זכיתו להבין כונת דבריו אחרי נפ"ר דלמס כחב דין זה מ"כ צ"ו ומ"ס דיכחוב דחבא צחד יו"ד ולא צבי יודין ולא מדברי מצ"י ז"ל דעליה קאי ולפ"א שסגר אה הדלה ולא השמיטנו שאס כחב צבי יודין כ"ל דפטו ולא כחב להדיא דברו מצ"י ז"ל שכת' שאס כחב אוחו צבי יודין דכשר ולי"ן. לכל הדברות נר' דחיצה דעל אס כחב צבי חיצות די על כשר לכחחי :

ואם כחב על כ"ף ימא ודילג הדל"ית כשר כ"כ ה"א"ס ז"ל צס"י קכ"ח הצ"י אוח ליח ח"ל דאס דילג ד' דעל נכר כשר פ"ב יע"ש :

כ"ף כחב מרין ז"ל צבי ס"י קכ"ח וראיתו מוכגיס ציושנה על חוף ה"ס לכחוב ועל

אשר דרג ע"א אוח יו"ד וע"י צם' קיפ ד' נ"ו
אוח ג' צמס כ"י מחנה ישראל שכח שקודם
צואו לניא היו כוחצים קף בלא יו"ד וכוא
צופל הדצר והכחיו לכחוצ כ"ף צויד ע"כ וכ"כ
צם' דבר אליאו ז"ל יע"ש :

אם כהב קף חסר יו"ד. כ' שדי חמד ז"ל כתי
משם ויקרא ז"ל שכה' צד' ל"ג אוח ה'
ח"ל וכ"ף משפטה צויד צין הכ"ף והפ"א דלא
כמיש צהסך וכ"ו מיהו א"ס כבר נכחצ בלא
יו"ד א"ן לפוסלו כיון דליכא מ"ד דכן ראוי
לכחצו וכמיש לחיש שם ע"ה. וכ"כ צם' דבר
אליאו שם שא"ס נכחצ חסר צדיפנד א"ן לפוסלו
יע"ש. ומדצריהס שכחצו א"ן לפוסלו נ"י דס"ל
דינהן לכחחילה אש"י שלא צשע"ד. ומ"י יבא
אחרי הרצנים הנ"ו מאריות גצרו דלדפחי
הקל"ה כיון שמשחנה הפניין שיהיה לה משמעות
אחרת או פירושה כמו קף אחת עברה זכב או
לשון יד כמו על קף הכהן אי"ב א"ן להחיר
לכחחילה אלא דוקא צמקוס עגון וצשע"ד כ"ל
ודו"ק. ול"ף שכחצו לעיל אוח כ"ו לצריחת
עולם ד"ה א"ס כחצ פגמכ צה"א דמהר"ך ז"ל
מכשיר מטעם דל"ף שכה' הרמזים דא"ס י"ש
משמעות צ' פנינים דפסול היה צכ"ל צחיצוח
שכחצו צגמ' כגון ודין ל"ך לכחוצ ודן שהוא
שנוי צכונס הגירושין יע"ש. פ"ז כבר כחצו
שם דהסכימו הפוס' דל"ף צכגון זה א"ן להכחירו
כ"א צמקוס ע"גון ושע"ד כס' ה' צנימן ז"א
ז"ל כיע"ש אי"ב דון מינה ולוקי צאחרין דכיון
שי"ש לה משמעות אחרת א"ן להחיר כ"א
צשע"ד ודו"ק :

ימא צאלי"ף כמיש צצ"ו וצשויע על כ"ף ימא
צאלי"ף. וכן הוא משפטה שיהא לשון
ארמי וצאונקלום מהרגס י"ש ימא צאלי"ף וכן
הוא כחוצ צדניאל ז'. וכ"כ הכנה"ג הגצ"י הוא
ל' ימא צאלי"ף סכ"ג לצנימן ז"א וצקובט"א
נוהגים לכחוצ ימא צה"א לצסוף וכן הובא
צסה"ג למחזור רומניא וכבר כחצ עליו ה'
מכריא מופל למכ נוכגים לכחוצ קן לכחחילה
כיון צדניאל ז' כהוצ ימא צאלי"ף לצסוף ע"כ.
וכ"כ צסה"ג ח"ג אוח מיג כחצ ח"ל ימא צאלי"ף
לצסוף. וע"י לכו" ג"מ צולכ ז"ל ס"י מ"א אוח
ד' שכה' ח"ל כוחצים ימא צאלי"ף כחרגוס דמה

ועל כ"ף ימא מוחצא ולא ראויה שח' זה צמס
ספר ע"כ וצכרי"ע ש"ס ס"ד כחצ וא"ס יושנה
על חוף הים כהגו לכחוצ דעל כ"ף ימא מוחצא
ע"כ וחיצה כ"ף צויד צין כ"ף לפ"א וכן נוהגים
צכל המקומות. ודלא כה"י צנימן ז"א ז"ל כצ"ד
כג"פ ש"ס סקמ"ה שכה' ח"ל וצס' צ"ז ד' קל"ה
ע"כ כחצ ח"ל וא"ס הפיר יושנה סמוך ל"ש
יכחוצ דוחצא על כ"ף ימא וכ"ף בלא יו"ד צין
כ"ף לפ"א דלא לישחמע ככ"פי דפ' האשה
שפחרונו נזמים וכן צעירוצין פ' המולא הפ"י
כ"פי הלא לה ופירש"י מרגליות ל"א נזמים פ"ב.
וחמכ עליו כג"פ ולא ידפחו מניל לכחוצ קף
חסר יו"ד דמשפט החיצה מלא יו"ד כחרגוס
שחרגס שפה ה"ס כ"ף ימא. וגם ה' מהר"י
הלוי דכ"צ סע"ד כתי ח"ל מה שחשש השואל
שראכ כחוצ צגמ דעל כ"פי צויד ח"ו רואה
ש"ס חשש צוכ וש"ס פוסק לא הזכיר זה ואלדרכה
נוהגים לכחצו צויד מלצד צם' צנימן ז"א שכו"א
חושש חשבות רחוקות כחצ שלא יכחצו צויד
וש"ס אחר לא חשש צזה ומה גם שאינו צגוסו
של ג"ע וא"י אש"י לכחצו כלל ולדעה ר"ה ורע"י
כל דבר שא"י לכחצו א"ס שינה צו דשרי ואפ"ג
ד"ש חולקים צזה מ"מ צשנוי כ"י הא"ו לכחוצ
כ"ף צויד ל"כא מא"ן דפליג ע"כ גם מהר"א
חסון כחצ ש"ס ח"ל ועל הספק דא"ן כחוצ כ"ף
חסר אלא צויד דע דצניפ"ן שלנו אדרבה
כוחצים מלא צויד וגם צמהר"ב"ל ומהרש"ך לא
כחצו קן פכ"ד הג"פ ז"ל והצ"ד הג"מ ס"י מ"א
אוח ג' יע"ש. ואנכי הפנד חמכ"ו מ"י צ"ז
ז"ל אחר המחיר דא"ס חשש שלא יכהוצ צויד
כ"י ה"ו דלא לישחמע נזמים למה לא חשש דא"ס
נכחוצ קף חסר יו"ד היה לו פירוש אחר או
לשון קף כמו קף אחת עברה זכב. או לשון
יד כמו ונתן על יכפיה. צפ' נשא ונתן על קף
הכהן ופ' פכור וכ"ס חשבות קרובות יוחר
משמעות כ"פי נזמ"כ. צאוסן דדבריו ז"ל
חמוכים וכבר פמדו על"כס כנ"ל והסכימו
לכחוצ כ"ף צויד וכ"כ סכנה"ג צהנצ"י אוח ל"א
כהצ כ"ף מלא יו"ד וכ"כ כר"א חסון ומהר"י
כל"ו ודלא כה"י צ"ז יע"ש. וכ"כ הגאון שדי חמד
ז"ל כ"ף ימא כ"כ צכל המקומות כ"ף מלא יו"ד
צלה צכ"א כוחצים בלא יו"ד כ"כ ה' צ"ס

זים שדי צימא גיט שם ס"ק מ"ו צבס צנימן זאב ד' קליט וכיכ הכנהיג שם בהגנ"ו אוח ל' ע"כ והביא דברי הכנהיג הנו' שכהי דבקושטא נוכנים לכחוב כה"א וחמיכה ה' מהרי"א מוטל וכחצ צסר"ד ומכשיו ראוהו צגפ שצא בקושטאדינא כחוב ימא צאל"ף ע"כ :

ואם כחצ ימא כה"א לצסוף. הכנהיג שם בהגנ"ו אוח ל' כחצ צסר"ד ומיכו דדיענד אפי' כה"א כשר ע"כ. וכיכ הלח"ש דאם כחצ כה"א לצסוף כשר וכיכ הגי' ז"ל ישם מהכנהיג ז"ל יע"ש. וכיפ צס" קיפ צקוני מכתב מאליואו אוח קעיט דאם כחצ כה"א לצסוף כשר. וכי' ויקרי"א ז"ל ד' ל"ג אוח ה' כה' דברי הלח"ש ז"ל שכתב דאם כחצ כה"א כשר וכחצ עליו ח"ל ולא ציאר למה דה"א אוכ"א שנוי הצנה דכ"א משרעוהו ל' מטרב כמ"ה לפונה ונגנה וקדמה וימא וכן הוא צס" ויל"א וצס" ואחחן וצכ"מ ומ"ש אונקלוס פ' מסעי ע"פ והיו הולאוהו הימא מפקוהו לימא עכ"פ לא נפיק ממשמעוהו שהוא ל' מערב וכמ"ש רש"י שם אלא מחוס שכוא ל' ה"ס חרגמו אונקלוס כן חדע דצכ"מ דכתיב צקרא ימא מחרגמו מערבא ולא כן כאן עכ"ד. וע"י להנאון שדי חמד ז"ל ד' קיפ פ"ג שהצ"ד ה' ויקרי"א הנו' צסר"ד וכנראה שהוא מסכים לדבריו. ולמד"ן דפעמיכו דרבנן שכחצו דצדיענד כשר אף שיט לה משמעות אחרת שהוא ל' מערב. הסעם הוא עפי' מ"ש הג"פ ז"ל מש"ה מהרד"ך ז"ל הכחחי דבריו לעיל אוח כ"ו לצריחה עולם ד"ה אס כחצ לצריחה עלמה כה"א דאף שכהי הרמזים ז"ל דאם יש משמעות צ' עניינים דפסול ה"ד כמו שנויים שזכרו צגמרא כגון תיבת ודן שלא יכחוב וד"ן שהוא שנוי צכונה הגירוסין אבל כשלא יש קלקול צכונה הגירוסין כשר ומכה זה הכשיר תיבת עלמה כה"א כ"פ"ש. איכ ה"כ אף דתיבת ימא כה"א יש לה משמעות אחרת שהיא ל' מערב עכ"ז כיון שאינו קלקול צגירוסין כשר לכן כחצו שאם כחצ ימא כה"א צדיענד כשר. ומה שנסייפ מדברי אונקלוס שהוא מחרגס ימא מערבא לצד צס" מסעי שחרגס והיו הולאוהו הימא מפקוהו לימא מחוס דער"פ לא נפיק ממשמעוהו שהוא ל' מערב וכמ"ש רש"י שם

אנכי הענד אחר המחיר המכני דמה ימא למכ שכחוב ציאושוע פ"ו פסוק י"א והיו חולאות כגבול ימא ובפסוק י"ב הימא כגדול וגבול וגם ציאושוע פ"ז פסוק ג' וירד ימא ובפסוק ח' ירד כגבול ימא וציוחקאל מ"ז פסוק ח' ובאו הימא אל הימא המולאים שכולם כתובים ימא כה"א וכחרגוס שלכס ימא צאל"ף צאושפן כיון שמלינו שתיבת ימא צלשוסיק כה"א וחרגוס שלה ימא צאל"ף לכן כחצו דצדיענד אס כחצ ימא כה"א לצסוף כשר ודויק :

ימא סחס ולא ימא רכב כמ"ש מר"ן צשו"ע ס"י קכ"ח ס"ד ח"ל יש מקומות נוסגים לכחוב דעל כ"ף ימא מוחכב ע"כ. אבל יש מקומות שכותבים ימא רכב כמ"ש ה' ציה אחרן ז"ל שצקושטא וגאליוסול כוחצים רכב וכן צרודים כוחצים רכב כמ"כ ה' חו"ש וכן כר' מדברי כחק"ל ז"ל צאה"ע ס"י כ"א יע"ש. ופלוגחייכו חלוי"א צפלוגחא דהר"ש ז"ל ורבינו יונה ז"ל דלדעה הר"ש ז"ל אינו נקרא ים הגדול כ"א ים אוקיינוס אבל הי"ס שצוצרים צו למזרים ולאי' אינו נקרא גדול אלא ים סחס אבל רבינו יונה ז"ל ס"ל דגם הים הצענד לא"י נקרא ים כגדול. ומר"ן ז"ל צאו"ח ס"י רכ"ח פסק כר"י דגם הים הצכ נק' ים כגדול. וכבר עמדו עליו ממה שפסק ככ"א צאה"ע כה' גיטין כהר"ש דאינו נק' ים הגדול אלא אוקיינוס ולכן פסק לכחוב צגפ ימא סחס ע"י צניפ שם ס"ק מ"ו וס"יס צסוד ח"ל דהמקומות שכותבים ימא סחס הם מיוסדים על דברי הר"ש ומקומות שכתבו לכחוב ימא רכב הם מיוסדים על דברי ר"י ואין לזוז ממנהג הסוד צפוספי הניסון כל אחד לפי מנהגו. אמגס צעיר חדשס שאין צב מנהג יראה לי דמפי עדיף לכחוב ימא רכב כהסבמה מר"ן לעניין צרכה וכו' ע"כ. וכן מנהג כל אמון שכותבים ימא רכב כמ"ש ה' דבר אליאו ז"ל יע"ש. ור"יחי להחק"ל ז"ל צאה"ע ס"י ו' שהביא ר"יחי לדברי הר"ש דאין נקרא גדול אלא ים אוקיינוס מע"ש פ"ו דסקלים ע"פ ויאמר אלי המ"ס כאלס הוולאים אל כגלילס זה ימא של סמכו וירדו על הערבה זה ימא של צבריא ובאו הימא זה ים סמלח אל הימא המולאים זה ה"ס הגדול ולמה נק' מולאים

שילאו ב' פעמים א' בדור אנוש וא' בדור
 הסלגה וכו' פ"ב. ואחרי נפ"ר לא זכיתי להבין
 ראיה זו דאי משום שאמר ים המלח וים
 הגדול כל לא אריא דאימא דים המלח הוא
 ימה של סרוס וים הגדול הוא הים שעוברים
 בו לאי ואדרבה מכאן ראיה לרי' שאף הים
 שעוברים בו לאי נקרא ים הגדול. וכן ראיתי
 לה' ויקרא' ז"ל ד' ליג ע"ד שחמס עליו זכ
 וכגדיל החימה שבהלמוד דידן כן נר' דבצתרא
 ג' ע"ד ע"ב פ"ט זכ עלמו מוכה ימה של סרוס
 במקום ימא דמלחא וכן רש"י ביוזקאל שם
 מביא מהחוספחא צסוכה כן וכי רד"ק שם
 כרו דימא רבא כולל הכל כרי' ואיך החקיל ז"ל
 לא הרגיש בזה יע"ש. וכי דברי אמא הביא
 ראיה לדברי ר"י דגם הים שעוברים בו לאי
 נקרא ים הגדול ממי' צמד' קבלה פ"ט שלה
 לחמך פ"ט במים הא' בן שמוע הוה מטייל על
 כיף ימא רבתי והיונו על שפח ימא של אי
 פ"כ וכן נמלא שם מעשה צספינה א' הפירשה
 לים הגדול וכו' יע"ש. באופן דיש לדדים לכאן
 ולכאן ולכן נהרא נהרא ופספסיה ולא יזח ממנה
 הפיר צגט כמי' הגי' ז"ל. ודע דבמקומה
 דכוחבים ימא רבא כרי' אס כחב ימא סחם
 כשר כמי' ה' פאה ים ד' סיח ע"ב הביד ה'
 ויקרא' ז"ל שם וכחב שם דכיה לדודן דלא
 נהגנו לכוחבו אס כחבו כשר כיון דלדעת ר"י
 סכל נקרא ים הגדול פ"כ :

רבא משפט כהיזבה צאליף לצסוף ולא
 צכ"א. כי כגי' שם ח"ל ומשפט כהיזבה
 רבא יראה דכוחבים צאליף ולא צכ"א. אמנם
 ראיתי צפ' מספי דהרגס אונקלוס ימא רבס
 צכ"א ולא ידעתי למה וגם ראיתי צפ' לך
 ופ' דברים דמחרגס אונקלוס נהר הגדול נהרא
 רבא צאליף גם אלוף וכשיא מחרגס רבא צאליף
 ומאי שגא גבי ים הגדול דמחרגס רבס צכ"א
 וליע וראיתי צהרגוס יונחן וחרגוס ירוש' צפ'
 מספי דמחרגמין ים הגדול רבא צאליף וכו'
 פ"כ והרואה יראה צהרגוס שלפנינו דגם צפ'
 מספי חרגס אונקלוס ים הגדול ימא רבא צאליף
 שני פעמים כחב שם ים הגדול וחרגס צהרגוס
 ימא רבא צאליף כיע"ש. וכן הסכימו כל הפוס'
 לכהוב רבא צאליף. ואס כחב ימא רבס צכ"א

אין קפידא וינחן לכחתי וע"י לכי ג"מ צולה ז"ל
 סי' מ"ב אוח ר' דאפ"י צשמות הצרכים אליף
 לצסוף אס כחבס צכ"א כשר ליחנן לכחתי
 יע"ש. והגאון שרי חמד ז"ל הביא מס' צני
 צנימן אכ"ע סי' י"ט חסו' לה' יש"א צרכה ז"ל
 צגט רבא לידס וכחוב צו רבס צה"א לצסוף
 והכשירוהו ליחנן לכחחילה יע"ש וכ"כ ה' דבר
 אליאור ז"ל יע"ש :

יתבא כן ראיתי צגיטין הקודמים שנוחצים
 נוסח זה דעל כיף ימא יחבא. ולא
 רציתי לשנוח הנוסח. כי לא ראיתי נוסח זה
 בכל מסדרי הגיטין. שהיה מרין ז"ל צסוכ"ש כ"י
 קכ"ח ס"ד כחב דעל כיף ימא מוחבא. וצנהרות
 כחב דיחבא על נהר פ' ופ' יע"ש. וכן צנוסח
 הגט שהביא מור"ס ז"ל צכוס"י קניד כחב
 דיחבא על נהר ויסלא. ובכל המקומות הידועים
 אללינו באיזמיר ובקוסטא ושאלוניקי ומלרים ולא
 אמון ורודים כולם כוחבים על כיף ימא מוחבא
 וכן צדמשק כוחבים דעל נהרי אמנה ופרפר
 מוחבס וחמהני דלמה סינו מדברי מרין ומור"ס
 ז"ל שכחבו צנהרות דיחבא על נהר פ' וח"ל
 לכחוב דיחבא על נהרי אמנה ופרפר ולא
 ידעתי פעם למה. וכן צירושחיז כוחבים דיחבא
 על מי שלת. והגי' צס"י קכ"ח ס"ק מ"ז כחב
 דאס כחב דיחבא על כיף ימא דכשר דהיינו
 כמו על כיף ימא מוחבא ושלכן חסם מרין ז"ל
 גבי נהר להקדים חיבה דיחבא וגבי ים לאחר
 חיבה מוחבא כדי לאשמעינן דכל צסופסוס
 כשרים. וצס' צנימן זאב כחב דיחבא על כיף
 ימא ואציג דיחבא משמע נמי לשעבר ולפי"ז
 היה ראוי לכחוב מוחבא מי' צכל הנוסחאות
 כהוב דיחבא ואין לשנוח וכו' פ"כ והביד ה'
 ג"מ צולה ז"ל אוח ח' וכחב צסו"ד ומ"ש דיחבא
 משמע נמי לשעבר ק' שברו גבי נהרות ומעיינות
 ובצרות אדרבס כשצטעה כהיזבה מסחפקה מהס
 כוחבים דיחבא ואס לאו אין לכוחבו וכו' ונטלא
 דאדרבס דיחבא מורס על הסוכ לא על לשעבר
 וי"ל ודו"ק פ"ב. ואחרי נפ"ר לא זכיתי להבין
 כונה קושייתו דכ"צ צנימן זאב ז"ל גא כחב
 דחיבת דיחבא לשעבר דוקא משמע לא על
 כהוב עד שיקסס עליו דאדרבס על הסוכ משמע
 אלא כחב דחיבת דיחבא משמע נמי לשעבר

וכונה דבריו שאמר נמי ריל דאן כהציק דיהבא ריל על הכוכ ופירושה פירושא עכשו ואף דיש לה משמעות גיב על לשפז ריל כפירוש דיהבא שיטת כזר פכז און לשנות ואיכ מה מקום להקשות עליו ודריק :

איד שיכיה כל המקומות כוחבים על כף ימא מוחבא או דיהבא על כף ימא אבל נוסח זה דעל כף ימא יחבא שאנו כוחבים לא מלאחיכו :

אכן פחה האיר הי אה עיני וראיהי להגאון שדי חמד זיל די קים עיד שכה וזיל ים כוחבים דעל כף ימא יחבא במקום מוחבא כן כוא מנכג חונם ועיי לבי ויקריא די קיא אוח ליה ואוח מיג וכיכ בצבריא דעל כף ימא דפבריא יחבא פיי חרש חיב די קיא אלא דכנסיג סיי קכיה הגבי אוח מי בשם חסרי מרין ציי כחב דעל כף ימא דפבריא מוחבא וכה צויקריא הכיל דאם במקום מוחבא כחב יחבא און חשם פכיד זיל וראיהי שם צסי ויקריא די קיא אוח ליה שחבב חיל על גט שכשלה להם מהונם שיש בו כמה גמנומים ובגמנום גי כחב חיל דכחבו על כף ימא יחבא ולכון מרין צשויע דעל כף ימא מוחבא ובנכרותה נה דיהבא על נכר פי ומוריה בנוסח הגם סוסי קניד כחב דיהבא על כף ימא וכיכ מרין צהשו על פיהיק פבריא הוי וידעתי דהגיס כחב דאון הפרש צין מוחבא ליחבא פכיד זיל ואחריו נפיר ראיהי דבריו שלא דקדוק כמיש ומוריה בנוסח הגם סוסי קניד כחב דיהבא על כף ימא. כרואה יראש בנוסח שחביא מוריה שם לא נכר ים כלל כיא דיהבא על נהר ויסלא. גמיש וכיכ מרין על פבריא צהשו. מפשם דבריו נראה דמרין כחב צהשו על פבריא שכוחבים כמיש מוריה דיהבא על כף ימא. והוא חומס דהגיס כחב משם השוכה מרין דסייה דצטבריא חוביב כוחבים דעל כף ימא דפבריא יחבא וכן ראיהי צסי פחה השולחן צהלכות איי שכהי שבצבריא כוחבים דעל כף ימא דפבריא יחבא. וכנסיג סיי קכיה הגבי אוח מי כחב דפבריא כוחבים דעל כף ימא דפבריא מוחבא ודבריו ליי עכיש נוסח זה שאנו כוחבים דעל כף ימא יחבא לא

נמלא כיל צמכג חונם שכוחבים כן וכן צלפחצ כוחבים פכ חמירס לפח שבגליל כעליון דעל נהר דולכתי יחבא. כמיש כלקיס זיל פכיד הי ביה אכרן אוח מי יעיש. וצלמח שפוח הימח דכין דצלפחצ היא אחרים דמרין זיל למס שיט מדברי מרין שחב דנכרות יכחוב דיהבא על נהר פי. לכל הדיברות כיון שנמלא נוסח זה דעל כף ימא יחבא בחונם וצלפחצ ונס בצבריא חיו לפי דבריו הי ויקריא ופי פחה השולחן זיל וכגיס זיל כחב דאון הפרש צין יחבא למוחבא ובסיק מיכ כחב דיש מקדימין חיבה יחבא ויש מלחרין וכל המופסיהם כפריים. לכן מנהגינו שכוחבים דעל כף ימא יחבא במקומו הוא פומד ואון לשנות כמדובר :

ומזה יולא דאם פעה הסופר וכחב מוחבא במקום יחבא שהוא כשר לכהחילה. וכיכ הגאון שדי חמד זיל צריש די קים פיג דאם דילג חיבה יחבא לגמרי וכן צחוף כיים אס כחב דיהבא או מוחבא ככל כשר יעיש. ואף אס דילג ככל ולא כחב דעל כף ימא יחבא כשר כמיש הי גמיב זיל צסוי מיא אוח טי יעיש : **ובתיבת** מוחבא. הנה לדעת מרין זיל כחב מוחבא צאליק. וכהי כגיס סיי קכיה סיק מיז חיל מוחבא נרי דכניסא הכנוכה היא מוחבא צאליק צסוף כמיש צספריס דרוב חיבות כהרגום הס צאליק צסוף לא צהיא אבל מוכריקיש וברדציו ומכרשרים זיל כחבו כוחבס צהיא וכן נכנו צלחמיר ובשאלוניקוי ובקושטא ובדמשק וכמיש הי ביה אכרן דייג אוח יב וכחב שם ועיי לכחקיל זיל אכיע סיי כיא מיש צמכג רודים. וכיונו דשם כחב דמנכג רודים כוחבים מוחבא צאליק יעיש. וכהי ציכ זיל צססיג צדקרוקי סופריס כחב מוחבא צהיא כן נהנו ואס כחב צאליק כשר הביאו סי דבר אליאו זיל וכחב דיש מקומות שכוחבים צאליק. ומזה המכהי למכ שראיהי בנוסח הגם שחביא הי ציכ זיל ששם כחוב מוחבא צאליק כיפיש. ובדראי שכוז פים ולי מוחבא צהיא כיון שכן כסכים איכו זיל ודריק. וכיכ הי נמו חיים זיל שכן נהנו צלחמיר לכחוב מוחבא צהיא כיפיש צדי לי פיג וראיהי לכרכיג מכריר רשאל אכרן ן שמעון יליז מאריכ דארעא דמלרים שכהי צספרו

בספרו נסר מלי די ריל פיז בשלולת הכסר שכה' חיל הדבר מוכרע מאליו שתלה מוחצה משפטה כהיא כאשר היא נושאה כל המאמר הקודם והיא מוכרתה ומוכרת לסוה מוחצה כהיא מפיק כמו בעצרות מושב ריל מושב שלה של ספיר הקודמת. אכן חיבה דיחבא היא סמוכה ורדופה למה שלאחריה ומשפטה להיות באלוף כמשפט החרגוס לא כהיא ומפיק. ומזה חמה על הלח"ש שכה' מוחצה כהיא לבסוף וכן כוחצים בלחזמיר וקושמא אבל צירושחיו כוחצים באלוף לבסוף. והקי עליו דמה עניין דיחבא למוחצה דמוחצה לעולם כהיא לבסוף ודיחבא באלוף לבסוף ואילו היו צירוש' כוחצים מוחבא באלוף לבסוף אז ירק דבריו לומר דצירוש' משנים מלחזמיר וכוחצים באלוף בסוף אבל כיון דכוחצים דיחבא וכן משפטה להיות באלוף איכ סגנון אחר הוא והדברים צרורים אהדיק ילי. ודבר הי צפיהו אמת. אבל מה נענה לכל הפוס' נרי דלא סיל להאי חילוקא ומרין זיל השוכה אוהם והגיש וש"ס כן נרי מדצריהם דאיה להו חילוק זה כיפוע. אף שיהיה יש מקומות כוחצים מוחצה כהיא ויש כוחצים באלוף בסוף ואין לשנות המכנים נהרא נהרא ופשטיה :

ואם במקום שכוחצים כהיא כחב באלוף כשר. כיכ הי כיכ זיל והציד הי דבר אליאן זיל יע"ש. וכיכ הנאון שדי חמד זיל משם ס' ויקרא וביה אהרן יע"ש :

וממימי

מרין זיל צב"י ס"י קל"ח כתי פיר שספוקה ממי בארות כוחצים על מי בארות ועיר שספוקה ממי מעינות כוחצים מי מעינות ובחד יוד כיכ בהלכות הגט דמרדכי וגם הכל צו כחב דמעיות בחד יוד ע"כ. וכיכ צפוע שם ס"ד חיל ועיר שספוקה ממי בארות כוחצים על מי בארות ועיר שספוקה ממי מעינות כוחצים מי מעינות ובחד יוד ע"כ. אכן בכנה"ג אורח ליה כחב אלו נוכנים לכחב וממימי מעינות וכו' ובסכ"ג די ליב פיז כחב חיל ובנוטין הניהנים בלחזמיר רלוחי כוחצים דעל כף ימא מוחבא ומימימי מעינות ובארות מסחפקא ואפשר משום שכוחצים דעל כף ימא מוחבא כוחצים דעל כף ימא מוחבא אס מטיקרא אין כוחצים דעל כף ימא מוחבא

או דיחבא על נסר פי כוחצים דיחבא על מי מעינות או על מי בארה פיכ. וכיכ הי כיכ זיל ולכן אכן ככוחצים דעל כף ימא יחבא דהיא כמו מוחבא לכן כוחצים וממימי מעינות ובארה מסחפקא. וכוחצים מעינות בחד יוד ומלא וי"ו. כמש' הג"ש צסיק כי משם מהר"י מקן זיל דכוחצים מעינות מלא וי"ו דדוקא היכא שחוא דבוק כגון מעינות חכום חסר אבל כשהוא שומד מלא וכן שצט שבתות מלא וי"ו ושבתות שנים חסר וי"ו כן שמעתי מדיוקן מופלג ע"כ :

ואם כחב וממי מעינות. הכנה"ג זיל צסכ"ג סקל"ז כחב אס כחב ומימי מעינות במקום וממימי כשר. והיא סברת מהר"ש הלוי זיל בזה"ש חל"ש ס"י צ' הביאה הכנה"ג זיל צס"י קל"ח הגב"י ס"ק ל"ח יע"ש. והג"ש זיל שם צס"ק מ"ח כחב חיל במקום שנהגו לכחב וממימי כחב וממי מעינות רלוחי בזה"ש מהר"ש הלוי דשמע מפ"י גדול אי דדוקא בשעמיד כשר אבל אס לא היה שפכ"ד היה פוסלו והוא זיל כחב דכשר דחיבה וממימי אין לו יחרון על חיבה וממי ופסוק הוא בישיעה מ"ח וממי יאודה ופי' מן המים של יאודה גס צפי נח כחיב ולא יכרה כל בשר עוד ממי המבול ולכן יש להכשיר הגט אס נכחב אף שלא בשעמיד ע"כ. וע"י צרבינו בחיי פי וארא ע"פ ולא יכלו לשחות מממי היאור כחב משם רבינו סעדיה דיש הפרש בין מימי ובין מי כי מימי נזכר על מים הראויים לשחייה כמו וכתן מימיו ובירך את לחמך ואת מימך ולשון מי נזכר על מים הרעים כמו מי המבול מי נח מי הייס וכיון שכן יראה דהדין ע"ש אורח גדול דלא היה מכשיר אלא בשעמיד. ומיאו יראה לי דאפי' לדעת מהר"ש הלוי היד היכא דכחב וממי חסר יוד בין שני הצמין אבל אס כחב מימי מלא יוד בין המיין יש לפוסלו שלא בשעמיד דאז פירוש מימי אינו ריל מן המים אלא הוא שם המים ולכן יש לחסר כשהחב וממימי צ"י ממין לריך לכחב יוד בין מים שנייה לשלישית וכשהחב וממי צ"י ממין לריך שיש חסר יוד בין צ"י הצמין ובשעמיד אין להקפיד ע"ז כחב ע"כ. והצ"ח הגימ בזלס ס"י מיכ סקיב יע"ש:

מעִינות

בחד ירד. כיכ מרין זיל צביי
ובשרע סיי קניה סיד. ומלא ויין.
כיכ הגיס זיל צסיקן. משס מהריו מן דכוחים
מפינות מלא ויין דדוקא כיכא שכוה דבוק
כגון מפינות חכום הוא חסר אבל כשכוא עומד
מלא יעיש. וכיכ הכנהיג זיל בשמות הערים
אוח ליה מפינות בחד יויד ומלא ויין צין גרין
לחיו יעיש. וכיכ ביה אהרן זיל סקיג מפינות
מלא ויין בארה חסר ויין אבל צלדון כוחים
מפינות ובארה חסרים ובשאלוטיקי וגאליופולי
ובגאלז כוחים שניסס מלאים ויין עיש :

ואם

כחי מפינות צבי יודין. כרי דכשר
לכחילוכ כיון שאינו משחנה הענין
בהוספה היריד. ועיי מיש לפיל בחיצה למנינא
משס כי דבר אליאן זיל למנינא בחד יויד וכן
לממי ואס כחצס צבי יודין יש להכשיר כמיש
כגיפ ס"ק ע"ד ע"כ :

וכן

אס כחצ מפינות חסר ויין. כרי דכשר
כיון שאינו משחנה הענין וכיכ כי אדמיק
חיא איכ ססוי מיה הציד הי ביה אהרן זיל
שבמקום שכוחים מפינות מלא וכחי מפינות
חסר דכגע כשר ע"ד שחצ הרשציה שאס כחצ
וכד במקום וכדו וכן מהריביל הכשיר אס כחצ
ושלמכ במקום ושלמאס גס פיטורין חסר יויד
וכו ע"כ. ובפרע דיש מקומות שכוחים אוחה
לכחחי חסר ויין כמשיל :

ובארת

חסר ויין צין ריש לחיו. כיכ
בדימ משס סדר גיטין ובמוריס
בהנהיכ צסוי קניה סיד וזיל וכוחים בארה
בלא ויין ע"כ. ואס כחצ בארות מלא ויין כחצ
הכנהיג צסדר הגט בשמות הערים אוח ל"ד
זיל בארה חסר ויין צין ריש לחיו ואס כחצ
בארות מלא ויין און חשש ע"כ. ופשוט הוא
דכחי קייל חסר שחצו מלא כשר וכמיש מור"ס
זיל סוי קניה סמ"ט דכל שאין הפניין משחנה
כשר. ופור דיש מקומות דלכחחי כוחים
בארותו מלא ויין וכמיש כי ביה אהרן זיל
דבשאלוטיקי וגאליופול ובגאלז כוחים מפינות
ובארות שניסס מלאים ויין יעיש :

אם

אין צעיר רק מעיין אחד שמסחפקים
ממנו לא יכחצ מי מפינות בלשון רבים
ואס כחצ-מפינות כוי גט פסול לדעה הפוסלים

צשינה שס הככר ושס פיר סלודס קן יש להוכיח
מדברי מרין כביי זיל מכד הי גיש זיל צסקין
יעיש. ומכח חמכחי על מנהג פירנו צירוח
שכוחים וממימי מפינות דלפי מכ שחקרחי
ודרשחי מחושצי העיר כי בחילוכ לא הוה
צעיר כיא מעיין אחד וקורין לה עין אל דרכיכ
וכל העיר היכ סיפוקה מן המעיין כנז'
ומבארות גובעים ומצורות מכונסים שמי
גשמים. עד שמכ קרוב לשלשים שנה שהמשיכו
עיי מכינאח ולנורות אח מי הככר שקורין אוחו
נהר אל כלב וכמעט רוב העיר ככולה
מסחפקים ממיו הככר כנז' שכל אחד מציא
לציוה עיי לנורות מים כדו לרכו. ומעט מן
המעט ששארנו מצני העיר שמכחפקים ממיוס
של המעיין כחי שהוא עין אל דרכיכ. ואיכ כיון
שלא יש צעיר כיא מעיין אחד אין לכחצ מי
מפינות לשון רבים ואס כחצ מפינות כוי גט
פסול לדעה הפוסלים צשינה שס הככר כאמור
לפיל. איכ איך לכחחי כוחים מפינות לשון
רבים הול"ל לכחצ וממי מעיין ובארה מסחפקא
וכדו שלא להוליא לפז על הגיטין הראשונים לא
רצחי לשונה הנוסח. אכן לא נחכ דעחי עד
שאמרו לי זקנים שבדור שחיה גיב מעיין שני
צראש צירוח ומחמה שחיה רחוק מן העיר
באוחו זמן וגס מימיו לא היו טובים ככ לכן
לא היו מסחפקים ממנו כיא מעט מן המעט
אנשים שכיו קרובים לאוחו מעיין דוקא. איכ
פכ"ס יש שחי מפינות ושפיר כוחים וממימי
מפינות לשון רבים ואין לחוש ועוד ראחי צסי
גיש סקין שחצו זיל כחצ הריקיש אס יש צעיר
מפינות וככר קטן יכולים לכחצ על מי מפינות
וכוי כחי נהר בכלל עכ"ל וכיכ מהרי"ל בשחי
הביאכ מציי מיש עכ"ד. ואיכ עכס בעיר צירוח
מסחפקה ממי הככר כנז' וממי מעיין שהוא
עין אל דרכיכ כנז' איכ הנהר הוא בכלל מעיין
ושפיר כוחים על מימי מפינות לשון רבים
וליכא למיחש למידי ודויק:

ובזה

ארווח לן ממקום אחר והוא דמיוס
צואי הנה לעיר צירוח ונחמניחי להיח
מסדר גיטין כשראחי שרוב העיר וכמעט כולם
שהס מסחפקים ממי הככר כחי שהוא נהר אל
כלב עלכ בדעחי לכחצ צגט שס הככר כמיש
מרין

מרין זכרע סס ומורים זיל שנהגו לכהונ זכ סנהדרין זכע יעיש. ובחורו זמן שאלחי למאריה דלחרה עייה דמשק יערא כמסריי אביא זיל ולשאר סרננים סעי אס אוכל לכהונ סס סנהדר מחדש או לא וכה כשיצו לי שאן לסנוה ולסוליא לעו על סרלסונים כן הוא דפסח. ונסארהי זדפסח זו כדפסח הרבנים שלא לכהונ סס סנהדר כלל כיה כמנהג סקרוס ומעמימי מעינוה ובחרה מסהפקא דוקא. הנה עתה לפי דברי מהריל זיל שסביא מביי זיל סכח' סכנסר קוא זכלל מעינוה כמיס כגיס כח' איי חו ליכא למיחס למיודי דסנהדר נכלל זמעינוה ואין אורך כלל לסנוה מחדש ולכהונ סס סנהדר וחולמי :

מסתפקא

הנה מרין זיל זכרע סיי קיח סיד כחז ועיר סספוקה ממי זחרוה כוחזיס על מי זחרוה ועיר סספוקה ממי מעינוה כוחזיס מי מעינוה עייכ. וכחז הגי'ס זיל סקמ"ח וזיל משמע דאין כוחזיס מסהפקא רק דיהבא על מי זחרוה וחיבא דיהבא על ספוק המי'ס כלומר שיבז וספוק העיר הוא ממי זחרוה או מעינוה וכי סרדיך זכן כוחזיס זירושחיו לכהונ דיהבא על מי שילוח ועל מי זורוה זכן כוחזיס וממי זורוה מסהפקא זכן זנוסח סגס של סרלי'ס וספור ומורים אין כוחזיס מסהפקא. אמנס יס טופסי גיטין דכחי מסהפקא ומרין זיל זחסוי כחז על זכריא שיכחז דעל כיה ימא דזכריא יחבא ומעמימי היס כחי מסהפקא. גס מכרשדי'ס זיל וסי שמוח כחזו על סאלוניקי וזילוגרלדו דכוחזיס מסהפקא. וירלה לי דזכל כהיג אין להקפיד כי מקומות מקומות יס אלו ספשו נוסח זס וכי. ומיכו אפיל דזעיר היוזבז על חוף היס והיא מסהפקה ממי מעינוה ובחרוה אין כחז לכהונ דיהבא על כיה ימא ועל מי מעינוה ועל מי זחרוה זלא מסהפקא משום דלגזי יס פירוש דיהבא היוזבז על חוף הי'ס ולגזי מעינוה ובחרוה ליל דפירוש דיהבא ריל יסזכ וספוקה זאין זס זמשמע דחיבז אחת יוכי זס זי משמעוה ולכן אס מזכיר דיהבא על כיה ימא או דיהבא על כהר פי ואין מסהפקין לשהוח זני העיר זן סנהדר אלא זן זחרוה ומעינוה

כנוסח סנוח הוא לכהונ ומעמימי מעינוה ובחרוה מסהפקא וכמי'ס מכרשדי'ס וסי שמוח עכד. גס הכניח זיל זכסיג זשמוח סעיירוה אוח ליו כחז שרלס גיטין מלומיר וכוחזיס דעכיי ימא מוחבא ומעמימי מעינוה ובחרוה מסהפקא וספסר משום דכוחזיס על כיה ימא מוחבא כוחזיס כלסון הנה אכל אס מעיקרל אן כוחזיס דעכיי מוחבא או דיהבא על כהר פי כוחזיס דיהבא על מי מעינוה וכי עייכ. וזכריו זאו סחומיס שלא כחז פטס לזה דלמס אס כוחזיס על כיה ימא אז כוחזיס מסהפקא ואס לאו כוחזיס דיהבא על מי מעינוה וספסר דכונחו כמי'ס כגיס זיל לחלק זין זליז כלפור. ואל חשיבני שלפי דזריכס סכחזו דסיכא דכוחזיס על כיה ימא או דיהבא על כהר פי לריך לכהונ וממי זחרוה מסהפקא איי איד זירושחיו כוחזיס דיהבא על מי שילוח ועל מי זורוה ואין כוחזיס וממי זורוה מסהפקא. דהחשונה פטוסה דדוקא כשכוחזיס דיהבא על כהר פי ואין מסהפקין ממנו כיה ממי זחרוה ומעינוה אז לריך לכהונ וממי זחרוה מסהפקא אכן כסס כוחזיס דיהבא על כהר פי וסס מסהפקין ממנו וממי זחרוה אז איי לכהונ מסהפקא דהיבז דיהבא פירוש ס משמעוה אחת דריל דיזוב וספוק העיר הוא זן סנהדר וממי זחרוה ואיי ככא זירושחיו ססס מסהפקיס ממי שילוח וגס ממי זורוה וכמי'ס כגיס זיל זסיק כג ומיג וליז יעיש איי ספיר כוחזיס דיהבא על מי שילוח ועל מי זורוה וסוה פטוט. לכל דזכרוה אכן זדידן דכחיגין דעל כיה ימא יחבא דכוי כמו מוחבא כמש"ל אוח ליו זחיבז יחבא יעיש איי לריך לכהונ ומעמימי מעינוה ובחרוה מסהפקא וכמדובר :

אם כשמי'ס ססופר סיפוק זבחרוה. כשר סכרי זמקוס שנהגו לכהונ נהרות והסמיטוס זגט מכל וכל כחז כגיס סיק ליג דכשר זמקוס עיגון כ"ס זניד שלא כשמי'ס רק סיפוק זבחרוה לחוד דודלוי כשר זכפרט זגס זניד איכא חשס פגון. כיכ הי דברי מרדכי גללנטי זיל זקונטי גדולה מרדכי סיי ייד ד' קליה עיד וכחז סס דודלוי אס קך נהגו לכהונ על כיה ימא ולא נהגו לכהונ סיפוק זחרוה ומעינוה

ומטיבה אין שום חשש דלעיקרל אינו אלא מנהג לכתוב סוקי הצלחה וכו' עם וכביד הגאון שדי חמד זיל ד' קיפ סופי'ד ולכח פוד דכן המנהג בניא שאין כותבים אלא שעכ"י מוחצא כמיש כי כפיא ביד כי בני אהרן זיל ד' יני ע"צ ומדבריו יש ללמוד דגם היכא דהמנהג לכתוב סיפוק בצרות אס לא כתב ליה לן צב וכו' ע"ש :

אנא

הנה בסדר הנפ להריף והרמב"ם ז"ל הנוסחה איך אנא פי וכו'. אכן הסוד ז"ל צ"ל קצו כהי משם הראש ז"ל דלשון איך אינו נופל על הלשון דודאי צ"ל בטורה שכותבים העדים דבר הנחייס בפניהם שייך לעימר זכרון פדות איך נעשה דצ"ל אצל לשון נוסח הגם הוא ספור דברים שהצטל מספר שבזמן הזה הוא מגרש את אשחו וכו' הילכך טוב שלא לכתוב איך. וכתב מר"ן ז"ל צ"ל שדברי הטור דברי עמס הם. אלא שחמה דבג"מ משמע שכו כותבים איך כמיש צכמגרש ד' פיה דלחקין רבא צגיטין איך פי צר פי פטר וחר"ך וכו' והניחו בחימה. אכן הפריח ז"ל חיי לקו מר"ן ז"ל דאין כאן חמיכה כלל דהסס אינו לשון נוסח הגט ממש שהרי כתוב שם פטר וחר"ך ואין לשון זה מועיל בגם אלא לשון הצטל עלמו פטריח חרוכה וכי הרין ז"ל שם דכך ליטכא לאו דוקא וכו' והדע דצ"ל האשה שלום אנא אנדרו לינאי נהרדעא פטריח וחרוכים ועוד איחא הסס אנא ענין צר חייא נהרדעא פטריח וכו' ולא קאמר ליטכא דאיך חס צרור ע"כ. ובשריפ ס"ח כתב ח"ל יש נוסחי גיטין שכתוב בהם איך אנא וכו' ואינו מכוון ויש לחזק מלכתוב היצח איך ע"כ. והנה מדבריהם שכתבו טוב לחזק נר' דאס כתב איך אנא כגט כשר וכי הח"מ ז"ל סקצו וז"ל ומיכו או כתב איך ודאי כשר דהא צגמי מוכח שהיו כותבים איך וכן הוא בנוסח רב אלפס ע"כ וכי כב"ש ז"ל סקצו יע"ש. וכן הסכים הפריח ז"ל שכהי צסוף לשונו ומימ או כתב איך אין כגם נפסל צכך יע"ש. וכי הגאון שדי חמד ז"ל ד' קפיא ע"א משם ס' צרכה המיס דמלא כרצב גיטין שכתוב בהם איך אנא ומסחצרא דכשר כיון דכן היא נוסח הרמב"ם והריף ז"ל. והג"ס ז"ל

סקלז כתב יחא לי דסינו צמיר חדשה או צמקוס שלא כגו לכתוב איך אצל מקומות שכתבו לכתוב היצח איך אין לשונות מלכתוב היצח איך כיון דכתבוהו הריף והרמב"ם ז"ל בנוסח שלהם פיכ מצינ נראה דעכשו שנהגו כל מסדרי הניטין לכתוב אנא פי וכו' ואין שכתוב איך אנא. אס פעה וכתב איך אנא אינו נפסל צכך וכשר ליתנו לכתחילה וכמדובר :

אם

דילג היצח אנא. לריך גט אחר וליווי הצטל מחדש. שער אשר ד' קפיא אוח צי כביאו הי שדי חמד ז"ל שם :

אנא

באלוף לצסוף. רכ הכנסיג ז"ל צהנסיפ אוח י"ג ניב אנא באלוף לצסוף ויש כותבים צהיא משפטי שמואל סו קציג ומנהגינו לכתוב אנא באלוף ע"כ. וכי צכסיג ד' ליצ ע"צ אוח מ"ד ח"ל אנא באלוף לצסוף ויש כותבים אוחו צהיא וכן דניאל ומנהגינו לכתוב באלוף ע"כ. והנה ס' משפטי שמואל אינו מלוי חמי לראוח טעמם להכותבים אנא צהיא. דלפקעדין דאין ככון לכותבו צהיא אלא באלוף דאף שמלינו דניאל באוחה מקומות שכתוב אנא צהיא עכ"ז כרואה יראה צכל החו' כולה וצנביאוס וכותבים שהרגוס חטי ואנכי אנא באלוף ואיך לריך לילך אחר כרוב כמיש מורים ז"ל צסו' קציט סליא צעניין חסר ויחר דלזלי צחר כרוב וצ"ד לעיל צלוח ז' וצלוח ירד. ולע"א ניל שאס כתב צהיא יש לפוסלו וכיט דאנה צהיא יכיה לה משמעות אחר כמו עד אנה ינאלוני עד אנה מיאנחס עד אנה השכחי עד אנה ירוס אויבי שפירושה עד אימחי. ואיך יהיה הפירוש צגט אימחי פטריח וכו' ור"ל שאימחי היה דצ"ל שפטריח וכו' ויהיה הכונה שלא פטריח צגט. וכיון שכן הוי קלקול צגרושין וכל כהיג שמשהנה העניין ויהיה קלקול צגיירושין ודאי שהוא פסול ולריך גט אחר וכמס"ל צהיבה עלמא וצהיבה צמחא צלוח כיו וצלוח ליא יע"ש חס ניל צרור ודו"ק :

פלוני בן

פלוני

סדר הסמות של הצטל והאשכ ושמות הצוהיחס ומה שראוי לכתוב דמחקרי או דמחקריא או המכונה. הכל יצא צקונטרס לבדו אס יעזרנו כי על דבר צבור שמו ואל אלהיס יעזור לי ויגחני צדרך אמח ולא חלא חקלה מחמת ידי אכ"ר: בן פלוני

בן פלוני²⁰

ק כוחים ברוב המקומות
 בפסיק ירושמי ונאמי ובסוריא
 ובכתיב נוכח לכחוב פ' בן פ' וכן נהגו בדמשק
 ובצירוח לכחוב בן פ' ולא צר. וכמ"ס מורים
 זיל צסי קצו ס"ל ח"ל נהגו לכחוב פ' בן פ'
 ולא בר פ' ולא כחצ בר הגט כשר. מכרייק
 שו' כ"ו. וחזר ושנה דין זה צסי קכ"ט ס"ז
 ח"ל חין כוחים בגט פ' בר פ' אלא כוחים
 פ' בן פ'. סדר גימין. וכהי' הכ"ס סק"ז חין
 כוחים בר משום בר יש לפרש לשון חוץ ובגימין
 כוחים לשון ברור מיהו בדועד כשר. ולא זכר
 ש"ר דברי מורים זיל שכחצ כן דאם כחצ בר
 כשר. וכ"כ הט"ז סק"ז הפעם דבר הוא לשון
 חוץ בלשון חרגום ע"כ. וכ"כ הלבוש הפעם שלא
 יכחוב בר משום דבר משמע לשון חוץ יפ"ס.
 ובר"מ זיל סק"ז והכ"ח זיל נחצו צסחם ועיין
 בסדר גימין פעם למה נהגו לכחוב בן ולא בר
 פ"ס הפעם. ועל כרוב שזכו הפעם שכחצ הלבוש
 והכ"ס והפ"ז משום דלשון בר יחפרש חוץ בלשון
 חרגום דאילו יש פעם אחר בסדר גימין היו
 כוחים אוחו הכ"ס והפ"ז והלבוש א"ו נ"י שזכו
 הפעם עלמו שחכר בסדר גימין :

אכ"ן

הגי"פ זיל והפריח זיל הקשו על מורים
 זיל דאין הפערש בין בן לבר ודא ודא
 חדא מלחא היא אלא שכן הוי לה"ק ובר הוי
 לשון חרגום אלא ל"ל בר' עס חגון למעלה שר"ל
 ברצ"ו פ' וכן בהשו' מכרייק שו' כ"ז שהוא
 מקור דין זה בקלח מקומות לשם נפל טענה
 זה דכחוב זה וז"ל בר רבי וכן מוכח להדיח
 ממה שלמד מלשון כסור שכח' ח"ל למדנו שכן
 רגילות לכחוב פ' בר ר' פ' דאי לאו"כ ה"אך
 יפלה על הדעת לכחוב כחכס או הרב וכי'
 ובחחילת דבריו ג"כ כחצ מה שגמגמהם על
 אשר נכחצ בגט בר רבי ואחם לא נכגהם כן
 אלא לכחוב בן פ' נמלא שאין הגמגום מכן לבר
 אלא בר ר' פ' לבר פ' ע"כ. וכי' שדי חמד ז"ל
 ד' קפ"ח ע"ב סק' על הפריח ח"ל מ"ס דאין
 הפרש בין בן לבר דהכל משמעות אי אלא דזה
 לה"ק חכ חרגום ופ"י דברי מורים דר"ל בר
 רצ"ס לא ידפתי דמה יפנה למ"ס מורים ס"י
 קכ"ט ואם גס שם יפרש דה"ל בר' בחגין איכ
 למכ כפל הדין. וחו' מאי דפשיט"ל דהכל אי

ז"ל דהא חינוח אס לא ה"ב במשמע דבר אחר
 אבל כזר יש במשמע שהוא לשון חוץ כמ"ס
 הלבוש וכי' והביא משם ה' שנו"י ז"ל שהביא
 ה' בחמו' חשו' ס"י קכ"ס סק"ח וכי' שכן המשמח
 ורוב דגן שהביאו דברי מורים דסי' קכ"ז
 דהסקסדס הוא בין בן לבר ר"ל בין לשון חרגום
 ללה"ק ולא כמ"ס הפריח ז"ל יפ"ס :

אל"א

דפעם זה שכח' הלבוש והכ"ס והפ"ז
 שלא לכחוב בר משום דבר הוא לשון
 חוץ בלשון חרגום. ראיהו. להגי"פ זיל שם ס"ק
 פ"ח שהביא פעם זה משם הלבוש וכחצ עליו
 ולא ידפתי מג"ל הא ולדפתי ז"ל דעד"ף פפי
 לכחוב בר יוחר מכן משום שהוא לשון חרגום
 והגט כולו לשון חרגום וכ"כ ג"כ צסי' קכ"ט
 סק"מ יפ"ס. ואחרי נפ"ר לא זכיהו להצין כו'
 קושיהו על הלבוש דמג"ל הא דמלצד דנ"י
 דפ"ז לאו מדידיס הוא אלא הוא מסדר גימין
 כמ"ס"ל. עוד נ"כ אף דנימא ד"כ"ב פט"ז מדידיה
 מאי מקשה עליו מג"ל הא מאחר דטעמא דמסחבר
 הוא דכיון דהיבח בר בלשון חרגום חוץ ובגט
 כוחים לשון ברור לכן כוחים בן ולא בר איכ
 מאי מקשה עליו דמג"ל הא :

אכ"ן

מאי דקשה לעניד על פפ"ז שכחבו
 דחרגום חוץ בר לכן כוחים בן
 דחופשחי על כרוב בחיך ולא ראיהו שחרגום
 חוץ בר אלא החרגום של חוץ הוא בר"א לא
 בר כמו שיכחכ הרואה באיזה מקומות מהכ.
 פ' חיי שרס למכ הפמוד בחוץ. פ' חלא וילחח
 שם חוץ. בחוץ הפמוד. וכאלה רבות. וכולם
 החרגום שלהם באונקלוס וביונתן בר"א לא בר
 וא"כ איך נחצו לכחוב בן ולא בר משום
 שחרגום חוץ בר :

ולקענד"ן

אחרי נפ"ר ל"ל לומר דפעם
 דכוחים בן ולא בר. הוא משום
 דהיבח בר יש דוגמח צלסיק ויש לה משמעות
 אחרת כי תפרש בלשון חבואה כמו מונע בר
 יקבוהו לאוס. ותפרש לשון נקי ובר כמו נסקר
 בר. ותפרש מלשון רשוח כמו עייל בלא בר.
 וא"כ אף שהיא לבן חרגום כיון שצלסיק יש
 דוגמחה ויש לה משמעות אחרת ובגימין ר"ך
 לכחוב לשון ברור לכן כוחים בן ולא בר. ומזה
 ל"ל דעד"ף טפי לכחוב בן ולא בר ח"ל כמ"ס
 הגי"פ

כג"פ דבר עדיף וחר זכ"פ דלוי כחזי בר
 כיון שיש לה משמעות אחרת ישחכז הפניין
 בגירוסין לכן נריך לכתחי לכתוב בן ועדיף פטי
 מצר. אלא שאם כתב בר כשר כמ"ז מורים ז"ל :
באופן דכל המקומות צפויק ירושחיו
 ובא"י ובסוריא ובבבל ורוב המקומות
 כוחזים בן ולא בר. וזלח דצמלרים כוחזים בר
 זברה ובניא כוחזים בן זברה. ובשאלוניקי
 כוחזים בר ובה כמ"ז בשטר אשר במזכרת
 הגיטין יע"ש. וגי"מ מכ"ז לגיטין כנשלחים ממקום
 שכותבים בן למקום שכותבים בר או להפך
 דלכתחי נריך לכתוב כמקום הנתיבה אכן אם
 דזיעבד כתבו כמקום הכתיבה אין קפידא בדבר
 דלפניין דינא אין הפרש כלל דלא ודא חדא
 היא וכמו שכתריך בזה ה' שדי חמד ז"ל כיעש"ב :
כמו שכותבים בנפ בן או בר בן יחתמו
 ספרים. כי"כ ה' שדי חמד ז"ל בדקפ"א
 סופי"ב וכחז שם דאם כתוב בנפ בר וחתמו
 בן כח' ה' טבוחה משא ז"ל דינחן לכתחי כיון
 דרוב המקומות כוחזים בן וכר' ומ"ש בחשו'
 מהר"י ב"ר רב ס"י מ"ז בחתימה הפדים שאלח
 חתם בן ואלח בר דנחלקו בזה רב אחר פסל
 ורב אחד הכשיר חתם שאתי דכחתימות סחרי
 אהדדי. וכן אם במקום שכותבים בן וחתמו בר
 כח' ה' שפר אשר ז"ל ד' קניא אוח כ"ז דגם
 בזה אין קפידא. וכן נר' מחשו' שצוי ז"ל שהבוא
 ה' פתחי חשו' ס"י קכ"ט סק"ח דאפי'
 שכתחיתמות סותרים אין קפידא דזיעבד זת"ד יע"ש :
והנה הרז"ל לא נרגש ממנהגי מלרים דכיון
 דצמלרים כוחזים בנפ בר הי"ל לפדים
 לחתום י"כ פ' בר פ' ער. ואכן חזיקן בגיטין
 שאלו לידונו ממלרים שכתוב בנפ בר וספרים
 חותמים בן וכן הוצא הנוסח של בנפ שכותבים
 צמל' צמ' נכר מלרים לה' המפורסם דדורינו
 ראש של ארץ מל' מני"ר הרב ר' רפאל אהרן
 ין שמעון יל"ו שכתב נוסח בנפ שכותבים צמל'
 צד' רכ"ז ע"ב שכתוב בנפ בר וברה ובפרים
 בן יע"ש. ולנו לדעת פטס למנהגם זה שמשנים
 חתימה הפדים מנוסח בנפ. וכי' כח' יל"ו צד'
 ר"א עי"ו כח' ח"ל פמ"ש במנהגי מלרים אלא
 פ' בר פ' בן הוא מנהגינו לכתוב בר וברה
 כח' ור"ל אפי' דוקא בשם המגרש והמחגרשת

אכן בחתימות ספרים כוחזים פ' בן פ' ער
 ולא בר. והפטס כי כל נוסח בנפ הוא דברי
 המגרש פלמו מה שאומר לפני ספרים וע"כ
 כשחותמים ספרים הם חותמים בן פ' לומר
 שחמו כבר דברי המגרש והס פדים על דבריו
 ע"כ. ואחרי המחיר פטס זה לא זכחי לכזינו
 וכוא חמה צפוינו דמכ הלוי זכ"ז שחותמים בן
 ולא בר כדי לכרות שחמו דברי המגרש והס
 פדים על דבריו דליכו אם יחתמו פ' בר פ'
 לא יוכן דצ"ז וברי הוא מנואר מחוך דצריהס
 שאומרים פ' בר פ' ער מחיבה ער נר' לכדויא
 שכל הכתוב למעלה הוא דברי המגרש והס
 פדים פליו ובין אם יחתמו בן או בר דצ"ז
 מוכן מאליו כמוכן :

ולקד"ן

פטס מנהגם זה לחתום בן ולא
 בר בנוסח בנפ הוא שנמשכו אחר
 נוסח הרמב"ם ז"ל דהוא מאריה לחרת דמלרים
 ורוב מנהג מל' הוא פפ"י הרמב"ם ז"ל על פ"ו
 יחנו וכר' כידוע. ובנוסח הרמב"ם כתוב בנפ
 בר ובפרים בן וכן נהגו אחריו. ואל תשיבני שאם
 בן כו"ל לכתוב בנפ בר ובה ואכן חזיקן דכותבים
 בנפ בר וברה. דאפשר שנהגו כן כדי שלא
 לחלק בשמות כנ"ל ודוק :

העומד היום

העומד היום. חיבה העומד מלא
 בוי"ו. כי"כ הכנסי' ס"י קכ"ז
 בהגב"ו אוח ין צמס מוכרז"ל
 בחשו' צמס המרדכי וכ"כ צמסי' למכריו מנך
 ושיס כוהזים אוחו חסר משפטו שמואל צמדי'
 וצכ"י קכ"ד בשטר השמות אוח סמ' כתב הכנסי'ג
 ומנהגינו לכתוב מלא עכ"ל ה' גי"מ צולה ז"ל.
 וכ"כ ה' דבר אליאור ז"ל וחי' כמחרי"ש יל"ו צמ'
 נכר מלרים ד' רל"ב ע"א כתב שכן נוכנים
 בכל המקומות פיסיק ירושחיו ושאלוניקי וקושט'
 ומקומות שכותבים חסר לא ידענו מי הם וגם
 כלח"ש כח' ויש כוחזים חסר ולא הזכיר שמוחם
 וכן כח' מרין ז"ל בשריע ס"י קכ"ו ספיף ל'
 נהגו לכתוב העומד היום וס"א מלאה וי"ו פ"ש
 וגם אנהנו מן המלאים ולא מן החסרים :

אם

כתב הסמד צלא וי"ו. נר' פשופ דכשר
 לכתחי כיון דיש סוכרים דלכתחי נריך
 שיכתוב חסר. וגם שכל החנ"ך כתוב חיבה
 עמד חתרה וי"ו כאשר יראש הרוח"ה. לכן לדין
 שכותבים

שכוחים. לוחה מלאה אם אירע שטפח הסופר
וכחז לוחה חסרה ויז נר' דכשר לכתחי
וכמזכר :

אם דילג חיבת היום ולא כח' אלא העומד
כאן. כח' ה' ביה אהרן זיל ד' י"ג ע"ב
לוח י"ז חיל טכח הסופר ולא כחז חיבת היום
אלא העומד כאן והוכשר לכתחי דלין קפידא
בשירות הפניון. ע"י כס' אגיש דמיג ע"ב ע"כ. וכן
אם דילג חיבת העומד היום. כח' הג"ש ס"י
קצ"ו ס"ק ק"ה חיל מפשח בל לפני מהרד"ז
גט טכחז צו אלא פניס בפיר מלראחא וכשמיס
העומד היום והכשיר בחט"ו כ"י ס"י התקמיז
משום דמלא אלא מפמ"ש ב' פניונים אלא פ'
ואלא מעיר פ' ולישנא קלילא נקט ע"כ. והבילא
הג"מ בולס ד' קצ"ו ע"ג לוח י"א יע"ש :

כאן י"ב מקומה שכוחים העומד היום
כאן וכן בעמידה האשכ כוחים
העומדה היום כאן באופן שכוחים שלש
פעמים כאן. וכן הוא מנהגינו בזירות שכוחים
ג' כאן. וכן בלחזור וקושטא ואדריוטלי
ושאלוניקי כוחים העומד היום כאן כמ"ש ה'
לב שלמח זיל סב"ד ה' ביה אהרן זיל ד' י"ג
סקי"ז. אכן בפ"ק ירושמי וזדמשק וברוסא
כוחים העומד היום במחא בלא כאן. וכ"כ
כ"כ צפ"י נוסח הגט חיל העומד היום כאן
בירוש' אין כוחים כאן זולת הכאן הראשון
ונס' מהרש"ל כחז שרוב המקומה כוחים
כאן ומ"מ אין קפידא ע"כ. וע"י לבי ג"פ זיל
ס"י קצ"ו ס"ק ע"ג טכחז צפ"ד חיל וע"י
בס"ג דמהר"י מנ"ן ס"י כ"ו דלין כוחים חיבת
כאן רק בהחילה אלל הזמן ע"כ. והרואה יראה
שצפ"ד הגט בנוסח שהבילא ה' מהר"י מנ"ן זיל
בס"ק ק"ח כחז שס ג"פ כאן. ובס"ק כ"ו כה'
שחי בספרה ש"כ חיל בגיטין הנהנים צווינא
לא כ"כ כחז כאן כ"א בהחנה וכ"ו וכן
ראיחי גט הכיחן ע"י מהר"ם וכ"ו וכן המכב

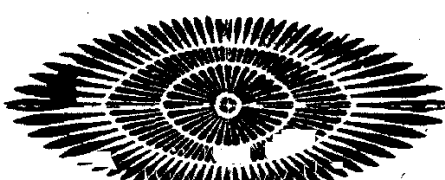
ברומברג אכן צטופסי גיטין דערפורט כחז
כאן ג"פ לגבי הפניון ולגבי האשכ וגבי האשכ
וצפ"ד הגט טכחז מירושמי"ו לא כ"כ כחז
כאן רק בהחילה ובגט הכיחן ע"י מהר"י מולין
במעגון כחז ג"פ כאן ע"כ. ובצ"ד הכנסי'
ס"י קצ"ו כה"מ לוח י"ד. וכג"מ בולס זיל
ס"ק י"ד יע"ש. באופן דכ"מ ומקום כמכב
נוהג. ואכן נהגין דכוחים ג"פ כאן כח"ל :

אם דילג הסופר חיבת גאן וכחז העומד
היום במחא וכ"ו. כחז ה' ביה אהרן
זיל חיל צסקי"ז כאן ה"ה טכחז שדילג הסופר
חיבת כאן והכשרטובו לכתחי כ"ן טכחז כחז
כאן לפ"ל ג"ו למניון שאנו מנין כאן ע"כ. וכ"כ
ה' ב"כ זיל הכחתי דבריו לפ"ל ומ"מ אין קפידא
ע"כ. ולא פשלין כ"א דוקא בכאן הראשון כשלא
יש שפ"ד ומ"מ לר"ך לכתוב אחר כמ"ש לפ"ל
בחיבת כאן הראשון יע"ש :

במתא בירוח המזכרת. אם דילג חיבת
במחא וכחז העומד היום כאן
בירוח ה"ו. ה' מהר"ם מפלדווא זיל ס"י י"ב
כחז דלין לחוש בלל וכ"כ הכנסי' צפ"ד גופו
של גט לוח ל"ב חיל אם דילג חיבת במחא
כשר וכ"ש אם דילג מחא האמלצי שאלל עמידה
המגרש וכחז אלל הזמן ע"כ. וכ"כ ה' דבר
אליא זיל ס"ק ל"ד יע"ש :

אם דילג צ" של במחא וכחז העומד היום
כאן מחא בירוח. כשר ליחזו לכתחי
כמ"ש לפ"ל ס"ק ל"א ד"ס אם דילג צ" של במחא
ע"ש. וכ"כ ה' דבר אליא זיל ס"ק ל"ד :

אם דילג חיבת בירוח וכחז במחא המזכרת.
נר' דכשר לכתחי אף שאינו שפ"ד כ"ן
דכחז במחא המזכרת ובהחילה אלל הזמן כח'
למניון שאנו מנין כאן מחא בירוח. נר' להדיא
דחיבת המזכרת טכחז אח"כ כ"א שצ" לבידות
טכחז בהחילה :

סדר נתינת הגש בהיצור

6) קודם כל יחקור המסדר על שם המגרש וכמהגרשה לידע אם יש איזה ספק בשמוהיסקן וגם יחקור על שם אצובים אולי יש איתו ספק בשם אצוביהם. גם יחקור פ"ש העדים והאצוב שלהם כדי לידע אם לריך לבטל בשם העדים או בשם המגרש והמחגרשה בשמות אצוביהם :

3) גם יחקור אם יש להם שני שמות שקורים אותם בעולם זהם או לא. גם אם יש להם שם מן העריסה ונשהקע אם לא :

2) יחקור אם נשחוו על הכחוצה שניך שינחוו מקודם על הכחוצה ויציאו הכחוצה לפני המסדר כדי לקורעו אחרי נהינה כגפ. ואם אין הכחוצה מצויה אז לריך שהאשה תכחוצ שובר לבטל :

7) יחקור על הקורבה שלא יהיו העדים קרובים זליז ולא לבטל ולא לאשה ולא לסופר ולא למסדר הגפ :

8) יחקור אם נשחוו על שטר הגפ מקודם :

1) יחקור על העדים והסופר אם יש זהם איזה פיסול עבירה כפוסל אותם להעיד או להיות סופר :

4) יביא הסופר כלי הכחוצה הנייר והקסטה והדיו והקולמוס וכל כלי הכחוצה לפני המסדר. וישאל אותו המסדר אם הם שלו כדי שיוכל להנמס מחנה לבטל. ואם הם של אחר אז אותו האחר יחנמם במחנה לסופר כדי שחייב הסופר יחנמם במחנה לבטל. וישאל אותו כיז בשני העדים ואחייב יחנמם לפני המסדר עד אחר הכהרות כאשר יבא לקמן :

5) אחר כל אלו החקירות יאמר המסדר לעדים ולסופר ולכל המומדים שם אפי' בהם לדיקים גמורים יאמר להם נהרכר חשובה בלבנו עייב מה שהפאלנו ויאמרו כולם וידוי בלחש עם המסדר :

שאלת חכם

6) יבא המגרש והעדים ויממרו נגד המסדר :
7) יזהיר המסדר למגרש שישב על כן כן

ועל לאו לאו פעם אחת לא שני פעמים :
2) יאמר המסדר למגרש בלשון שמבין. אחת פביס רלונך ליהן גפ לאשהך פביס ברלון גמור ומחלפ בלי שום זכר אונם כלל. כן. ואם היא ארוסה יאמר לארוסהך פביס :
7) נדרת שום נדר או נשבעה שום שבועה או חפשה הקיפה כף או קבלת שום חרם או שום איסור או קנין או שום דבר כהיג שמכריחך להח גפ לאשהך (לארוסהך) פביס ושמא האמר אחייב אנום הייתי מחמת זכ. אפור לנו. ואם חרלס שנחיר לך נחיר. ואם יאמר לא נדרתי יאמר לו כך :

8) אעפ"י שמא נדרת או נשבעה או חפשה חייב או קבלת שום חרם או איסור או קנין או שום דבר כהיג שמכריחך להח גפ לאשהך (לארוסהך) פביס ושכחה. אחת מהחרט חרפה גמורה ורולכ אחת בנירוטי אשהך (לארוסהך) פביס עיי גפ. אבל על הנדרים והשבועות אחת מהחרט חרפה גמורה בשפח זכ שהגפ יוחר נכון בלתי נדר או שבועה וכי ובלתי שום הכרה ורולכ אחת שנחירם לך כדי שיכיו בנירושין מרלונך הפוב בליש ובניח. כן. ויחירו לו :

1) יאמר לו עוד שמא בליזם פעם מחמת כעס או מליח סיבב נדרת או נשבעה או חייב או קניין או חרם או איסור לא לגרש לאשהך (לארוסהך) פביס וגמלא שאם אחת מגרשה אחת טובר על השבועה. ובין יאמר לא ובין יאמר הן יחירו לו :

ביטול מודעות

6) יפרש לו מה הוא מודעא. ויאמר לו כך בלשון שמבין :

7) מסרת שום מודעא על הגפ שאחכ רולכ להח לאשהך (לארוסהך)

פביס כדי להחגרש בו. או שאמרת שלא חסן הגפ ברטן או דיברת איזה דבר או דברים שגורמים איזה ביטול או פיסול לגפ בכחיצוה או בחתימהו או בנהיגו או שירע כמו בחמהם בגפ פיי שליח יאמר לו על שליחה השליח אשר מניה כדי לכוליך גפ לאשהך וכו'. לא :

2) אעפ"י אם באלוי מסרה שום מודעא

או דיברה איזה דבר או דברים שנמשך מהם
 ציטוט או פיסול לגם וכל כ"ג בין בנתיבה
 בין בחתימה בין בנתיבה או שורע כמו מחמתו
 (וכן על השליחות וכו') כיז אחס מבטל כאן
 בפני פדים הללו ציטוט גמור שלא יכיר שום
 כח בלוחם המודעה וצאורה דבר או דברים אלא
 וגם יכיר בפלים ומצופנים ויכיר כחם הכשבר הן:
 (ד) **יאמר** לו אמור בפני הפדים בלשון הזה
 בכל לשון שמצין :

אתה פניס ואחה פניס הוו עלי פיג איך
 אני פניס מבטל בפניכם מעכשו
 ציטוט גמור כל מודעי ומודעי דמודעי ומודעי
 דנפקי מגו מודעי עיס כל המודעות אס
 מסרחי על הגם שאני רולה לגרש צו אח
 אשחי (ארוסחי) פניס ולא יועילו לכלום ויהיו
 כחרם הכשבר. וכן אס דיברתי איזה דבר או
 דברים שהם כשיחקיימו גורמים שום ציטוט או
 פיסול לגם בין בהליכתו בין בחתימתו בין
 בנתיבתו או שורע כמו מחמתם. אני מבטל
 אוחס ציטוט גמור ולא יועילו לכלום. (וכן
 לשליחות כתיב וכו') ויהיו כחרם הכשבר. אבל
 כתיבה כגט ותימתהו ונתיבתו יכיה כשר שריר
 וקיים כדח משה וישראל. (וכן השליחות כתיב
 וכו') :

וכן אני מעיד על עצמי שלא מסרחי שום
 מודעה על הגם ולא דיברתי שום דבר
 או דברים שהם כשיחקיימו גורמים שום ציטוט
 או פיסול לגם בין בנתיבתו בין בחתימתו או
 בנתיבתו או שורע כמו מחמתם. (ולא על
 השליחות) ואס סמלא יאלא איזה עד או פדים
 צין בכתב צין צפיס שיפידו שמסרחי על הגם
 שום מודעה או שדברתי שום דבר או דברים
 שהם כשיחקיימו גורמים שום ציטוט או פיסול
 לגם צין בנתיבתו צין בחתימתו צין בנתיבתו
 או שורע כמו מחמתם. (וכן על השליחות).
 כריני פוסל עלי אוחו עד או פדים פיסול
 גמור אבל גם זה צין בנתיבתו צין בחתימתו
 צין בנתיבתו יכיה כשר וקיים כדח משה וישראל.
 (וכן השליחות כתיב) :

(ה) **יאמר** המסדר לסופר ניתן במחנה
 גמורה למגרש הקסה וכדיו והנייר
 וכקולמוס וכל כלי הכתיבה שיכיו שלו. וכן

יפסה הסופר ויאמר לבעל בלשון שמצין סילך
 הקסה וכדיו והנייר וכקולמוס וכל כלי הכתיבה
 במחנה גמורה שיכיו שלך. ויקחם המגרש
 וינציחם כדי לזכות בהם :

(ו) **יעמדו** הסופר והפדים יחד בפני המסדר
 והמגרש. ויכיר הפדים במעמד
 אחד לא זה אחר זה :

(ז) **יושיב** המגרש הקסה וכדיו וכו' אשר
 קיבל יושב אוחס לסופר בפני
 הפדים. אך לא ימסרם ציד כסופר עד גמר
 כל הדיבור הבא לכופר ולפדים :

(ח) **יאמר** המסדר למגרש אמור כך לפדים
 כליו. שמטו אחס פדי פניס

ועצים מה שאני מלוח לכופר פניס. וישמעו
 הפדים ויראו. ויכח יאמר לכופר בלשון שמצין:
 (ט) **אתה** הסופר פניס סילך הקסה וכדיו
 והנייר והקולמוס וכל כלי הכתיבה

הללו וכרוב גם לשמי אני פניס לגרש צו לאשחי
 (לארוסחי) פניס. וכרוב אוחו לשמי ולשמה
 לשם גירושין גמורין שחכא מגורשה צו ממני
 וזאתה לכל אדם: ואני נותן לך רכוש לכהוב
 גיפין מאחד ועד מאה עד שיכיה אחד כשר
 צלי כוס סקפוק צין בנתיבה צין בחתימה צין
 בנתיבה לדעה מסדר הגם צו לכל מי שיראה
 לזרו. והכחוב לשמי ולשמה לשם גירושין גמורים
 שחכא מגורשה צו ממני וזאתה לכל אדם.
 וקודם שימסור לסופר יאמר לפדים כך .

(יוד) **ואתה** פניס ואחה פניס כוו פדים
 גמורים בגם שיכתוב כסופר פניס

לשמי אני פניס לגרש צו לאשחי (לארוסחי)
 פניס ואחמו צו לשמי ולשמה לשם גירושין
 גמורים שחכא מגורשה צו ממני ומותרת לכל
 אדם. ואני נותן לכם רשות למיזם בגם אחד
 ועד מאה שיכתוב סופר פניס עד שיכיה אחד
 כשר צלי כוס סקפוק צין בנתיבה צין בחתימה
 לדעה מסדר או למי שיראה לזרו. ואחמו
 לשמי ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה
 צו ממני ומותרת לכיא ;

(יא) **ותבה** ימסור הכל לסופר מידו לידו
 דוקא ולא פני אחר. ויאמרו

סופר והפדים קן נעשה :

(יב) **יצורף** המסדר לבעל שלא ידבר בפניו

בו לאשחו (לארוסחו) פביש ואני כוהב אוחו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה בו ממנו ומוחרה לכל אדכ. יאמרו כעדים שממנו :

ה) ישמדו העדים אללו לראוח כשיכחוב לשחוח שיסכ ראשונכ ויקחו סימן יסכ :

עמ סופר

א) לכחחילכ יכחוב צימין. ואס איסר יכחוב בשמאל :

ב) יכחוב בקולמוס של קנס דוקא לא בשל ברזל ולא של כנף.

ג) יכחוב בכחב אשוריה דוקא.

ד) כשורוח של כגפ יכיו שוח של אכויכ אחה ארוככ ואחה קלרכ.

ה) ידקוק לכחוב בצד כשרטופ לא על כשרטופ עצמו. ויזכר בזה מאד. וכן יזכר שלא יגע כשרטופי כלדין.

ו) יזכר שלא יכיו האוחיות עובריס מכשימין מימין או משמאל שיש פוסלין אפי' באוח אחה שיאלכ לחוך ולדעה כביה אפי' רוב באוח אס לא בשעה כדחק.

ז) יזכר שיכיו האוחיות מוקפים גויל.

ח) לא יכיה כגפ שוס טשפוס. לא יכחוב על כמחק. לא יכחוב כחב מפוקס ומבולבל.

ט) ידקוק כרגלי הקופיין וכהפיין שלא יגעו אל כגג כלל. וכן יודיי כאלפיין והשיניין וכהעיניין ויוד של הלדי.

י) לא ימסוך ראש אוח שלממכ לחוך אוח שלממלכ. או לכסף. כגון ראש למיד לתלל דלייה שאז נראים כביא או לחלל חי. או סופכ של נויין לתוך פייה או עי.

יא) לא ידמה דלייה לריש או רייש לדלייה. וכן כל האוחיות יכיו חמות ושלימות וכליות.

יב) לא יכחוב שוס ראשי היבוח. לא יכחוב אליף למיד של ישראל או רסאל וכיואל יחד.

יג) לא יפסיק צין חיבה לחיבכ אלא כמלא אוח קפוכ. לא ימסוך שוס אוח כרוחבה יוחר משיצורכ. ובאוחיות כדת משה וישראל

כגפ עד אחר נחיככ סן ידבר אחכ דבר שיגרוס שוס פיסול לגט. גם לריך ליזכר שלא ילא כבעל לחוך צין כחיבכ לכחיבכ מחשש שלא יבטל כגט או ימסוך מודעא :

יד) הסופר יעמוד עם כעדים יחד מחחילה ככל עד שיסור שנכחוב לקמן כסיד :

מעשה הכתב

א) ידקוק ציור כפז שלא יכיה בו שוס נקב דק שאינו עוצר עליו כדיו. וכן ידקוק בו שלא יכיו חופיס אפי' דקיס שלא יעכבו אה הכחיבכ :

ב) יתקן כייור והקולמוס וכיש כשרטופיס ככל לשמו ולשמה. ויאמר כן לפני

כעדים שממו וכיו כל החקונים שאני עושכ לצורך כגט כגני עושה לשם פביש לגרש בו אה אשחו (ארוסחו) פביש ואני מחקן הכל לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה בו ממנו ומוחרה לכיאל. ואס לא מזכר כסופר וחיקן ככל סחס אין להקסיד ואפי' לכחחילכ כעדיין לא נכחב :

ג) יחתוך כייור למידה כגפ וכן הקולמוס והנקבים כעושכ כדי לשרטפ על ידס. לכחחילה יעשכ ככל קודס כחיבכ :

ד) ישרטפ ייב שיפיי ועוד שחייס קלרוח החח שיפכ ייב כדי לחחוס

כעדים זה החח זה ולא ירחיקס משיפכ ייב כריחוק שני שיפין. וכן שיפוח כעדים לא ירחיקס :

ה) ישרטפ מן כלדין ויניח מן כלדין חלי אלצע ומלמעלכ אלצע ולממכ כדי חפיסכ יד ויוחר :

ו) לא ישרטפ בצצר :

ז) ישרטופ יחיס מאחורי ככחיבכ :

ח) ישרטפ כייב וכי של כעדים קודס שיחחיל לכחוב :

ט) יאמר כסופר לעדים קודס שיחחיל לכחוב. שממו אחס עדים פביש ופביש כגני כוהב גט זה כמאמר פביש לגרש

וישראל. לא ימכור אלא דליה וחירו וכ"א וריש ואליק וסימנס **ר-א-י-ה-ר-י-ת** אם ילמדך אחיך תיקן אות יתקנו קודם שיכתוב כדמויי ועיי' אוחו סופר ואוחס כלים.

(יג)
(יד)

קודם שיכתוב כדמויי יניחנו להחייבם ולא יביא אוחו למסדר כשכוא לה. ואחר שגהייבם יביאנו לפני המסדר כדי לדקדק בו ובאחריותו כפי הראוי.

יקח המסדר הגם ויקראנו ביטוב גדול ובדקדוק יפה אם יש איזה דילוג. וגם חסרות ויתרות והקון האזהרות כמשפטן וכקף גיול. ואם יש נקב או פשטות או מחק. ואם האזהרות עוברים חוץ מכשיפה מימין או משמאל. ופוז לקרותו נגד גפ אחר.

(טו)
(טז)
(יז)
(יח)

אח"כ יכתוב הסופר כדח משה וישראל. ויניחנו להחייבם. וקודם שיכתובו הפדים יקחו סימן יפה שנתנו בו.

יקח המסדר הגם ויקרא אוחו פס הפדים אות בלוח חב"ה. ויבינו עימ' כס מוחמים.

כשיכתבו יאמר כל אי לחבירו קודם שיהחוס **שמע** פנ"פ הנני מוחס בנפ זה במאמר פנ"פ נגרש בו את אשתו (ארוסה) פנ"פ ואני מוחס בו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחש' מגורשת בו ממנו ומותרת

לכל אדם. **ראה** איך אני מוחס. וחקף יתחוס. וכן יאמר השני לחבירו שכבר חחס. כל אחד יראה כשחותכ חבירו מחילת ועיס. **צריך** שיחתמו זה בפני זה ואם לאו פסול.

(יט)
(כ)

יתחמו בדיו וקולמוס שנתן הצעל לסופר. יתחילו לכתוב בראש השיפה ולא יניחו חלק בגיליון לפני החתימה דכ"ל יכול להזדויף.

לא יתחמו ע"ג כשרפוט לא מלפיל ולא מן כ"ד. יתחמו זה תחת זה. יתחוס הראשון ואח"כ השני למטה ממנו לא בהפך כחיבה הפדים הכל חמה וניכרה כמו הגם. ומוחמים בכתב אשורית. ולא דבוק וטשפוט ומחק כמו בנפ.

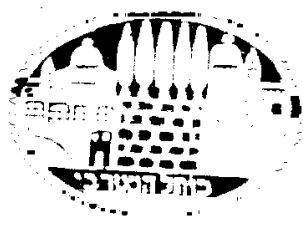
(כב)
(כג)
(כד)

צריך כל אי מהפדים לפרוש שמו ושם חביו שיחתוס פנ"פ פלוני בן פלוני לא בר. יתחמו פלוני בן פלוני עד.

אחר החתימה כשיחייבשו החתימות הפז יביאו הגם לפני המסדר ויקראנו בפני הפדים בדקדוק גדול והבחה יפה. ופוז לקרותו נגד גפ אחר ויקרא ג"כ חתימות הפדים וידקדק בהם. ויניחנו בפניו.

(כה)
(כו)
(כז)

פוז ונתן שעדי החתימה כס יכיו עדי מסורה. **נהגו** לחת הגם לפני פשרה והמסדר והסופר והפדים והקרובים פולים למניין.

מעשה הגתינה

(א) המסדר יסב במקומו והסופר פס העדים והבעל והאסב יסמרו כולם לפניו
(ב) יזהיר המסדר למגרש ולסופר ולעדים להשיב על כן הן ועל לאו לאו פעם אחת לא צ"ע פעמים ולא יכנס אחד חוץ דברי חבירו.

(ג) יאמר המסדר למגרש בלשון הזכ כלל לשון שמבין. אתה פניש כמיש בגט. רולכ לחה גט לאשחק (לארוסחק) פניש וכמיש בגט. הן :

(ד) יקח המסדר הגט בידו וישאל לסופר כן. אחכ הסופר פניש כחבנה זה הגט. כן
(ה) ציורה לך המגרש פניש לכוהנו לשמו ולשם אשחו (ארוסחו) פניש לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו ממנו ומותרה לכל ארס. כן .

(ו) אמר לך המגרש פניש דברים אלו בפני העדים פניש ופניש. (ובגט פני שליח יאמר ובפני השליח פניש) הן :

(ז) נתן לך המגרש פניש הקסה והנייר וכקולמוס וכל כלי הכחיבה בפני העדים כדי לכוהב גט זה. הן. (ובפני השליח) הן.
(ח) כתבת גט זה לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו ממנו ומותרה לכל ארס. הן :

(ט) אמרת בפין קודם שהחלה לכוהב כנני כוהב זה במאמר פניש לגרש צו אה אשחו (ארוסחו) פניש ואני כוהב אוחו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו ממנו ומותרה לכ"א וחכף כחבנה. הן
(יוד) אמרת כן בפני העדים פניש ופניש. הן. (וכשליח). הן. ה"ו העדים

אלך כשחבנה לפחות שיפה הראשונה. הן :
(יא) ישאל לכל אחד מהעדים בכל לשון שמבינים. אתה פניש מכיר

זה הגט. הייח ביחד אחכ וחבירך העד פניש (וכשליח) וראיחס ושמהם מפי המגרש פניש ש"זכ לסופר פניש שיכוהב גט זה לגרש צו אה אשחו (ארוסחו) פניש ושיכוהנו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו

ממנו ומותרה לכל ארס. הן :
(יב) ראית אחכ וחבירך העד פניש. (וכשליח) שזכ המגרש פניש מסר הקסה והדיו והנייר והקולמוס וכל כלי הכחיבה לסופר פניש לכוהב לו גט זה לגרש צו אה אשחו (ארוסחו) פניש לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו ממנו ומותרה לכל ארס. הן :

(יג) שמעת אחכ וחבירך העד פניש (וכשליח) מפי הסופר פניש שקודם שכתחיל לכוהב כגט אמר כנני כוהב זה הגט במאמר פניש לגרש צו אה אשחו (ארוסחו) פניש ואני כוהב אוחו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו ממנו ומותרה לכל ארס וחכף ומיד כחב. הן ;

(יד) מכיר אחכ שזכו הגט שכתב הסופר פניש על אוחו נייר ודיו וקולמוס וכלי הכחיבה שמסר לו המגרש פניש. הן :
(טו) לכתת סימן מונחק צו כדי לכיורו. הן
(טז) היית אחכ וחבירך העד פניש (וכשליח) אלל הסופר פניש לכל הפחות כשכתב שיסכ ראשונה. הן :

וכן ישאל לעד הכני מסימן י"א ואלך
(יז) אח"כ יאמר הקראו עמי כגט. ויקראו עמו בקול רם ובדקדוק בלשון :
(יח) אח"כ ישאל לכל אחד מן העדים בפני עצמו כן. אתה העד פניש זו היא חתימתך. הן :

(יט) ציורה לך המגרש פניש לחוס בגט שיכוהב הסופר פניש לגרש צו אה אשחו (ארוסחו) פניש ושהחוס צו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו ממנו ומותרה לכ"א. הן :

(כ) חתמת צו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו ממנו ומותרה לכ"א. הן :

(כא) אמרת בפין קודם שחתמת כנני חוסם בגט זה במאמר פניש לגרש צו אה אשחו (ארוסחו) פניש וכנני חוסם צו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שחכא מגורשה צו ממנו ומותרה לכ"א וחכף חתמה. הן :
(כב) אמרת דברים הללו בפני חבירך העד פניש

פנים (והשליח) וחכף החמה בפניו. כן מכיר
אחה חתימה. כן ויראה באלצב. זו היא
חתימה חבירך. כן :

כג) שמעת מפי המגדש פנים שליזה גיכ
לחבירך המד כשני פנים שיחמוס
נגט שיכחוז כפושר פנים לגרש זו אה אשחו
(לרוססו) פנים ושיחמוס זו לשמו ולשמה
לשם גירושין גמורים שהסא ממרשה זו ממנו
ומותרת לכיא. כן ראת שחבירך המד חחם
בפניך. כן :

כד) שמעת שאמר גיכ חבירך המד פנים
קודם שחחם כגני חוחס נגט
זה במאמר פנים לגרש זו אה אשחו (לרוססו)
פנים וכגני חוחס זו לשמו ולשמה לשם גירושין
גמורים שהסא ממרשה זו ממנו ומותרת לכיא
זחכף ומיד חחם. כן אתה מכיר חתימה.
כן ויראה באלצב. וכן ישאל לעד כשני מסוי
יח ואילך :

אה) אחר כל אלה הדברים יחן המסדר הגט
לסופר. והסופר נוחנו למגרש. והאזר
לו סילך כגט שליח לכחוז ולחחוס :

בה) יאמר המסדר למגרש החזיק כגט צידך
ואל ההכה עד שאומר לך שהחככו
ויקחנו ארבע קלוחיו בארבע אלצבוטיו. והמכנג
לכיות הכחז מצפנים :

כו) יזהיר המסדר למגרש שלא להשיב פים
ששאל לו אלה פמס אחה לאו לו
כן כחיל :

ישאל המסדר למגרש שאלוח כללו בכל
לכון שמצין. כמו ששאל קודם הכחיבה:

כז) אתה פנים רלונך ליוחן גט לאשחק
(ללרוססך) פנים שהסא ממרשה
זו ממך גירושין גמורים ותהיי מותרת לכיא כן.

כח) אתה נוחן גט זה לאשחק (ללרוססך)
פנים מדעחק ורלונך כפוב בליה
ונביח מבלי שום זכר אונס וכפייח כלל. כן :

כט) נדרת שום נדר או נשבעה שום שבוטכ
או חי'ב או קבלה שום חרם או

איסר או קניין או שום דבר כיואל בזה
שמכריחך לחה גט לאשחק (ללרוססך) פנים
דמא חלמר אחי'ב אגוס כייחי מחמה זה. אזור
לכו. אכ נדר יאמרו לו רלונך שגחיר לך. ואס

יאמר לא נדרתי יאמר לו ק :

ל) אעפ"כ שמה נדרת וכי' ושכחה אחה
מחמרט - חרפס גמורכ ורולכ

אחה לחה גט לאשחק (ללרוססך) פנים אכל
על הנדרים והשבוטות וכי' אחה מחמרט חרפכ
גמורכ בשחה זה שנחינה כגט יוחר נכונה
בלחי נדר או שבוטכ ובלחי שום הכרח ורולכ
אחה שנחירס לך כדי שוכיה נחינה גט זה
לאשחק (ללרוססך) פנים מרלונך כפוב בלכ
שלם וגפס חפלה. יחן. ויחירו לו :

לא) אחי'ב יאמר לו. שמה בלחז פמס
מחמה כמס או לחי סיבה

נדרת או נשבעה שום שבוטכ או חי'ב או
קבלה שום חרם או שום איסר וכיואל בזה
שלא לחה גט לאשחק (ללרוססך) פנים ונמאל
שאל אחה נוחן לה גט אחה עוזר על הנדר
או על השבוטה. זין יאמר כן זין יאמר לא.
יאמרו לו אעפ"כ נחיר לך. ויחירו לו :

לב) אחי'ב יאמר לו כן. מסרה שום מודעה
על גט זה שחה רולכ לחה

לאשחק (ללרוססך) פנים או שאמרה שלא חקן
כגט מרלונך או דיברה לחי'ב דבר או דברים
שגורמים לחי'ב ציטול או פיסול לגט זה או

שורע כחו מחמחן. לא. יאמר לו המסדר
אפפיי'ב אס בלולי מסרה שום מודעה או
דיברה לחי'ב דבר או דברים שמחמה אוחו דבר

או דברים נמשך אחה ציטול או פיסול לגט זה
שחה רולכ לחה לאשחק (ללרוססך) פנים או
שורע כחו מחמחן. ככל אחה מבטל צפני אלו

הפדים ציטול גמור שלא יהא שום כח בלוחס
המודעות ואוחו דבר או דברים אלל כולס וכיו
בפלים ומבוטלים ויהיו כחרם הנשבר כן. יאמר

לו אמור צפני כעדים כך :

לג) אחי'ב פנים ופנים כוו פלי פ"ג איך
אני פנים מבטל לפניכם מפכשיו

ציטול גמור כל מודעי ומודעי דמודעי ומודעי
דנפקי מגו מודעי דמודעי פים כל מודעי אס
מסרתי על גט זה שאלחן לאשחי (ללרוססו) פנים

ולא יושילו לכלוס ויכיו כחרם הנשבר. וכן אס
בלולי דיברתי לחי'ב דבר או דברים שהס
כשחקיימו גורמים שום ציטול או פיסול לגט

זה שאלחן לאשחי (ללרוססו) פנים או שורע
כחו

כחו מחמתן אני מצטל אוחס בצניכס ציטול
 גמור ולא יופילו לנגוס ויכיוו כחרם הכעבר.
 אצל נחינה גם זה שאחן לאשתי (לארוסתי)
 פניס יכיוכ שריר וקויס כדמוי. **וכן** אני
 מעיד על עצמי שלא מסרתי שום מודעה על
 גם זה שאחן לאשתי (לארוסתי) פניצ ושלל
 דיברתי שום דבר לו דברים שחס כשיחקיימו
 גרמים כום ציטול או פיסול לגט זה שאחן
 לאשתי (לארוסתי) פניס או שירע כחו מחמתן
 ואם. צאולי כמלא ימלא איזכ עד או עדים
 בין זכחצ בין צניס שיטודו שמסרתי
 שום מודעה על גם זה שאחן לאשתי (לארוסתי)
 פניס או שדיברתי שום דבר או דברים שחס
 כשיחקיימו גרמים שום ציטול או פיסול לגט
 זה או שירע כחו מחמתן. כריתי פוסל עלי
 אוחו עד או עדים פיסול גמור אצל נחינה
 גט זה שאחן לאשתי (לארוסתי) פניס יכיוכ
 כשר שריר וקויס כדמוי :

רד) יאמר המסדר לעדים ולפומדים שס
 אס יש מי שירע שום פיסול
 גם זה יאמר אוחו קודס שיגחן כגט שאחר
 כנחינה מפילין חרם שלא להוליא לעו על כגט
 כמו שחיקן ריה ז"ל :

לה) אחיב יגלה פני האשכ מעט כדי שוכיר
 אוחה כצטל שהיא אשחו וגם
 שיכירוס העדים וכמשיל צום :

לו) ישאל המסדר לאשה אח מקבלה גם זה
 מרלוך. כן :

לז) יאמר לס דעי שגט זה שיחן ליק צטליך
 פניס חכי מגורשה צו ממנו
 ומותרת לכל אדם :

לח) יצוה לאשה שחסיר הכצטות וכל פניין
 חליכ מירכ :

לט) יחזור ויחד עידי כחתימה שחס יכיו
 עדי מסירכ :

מ) תוציא כאשכ ידיכ דצוקות זו לזו
 וחפחחס כלפי מפלכ וחקיפס יחד
 וחרחיצכ למעלה כדי לקבל כגט ולא יכיו
 צמדרון כיוכל ליפול כגט אלא חגיכ אלצטותיה
 צום החוסן צי גודליס ובי אלצטותיכ כקפניס
 וכפוח ידייס שלמעה צלד הדפק דצוקיס זו
 לזו ושאר כפוח ידיכ ואלצטותיכ פחוחה

וחקופוח למעלה. ולא כצפיל ידיכ פחוח מגי
 פפחיס לקרקע עוד חכירככ שלא תקפון ידיכ
 עד שיאמר לכ שחקפלכ :

מא) יעמדו הצטל והאשה זה כנגד זה לפני
 המסדר והעדים יכיו צלדיכס רואיס
מב) יאמר לעדי מסירי חרלו כהצטל ומסור
 כגט לירכ ושפטו שחוחק לה לשס
 גירושין גמורים ואס כזא על חכאי יאמר
 לשס גירושין :

מג) יאמר לצטל דע שגט זה כהא מגורשה
 ממך ומותרת לכיא. חרוין לזה
 צשעה כנחינה. וכמו כן יאמר לאשה שחכוין
 ששחקבל כגט הרי היא מגורשה צו ממנו
 ומותרת לכיא. ואס נוחן צי גיטין יאמר כמסדר
 לצטל שיכוין שחגרש כגט שכזא יוחר כשר
 פפי כדן :

מד) יתלה כצטל ידן כחוחח כגט למעלה כגד
 פחוחה ידו כאשכ ויחירנו שלא יכניס
 כגט צאויר ידיכ ושלא יגע בצלצפוחיס כלל ושלא
 יניחנו צחוך ידיכ עד שיאמר לו כנח :

מה) יאמר המסדר לעומדים שס שמטו
 ככשריס לכעיד :

מו) יודיע לצטל פירוש כמלות שטחיד לומר
 לס צשעה נחינה צלסיק ויפרשס
 לו צלשון ערבי וכך יאמר לו כדברים שאשכ
 כריך לומר לכ צלסיק צשעה נחינה כגט
 אפרשס לכ חרו פירושס :

מז) האדא גט הצטין וחקצלי גם הצטך
 כאדא ואנחי מפלקא פי מני מן
 הללן ומחיליכ לגימיע אכסאן. ויאמר לס כן :
מח) הרי זה גיטך וכחקצלי גיטך זה וכרי
 אח מגורשה צו ממני מפכשו

ומותרת לכל אדכ. וחכף יניחנו צחוך ידיכ.
 ואחר שיסלק כצטל אח ידו ממנו מכל וכל
 יאמר לכ המסדר קמוך יריך מעט מעט וכחויקי
 כגט וחגיביס שחי ידיכ למעלה וחניחוכו צחוך
 חיקה או חחה כרצלחכ וחלך צו מעט.
 וכירושלס חוצביא כהנו שחלך כמו די אמות.
 ואין קפידל :

מט) אחיב יאמר כמסדר לאשכ כחילוי לי
 גיטך לקרותו ויקחנו מירכ
 ויקרלנו עם העדים כצרטשונכ :
 אחר

ן) אחר שקראוהו יניחו המסדר לפניו וישאל שאלות הללו :

תחילה ישאל לסופר כן :

אתה הסופר פני' כחנך זה הנט. כן. ציוה לך המגיש פני' לפני העדים פני' ופני' לכוזבו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכל אדם. כן. נתן לך המגיש פני' בפני העדים הקסה והדיו והנייר והקולמוס וכל כלי הכתיבה לכוזב גם זה וכחנך אותו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א. כן :

אמרת בפני' בפני העדים קודם שהחלה לכוזב הנני כוחב גם זה במאמר פני' לגרש בו את אשתו פני' ואני כוחב אותו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א וחקף כחנכה. כן : היו העדים אלנך לכל הפחות כשכחנה שיטה הראשונה. כן :

ישאר לבר אחד מהעדים כן

אתה פני' מכיר זה הנט. כן. היית ציחד אהב וחצירך הפד פני' וראיחס ושמעחס מפי המגיש פני' שליוס לסופר פני' שיכחזב גם זה לגרש בו את אשתו פני' ושיכחזבו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א. כן. ראית אהב וחצירך הפד פני' שזה המגיש פני' מסר הקסה והדיו והנייר והקולמוס וכל כלי הכתיבה לסופר פני' לכוזב לו גם זה לגרש בו את אשתו פני' לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א. כן. שמעת אהב וחצירך הפד פני' מפי הסופר פני' שקודם שהחיל לכוזב הנט אמר הנני כוחב גם זה במאמר פני' לגרש בו את אשתו פני' ואני כוחב אותו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א וחוי' כחב. כן .

מכיר אהב צסימן מוכהק שזכו הנט שכחב הסופר פני' על אותו נייר ודיו וכו' וכל כלי הכתיבה שמסר לו המגיש פני'. כן. היית אהב וחצירך הפד פני' אלל הסופר פני' לכל

הפחות כשכחב שיטה ראשונה. כן. זו היא החימתך. כן. ציוה לך המגיש פני' לחתום בגפ שיכחזב הסופר פני' לגרש בו את אשתו פני' ושהחתום בו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א כן אמרת בפני' בפני חצירך הפד פני' קודם שהחמה הנני חוחס בגט זה במאמר פני' לגרש בו את אשתו פני' והנני חוחס בו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א והוי' חחמה בפני העד חצירך. כן. מכיר אהב החימתך. הן. ויראה באלצט. זו היא החימת חצירך. כן. שמעת מפי המגיש פני' שליוס ניכ לחצירך הפד פני' שיחחוס בגפ שיכחזב כסופר פני' לגרש בו את אשתו פני' ושיחחוס בו לשמו ולשמה שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א. כן. שמעת שהצירך הפד פני' קודם שהחם אמר הנני חוחס בגט זה במאמר פני' לגרש בו את אשתו פני' והנני חוחס בו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהכח מגורשת בו ממנו ומוחרת לכ"א וחוי' חחם בפניך. כן. אהב מכיר החימתו. כן. ויראה באלצט. וכן ישאל לשני כל השאלות הכי' ובספיד ישאל לשניכם יחד. יאמר המסדר להעומדים שם דפו שיש חרם מריח שלא להוציא לפז על הנט וכן אנו מחרימין על זה. מי שצירך וכו' הוא יצרך כל המקיים דבריו חנמים.

אה"ב יקרע הנט שחי וערב. זולת אהב הוא גם על חנאי לריך שיפאר ביד האשה כנודט. יזהיר אותה שלא חנשא ולא חחארס פד חשעים יום חוץ מאוחו יום ויום האירוסין ואפי' אם היו ימים רבים שלא היה בעלם בעיר ואפי' היא עקרה או איילוכיה או ארוסה או קמנה דלא פלוג רבנן. ואם מניקה פד שיפיה לולד כי' חדשים. יזהיר אותה שלא חנשא לכהן. :

אם היא גרושה מן הניכואין יחירנה שלא חדור פס המגיש בחלר. ואם הוא כהן או שמוציאה משום שהיא אסורה לו אפי' במבוו. כנחייג. ופי' סי' קי"ט ומפדלרית ח"א סי' ל"ז. יקרע כחובתה :

יחזור המגיש ויחן לסופר כל כלי הכתיבה במחנה

במחנה גמורה משוב שאר ניטן לאחרים כנודע.
עצה יצוה למסדרי ניטין לכחוב צפנקס חוסן
 נחיתה הגם ומעשיו. ונפרס בגם על
 חנאי ודברי הנפל כמו שלמרים. כנה"ג. יס"ד
 שלא יבואו בנה ישראל לכך וחצנה וחמוק ליון
 וכל לליון גואל בניה אבי"ר תם

לשם גירושין גמורים כדת וכלכלה ככל משפטי
 הניטין הכשרים דנכינו בישראל כהוגן וכחחזיל
 מבלי שום חנאי בעולם כלל ובפנינו ביטל פדים
 כמגרש הני" כל מודעי ומודעי דמודעי פד
 פולס ופסל ע"פ כל עידי מודעא פיסול גמור
 ושור ביטל כל אחס דכרים שאס יסקיימו
 יגראו שום ביטול לגם הני" ושור הפיד ע"פ
 שלא מסר שום מודעא בעולם ולא אמר שום
 דבר שיפסל הגם הני" ולאחר שראינו שנעשה
 הכל כהוגן ככל משפטי הניטין הכשרים מסר
 פדים המגרש אח הגם הני" הנעשה כדת וכלכלה
 ביד אשהו פדים בפנינו וכך אמיל הרי"ז גיטך
 וחקבלני גיטך זה ודברי אה מגורשה זו ממני
 מעכשיו ומוחרת לכ"א. ולאחניו ביד החו"מ אחר
 שראינו בבירור כל מעשה הגם הני" מראש וע"ס
 נעשה ונגמר כהוגן וכחחזיל קרענו אח גיטת
 הני" והסרנו להכשא ודברי היא מוחרת לכ"א
 ולהיות כ"ז אחת שפצר בפנינו חתמנו שמוחינו
 יום פ' שנה פ' לילי"ה והכל טר"צ וקיים :
 פ' פ' פ'

גוסח מעכ"ד לאשכ שחגרה ורואה להכשא
 או לאיש שרואה לישא אשה. הועתק
 מס' עבודה משא ד' ע"א ע"ד. והוצא נ"כ בס'
 גנזי חיים במוה"ג סי' פ"ו וסי' כ"ו יע"ש :
ברביעי בשבת ארבעה ימים לירח סיון שנת
 החרס"ז לבי"ע למניין שאנו מנין כאן
 נכחא בירוח דפל כיף ימא יחבא וממימי
 מעינות ובאלה מסתפקא במוחב סלחא כחול
 הוינא נחנא ב"ד דחיל כד אחא קדמנא פדים
 ומדעחו הפשוט ומרלונו סמוחלס בלי בוס זכר
 אונס כלל אלא בלב שלם ובניה גירש אח אשהו
 פדים בגם כשר נכחז ונחחס בפנינו לשמו ולשמה

סדר גט ע"י שליח

סדר גט ע"י שליח ורובו ככולו ע"י סברת הלבוש ז"ל

- (א) יש ליזכר שלא לגרש ע"י שליח כשכנעל והאשה צעיר.
- (ב) **ראשית** הכל ייחד כמגרש השליח וזמין שני עדים שהכ יהיו עידי השליחות והם יחתמו בשטר השליחות ויעידו גם הם על הגם ועל פדיו כמו שיבא בנוסח הכרשאה לקמן. כן נוכחים בכלן ע"י"ת בירוח יע"א שעידי הגם לבד ועידי הכרשאה לבד וכן נוכחים באוזמיר אבל במקומות אחרים נוכחים שעידי הגם כן הם עידי הכרשאה. ע' בס' מקור ברוך סי' כ"ב.
- (ג) **יחקור** המסדר שלא יהיה השליח חרש או שופס או סומא צ"ב פיניו או עבד וגוי או פסול מחצה עבירה מן החורס. אבל מדרבנן כשר במקום עיגון שלא יוכל למצוא אחר אם השליח וכמשלח גדולים.
- (ד) **יחקור** אם יהא השליח קרוב לא לבטל ולא לאשה כיון שמדות צפין ובפין חלוי צו. גם טוב שלא יהא קרוב לדיונים ולא לעידי הגם.
- (ז) **לא** יהא הסופר שליח ולא אחד מהעדים שאינו יכול לומר צפין ובפין. ולומר אנו נחבתיו אין לשנות מטבע שטבעו חכמים.
- (ח) **יחקור** שלא יהיו עידי הכרשאה ועידי הגם קרובים זל"ז ולא לאיש ולא לאשה ולא אלו לאלו ואם נמצאו קרובים אלו לאלו. כח' מהרי"ז בדיני הגם סי' ק"ן שהוא פסול בניאו הכנה"ג סי' קמ"א הנכ"ס אות סי'. ואולם בסדר הגם לא נחבז אלא זל"ז.

(ח) יודיע במסדר לשליח שאסור לו ליטא המגורשת שלא יאמר אילו ידפתי לא סייחתי שליח.
 (ט) יאמר במסדר לשליח ולפדים נכרסר חסרי בלבנו על עבירות שפטינו ויאמרו וידו.
 (י) ישמעו פירי השליחות מנוי השליחות בדקדוק. ויאמר הצעל לפדים סנוי שמעו שאני ממנה לפדים הלזכ שליח לכולך גם לאשתי פדים.

(יא) אזהרה לדיון במסדר שימנה הצעל לשליח קודם שיטוב לסופר ולפדים וכן יאמר בפני עדי השליחות. הגני אני פדים ויחיר כנוי משפחתו וכן בכולם. ממנה אוחך אהב פדים לכוונה שליחי להולך גם לאשתי (לארוסתי) פדים וליהנו לה בכל מקום שהמלאכה והכא ידך כידו ופוך כפי ודבורך כדבורי ועשייתך כעשיתי ונתינתך כגם לאשתי (לארוסתי) פדים כנוי כנתינתו ואני כוונן לך רשות משכסיו לפשות שליח ושלוחך שליח ושליח שליח ושליח אחר שליח אפי' עד מאכ שליחים ואפי' בלא אונס עד שיגיע כנוי ליד אשתי (לארוסתי) פדים כנוי. וחכף שיגיע כנוי ליד אשתי (לארוסתי) פדים כנוי מידך או מיד שלוחך או מיד שליח שלוחך ואפי' עד מאכ שליחים הלא מגורשת זו ממני מאוחכ שפס שיגיע כנוי לידה ומוהרת לכל אדם. כן ראוי לפשות לפי המנהג.

(יב) ירחו קניין מהצעל על השליחות. וכן כחוב צפטר בהרשאה של השליחות. כן המנהג בלחמור.
 (יג) ישביע במסדר לצעל בשבועה החורה שלא מסר מודעה על השליחות ושלא ימסור. ויודיעו מהו מודעה. ושלא לצעל השליחות. ובך יאמר כנוי מקבל עלי בחרם ובשבועה החורה שלא הצעל את כנוי ולא את השליחות. ואם הוא מומר ישביעו על חלקו לפועליו וכוהנים כך בהרשאה.

(יד) אחר שמינה הצעל לשליח צעדים יחד במסדר צ' עדים כחוחמים צגס וכסופר לכחוב ולחחוס צגט.

(טו) השליח יהיה אלל כל דבר שישמע ויראה ליווי הצעל ונתינת הקלף וכו' וסליווי לפירי חחימה הכל כאשר לכל כניל צסדר כגט.

(טז) נכוון לומר לפירי השליחות ששמעו ציטול המודעות של הצעל שמצעל קודם כתיבת הגט ככחוב צססיג שסרי כוחמים בהרשאה שצפניהם ציטול הצעל כל מינו מודעות. וידוע דחרוויכו צריכי ציטול מודעי צשעה כתיבה וצשעה נחיכה.

מערתה ישאל במסדר אל המגרש השאלות ככל הכחוב צסדר כגט בשאלת חכם מכי' אי יבא המגרש וכו' עד סיי' ו' יאמר לו טוד שמא וכו'. ואח"כ סדר ביטול מודעות מסוי' אי' יפרש לו מהו מודעה וכו' עד סיי' יא' וחכף ימסור הכל לסופר וכו' אלא שצמקום ככחוב שס אהכ נוחן גט זה כאן יאמר אהכ טולח גט זה שחכא מגורשת זו וכו' וגם צכלל ציטול המודעות יצטל אס מסר על השליחות.

(יז) יזהיר הדיון לשליח שישמע בדקדוק מאמר הסופר שאומר קודם הכתיבה כנוי כוחב וכו' ומחמיל לכחוב.

(יח) יעמוד השליח אלל הסופר עד שיכחוב שיטה ראשונה. וגם כשכאזכ ספדים לחחוס יעמוד השליח אללם צשעה שחוחמים. ויזהירנו במסדר שישמע בדקדוק כשיאמר כל אחד קודם שיחחוס הגני וכו' ויראה חחימהס מחחילה ופי'כ ושיכויו ספדים יחד.
 (יט) יאמר במסדר לשליח חיקה סימן מוצהק צגט.

(כ) אח"כ יקראו הגט הסופר והעדים כנוי צסדר כגט וכל השאלות לסופר ולפדים ככחוב שס במעשה הנתינה מסוי' אי' המסדר ישב וכו' עד סיי' כיג שמעס שאמר גיכ חבירך וכו' וכן ישאל לעד סשני. אחר כל אלה הדברים יחן המסדר הגט לסופר וכסופר נוחנו למגרש ואומר לו סייך סגט שטיח לכחוב ולחחוס.

(כא) יצוה המסדר לשליח שישיב על הן ועל לאו לאו פטעם אחח דוקא.
 (כב) ישאל במסדר לשליח צפני פירי השליחות ויאמר לו אהכ פדים צרלונך אהכ נפשה שליח

מפני כולך גם לאשחן פניו כתיב שהמלאכה שהיא מגורשת בו פמנו גיננשין גמורים ושהיא מותרת לכי. הן.

(ב) נדרת שום נדר או נשבעת שום שבועה או חיב לו קבלת שום חרם או שום איסור או שום דבר כיוצא בזה שמכריחן להיות שלוחו של פניו להוליך גם לאשחן פניו ושמה האמר לחיב חנוס הייתי מחמת זה אמור לנו. יאמר לא.

(ג) אעפ"י שמה נדרת וכו' ושכחה אהה מהחדש עליהם חרטה גמורה ורובה אהה (היות שלוחו של פניו להוליך גם לאשחן פניו אבל על הנדרים והשבועות אהה מהחדש חרטה גמורה בשעה זה שהשליחות יוחר נכון בלתי נדר או שבועה וכו' ובלתי שום הכרה רובה אהה שכתירם לך כרו שיסיב שליחות זה מרצונך המוב בלי ונכית. הן. ויחירו לו. כהן) שמה באיזה פעם מחמת כעס או איזה סיבה נדרת או נשבעת וכו' שלא להיות שלוחו של פניו להוליך גם לאשחן פניו. וגמלא שאם הסיב שלוחו אהה עובר על הנדר או על השבועה. לא.

(ד) אעפ"י שמה וכו' אם חרטה נחיר לך. ויחירו לו. (ה) מסרת שום מודעה על השליחות כגון שאמרת אין רצוני שאסייב שלוחו של פניו להוליך גם לאשחן פניו או דיברת איזה דבר או דברים שמבטלין את השליחות או גורמין לו שום ציפול. לא.

(ו) אעפ"י אה באלו מסרת שום מודעה על השליחות או דיברת איזה דבר או דברים שמאוחו דבר או דברים נמשך איזה ציפול לשליחותך. הכל אהה מבטל צפני אלו העדים ציפול גמור שלא יהיה שום כח באוהם המודעות ואוחו דבר או דברים אלא כולם יסיב צפלים ומצוטלים ויהיו כחרם הכשבר. הן.

(ז) יאמר לו אמור צפני העדים היינו עידי השליחות החותמים בהרשאה. אהה פניו ואהה פניו הוו עלי עדים גמורים איך אני פניו מבטל צפניו ציפול גמור כל מודעי ומודעי דמודעי ומודעי דנפקי מנו מודעי דמודעי ע"ם כל המודעות אם מסרתי על השליחות בשולח אחי פניו להוליך גם לאשחן פניו. וכן אם באלו דיברתי איזה דבר או דברים שהם כשיחקיימו גורמים שום ציפול לשליחות זה אני מבטל ציפול גמור ויהיו כחרם הכשבר אבל שליחות זה יסיב כשר שריר וקיים כדמויי. וכן אני מעיד על עצמי שלא מסרתי שום מודעה על שליחות זה ולא דיברתי שום דבר או דברים שהם כשיחקיימו גורמים שום ציפול לשליחות זה או יורע כחו מחמתן. ואם באלו המלא ימלא איזה ער או עדים בין בכחצ בין בע"פ שיעידו שמסרתי שום מודעה על שליחות זה או שדיברתי שום דבר או דברים שהם כשיחקיימו גורמים שום ציפול לשליחות זה או שירע כחו מחמתן כריני פוסלן עלי פיסול גמור אבל שליחות זה יסיב כשר שריר וקיים כדה משה וישראל.

(ח) ישאר לשליח אהה פניו השליח רחיה שיהי ביד הצעל פניו הנייר והדיו והקולמוס ושאר כלי הכתיבה כדי למוסרם לסופר פניו כדי לכתוב את הגט ובעודן בידו אמר לסופר צפני העדים פניו ופניו אהה הסופר פניו כחוב גם לאשחן פניו לשמי ולשמה לשם גירושין גמורין שהיא מגורשת בו ממני ומותרת לכל אדם. הן.

(ט) אמר לעדים פניו ופניו אהה פניו ואהה פניו חתמו בנגט שיכתוב הסופר פניו לשמי פניו לגרש בו את אשחן פניו וחתמו בו לשמי ולשמה לשם גירושין גמורים שהיא מגורשת בו ממני ומותרת לכי. הן.

(י) ראית שהקף מסר הצעל פניו הנייר וכו' להסופר פניו כדי לכתוב לו גט לגרש בו את אשחן פניו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שהיא וכו' וקבלם הסופר ואמר

כן אעשה. הן.

(יא) שמעת שהסופר פניו קודם שהחיל לכתוב את הגט אמר צפני העדים הניי כוחב גם

זכ במאמר פנים לגרש זו אח פשחו פנים ואני כוחז אוחו לשאו ולשמה לשם גירושין וכו' וחקף ומיד כחז. הן.

זח) היית אלל הסופר פנים כשחז גט זה לפחות כשחז שיפח ראשונה. הן.

זו) ראית לבי העדים פנים ופנים שהיו יחד כשחזמו זה כגט. הן. שמעת לכל אחד מהעדים שאמר צפתי חזירו קודם שחזם כגני חוזם צגט זה במאמר פנים לגרש

זו אח פשחו פנים ואני חוזם זו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים וכו' וחוי חתם. הן. זז) ראית לכל אי מהעדים שחזם מחילוב ופיס. הן.

ישאל לכל אי מעידי השליחות.

זח) אתה פנים שמעת אחס וחזירך פנים שמיכה כבעל פנים אח פנים שליח להולך גט לאשחו פנים. הן. וכן לשד כשני.

זט) יכפור הסופר כגט כמנהג ויחן אוחו למגרש ויאמר לו הילך כגט שליח לכחוב ולחוזם.

ח) אחיב יעשה הסדר הכחוב בסדר כגט כמפסה כנחינה מסיי כיה יאמר המסדר לכמגרש וכו' עד סוף סי' ליג כדה משכ וישראל. ובכלל ציטול המודפוח חזיר לשליחות.

טא) יאמר המסדר לעומדים שס אח יש מי שירש כום פיסול צגט זה יאמר אוחו קודם שיגהן כי אחר הנחינה מפילין חרם שלא להוליא לשו על כגט כמו שחיקן ריה ז"ל.

טב) יצוה לשליח שיסיר הטבעות וכל מיני חליצה מידו.

טג) יאמר לשליח שיפסח ידיו דבוקות וכו' ככחוב בסדר כגט סי' מי וסי' מ"א.

טד) יאמר לעידי השליחות שיראו נחינה כגט מיד כבעל לשליח וישמטו מה שיאמר כבעל לשליח כשחוסרו לידו ושחוסרו לשם גירושין גמורים.

טה) יאמר לבעל דט וכו' ככחוב כסכיג סי' מיג מ"ד מ"ה.

יז) יודיע לבעל סי' כמלוה שעתיד לומר לשליח כשעת מסירה בלהיק יפרשם לו בלשון פרזי וכך יאמר לו כדברים שאחז ל"ך לומר בלהיק להשליח כשעת שחמסור לו הגט

לפרש אוחס לך. וזה פירושם.

יז) אנתיה פנים וזכיר כנוי המשפחה. וודי כל גט האדא למרחי פנים. ואטעי ליהא בלי מערחה אלזי חוגגהא וחכון ירך מחל ידי וחומך מחל חומי וכלאמך מחל

כלאמי ועטייאךך אל גט למרחי פנים כעטייאמי ונעטיך אנא און מן אללאן אן חעמיל. שליח גיראך ומרסאלאך יעמיל שליח ושליח שליחך יעמיל שליח ולוכאן לחד מיה שליח ולוכאן מן גיר גינם גלביה חיחא יוולל הל גט האדא למרחי פנים וחלאן צווליל הל גט ליד מרחי פנים אל מזכורה מן ירך או מן יד מרסאלך או מן יד מרסאל מרסאלך ולוכאן לחד מיה מרסאל חנון מרחי פנים אל מזכורה מטלקא פי מני סן הדיך אל האעא אלזי יוולל הל גט לידהא ומחלה לכל אנסאן.

יח) אתה פנים. ויזכיר כנוי המשפחה. הולך גט זה לאשחי (לארוסחי) פנים וחנכו לה בכל מקום שהמלאכה וחסא ירך כידו ופיך כפי ודבורך כדבורי ופטייך כעטייחי ונחינהך

גט זה לאשחי (לארוסחי) פנים כנוי כנחינה. ונוחן אני לך רשות משכסיו לפשות שליח ושלוךך שליח ושליח שלוךך שליח אפי' עד ק' שלוחים ואפי' צלי אונס עד שיגיע גט זה ליד אשחי (ארוסחי) פנים כנוי וחנף שיגיע גט זה ליד אשחי (ארוסחי) פנים כנוי מידך או מיד שלוךך או מיד שליח שלוךך אפי' עד ק' שלוחים חסא אשחי (ארוסחי) פנים כנוי מגורשה זו ממני מאוחה שעה שיגיע גט זה לידה ומותרת לכ"א.

זתכף ומיד הוך כדי דיבור ימסרו ציד השליח. ואחר שישלך הבעל ידו ממנו מכל וכל יאמר כמסדר לשליח קשון ידיך וכחזק הגט ויגביה שחי ידיו למעלה ויניחנו בחוך חיקו.

יט) אחיב יקח המסדר כגט מיד השליח ויקרא אוחו שניה טס עידי כחזומה.

יז) אחר שקראו ויניחו המסדר לפניו וישאל לסופר ולעדים כשאלות הכחובות כסכיג דף ר ע"א

על יחידים המסדר חרס ר"ח כגודפ. יקח סימני כגפ. וכמכנב ריש שיפה ג' וסופה וריש שיפה שטיח וסופה. וריש שיפה פ' וסופה.

(גא) יחזיר המסדר כגפ לשליח צפני עירי השליחות.

(בן) יזריח המסדר לשליח מאר על כשמו של יבטל השליחות ושלא יוליא כגפ מידו ואם יוליאנו ככרתה יקח סימן מוצק בכלי כגפ כחכו ויזר מאר צסי' שיש

לו בחוך כגפ סגמו.

(גן) יתן הצפל לסופר כלי ככחיבה.

(דן) אחר כל אלו המעשים דוקא ולא קודם יקח המסדר לכתוב שפר השליחות ויעשו לו קיום צ"ד.

(הן) יזדר הסופר שלא לפחז שום ר"ח כלל. ויכתוב אוחו ככחיבה חמב ודקדוק האוחיות ומנלי שפחז ומחק או דבוק. וכן ככחיבה חחימת העדים. והכל ככחיבה פרוצניאלל

שנקרא כחז רש"י.

נוסח ההרשאה כפי מנהג העיר

צפנינו עדים מחומי מסב. כך בשבת. כך וכן לירח פ' שנה כך וכן לבריאת עולם למנין שאנו מנין כאן במחא בירוח דעל כ"ף ימא יחבא ומימי מעינות ובארת מסחפקא. מסר פצ"ס גפ כריחות כשר בלחי שום חנאי ציד שלוחו פצ"פ. (כנוי משפחה) לכולינו לאשחו פצ"ס וליחנו לה בכל מקום שימלאכה. וכן אמר צפנינו פצ"ס המכר לשלוחו פצ"ס המכר בשעת מסירה אתה פצ"ס הולך גם זה לאשחי פצ"ס והנכו לה בכל מקום שהמלאכה וההא יך כירי וסוף כפי ודבורך כדבורי ועשייהך כעשייתי ונחינהך גם זה לאשחי פצ"ס המכרה כנחינתי וכוון אני לך רשות מעכשיו לעשות שליח ושלוחך שליח ושלוחך שליח אפי' עד מאה שלוחים ואפילו בלא אונס עד שיגיע גם זה ליד אשחי פצ"ס המכרה. וחקף שיגיע גם זה ליד אשחי פצ"ס המכרה מידך או מיד שלוחך או מיד שליח שלוחך עד מאה שלוחים ההא אשחי פצ"ס המכרה מגורשה בו ממני מאוחה שפה שיגיע גם זה לידה ומוחרת לכל אדם. וחקף ומיד מסרו צידו. והגט שנעשה עליו פצ"ס שליח לכולינו ככל הכחוב למעלה ככחב ונחתם צפני השליח המכר כאן במחא בירוח המכרה ציום המכר ועדיו החומים בו הם פצ"ס ופצ"ס וסימני כגפ המכר הם ריש שיפה שליחות חיבה פ' וסופה חיבה פ' ריש שיפה שטיח חיבה פ' וסופה חיבה פ' ריש שיפה חשיפות חיבה פ' וסופה חיבה פ' וקודם שמסר כגפ פצ"ס המכר ציד שלוחו פצ"ס המכר צפל צפנינו ובפני השליח כל מינו מודעה אם מסר על גם זה או על שליחות זה וכל דבר הנגזר שום פיסול או ציטול לגט זה או לשליחות זה גם צפנינו קבל עליו בשצוטה החודה וחרס שלא לצפל לא את כגפ ולא את השליחות עד מאה שלוחים ושלא יגרום בום דבר שזיק וינגד לא לגט ולא לשליחות. וקנינא מיד פצ"ס המכר קניין גמור ושלא מעכשיו במחא דכשר למקניית ציב על מנוי השליח המכר. ומס שראינו ונעשה צפנינו כחצנו וחתמנו שמוחינו וכלל שריר וצרייר וקיים

לכא חחימת סהדיה אלני דחתימין בשטר שליחות דנא ואשכנשי וקימנושי כדחזי ודין קיימא ואחתימין פצ"פ

מכ סוב ומס נפיש שיחן השליח הגט והפרשאה בחוך חיבה סגורה ויחננה בחיקו ולא יוליאנה שחחה ידו כלל.

שארית מזכרת הנימין יעקב הי"ב קיב

סדר נתינת הגט מהשליח לאשה כפי סדר הפוסקים ז"ל

(א) יחקור המסדר אם הבעל בעיר.

(ב) יקח המסדר שניים מחשובי העיר אתו כדי שיהיו כ"ד של שלשה ולא יהיו קרובים ז"ז ולא לבעל ולא לאשה.

(ג) ישבו הב"ד ויבא השליח לפניהם ויאמר אני שליח פב"פ (כמ"ש בגמ' ובחרשאה) ששלח על ידי גמ' לאשתו (לארוסתו) פב"פ פה העירה ובידי הגט ושטר השליחות.

ע"י לקמן
בשליח ב'

(ד) ידקדקו הב"ד לראות שלא יהיה השליח חשו" או סומא בשתי עיניו כדי שיוכל לומר בפ"ן ובפ"ן או שלא יהיה אחד מהפסולים להעיד הנזכרים כסדר נתינת הגט מהבעל להשליח.

(ה) יזמין המסדר שני עדים כשרים שיהיו עידי מסירתו. וכתבו מן האחרונים שאין אלו יכולים ליקח שכר.

(ו) יאמר המסדר לשניים שעמו ולשליח ולעדים נהרהר תשובה בלבנו ויעמדו ויאמרו ודו.

(ז) יאמר לשליח שיראה להם שטר השליחות ויקראו שלשתן עם ההנפק. וטוב שיכירו חתימת העדים ואפי' חתימה אחת סגי ואם לאו יסמכו על ההנפק. ומ"מ ישאלו לשליח אם הבעל עשאו שליח. ויאמר הן. ונאמן.

(ח) ישאל לשליח במעמד שניים שעמו. שמת המגרש פב"פ עד היום חזת. לא. בא אלוך פב"פ או שלח לך שליח לבטל את הגט שמסר בידך. או את השליחות. לא. שמעת שביטל פב"פ את הגט שמסר בידך. או את השליחות. לא. היה שום תנאי בגט או בשליחות. לא (ואם היה תנאי יאמר להם).

ע"י לקמן
בשליח ב'

(ט) ישאל לאשה בא אליך בעליך פב"פ או שלח לך שליח לבטל זה הגט או השליחות. לא. שמעת שביטל בעליך פב"פ את הגט הזה או השליחות. לא. ואם היא ארוסה יאמר ארוסך בכל השאלות. יוד) יזהיר לשליח שלא יאמר אלא חד הן או לאו פעם אחת דוקא לא שני פעמים.

כנו'

(יא) ישאל לשליח ביטלת את השליחות כגון שאמרת בפני שני עדים איני רוצה עוד להיות שליח של הבעל (הארוס) פב"פ בפניו או שלא בפניו. לא. עשית שליח אחר ואותו השליח שעשית חזר ועשאך שליח. לא.

(יב) נשבעת שום שבועה או תקיעת כף או קיבלת שום חרם או שום איסר להיות שליח פב"פ על גמ' זה. לא. ולרוחא יתירו לו.

(יג) נשבעת שלא להיות שליח פב"פ על גמ' זה. לא. ולרוחא יתירו לו.

(ד) מסרת שום מודעא על השליחות כגון שאמרת איני עושה שליחותי להביא הגט בשליחות הבעל פכ"פ לאשתו פכ"פ וכל כה"ג מדבר או דברים שמכמלים את השליחות או גורמים לו שום ביטול. לא. ולרווחא יבטל ויאמר לו כך.

(טו) אעפ"כ אם באולי מסרת שום מודעא או דיברת איזה דבר או דברים שמאותו דבר או דברים נמשך ביטול לשליחות או גורמין לו שום ביטול הכל אתה מבטל בפני אלו העדים ביטול גמור שלא יהא שום כח באותם המודעות ואותו דבר או דברים אלא כולם יהיו בטלים ומכומלים ויהיו כחרס הנשבר. הן. יאמר לו אמור כך בפני העדים.

(טז) אתה פכ"פ ואתה פכ"פ הווי עלי עדים גמורים איך אני פכ"פ מבטל בפניכם ביטול גמור כל מודעי ומודעי דמודעי ומודעי דנפקי מנו מודעי דמודעי ע"ס כל מודעי אם מסרתי על השליחות ששלח אותי פכ"פ להביא הגט לאשתו פכ"פ. וכן אם באולי דיברתי איזה דבר או דברים שהם כשיתקיימו גורמים שום ביטול לשליחות זה אני מבטלם ביטול גמור ויהיו כחרס הנשבר אבל שליחות זה יהיה כשר שריר וקיים ואם באולי המצא ימצא איזה עד או עדים בין בכתב בין בע"פ שיעידו שמסרתי שום מודעא על שליחות זה או שדיברתי איזה דבר או דברים שכשיתקיימו גורמין שום ביטול לשליחות זה הריני פוסלן עלי פיסול גמור אבל שליחות זה יהיה כשר שריר וקיים.

(יז) ישאל לשליח אתה מכיר לפכ"פ שעשאך שליח שהוא בעלה של זאת האשה. הן. אתה מכיר את האשה הזאת שהיא אשת פכ"פ שעשאך שליח. הן. ואם אינו מכירה יודיעוהו עפ"י עדים ואפ"י עפ"י עד אחד. אכן נכון להחמיר שיהיה עפ"י שניים. כיכ הכנה"ג והי משפטי שמואל ד' קס"ג ע"ב ומהרשד"ם ז"ל.

(יח) ישאל לאשה את מקבלת גט זה כרצונך. הן. נשאר לך על בעליך שום הפרש ותביעה. לא.

(יט) יקח הגט מיד השליח ויקראוהו שלשתם יחד ואת עדין וידקדקו בו הדק הטב כנודע.

(כ) ישאל לשליח אתה פכ"פ השליח ראית שחיה ביד הבעל פכ"פ הנייר והדיו והקולמוס ושאר כלי הכתיבה כדי למסורם לחסופר פכ"פ לכתוב את הגט ובעודן בידו אמר לחסופר בפני העדים פכ"פ ופכ"פ אתה חסופר פכ"פ כתוב גט לשמי פכ"פ לגרש בו את אשתי פכ"פ לשם גירושין גמורים שתהא מגורשת בו ממני ומזרת לכ"א. הן. אמר לעדים פכ"פ ופכ"פ אתה פכ"פ ואתה פכ"פ חתמו בגט שיכתוב חסופר פכ"פ לשמי פכ"פ כדי לגרש בו את אשתי פכ"פ וחתמו בו לשמי ולשמה לשם גירושין

מכאן עד סוף
כ"ד לא שויכו
בשליח ב

חנו' כדי שתהיה מגורשת בו ממנו. וכשירמוז שרצונו בכך
 (א) א"י יאמר המסדר לסופר שיתן במתנה גמורה להמגרש כל כלי הכתיבה. וקודם
 הנתינה מהסופר להמגרש ירמוז המסדר להמגרש כי צריך כתיבת הגט הזה
 מנחנא ב"ד ע"י סופר זה וצריך שתהיה הכתיבה ע"י סופר זה וכל כלי הכתיבה שהם
 שלו הוא נותנם לך במתנה כדי שיהיו שלך ואח"כ תתן אותם לסופר כדי שיכתוב
 זה הגט הראשון מהב"ד. וכשירמוז לו ויבין. א"י יושיט הסופר כל כלי הכתיבה
 וימסרם למגרש ויאמר לו בפני הדיינים והעדים הילך הקסת והדיו והנייר והקולמוס
 וכל כלי הכתיבה במתנה גמורה וירמת לו ברמיזה אך הוא נותן לו כלי הכתיבה
 במתנה. וינביהם המגרש כדי לזכות בהם. דק"ל כי חרש שאינו שומ' מוכר ולוקח
 ברמיזה כמ"ש מר"ן בחו"מ סי' רל"ה וזוכה במתנה כמ"ש סי' רמ"ג סט"ב זכ"כ הרמב"ם
 פכ"ט טה"ס. וא"כ יוכל החרש המגרש חנו' לזכות במתנה שנתנו לו אחרים וגם הוא
 יחזור ויתן ואחרי שזכה בהם והם בידו.

(ז) ירמוז המסדר למגרש שיחזור ויתנם לסופר כדי לכתוב הגט הא' אשר נחתום בו
 נחנא ב"ד וכשיבין המגרש זה יושיט המגרש כל כלי הכתיבה לתת אותם
 ביד הסופר וירמוז המגרש לסופר שיכתוב גט מהדיינים אשר באים עליו על החתום.
 גם לרמוז לדיינים שיחתמו בקולמוס ודיו הלזה כדי ליתנו הוא בידו ביד האשה מאחד
 ועד ק'. וגם המסדר יאמר לסופר שתכתוב זה הגט שרמוז המגרש פכ"פ לשמו ולשם
 אשתו פכ"פ על שם נחנא ב"ד הבאים על החתום וכך יאמר לו המסדר.

(ח) אתה הסופר פכ"פ הילך הקסת והדיו והנייר והקולמוס וכל כלי הכתיבה הללו
 וכתוב גט זה שרמוז לנו המגרש פכ"פ לכתוב נחנא ב"ד גט לשמו ולשמה
 של אשתו פכ"פ לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שתהא מגורשת בו ממנו ומוותרת
 לכ"א. והנה יש לך רשות מדרמו המגרש ומאנן תלתא ביד לכתוב גיטין בא' ועד ק'
 עד שיחיה א' כשר בלא פקפוק בין בכתיבה בין בחתימה לדעת מסדרי הגט ושאר
 הדיינים ולכל מי שיראה אותו ותכתוב כולם לשמו ולשמה לשם ג"ג שתהא מגורשת
 מבעלה חנו' ותהיה מותרת לכ"א. ואנחנו הביד אנחנו חותמים בגט זה שכותב הסופר
 פכ"פ במה שרמוז לן המגרש פכ"פ לגרש בגט זה לאשתו פכ"פ לחתום בו לשמו
 ולשמה לשם ג"ג ואנחנו חותמין בגט א' ועד ק' שיכתוב הסופר פכ"פ עד שיחיה א'
 כשר בלא פקפוק בין בכתיבה בין בחתימה לדעת המסדר ושאר הדיינים ולכל מי
 שיראה אותו ולחתום בכלן לשם המגרש פכ"פ ולשם אשתו פכ"פ לשמו ולשמה לשם
 ג"ג שתהא מגורשת האשה חנו' מבעלה חנו' ומוותרת לכ"א. ותכף שימסור המגרש כל
 כלי הכתיבה ליד הסופר ושמע כל דברי המסדר אשר דבר אליו יאמר הסופר כן אעשה.
 (ט) הסופר יעמוד יחד עם הדיינים בכתיבת זה הגט ויתקן הנייר שיכתוב בו הגט
 ותקן הקולמוס והשרטוט הכל יעשה לשמו ולשמה וישרטט הנייר י"ב שרפופין.
 יחד וקודם שיתחיל לכתוב זה הגט הא' יאמר הסופר שמעו אתם הדיינים פכ"פ
 ופכ"פ ופכ"פ הנני כותב גט זה ברמיזה המגרש פכ"פ לגרש. וא' את
 אשתו פכ"פ שרמוז לכם הדיינים שתכתבו גט זה לגרש בו את אשתו חנו' והנני כותב

אותו

שארית מזכרת הגיטין עקב הי"ב קטו

כד) אה"כ יקח המסדר הגמ מיד השליח שני ויקרא אותו עם הדיינים שנית עם עידי החתימה.

כה) אה"כ ישאל המסדר לשליח ראשון השאלות הכתובים בסדר נתינת הגמ משליח ראשון ליד האשה והם מסימן ל"ה עד סימן ל"ח.

כו) אה"כ יכפול הגמ וימסרנו ביד שליח שני.

כז) יחרים המסדר חרם ר"ת כגודע.

כח) יזהיר המסדר לשליח שני מאד על נשמתו שלא יבטל השליחות שלא יוציא הגמ מידו ואם יוציאנו בהכרח יקח סי' מובהק בכלי גותנם בהוכו ויזהר מאד

בסימן שיש לו בתוך הגמ עצמו.

כט) אחר כ"ז יכתבו ההרשאה.

וזרו נוסח ההרשאה

בחישי נשנה שנפס ופטרס יוס לירח סיון שנה חמשה אלפס ושש מאה וששים ושס
לבריה פולס למנין שאנו מנין כלן במהא בירוה דעל כ"ף ומא יחבא וממימי
מפינוה ובארס מסהפקא. במחב חלהא כחרא כוינא נחלא צי דינא דחמי לחסא כד לחס
קדמנא פ' בן פ' (כנו) ובידו גט כריחות כשר אשר יכר בידו כבעל פ' בן פ' (כנו)
להוליכו לאשה פ' ב' פ' (כנו) והביא לפנינו כרסאה מקויימה כחיקון חכמים שפסלו כבעל
פ' בן פ' (כנו) כנזר שליח לפני עדים כדי להויך גט זה לאבנו פ' ב' פ' (כנו) המכרת
וניחנו בידה ככל מקום שימלאנה וכתן יו רכוז נעשה שליח במקומו ושליח אחר שליח אפילו
עד מאה שנוחם ואפילו בלא אונס ככחוב בצער כרסאה הנזכר ואחר הכדיקוה והשאלות
כרלוהא לכעשה כנה כרשאהו כבירו מינה על פינו ובפנינו אח פ' בן פ' (כנו) להיות
שליח במקומו ובפנינו מסר הגט לפ' בן פ' (כנו) וכך אמר בפנינו ביה דין החומי
מפה פ' בן פ' (כנו) לפ' בן פ' (כנו) אחס פ' בן פ' (כנו) הולך גט זה לפ' ב' פ' (כנו)
אשה פ' בן פ' (כנו) גסן אנהו גידה וחסא ידך כירי ופיך כפי ודבורך כדבורי ועשייתך
כעשייתו ונחיתך גט זה לפ' ב' פ' (כנו) אחס פ' בן פ' (כנו) כנחיתו וזמן אני לך
רשות מעכשיו נעשה שליח ובנוחך שליח ופליח שליחך שליח אחר שליח אפילו עד
חשעים והכמה שנוחם ואפילו בלא אונס עד שיגיע גט זה ליד פ' ב' פ' (כנו) המכרת
אשה פ' בן פ' (כנו) כנזר ככל מקום שחמלאנה חסה או שלוחך או שליח שלוחך אפילו עד
חשעים והכמה שנוחם ואפילו בלא אונס ואנף כשיגיע גט זה ליד האשה פ' ב' פ' (כנו)
המכרת מידך או מיד שלוחך או מיד שליח שלוחך אפילו עד חשעים והכמה שנוחם ואפילו
בלא אונס ההא מגורשה צו מבטלה פ' בן פ' (כנו) המכרת ומוחרת לכל אדם ובהוך כדי
דבור אמר לפני נכתב ובפני נחסם והגע הוס שנעשה עניו פ' בן פ' (כנו) שליח להולכה
ככל ככחוב למעלה נכתב ונחסם כלן במהא בירוה המכרת דעל כ"ף ומא יחבא וממימי
מפינוה ובארס מסהפקא ביה פ' (כמו שכחוב בגט) ובניה דינוו נכהב הגט המכר ועדין
החומים צו הם פ' בן פ' ופ' בן פ' וסימי הגט המכר הם ריש שיטה כלשיטה. כך. ואופה.
כך. ריש שיטה כשיטה. כך. ריש שיטה כשיטה. כך. ואופה. כך. ובפנינו ציפל פ' בן פ'.

שבועה או מסדתי מודעא ושכחתי חרי אני מבטל בפניכם הכל ומקבל עלי בחרם ובשבועה התורה שלא לבטל את השליחות.

(יב) ישאל עוד לשליח באת הנגה למנות שליח בחריקך. ויאמר הן. באתי בשביל כך.
(יג) ישאל לשליח ראית שהבעל פבי'פ מסר הדיו והקולמוס וכל כלי הכתיבה להסופר ואמ"ל לכתוב גט זה. הן.

(יד) שמעת מן המגרש שאמר לעדים לחתום הנגט לשמו ולשמה לשם גרושין גמורים שתהא מגורשת בן סמנו ומותרת לכ"א. הן.

(טו) שמעת מן המגרש שאמר לסופר לכתוב גט זה לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים וכו' הן.

(יו) שמעת שאמר הסופר הנני כותב גט זה בטאמר פבי'פ לגרש בו את אשתו פבי'פ והנני כותב אותו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים וכו' ותו"ם כתב. הן.
(יז) היית לכל הפחות אצל כתיבת הנגט כל שיטה ראשונה שנכתב לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים. הן.

(יח) ראית ושמעת משני עדים החתומים על הנגט שכל א' אמר קודם שחתם הנני חותם בגט זה לשם פבי'פ לגרש בו את אשתו פבי'פ והנני חותם בו לשמו ולשמה לשי"ג. הן.

(יט) היית אצל העדים כשחתמו מתחילה וע"ס הן. ראית שחתמו זה בפני זה. הן.
(כ) מכיר אתה בס"י מוכתק שזהו הנגט שכתב הסופר ושחתמו העדים לשמו ולשמה לשי"ג. ושזהו הנגט שמסר לך הבעל פבי'פ ועשה אותך שליח להוליכו וליתן אותו לאשתו פבי'פ או למנות שליח אחר. הן.

(כא) ראית שהיה הנגט יבש כשחתמו העדים ושהיה ג"כ יבש כשנתנו הבעל בידך. הן
(כב) יאמר השליח א' לשליח ב'. אתה פבי'פ הבעל פבי'פ מינה אותי בפני עדים לשליח להוליך גט לאשתו פבי'פ ונתן לי רשות לעשות שליח בחריקאי ושליח שליח אפי' עד ק' שלוחים אפי' בלא אונס כמזכר בהרשאה ועפ"י הרשאה הזאת אני סמנה אותך בפני ב"ד אתה פבי'פ בחריקאי להוליך גט זה לאשה פבי'פ אשת פבי'פ ותן אותו לידה בכ"ס שתמצאנה ותהא ידך כידי ופיך כפי ודבורך כדבורי ועשייתך כעשייתי ונתן אני לך רשות מעכשיו לעשות שליח במקומך ושלוחך שליח ושליח שלוחך שליח אפי' עד תשעים ותשע שלוחים אפי' בלא אונס. ובכ"ס שתמצאנה אתה או שלוחך או שליח שלוחך אפי' עד תשעים ותשע שלוחים אפי' בלא אונס ותקף שיגיע גט זה לידה מידך או מיד שלוחך או מיד שליח שלוחך אפי' עד תשעים ותשע שלוחים אפי' בלא אונס תהא היא מגורשת בו מבעלה פבי'פ ותהא מותרת לכ"א וגט זה בפני נכתב ובפני נחתם.

(כג) ותו"ם ימסרנו ביד השליח שני תוכיד. ואחר שיוסלק ידו הבעל סמנו מכל וכל יאמר המסדר לשליח שני קפוז ידך והחזק בגט ויגביה שתי ידיו למעלה ויניחנו בתוך חיקו.

(ט) יזהיר לאשה אפ"י ארוסה שלא תתארס עד תשעים יום חוץ מיום נתינת הנט ויום האירוסין. ואם היא מניקה או מעוברת יזהיר אותה שלא תתארס עד עבור כ"ד חודש חוץ מיום הלידה ויום האירוסין ואם יש עבור החדש יאמר לה עד שיהיה לולד כ"ה חדשים מיום שנולד וכו'. יזהיר אותה שלא תנשא לכהן. הרב יגנח אצלו הגט וההרשאה ולא יתן אותה לשום אדם.

ת"ן

סדר שליח ראשון כשעושה שליח שני הובא בס' פתחי תשובה ד' ל"ז ע"ב והוא מס' שבוי' ח"ג סי' קל"ג

(א) יש לדקדק בשליח שני אם הוא כשר כמו בשליח ראשון.
 (ב) הרב שואל לשליח מה אתה רוצה. יאמר אני פכ"פ שליח מפכ"פ ליתן גט לאשתו פכ"פ או למנות שליח אחר במקומי אפ"י עד מאה שלוחים ואפ"י בלא אונס ויש עמי גט והרשאה מקויימת. ואני רוצה לעשות שליח לפכ"פ להביא הגט לפכ"פ אשת פכ"פ בחריקאי.
 (ג) ישאל לשליח שני. אתה פכ"פ אתה רוצה להיות שליח להוליך הגט לפכ"פ וליתנו בודה. יאמר הן בנפש חפצה אני רוצה להיות שליח.
 (ד) אח"כ יש לביד לעיין בהרשאה אם נכתבת ונחתמת כראוי ואם יש עליה הנפק יעינו בו אם נכתב ונחתם כדינו ויקרא ההרשאה לעין כל גם ההנפק.
 (ה) אם אין מכירין החתימות של ההרשאה וההנפק מיז יכולים ליתן להשליח.
 (ו) אח"כ יש לעיין בגט אם נכתב ונחתם כהלכתו ויקראו אותו.
 (ז) אח"כ יאמר הרב לשלוחים שישבו ע"ם שישאל אותם רק פעם אחת הן ופעם אחת לאן.

(ח) ישאל הרב לשליח ראשון אם לא קבע לו הבעל פכ"פ זמן שבתוך אותו זמן ימנה שליח אחר או יתן הגט לאשתו אבל לאחר הזמן לא ימנה שליח אחר או יתן הגט לאשה הנז"ל או אם לא התנה שום תנאי. יאמר לא.

(ט) ישאל אותו אם לא שמע שמת הבעל. יאמר לא.

(י) ישאל אותו אם בא אליו הבעל כבר או שלח אליו שליח לבטל הגט או את השליחות. או אם שמע שביטל הבעל את הגט או את השליחות שלא בפניו. יאמר לא.

(יא) ישאל אותו אם עשה שליחות זה או התמנות שליח אחר על תנאי או באונס או מכח נדר או שבועה. או אם כסר מודעא על השליחות או על התמנות שליח אחר. ויאמר לא עשיתי השליחות ולא התמנות שליח אחר על תנאי. ולא באונס. ולא מכח נדר או שבועה ולא מסרתי מודעא לא על השליחות ולא על התמנות שליח אחר רק אני עושה הכל ברצוני הטוב. ואם באולי עשיתי איזה תנאי או נדר או

שבועה

הדברים שתאמר בלהזק אל האשה הזאת בשעת נתינת הנט אפרש אותך
לך וזהו פירושם.

בשליח שני
יאמר ומסאל
בית דין אנא

לד) הוודא האדא גיטך ואקבלי גיטך האדא אלזי בעתו ליכי גיטך פלאן
אבן פלאן. והוודא אנתי מטלקא פי מנו סן הלאן ומחלליה
לכל אנסאן והל גט האדא קודאמי אנכתב וקודאמי אנכתם.

בשליח שני
יאמר ושליח
ביד אני

דדרי זה גיטך והתקבלי גיטך זה ששלח לך בעליך (אפי' ארוסה יאמר
לה בעליך) פב"פ והרי את מגורשת בו ממנו מעכשיו ומותרת לכל
אדם וגט זה בפני נכתב ובפני נחתם.

ותכף ימסרנו בידה.

ויצוה לאשה שתקפוץ ידיה ותגביהנו ותשמרנו בתוך היקה כמנהגו. יאמר
לאשה השאילי לנו גיטך. יקראוהו אותו ואת עדיו הביד והעדים.

אחיב ישאל לשליח שאלות הללו

מכאן עד סוף
ל"ח לא שייכו
בשליח שני

לה) אתה השליח פב"פ מכיר אתה בסימן מובהק שזהו הנט שפב"פ
עשאך עליו שליח ומסרו בידך שתהיה שלוהו לתתה לאשתו

פב"פ לעים גירושין גמורים שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכ"א. הן.

לו) ראית כשהיה ביד הבעל פב"פ הנייר והדיו והקולמוס ושאר כלי
הכתיבה למסור להסופר פב"פ לכתוב את הנט שאמר לו בפני

העדים פב"פ ופב"פ אתה הסופר פב"פ כתוב גט לשמי פב"פ לגרש בו את
אשתי פב"פ לשמי ולשמה לשם גירושין גמורים שתהא מגורשת בו ממנו
ומותרת לכ"א. ואמר לעדים אתה פב"פ ופב"פ חתמו בגט שיכתוב פב"פ
לשמי פב"פ לגרש בו את אשתי פב"פ וחתמו בו לשמי ולשמה לשם
גירושין גמורים שתהא מגורשת בו ממני ומותרת לכ"א ותכף מסר לסופר
הנייר והדיו והקולמוס ושאר כלי הכתיבה. הן.

לז) שמעת שהסופר פב"פ קודם שהתחיל לכתוב את הנט אמר בפני
העדים פב"פ ופב"פ הנני כותב זה במאמר פב"פ לגרש בו

את אשתי פב"פ ואני כותב אותו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים
שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכ"א ותו"מ כתב. הן. היית אצל הסופר
לפחות כשכתב שיטה ראשונה. הן. ראית לשני העדים פב"פ ופב"פ שהיו
יחד כשחתמו הגט. הן.

לח) שמעת לכל א' מהעדים שאמר בפני חברו קודם שחתם הנני חותם
בגט זה במאמר פב"פ לגרש בו את אשתי פב"פ ואני חותם

בו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת
לכ"א ותו"מ חתם. הן. ראית לכל א' מהעדים כשחתם מתחילה וע"פ. הן
אתה מכיר שזהו הגט. הן.

לט) יקרע הגט שתי וערב. חרם ה"ת שלא להוציא לעז. מי שבידך וכו'.

גמורים שתהא מגורשת בו ממני ומותרת לכ"א. הן.
 (א) ראית שתקף מסר הבעל פבי' הנייר וכו' וכל כלי הכתיבה להסופר
 פבי' כדי לכתוב לו גט זה לנרש בו את אשתו פבי' לשמו
 ולשמה לשם גירושין גמורים שתהא וכו' ומותרת לכ"א וקיבלם הסופר
 ואמר בן אעשה. הן.

(ב) שמעת שהסופר פבי' קודם שהתחיל לכתוב את הגט אמר בפני
 העדים הנני כותב גט זה במאמר פבי' לנרש בו את אשתו
 פבי' ואני כותב אותו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שתהא מגורשת
 בו ממני ומותרת לכ"א ותרי"ב כתב הן.

(ג) היית אצל חסופר פבי' כשכתב גט זה לפחות שיטה ראשונה. הן.
 ראית לשני העדים פבי' ופבי' שהיו יחד כשחתמו זה הגט. הן.
 (ד) שמעת לכ"א מהעדים שאמר בפני חברו קודם שחתם הנני חותם
 זה בגט זה במאמר פבי' לנרש בו את אשתו פבי' ואני
 חותם בו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים שתהא וכו' ומותרת לכ"א
 ותרי"ב חתם. הן.

(ה) ראית לכ"א מהעדים כשחתם מתחילה וע"ס. הן. אתה מכיר בסימן
 מובהק שזוהו הגט שפבי' עשאך עליו שליח הולכה ומסרו
 בידך שתהיה שלוחו לתתו לאשתו פבי' לשם גירושין גמורים שתהא וכו'
 ומותרת לכ"א. הן. ומוב שיאמר הסימן.

(ו) ישאל לעומדים שם אם יש מי שידע שום פיסול בגט שיאמר אותה
 קודם הנתינה כי אחר הנתינה מטילין חרם שלא להוציא
 לעז על הגט.

(ז) יכפור הגט כמנהג ויתנו לשליח ויאמר לו תחזיק גט זה בידך עד
 שאומר לך ליתנו לאשה.

(ח) יזהיר לאשה שתסיר הטבעות וכל דבר החוצץ בידה ושלא תסיענה
 חבירתה כלל. יצוה לאשה שתגלה פניה.

(ט) יעמוד השליח על רגליו בשעה שיאמר לה הלשון עד שימסרנו לה.
 (י) יעמוד השליח והאשה זה כנגד זה לפני הב"ד והעדים בצדיהם. יאמר
 לעידי מסירה שיחד שיראו מסירת הגט מיד השליח ליד
 האשה ויתנו עיניהם בו עד אחר הקריאה השנית.

(יא) יזהיר לאשה שלא תקפוץ ידיה עד שיאמר לה לקופצם. ויאמר לה
 דעי שעזי גט זה תהא מגורשת מבעליך פבי' ומותרת לכ"א
 ושתתכוין בכך.

(יב) יתלה השליח הגט למעלה משתי ידיה שלא יכנס באויר. ויזהיר
 לשליח שלא יניחנו ביד האשה עד שיאמר לו הנה.

(יג) יאמר להעומדים שם שמעו הכשרים להעיד. יאמר אל השליח כך
 הדברים

שארית מזכרת הניטין יעקב חי'ב קיז

אותו לשמו ולשמה לשם ג'ג שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכ'א. והריני כותב בעד ובשם אתם הדיינים כפי מה שרמו לכם המגרש פכ'פ הגו' שהוא רוצה שאתם הדיינים תכתבו ותחתמו גט זה לגרש בו את אשתו פכ'פ. כי כן אנכי כותב גט זה לשמו ולשמה לשם ג'ג שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכ'א.

יא) ויתחיל לכתוב בפני הדיינים והדיינים יראו לפחות כשיכתוב שיטה ראשונה. ויקחו סימן יפה. ועל צד היותר טוב יעמוד שם במקום הדיינים עד שיגמור כל הגט.

זהו נוסח הגט

עיקרו פלוני ז'ג כונן גס' ס'ס ס'ס ק'פ'ז י'פ'פ. כונן כס' ג'ח לכ'ן י'פ'פ.
בשני בשבת תשעה עשר יום לירח שבט שנת חמשת אלפים
ושש מאות וששים ושש לבריאת עולם למנין שאנו מנין כאן
במתא בידות דעל כ'ף ימא יחבא ומימי מעינות ובארת
מסחפקא נחנא^א כי דינא דחתמין^ב לחתא במותב תלתא כחדא
הוינא כד אתא קדמנא פלוני בן פלוני ורמונא ליה ורמו
להוציא פלונית בת פלוני דאינסיבא ליה ברמיוה ומדרמו
לנא כחבנא לה ניטא^ד דנא למהוי^ה מגורשת גמורה ותהא
ר שאה ושלטאה בנפשה למהך להתנסבא לכל גבר
דיתיצביין ואנש לא ימהא בידה מן יומא דנן ולעלם
ודן די יהוי לה גט פ'טורין^ו ואגרת שבוקין וספר תרוכין
כתקנתא דרבנן והר' י' היא מותר^ז ת לכל אדם
כדר^{יז} משר^י וישר אל

הגהות

שארית

מזכרת הגיטין

יעקב חיב

הגהות מס' בית אהרן ז"ל בנוסח זה ח"ל.

(א) אף דבריו ובס' תק"ס ובס' בא"ה ובס' ג"מ כתוב אנחנא גר' לכתוב נחנא ובסו שכ"ב בס' ג"פ ויד"א ושמן המשחה.

(ב) אף דבריו וג"פ ויד"א ונ"מ כתוב דחתימי ובס' תק"ס ובא"ה הנז' כתוב דחתימין נ"ל לכתוב דחתימין וכמ"ש בס' הלק"ט.

(ג) אף דבס' שמי' כתוב דאתנסבא נ"ל לכתוב דאינסיבא כמ"ש ברי"ז ובא"ה וג"מ וג"פ ותק"ס הנז' וגם כתבנו דאינסיבא בב' יודין.

(ד) גיטא בא"ף כמו שהעלה בס' שמי' ע"ש ודלא כמ"ש בהלק"ט.

(ה) למחוי בלא יוד בין מ"ם לה"א כמ"ש ברי"ז והלק"ט ותק"ס וג"פ ונ"מ ושמי' ודלא כמ"ש בס' בא"ה ביו"ד.

(ו) דיתיצביין כנוסח כל הרבנים ולא דיתיצבי כמ"ש הלק"ט ולא דיתיצבא כמו שצידד בש"ה

נוסח זה ממש כתוב בס'

(ז) ימהא באלף ולא כמ"ש ביד"א וג"פ

נזו חיים, וזלת שכתוב שם

(ח) פיטורין ביו"ד אחר הפ"א.

גיטא כתיב לבסוף יע"ש

(ט) דהיא ולא את

(יוד) בשיטה אחת. א"ד ז"ל. כן הסכימו הג"פ והיד"א דלק"ח ומכתב לחזקיהו ד"ט ע"ב והל"ט דס"ב והג"מ בולה דליח ע"ב דלא כמ"ש ה' בארת המים דכ"ו ע"ב שלא לכתוב כדמוי כנוסח מהראנ"ח ח"א ס"ו כ"ו יע"ש.

י"ב ואחר שגמר הסופר כל כתיבת הנט הזה מביאו לפני המסדר ושאר הדיינים וקורא אותו הסופר בפני הדיינים מלה במלה. ויקח המסדר הגט בידו קודם שיחתום הוא והדיינים וירמוז למגרש אם רוצה לתת גט לאשתו הנז' אשר היא לפניו וכשרמוז המגרש הן ישאל המסדר לסופר.

(יג) אתה הסופר פב"פ כתבת זה הגט. הן.

(יד) רמזו לך המגרש פב"פ לכותבו לשמו ולשם אשתו פב"פ לשם ג"ג שתהא מגורשת בו מסנו ומותרת לכ"א. הן.

(טו) רמזו לך המגרש שזה הגט הוא שרמזו לנו לכתוב גט זה ולחתום נחנא ביד כדי לגרש בו את אשתו הנז'. הן.

(יו) נתן לך המגרש פב"פ הקמת והדין והנייר והקולמוס וכל כלי הכתיבה בפני העדים והדיינים כדי לכתוב גט זה. הן.

(יא) כתבת גט זה בעד המגרש שרמזו לדיינים שיכתבו גט זה לשמו ולשמה לשם ג"ג שתהא מגורשת בו מסנו ומותרת לכ"א ובכונה זאת מהמגרש לביד כתבת אותו לשמו ולשמה. הן.

(יב) אמרת בפ"ך קודם שהתחלת לכתוב לומר בפנינו שמעו אתם הדיינים פב"פ פב"פ פב"פ הנני כותב גט זה ברסות המגרש פב"פ שרמזו לכם הדיינים שתכתבו גט זה לגרש בו את אשתו פב"פ והנני כותב אותו בעדכם הדיינים לשו"ל

שארית

מזכרת הנישין

יעקב ח"ב

קוח

לשם ג"ג שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכ"א ותכף כתבת. הן.
(יט) היינו אנחנו הביד אצלך לפחות כשכתבת שיטה ראשונה. הן.

(כ) ואח"כ יקראו הגט הג' דינים ביחד ויחתמו בו. וקודם החתימה יאמר כל א' וא' מהדינים בפני חבריו הנני חותם בנט זה ברמיזת המגרש פכ"ב שרמז לנו נחנא ביד תלתא כחדא לכתוב גט זה מאתנו ולחתום בו בחתימת ידינו כדי לגרש בו את אשתו פכ"פ לשו"ל לשם ג"ג שתהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכ"א. ויהיו החתימות בשוה בשיטה א' כנו"ל. פכ"פ דיון. פכ"פ דיון. פכ"פ דיון. ויהיה החתימה בכתב כרוכניצאל ליטרה אנטירה.

(כא) אחר שחתמו כל הג' דינים יתן המסדר הגט לסופר והסופר נותנו למגרש ורמז לו הילך גט זה שרמזת לכתוב בעד הדינים ושחתמו בו הדינים.

(כב) בשנותן הגט הסופר להמגרש יכפלהו ויתנהו ליד המגרש וירמז לו המסדר אם רצונו לתת גט זה שרמזת לנו לכותבו ולחותמו כדי לגרש אשתך זו שהיא כפניך ברצונך הטוב וכשירמז לנו הן. ירמז המסדר תחזיקהו בידך ולא תתנהו ביד האשה עד שארמז לך ליתנו.

(כג) יאמר המסדר לעומדים שם אם יש מי שיודע שום פיסול בגט זה יאמר אותו קודם שינתן הגט שאחר נתינה יש חרם שלא להוציא לעז על הגט כמו שתיקן ר"ת ז"ל.

(כד) אח"כ יגלה פני האשה מעט כדי שיכיר אותה הכעל שהיא אשתו וגם שיכירוה העדים.

(כה) ישאל המסדר לאשה את מקבלת גט זה מרצונך. הן. יאמר לה דעי שבגט זה שיתן לך בעליך פכ"פ תהא מגורשת בו ממנו ומותרת לכ"א.

(כו) יצוה לאשה שתסיר המבעות וכל עניין הציצה מידה ייהד השני עדים להיות עידי מסירה.

(כז) תוציא האשה ידיה דבוקות זו לזו ותפתחם כלפי מעלה והגט ביד המגרש.

(כח) ירמז לו אם רצונו ליתנו לה כדי שתהא מגורשת בו ממנו. וירמז לו הן. ירמז לו שיהיה הגט מעוכב בידו ולא יתנו ביד האשה עד שיאמר לו שיתננו.

ובעוד הגט ביד המגרש קודם שיתננו יאמרו לבי עדים שיראו המסירה ויהיו עידי מסירה.

(כט) יאמרו לאשה רצונך לקבל גט זה שהוא נכחב ונחתם מאתנו ברמיזת המגרש פכ"פ בעליך כדי לגרשך ותהיה מגורשת בו ממנו ומותרת לכ"א. הן.

(ל) יאמרו לאשה בלשון לעז תחילה הוודא האדא גט תבעיך ואקבלי גט תבעיך האדא ואנתי מטלקא פי מן גיחך פלאן אבן פלאן האדא מן הלאן ומחלליה

לכל אנסאן.

דברי זה גיטך והתקבלי גיטך זה והרי את מגורשת בו מן בעליך פכ"פ זה מעכשיו ומותרת לכל אדם. ותכף ירמז למגרש שיתן הגט ביד האשה ותקבלו בידיה ותלך בו ארבע אמות.

שארית

מוכרת הגיטין

יעקב ח"ב

לא) אח"כ יאמר לה המסדר תני לי גיטך בתורת שאלה ויקראנו עם הדיינים. ואח"כ ישאל לסופר אתה הסופר פכ"פ וכו' ככתוב בס' נתינת הגט בד' ו' ע"א יע"ש.

לכ) אח"כ יקדע את הגט בפני המגרש קב"ד.

לג) אח"כ ירמוז לו כי הצד היותר טוב צריך להזור ולכתוב עוד גט אחר ממנו. וכיון שכן צריך הוא לרמוז לסופר שיכתוב עוד גט אחר בעדו ובשמו. וגם לבי

עדים הללו שיחתמו בו. ולכן יחזור הסופר ויתן כל כלי הכתיבה למגרש כדי שיחזור ויצוה לסופר שיכתוב לו גט אחר וגם ירמוז לעדים שיחתמו בגט זה בכלי כתיבה אלו.

וכן יעשה ירמוז המגרש לסופר שיכתוב לו גט אחר לגרש בו את אשתו הנז' אשר היא בפנינו וגם ירמוז לעדים שיחתמו בו בכלי הכתיבה שנתן לסופר. וימסור לסופר

כלי הכתיבה בפני העדים. ויאמרו הסופר והעדים כן נעשה. שירמוז למגרש שעושים ציוויו

לד) יאמר הסופר בפני העדים קודם שיתחיל לכתוב הנני כותב גט זה ברמיזת המגרש פכ"פ וכו' וכן העדים יאמרו הנני חותם ברמיזת המגרש פכ"פ וכו'.

ואחר החתימה יעשו החקירות לסופר ולעדים ובמקום במאמר המגרש יאמרו ברמיזת המגרש. ואח"כ ימסור הסופר למגרש וירמוז לו הסופר למגרש שהגט הזה הב' שהוא

ממנו כתבו ועשה שליחותו. וגם המסדר ירמוז לו כי אע"ג שכבר ניתן גט הראשון מהב"ד צריך עוד גט ב' ממנו עצמו. ויעשה המסדר סדר השאלות לאשה

ככתוב בס' הגט במעשה הנתינה ס"ז. ושאלות לסופר ולעדים ככתוב שם בס"ד ד' עד ס"ו כ"ה זולת שצריך לומר לסופר כך.

לה) אתה הסופר כבר כתבת גט ראשון ברמיזת המגרש שרמוז לנא ב"ד לכתוב גט ולהתום בו כדי לגרש בו את אשתו פכ"פ ואותו הגט הרי הוא בתוקפו

וגבורתו. ולהיות כי הצריכו חז"ל לכתוב עוד גט שני כנוסח כל הגיטין מהמגרש עצמו לאשתו ולכן חזר המגרש ורמוז לו שכתוב עוד גט זה בהיות הצד היותר טוב. וכן

יאמר ג"כ לאשה כבר קבלת גט ראשון מיד בעליך פכ"פ שהוא הגט שרמוז לנא ב"ד לכותבו ולהותמו כדי ליתנו בידך שתתגרשי בו ממנו ומותרת לכ"א וכן עשינו מעשה

ובאותו גט שקבלת מיד בעליך הנז' פכ"פ כבר את מגורשת בו ממנו ומותרת לכ"א. אלא שבשביל ספק שיש בין החכמים שיש מהם שהצריכו גט אחר שיהיה מהמגרש

בעליך עצמו פכ"פ שהוא ירמוז לכתוב גט על שמו כנוסח כל גיטין דעלמא. לכן חזר המגרש בעליך הנז' פכ"פ ורמוז לסופר שיכתוב גם גט זה השני לשמו ולשמה לשם

ג"ג שתהיי מגורשת בו ממנו ומותרת לכ"א. וגם רמוז לעדים שיחתמו בו כי כן עתה תקבלי גט זה ותהיה כונתך להתגרש בו ממנו ואפי' שכבר את מגורשת בגט הראשון

אלא שבשביל ספק הוא נותן לך בעליך גם גט זה שתהא מגורשת באותו גט שהוא הכשר לפי הדין וכך הוא כונתינו וכונת בעליך המגרש הנז' פכ"פ שתתגרשי בגט הכשר לפי הדין.

לו) ירמוז המסדר לכגרש שלא יתנו ליד האשה עד שירמוז לו שיהננו. ואז יאמר המסדר לאשה כל' ערכי הלשון שרוצה לומר לה בלח"ק.

לו) יא מלקיך גיזיך פבי' פי גט אל אוולאני. והדאך אל גט והדוליק אל טלאק הום
 פי קוותהום באקיין וליס נחנא ביד ולא גיזיך פבי' מבטלין לא אל גט ולא
 אל טלאק חיז. לאכין פי סבב שך אלזי וואקיע אנכאן לאזים גט וואחיד מן בית דין
 פקט או גט וואחיד מן גיזיך פקט להל סבב אנכתבו אתנין גיטין וואחיד מן ביד
 ואיציא הל גט האדא מן גיזיך פבי' ליעטי לזכי חיתא תכוני מטלקא פי גט אלזי הוא
 סאבית מוגיב אל דין והאדא אפכאר גיזיך פבי' אל מזכור וכזאליק היא אפכארנא
 נחנא ביד אן חמלקי פי גט אלזי הוא סאבית וכשר מוגיב אל דין והוודא האדא גיטך
 ואקבלי גיטך האדא והוודא אתי מטלקא פי מן גיזיך פבי' מן הלאן ומחלליה
 לכל אנסאן.

לה) ואחיב יאמר לה בלחיק. כבר גירש אותך בעליך פבי' בגט הראשון ואותו הגט
 ואותם הגירושין בתקפם ובהוקם הם עומדים ואין אנחנו הכי'ד ולא בעליך
 פבי' מבטלים לא את הגט ולא את הגירושין חיז. אלא שבשביל ספק שהיה אם צריך
 גט אי מהבי'ד לכד או גט אי מהבעל' לבד לכך נכתבו בי גיטין אחד מהבי'ד וגם גט
 זה מבעליך פבי' ליתנו לך כדי שתהיה מגורשת באותו גט שהוא הכשר והיפה לפי
 הדין וכך הוא כונת בעליך פבי' וכן הוא כונתינו נחנא ביד שתתגרשי במי שהוא
 כשר ויפה לפי הדין. והיז גיטך והתקבלי גיטך זה והרי את מגורשת בו מבעליך פבי'
 מעכשיו ומותרת לכי'. ותקף ומסרנו בידה. אח"כ יקחנו מידה ויקראנו וישאל לסופר
 ולעדים כנוז. ויהי' שלא יבואו וכו'. ת"ר.

נוסח מעשה בית דין לגט חרש

בשני בשבת שלשה ימים לירח אייר שנת חמשת אלפים ושש מאות וששים ושש
 לבריאת עולם למנין שאנו מנין כאן במתא בירות דעל כיף ימא יתבא ומסיטי מעינות
 ובארת מסתפקא במותב תלתא כחדא הוינא נחנא בי דינא דחתמין לתתא כד אתא קדמנא
 החרש פבי' ורמזנא ליה אם רצונו להוציא את פבי' דאינסיבא ליה ברמיזה ורמזו לן
 והבגנו כרמיזותיו שמדעתו הפשוט ומרצונו המוחלט בלי שום מין זכר אונס כלל אלא
 בלב שלם ובנפש חפצה רוצה להוציא את פבי' הנזכרת וככן קדמנא בי דינא דחיל
 גירש החרש פבי' הנז' את פבי' הנז' בשני גיטין כסוגיין דמתא אי הראשון בנוסח גט
 חרש שכתבו הפוס' ז"ל וחתמנו בו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים כתקנתם דרבנן
 בלי שום תנאי שבעולם ומסרו המגרש הנז' בידה ואחר שראינו בבירור שנעשה כל
 מעשה הגט האי כתחזיל קרענו אותו. והגט השני כנוסח כל גיטין דעלמא בלי תוספת
 ומגרעת כלל וחתמו בו העדים בגט זה בפנינו לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים כדת
 וכהלכה ככל משפטי הגיטין הכשרים דנהיגי בישראל כהוגן וכתחזיל מבלי שום תנאי
 שבעולם ומסר המגרש הנז' הגט השני הנז' שנעשה כדת וכהלכה ליד אשתו פבי'
 הנז' בפנינו ורמזו לה בכל אחד מהגיטין הנז' שהיא מגורשת בהם מסנו ומותרת לכי'.
 ולתוספת ביאור אמרתי אני המסדר החותם הראשון לה בכל אי ואי משני הגיטין קודם
 הנתינה היז גיטך והתקבלי גיטך זה והרי את מגורשת בו ממנו מבעליך הנז'
 מעכשיו ומותרת לכי'. ונחנא ביד דחיל אתר שראינו בבירור כל מעשה הגיטין
 כהוגן וכתחזיל קרענו גם הגט השני הנז' והתרנו להנשא לאחר שנים
 ועשרים יום לכל גבר דיתצבי והרי היא מותרת לכי' ולהיות כז' אמויין שכן
 עבר בפנינו היום הזה חתמנו שמתנינו פה בירות יעי' והכל שריר ובריר וקיים
 הצעיר ' הצעיר הצעיר
 פבי' סי'ט פבי' סי'ט פבי' סי'ט

סדר גט מומר

אם הוא מידו ליד אשתו. סידורו כמו שאר גיטין דעלמא בלתי תוספת ומגרעת. ואם הוא ע"י שליח. הנה מרין ז"ל בב"י סוסי ק"ט כתב משם התה"ד ז"ל סי' רל"ז בענין גט מומר דחיישינן שמא יבטל הגט. התקנה לתת הגט על ב' דרכים א' עיקר והב' לרווחא דמלתא באמור לו בתחילה תמסור הגט ביד פ' שיקבלנו ויזכה בו לאשתך ומתגרשת בו מיד בקבלתו. ואולי יש איזה גמגום אם תועיל קבלה לכך תחזור לתקן הגט ותמסרנו ביד השליח הולכה ותאמר לו הולך זכו וברוך זה מתוקנים הספקות דממינן אם יש בקבלה די כמו שמזכרים הרבה גאונים תו א"צ למידי ואם אינו די מ"מ המומר אסח דעתיה מלכטל השליחות כי יאמר שנסמוך על הקבלה לחוד בשעה"ד. ומיהו למעבד איפכא הולכה תחי' ואח"כ קבלה ודאי לאו ש"ד שאם אין הקבלה כלום גם ההולכה לא היתה כלום בדרך זה שהרי ביטל לפנינו את השליחות במסירתו לקבלה ע"כ. וכי מרין בב"ה. וכן ראוי לנהוג ע"כ. וכן פסק בשו"ע סי' ק"מ סי"א ז"ל מומר השולח גט לאשתו מלבד שישיבועזהו ויקבל חרם וכל אלות התו שלא יבטל לא את הגט ולא את השליחות יעשו תיקון אחר והוא שימסור הגט לשליח ויאמר לו זכה בגט זה לאשתי פב"פ והרי היא מגורשת ממני ומותרת לכ"א ואח"כ יאמר החכם למומר כבר אשתך מותרת לכ"א ולרווחא דמלתא תקח הגט מיד השליח ותחזור למסרו לו ואמור לו הולך גט זה לאשתי פב"פ ותהא ידך כידי ופיך כפי ותהא ידך כידי ופיך כפי ותהא מגורשת ממני ומותרת לכ"א ע"כ. וזכ"כ מור"ם ז"ל בס"א קמ"א סנ"ט ז"ל י"א דמומר אינו יכול לעשות שליח הולכה שמא יבטלנו ואף אם מקבל עליו בחרם ובשבועה שלא לבטלו ל"מ דחיישינן שמא יעבור על שבועתו וי"א דעושה ש"ק תחי' ואומ"ל זכה זכו' ואח"כ חוזר ולוקח ויעושה אותו ש"ה ואומ"ל הולך זכו' וכן נוהגים אבל לא יעשו תחי' ש"ה ואח"כ ש"ק זכו' ע"כ. וכן הוחזקו בכל בתי דינים שעושים סדר התה"ד ז"ל זכו' תחי' ואח"כ ש"ה וכפסק מרין זמור"ם ז"ל.

א"א שראיתי בסדר זה סברות מהולקות. והוא דמסתמיות דברי מרין זמור"ם ז"ל נר' דיש למנות שליח הולכה קודם שימסור הבעל לסופר כלי הכתיבה כשאר גיטין דעלמא ואח"כ בעת המסירה יעשה הזכו' קודם ואח"כ יקחנו מיידו ויאמר לו הולך זכו' וכן מסדור ה' בתי כהונה ז"ל. אכן ה' יד"א ז"ל די קמ"ג ע"ב ס"ג כתב ח"ל דע דשליח הולכה צריך למנותו קודם כתיבה וחת"י כדי שיוכ"ל בפ"ן ובפ"ן ובגט מומר שצריך למנותו לש"ק בתחי' א"א לעשותו ש"ה קודם כו"ה לכן יצוה המסדר לשליח שיזדר לראות הכתי' והחת"י כיצד יהיו לשמו זכו' וכיוצא קצת ציוויים שצריכים להזהיר לשליח ואחר שמזכה אותו ימנה אותו שליח ככל תקוני שליח הולכה עכ"ד. ובס' הגט שבסוף ש"ע כ"ה נר' שדעתו למנותו קודם כו"ה כשאר גיטין אלא שבעת שימנה אותו כ' בסקכ"א ז"ל אם הוא מתנכר יאמר לו צריך אתה לתת הגט על ב' דרכים הא' העיקר והב' לרווחא זכו' וככה תעשה תמסור זכו' ואולי יש גמגום זכו' תחזור ותקח אותו זכו' ע"כ תמנה אותו לשי"ה לרווחא דמלתא דהיינו שתאמר לו זכו'

ואח"כ

שארית

מזכרת הניטין

יעקב חיב

קד

ואח"כ בסקמ"ד בעת מסירתו לשליח כתב אם מתנכר וכו' יאמר זכה וכו' ואח"כ הולך וכו' יע"ש.

ומדברי הפוס' מסדרי הניטין כל א' פנה לדרך א' שמדברי הב"כ ז"ל נר' למנותו קודם כשאר ניטין כנז"ל וכ"כ במ' טיב ניטין מודעי סי' ל"ה ח"ל וקודם כתיבת הגט עשאו שליח סתם וכו' ואחר שנכתב הגט מסרו לידו פעם א' בזכוי ואמ"ל זכה וכו' ושוב נמלו מידו ועשאו ש"ה וכו' כהוראת התה"ד שפסקה מר"ן סי' ק"ט וקמ"א והחזיקו להיות עושים כן בכל בתי דינים וכו' יע"ש.

פ"ד לעומת זה רבני עיה"ק ירושת"ו הסכימו כהיד"א ז"ל כמ"ש במ' הוראה דב"ד ד"ט ע"ב בשם נסים ו' שכתו ז"ל גירש נסים ו' שכתו המומר לאשתו פ' היושבת בקושטא ע"י שליח פ' וכתבו בגט כמקום הנתינה וכו' ולא עשינו חתרת נדרים ושבועות למגרש כמ"ש במזבח אדמה וכו'. ומפני שהוא מומר וצריך לעשות זכוי תח' כס' התה"ד וכו' חששנו לס' היד"א הנז"ל וכו' הגם שראינו לה' מכתב מאליאו שכת' ע"ד דלאו מלתא פסיקתא היא וכו' מ"ט לצאת ידי ס' היד"א ז"ל זאת עשינו הסדר תחילה כמו נתינת הגט מידו לאשה עד שנכתב ונחתם הגט כדינו. זו בלבד שצוינו לשליח לעמוד ע"ג הסופר בשעת כו"ח ויקח סימני הגט ונתן המומר הגט לשליח בזכוי כדינו ואח"כ נמלו מידו ומינה אותו ש"ה וכן מתבאר מדברי הפרה"א וכן ראינו בפנקס זכרונות הניטין שהרבנים ב"ד שקדמונו הם הנהיגו לעשות סי' אחר חוץ מהנהוגים ריש שי' פ' וכו' זאת עשו לנקוב נקב קטן בצד גוף של פיטורין ולכותבו בהרשאה וכן עשינו אנהנו ועשינו קיום ב"ד בהרשאה והתמנו וכתבנו איגרת לביד רבה בקושטא ורמזנו להם כל הנז"ל ע"כ. ועי' להנאון שדה חמד ז"ל סי' כ"א אות י"א שכת' דכן נזהגים בקושטא וכמ"ש ה' ישמה לב חיב סי' גין יע"ש.

וממ"ז דגט מומר צריך זכוי תח' וכו' כס' התה"ד ז"ל והאשה נתגרשה בקבלת השליח את הגט מיד הבעל לכן אין לחוש לכתוב הגט כמקום הנתינה במקום הכתי' הוי הוא מקום הנתינה ולא אמרו מקום הנתינה עיקר אלא בגט דעלמא אבל בגט מומר דצריך זכוי כותבים כמקום הכתיבה כ"כ החק"ל ז"ל האה"ע סי' נ"א דקיי"ח ע"ב הבי"ד ה' עבודת משא דמ"ז ע"ב יע"ש. ומזה תמה הגאון שדה חמד ז"ל סי' כ"א אות א' על ה' ויקרא ד' ק"א אות ל"ה ועל ס' הוראה דב"ד הנז"ל דנעלם מהם דברי החק"ל הנז' שכתב דכיון דיש זכוי אין לחוש למקום הנתינה במקום הכתי' הוא מקום הנתינה ולמה הם חששו לזה וכתבו כמקום הנתינה יע"ש.

סדר גמ' מומר ע"י שליח

(א) בתחילתה יצוו לשליח לעמוד ולראות סדר הגמ' מתח"י וע"ם נתינת הבעל לסופר כלי הכתיבה וציוויו לסופר ולעדים וסדר הכתי' וחתימת העדים כדי שיוכל לומר אח"כ בפ"ן ובפ"ן ויקח סימני הגמ'.

(ב) אח"כ יעשה הסדר הכתוב למעלה סדר נתינת הגמ' מתח"י וע"ם. זו בלבד שלא יעשה התרת נדרים ושבועות.

(ג) אחר שנכתב ונחתם הגמ' כדינו יאמר הרב המסדר לשליח לפתוח ידיו דבוקות זו לזו ויקח המגרש הגמ' בידו ויאמר לו לשון זה בתח"י בלשון ערבי ואח"כ בלח"ק. אתה פב"פ (כנוי) זכה בגמ' זה מידי בעד אשתי פב"פ (כנוי) וקבל אותו בעדה ובקבלתך גמ' זה מידי בעד אשתי פב"פ (כנוי) הנזכרת תחא אשתי הנזכרת מגורשת בו ממני מעכשיו ומותרת לכ"א. ותכף ימסור אותו בתוך ידו. ויקבל אותו השליח וילך בו ד"א.

(ד) אח"כ יאמר המסדר לבעל כבר אשתך נתגרשה ממך בקבלת הגמ' מידך זכה בו בעדה. אכן לרווחא דמלתא צריך למנותו שליח הולכה. לכן תקח אותו מידו ותמנה אותו שליח הולכה להוליך הגמ' לאשתך פב"פ (כנוי)

(ה) אח"כ יעשה הסדר הכתוב למעלה בסדר גמ' ע"י שליח מסי' י"א אזהרה וכו' עד סי' י"ד אחר וכו' ויזהר הרבה בנוסח השבועה שישביענו בחלקו לעוה"ב שלא לבטל הגמ' ולא השליחות ככתוב סי' י"ג.

(ו) אח"כ יעשה סדר השאלות וההתרות לשליח ושאלות לעידי השליחות ככתוב שם מסי' כ"א יצוה לשליח וכו' עד סי' ט"ל יכפול וכו'.

(ז) אח"כ יאמר לעידי השליחות שיראו המסירה מיד הבעל לשליח וישמעו הדברים שאומר לו.

(ח) אח"כ סי' מ"ז ומ"ח סדר האמירה והמסירה.

(ט) אח"כ יקח אותו המסדר מיד השליח ויקראנו עם עידי החתימה.

(יוד) אח"כ ישאל השאלות לסופר ולעדים הכתובים בד' ו' יע"ש.

(יא) אח"כ יחרים וכו' ויקח סימני הגמ' ריש שיטה ג' וכו' ויחזיר המסדר הגמ' לשליח בפני עידי השליחות.

(יב) אח"כ יזהיר המסדר לשליח על נשמתו שלא יבטל השליחות ולא יוציא הגמ' מתח"י ואם יוציאנו מתח"י בהכרח יקח סי' מובהק בכלי שנתון בו הגמ'.

(יג) אחר כל זה יכתבו שטר השליחות ויעשו לו קיום ב"ד.

נוסח ההרשאה כתובה מעבר לרף